

Møte fredag den 18. juni kl. 10

President: **K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l**

D a g s o r d e n (nr. 113):

1. Innstilling fra næringskomiteen om status og framdrift for etablering av et IT- og kunnskapssenter på Fornebu (Innst. S. nr. 244 (1998-99), jf. St.meld. nr. 42 (1998-99))
2. Innstilling fra finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 1999 (Budsjett-innst. S. nr. II (1998-99), jf. St.meld. nr. 2 (1998-99))
3. Innstilling fra finanskomiteen om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1999 (Innst. S. nr. 236 (1998-99), jf. St.prp. nr. 67 (1998-99))
4. Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 1. juni 1999 (Jf. Innst. O. nr. 76):
«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2000 selge alle statens aksjer i Kommunalbanken AS til høystbydende.»
5. Forslag fra stortingsrepresentant Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 1. juni 1999 (Jf. Innst. O. nr. 76):
«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Kommunalbanken AS tar inn i sine vedtekter en bestemmelse om at bare kommunal sektor og staten kan eie aksjer i selskapet.»
6. Forslag fra stortingsrepresentant Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 15. juni 1999 (Jf. Innst. O. nr. 100):
«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 legge fram forslag om fradrag for dokumentavgift i arveavgiften for ordinær arv, hvis arving bosetter seg på eiendommen.»
7. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 15. juni 1999 (Jf. Innst. O. nr. 95):
«Stortingets vedtak av 4. februar 1999 om ordningen med frakttilskudd over statsbudsjettet for bensin og autodiesel videreføres.»
8. Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. S. nr. 245 (1998-99))
9. Referat

Presidenten: Representantene Dagrun Eriksen, Fridtjof Frank Gundersen, Laila Kaland, Dag Danielsen, Hallgeir H. Langeland, Jørgen Kosmo og Anne Helen Rui, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Østfold fylke, Morten Olsen, har tatt sete.

Før sakene på dagens kart tas opp til behandling, vil presidenten foreslå at formiddagsmøtet, om nødvendig, fortsetter utover den reglementsmessige tid kl. 15.00 til dagens kart er ferdigbehandlet – og presidenten kan allereide nå opplyse om at det blir nødvendig. Ingen innvendinger er kommet mot dette forslaget – og det anses vedtatt.

Statsråd Sponheim har bedt om å få gi Stortinget noen opplysninger i tilknytning til en sak som var tema i spørretimen 27. januar i år. Presidenten vil derfor gi statsråd Sponheim ordet til en liten tilleggsinformasjon i forhold til det svaret han gav i spørretimen.

Ad spørretimespørsmål 27. januar 1999 vedrørende varslet salg av aksjer i Scancem

Statsråd Lars Sponheim: I spørretimen onsdag 27. januar i år ble det reist spørsmål i anledning Aker RGI's varslede salg av sin aksjepost i Scancem AS. På det tidspunkt var det snakk om salg av selve aksjene i det svenske selskapet Scancem AB. Jeg opplyste derfor at norske myndigheter ikke kunne gripe inn ved erverv av utenlandske selskaper, selv om dette selskapet har norske datterselskaper. Aker RGI's salg av sin aksjepost i Scancem AB-konsernet ville derfor ikke bli gjenstand for behandling etter ervervsloven. Dette er fortsatt korrekt.

Det viser seg imidlertid nå at Aker RGI har valgt å organisere salget av sin aksjepost i Scancem AB til det tyske selskapet Heidelberger Zement AG gjennom et norsk holdingselskap. Heidelberger Zement AG overtar 100 pst. av aksjene i Aker RGI Prosjektutvikling AS, som er et heleid datterselskap av Aker RGI ASA, og holdingselskapet Aker RGI's aksjer i Scancem AB. Siden ervervet av Scancem-aksjene nå skjer gjennom erverv av et norsk holdingselskap, utløser ervervet meldeplikt etter ervervsloven og blir gjenstand for behandling etter denne loven. Nærings- og handelsdepartementet har mottatt ervervsmedmelding om dette vervet, og ervervet behandles nå av departementet på ordinær måte etter ervervsloven.

Presidenten: Da skulle de opplysningene være gitt.

S a k n r . 1

Innstilling fra næringskomiteen om status og framdrift for etablering av et IT- og kunnskapssenter på Fornebu (Innst. S. nr. 244 (1998-99), jf. St.meld. nr. 42 (1998-99))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 40 minutter, og at taletiden blir fordelt med 5 minutter til hver gruppe.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikkordskifte, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter. – Det anses vedtatt.

Torstein Rudihagen (A) (ordfører for saka): Da Stortinget sist hadde oppe saka om etablering av eit IT- og kunnskapssenter på Fornebu i samband med behandlinga av Dokument nr. 8:58 og Innst. S. nr. 99 for 1998-99,

vedtok Stortinget m.a. å be Regjeringa legge fram ei stortingsmelding i vårsesjonen, der det vart gjort greie for status i saka og kva selskap Regjeringa ville forhandle vidare med. St.meld. nr. 42, som vi har til behandling i dag, er ei oppfølging av det.

Som kjent vart det opna for at Regjeringa kunne forhandle vidare med tre eller fleire interessentar etter 1. juni. Når det melde seg sju interessentar, og når fleire av desse, etter det næringsministeren sa, er gode og seriøse, vitnar dette om at det er mange som har god tru på at ei slik etablering har noko for seg – i motsetnad til dei her i salen som har likt å harselere med heile ideen.

I dei vidare forhandlingane med interessentane er det ein sjølvsgd føresetnad at det blir lagt vekt på at interessenten i planen sin viser evne til å skape eit internasjonalt konkurransedyktig senter, evne til å ta vare på den regionale dimensjonen, som er særskild viktig, evne til å vise korleis ein skal få til utdannings-, forskings- og inkubatorverksemd i samarbeid med utdannings- og forskingsinstitusjonar og næringsverksemd. Stutt sagt, Stortinget sine føresetnader må bli følgde opp.

I tidlegare stortingsvedtak er det òg sagt at staten kan legge sine eigardelar inn i eit felles eigarselskap, og at endeleg areal vil bli fastsett i samråd med det selskapet som får i oppdrag å utvikle senteret. Eg minner om det, samtidig som eg vil peike på behovet for at interessentane får høve til å korrigere tilboda sine i forhold til endeleg kommunedelplan for Bærum.

Stortinget vedtok også ved behandlinga 31. mai at Regjeringa skulle legge fram ein eigen proposisjon om saka for Stortinget, seinast 1. oktober 1999. Det har vore ein føresetnad frå stortingsfleirtalet at Regjeringa her skulle tilrå ein interessent, men at endeleg val skulle skje ved behandling av proposisjonen. Ut frå det statsråd Sponheim sa i debatten her, måtte ein tru at han òg la denne forståinga til grunn. Da må det også vere slik at ein må føre forhandlingane med alle tre interessentane så langt at Stortinget får eit skikkeleg grunnlag for å gjere sine sjølvstendige vurderingar av interessentane.

Når komitefleirtalet i innstillinga finn grunn til nettopp å understreke og presisere desse føresetnadene, kjem det av at det i stortingsmeldinga er lagt opp til at det skal vere innleiande forhandlingar med alle tre interessentane, og sluttførte forhandlingar med ein.

Det viktige for komitefleirtalet er at Stortinget får eit best mogleg samanlikningsgrunnlag. Det er òg viktig at om Stortinget gjer eit anna val enn det Regjeringa legg opp til, må ikkje prosessen bli seinka fordi forhandlingane med den aktuelle interessenten ikkje har kome langt nok.

Det har frå Regjeringa og statsråd Sponheim i mange samanhengar vore presisert behovet for ein demokratisk og rettferdig prosess og konkurranse. I tidlegare debattar her i Stortinget har representantar skulda Arbeidarpartiet og Framstegspartiet for å gå *ein* interessents ærend. Det som det verkeleg er grunn til å spørje om i denne saka, er om statsråd Sponheim nærmast har bestemt seg for at ein av interessentane ikkje på nokon måte skal få sleppe til sjølv om interessenten skulle ha det beste konseptet både fagleg og økonomisk.

Etter ei internettutskrift frå Adresseavisen onsdag 16. juni har næringsministeren vore i Steinkjer og åtvare mot IT Fornebu. Det er slik at IT Fornebu nå bygger opp eit nettverk for fjernundervisning – over store delar av landet – som faktisk mange plassar nå gir resultat og viser informasjons- og kommunikasjonsteknologiens distriktsvenlege moglegheiter, noko vi så visst har venta på. Mellom anna prosjektleiinga i IT-byen Steinkjer har òg inngått ein intensjonsavtale med IT Fornebu.

I Adresseavisen åtvarar nå næringsministeren mot dei som er

«forledet til å tro at dette vil gi IT Fornebu noe distriktpolitisk fortrinn i kampen om etablering på den tidligere hovedflyplassen».

Han seier vidare:

«Det er ingen grunn til å tro at IT Fornebu er best på regionale løsninger av de tre kandidatene.»

Han avslår å utdjupe kva dei to andre har å tilby distrikta.

Ja, sanneleg ser eg fram til å få vite kva dei andre aktørane har av regionalt tilbod. Eg trur at alle ville vere tente med om tilboda, iallfall dei som det kan bli gitt innsyn i, blir offentleggjorde så fort som råd er, og at det er greitt at vi nå ber om at offentlegheita fortast mogleg må få innsyn. Næringsminister Sponheim har jo tidlegare vore ein talsmann for offentlegheit i forvaltinga, så eg vil gjerne utfordre han på dette: Når vil han offentleggjere dei ulike tilboda?

Eg trur det er gode grunnar til at Stortinget nå understrekar at vi må få eit godt nok beslutningsgrunnlag i den komande stortingsproposisjonen.

A s m u n d K r i s t o f f e r s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Øystein Hedstrøm (Frp): Først til representanten Rudihagens innlegg.

Det han nå nevnte om hva som har stått i Adresseavisen, er oppsiktsvekkende. Det som jo bør være en statsråds og et departements oppgave, er å gjøre den jobben de er satt til ut fra hva Stortinget har sagt – ikke ekskludere en aktør på forhånd, slik som dette kan tyde på. Men jeg får komme tilbake til det i et treminuttersinnlegg, for dette kom veldig brått på meg.

Ved behandling av Dokument nr. 8:58 nylig, om å legge opplegget for oppretting av et IT- og kunnskapssenter på Fornebu fram for Stortinget, var det et bredt flertall – alle partier i næringskomiteen, med unntak av Høyre – som ønsket at Regjeringen skulle legge fram en stortingsmelding i vårsesjonen med en oppdatering av saken og fremdriften i forhandlingene med de tre private interessenter.

Etter å ha satt meg inn i meldingens innhold vil jeg understreke at alle tilbyderne må gis et opplegg slik at Stortinget på et selvstendig og tilnærmet likt grunnlag kan vurdere de tre tilbud. Dette er en nødvendighet fordi det er Stortinget som skal fatte det endelige vedtak om den videre fremdrift ved behandling. Det skal legges fram en proposisjon om saken senest 1. oktober, og Stor-

tinget skal da ha en reell mulighet til å gå inn i saken og se hvem som er best egnet på bakgrunn av den informasjon Regjeringen har kommet med.

I et brev av 15. juni sier departementet at forhandlingene vil bli konsentrert om det selskap departementet har valgt ut i siste fase, mens de andre selskapene stilles i bero. Videre går det fram at det vil være uvanlig og vesentlig kompliserende å sluttforhandle avtaler med alle de tre interessentene innen 1. oktober.

La det være klinkende klart: Vi må ikke risikere å komme i en situasjon hvor det kåres en vinner på forhånd. Fremskrittpartiet mener det må forhandles med alle de tre aktørene så langt som mulig, slik at det kan foretas et reelt valg fra Stortingets side. Vi har selvfølgelig forståelse for at det kan være visse forhold som ikke kan offentliggjøres. Slik er det i næringslivet. Det må likevel være departementets ansvar å sette inn de nødvendige ressurser for at dette skal kunne realiseres, for at man skal få dette til.

Merkostnadene er likevel minimale sett i forhold til de verdier som grunnet sendretktighet ikke blir forrentet på Fornebu. Hvis ikke alle tre får være med så langt som overhodet mulig i disse forhandlingene, risikerer vi nye forsinkelser. Går Stortinget inn for en annen aktør enn den som Regjeringen velger, kan det bety ytterligere forsinkelser hvis ikke alle blir fulgt helt fram.

Stortingets flertall har ved en rekke anledninger påpekt at det haster med å komme i gang, bl.a. for ikke å komme i bakleksa konkurransemessig. Det kan være på sin plass å minne om at Fornebu-saken har vært drøftet i Stortinget i desember 1997, i mai 1998, i juni 1998, i november 1998, i februar 1999 og i mai 1999. Dette skyldes bl.a. trenering og liten vilje til å følge opp Stortingets og flertallets forutsetninger fra Regjeringens side, slik vi ser det.

Fremskrittpartiet mener det ikke foreligger noe grunnlag for å hevde at det ikke er tid til å fremføre forhandlinger med de tre parter, slik at Stortinget får et sikkert grunnlag til å foreta en selvstendig vurdering og valg av det beste alternativet i tråd med de føringer Stortinget tidligere har lagt. Regjeringen har tre måneder på seg til å gjøre det arbeidet den burde ha gjort for lenge siden, og som vi mener er godt mulig med de ressurser sentralforvaltningen disponerer. Vi skal love å følge utviklingen også videre med argusøyne.

Jeg har sagt det før, men gjentar det her: Ingen er tjent med at prosessen trekkes ut i tid. Ingen er tjent med at saken kan sammenlignes med en evigvarende amerikansk såpeopera som først tar slutt når den siste boblen brister, og den siste interessent kanskje har forlatt åstedet.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Nok ein gong har dramatikken stille lagt seg, og Regjeringa kan få arbeidsro. Sjeldan synest eg at ordtaket «mye skral og lite ull» har passa betre.

I sommar vil Regjeringa innleia forhandlingar med dei tre interessentane som har levert dei beste tilboda for utviklinga av eit IT- og kunnskapssenter på Fornebu. Regjeringa vil sjølv sagt fylgja Stortinget sitt vedtak og dei

føringane som er gjevne, i det vidare arbeidet. Slik er no ein gong maktforholdet mellom storting og regjering.

Det er tilfredsstillande for sentrum, og då for Kristeleg Folkeparti, at fleirtalet aksepterer at Regjeringa, slik det er normalt og rimeleg, innstiller det firmaet som best kan ta vare på dei mange krav og forventingar som nett-opp fleirtalet har fremja i denne saka, saman med andre òg.

Vi tar til etterretning at Arbeidarpartiet og Framstegspartiet vil at dei tre tilbydarane skal trekkjast med i prosessen så langt som mogleg. Det er også naturleg slik saka står. Naturlegvis er det ingen som på førehand er ekskludert. Det er tre gode, seriøse interessentar. Det er difor dei er plukka ut til den vidare prosessen. Det som likevel står fast, er at Regjeringa må velja i den siste runden, og då vel den naturlegvis den som er best skikka.

Ansgar Gabrielsen (H): For n-te gang skal Stortinget debattere IT Fornebu-saken, som den så kjært er blitt kalt. Heller ikke denne gangen er det innholdet i det som skal komme der ute, som er hovedpoenget, men saksbehandlingen. Og i spillet om hvem som skal få tilgang til statens område på Fornebu, unnsar ikke flertallet seg noen kraftanstrengelse og tar altså Stortinget med på en ny runde på spillebrettet i dag.

Flertallet, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, tar på Stortingets avslutningsdag i vårsesjonen de absolutt siste kraftanstrengelsene. Det gjøres for at den proposisjonen som skal ligge klar på Stortingets første møtedag til høsten, skal ha en utforming og innretning som skal gjøre det så enkelt som mulig å sørge for at det resultatet de samme partiene har jobbet så intenst for så lenge, skal kunne realiseres uten for stor grad av oppmerksomhet.

St.meld. nr. 42, som næringskomiteen behandlet i løpet av 11 timer, er i realiteten en melding utenom det vanlige. Dette kommer sannsynligvis ikke som et sjokk på noen, da det meste i denne saken har vært utenom det vanlige. Den meldingen vi behandler i dag, inneholder ingen nyheter, den etterlater ingen spørsmål, den inneholder bare selvfølgeligheter, men opplyser om det, nær sagt, helt innlysende, nemlig at Regjeringen vil forhandle om å behandle saken på det vis som slike saker normalt blir håndtert.

Regjeringen har beskrevet den valgte fremgangsmåte i meldingen. Det går i korte trekk ut på at man innleder forhandlinger med alle tre selskapene. Så sluttforhandler man med det selskapet som fremstår som best egnet, og forelegger en proposisjon for Stortinget, som Stortinget selv har utbedt seg innen 1. oktober. En slik fremgangsmåte for Regjeringens saksbehandling er imidlertid ikke flertallet, Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, fornøyd med. Som det fremgår av innstillingen, ønsker man å gripe inn i den forhandlingsstrategien som Regjeringen har valgt. Flertallet sier at Regjeringen må

«legge en forhandlingsstrategi/opplegg for alle de tre aktuelle tilbyderne slik at Stortinget på selvstendig grunnlag kan vurdere de tre tilbudene».

Flertallet går altså inn og pålegger Regjeringen en annen måte å saksbehandle den proposisjonen på som Stor-

tinget har utbedt seg, som altså skal ligge klar når vi kommer tilbake 1. oktober. Det gjøres til tross for at statsråden i brev har uttalt at en slik fremgangsmåte både må anses som helt uvanlig og vesentlig kompliserende. Han skriver også at en slik fremgangsmåte vil være umulig hvis man skal opprettholde datoen 1. oktober.

Jeg må si at da jeg hørte representanten Rudihagens innlegg i dag, der han liksom hadde behov for å presisere at flertallet ikke på noen måte har pekt ut en kandidat, synes jeg hele utsagnet og kroppsspråket nærmest vitnet om det stikk motsatte. Og når representanten Hedstrøm snakker om såpeopera, må jeg si at de som har hatt regien har gjort en rimelig god jobb. Noe av det mest interessante som Rudihagen pekte på, var kanskje dette med at offentligheten burde få tilgang til og størst mulig innsyn i denne saken, ikke minst i forbindelse med de tilbudene som nå foreligger. Jeg tror allmennheten og offentligheten ville hatt meget stor interesse av å få tilgang til det materialet som departementet sitter på, helt fra 1993 da Rudihagen var statssekretær i Samferdselsdepartementet, og like fram til denne dato. Så vidt jeg har sett, er ikke bokmarkedet bedre enn at dette kunne ha blitt en bestselger, selv midt i en fellesferie som snart står for døren.

Det som er helt sikkert, er at den proposisjonen vi får til behandling til høsten, må ha en klar anbefaling om hva vi bør gjøre. For Høyres del er det slik at vi ikke har «hang up» verken den ene veien eller den andre veien. Det som for oss er viktig, er at de velger det selskapet som er best egnet til å etablere det som stortingsflertallet har bestemt.

Av meldingen som vi nå har til behandling, går det også fram at det er statsråd Dävøy og Administrasjonsdepartementet som skal overta stafettspinnen. Jeg vil egentlig bare benytte anledningen til å ønske lykke til, takke statsråd Sponheim for bra innsats på oppløpssiden og håpe at stafettspinnen blir overlevert på en grei måte. Men jeg må si at denne saken i sum viser hvor farlig det er når Stortinget skal gå inn tidlig i prosesser på et detaljeringsnivå som er langt fra det tilrådelige. Og det ville undre meg veldig om vi til høsten skulle oppleve at når vi setter strek for dette, er liksom alle spørsmål besvart. Jeg tror dessverre det vil være slik som jeg har opplevd i denne saken: For hver debatt som foregår, så blir spørsmålstegnene større og større.

Øystein Djupedal (SV): Parodien om IT Fornebu fortsetter. Dagens innstilling og den saksbehandling som har vært, er slik at det egentlig er vanskelig å ta det helt alvorlig. Men dessverre må en jo det siden vi befinner oss i landets nasjonalforsamling og det, dessverre, også er flertall for det som står i innstillingen.

Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet gjør her det som egentlig har vært deres eneste anliggende helt fra starten av behandlingen av denne saken, og det er to ting. Det første er å ydmyke statsråden mest mulig uten å ha mot til å fremme det som hadde vært en naturlig konsekvens av alt man sier, har sagt og skrevet, nemlig et mistillitsforslag. Og nok en gang viser de at deres eneste anliggende er å sikre at én investorgruppe, Fred. Olsens grup-

pe, skal få tilslaget på den attraktive eiendommen på Fornebu. Det ble til alt overmål understreket spesielt i saksordfører Rudihagens innlegg, som ikke kan oppfattes som annet enn en ren forsvarstale for Investorforums konsept på Fornebu.

Flertallet skriver i innstillingen:

«Flertallet forutsetter at alle konkrete føringer Stortinget har framsatt i ulike innstillinger og vedtak blir lagt til grunn i forhandlingene som utvalget skal gjennomføre.»

Og videre skriver de at «Stortinget på selvstendig grunnlag kan vurdere de tre tilbudene». Dette kan i beste fall ikke oppfattes som annet enn dyp mistro, i verste fall som mistillit. Og et slikt forslag bør man da – hvis man ønsker det – ha mot nok til å fremme istedenfor å drive med dette som bare er en parodi.

Jeg har ikke noe behov for å forsvare statsråd Sponheim, men etter at sentrumspartiene i starten tullet seg bort og også gav sin aksept til at det var nødvendig å bygge et kunnskapssenter på Fornebu, så har sentrumsregjeringen etter min vurdering håndtert saken bra. Det er rystende å oppleve at landets to største partier opptrer på en måte som så åpenbart svekker deres egen troverdighet og deres integritet i denne saken. Motivene for hva landet trenger når det gjelder IT-kompetanse i framtiden, har kommet helt i bakgrunnen, og spillet og ikke minst det å sikre én investorgruppe en attraktiv eiendom, til og med med statssubsidier, har kommet helt i forgrunnen.

Så noen få ord om saksbehandlingen her. Jeg kjenner ikke til at det finnes paralleller til den i vår forvaltning, men jeg skal ikke utelukke at det finnes. Det som nå skal skje, er at det skal forhandles fram tre parallelle tilbud som i utgangspunktet nesten skal sluttforhandles. Så skal Stortinget få anledning til å velge det tilbudet som man mener er best, og ut fra de føringene som her er gitt, vet en jo hva det er.

På en måte hadde det vært mer ryddig, mer ærlig og mer redelig at de to partier som utgjør flertallet i denne sak, bare hadde sagt rett ut: Vi ønsker at Fornebu skal bygges ut av Investorforum – la dem like gjerne få det med en gang, så slipper Stortinget denne parodiske behandlingen.

SV har som eneste parti hele tiden advart mot IT Fornebu, advart mot det konseptet som her foreligger. Det er ikke det landet trenger inn i det neste årtusen. Dette er en gammeldags idé, en gammeldags idé som ikke støttes av noen av de datamiljøene vi har i Norge, og det bør i seg selv være et tankekors for dem som her utgjør flertallet. Det finnes altså ikke én større databedrift i Norge som ønsker dette. Det finnes ikke én høyskole eller ett universitet som ønsker dette. Det finnes ingen kompetente mennesker – kanskje med noen få unntak – som har sagt at det å bruke en masse milliarder på Fornebu og sentralisere en desentralisert utdanning eller desentralisert teknologi er meningsfylt. Tvert imot trenger landet noe helt annet, og det fremheves også av alle kompetente mennesker som har sitt virke innenfor denne bransjen. Det vi burde ha gjort, var å bygge høyhastighetslinjer til hele landet med maksimalpris, satse på høyskolene, på universitetene,

opprette studieplasser ved høyskolene, bygge opp de mange datamiljøene vi har rundt i Norge, satse på forskningsparker som vi har. Mange deler av landet har forskningsparker med oppegående IT-miljø som er langt framme både teknologisk og ikke minst når det gjelder menneskelige ressurser. Det vi også burde ha gjort, var å ta en bit av IT Fornebu og gi til alle landets klasserom, slik at man i alle klasserom i landet i løpet av neste år hadde hatt tilgang til den moderne teknologien – med Internett, med oppkobling, med programvare, maskinvare, alt det vi trenger. Det er et paradoks at vi her har en teknologi – det første store kvantespranget i teknologien – som i sin natur er desentraliserende, og så velger stortingsflertallet her det stikk motsatte, å sentralisere en desentralisert teknologi. På toppen av alt vil ikke dette bringe oss et skritt fremover. Vi får ikke flere dataingeniører av dette, vi får ikke mer kompetanse til landet av dette. Tvert imot kan dette fungere som en støvsuger, en støvsuger for å sentralisere mye av den kompetansen som Stortinget og mange ulike fagmiljø har brukt årevis på å bygge opp mange steder i Norge. Vi er en liten utdanningsnasjon, vi er en liten forskningsnasjon, vi er en liten industrinasjon. Da må vi bruke de ressursene vi har, på en best mulig måte. Dette er å rygge inn i framtida, det er misbruk av statlige midler, det er misbruk av offentlig eiendom, og ikke minst er det et blindspor for framtidens Norge.

Leif Helge Kongshaug (V): Etter mye politisk dramatikk og mange omganger her i Stortinget er saken om et IT-senter på Fornebu brakt inn i et positivt spor, med politisk styring, åpenhet og åpen konkurranse.

Også i forkant av denne meldingen som Stortinget nå har til behandling, var det et visst tilløp til dramatikk, med oppslag i media om nye forsøk på overstyring av næringsminister og regjering. Det er også et visst forsøk på å vedlikeholde den dramatikken. Men jeg er glad for at dette ikke gjenspeiler seg i dagens innstilling.

I St.meld. nr. 42 har Regjeringen dokumentert at den følger de vedtak som Stortinget tidligere har gjort i saken, og de vanlige prosedyrer for forhandlinger. Selv om det er avgitt to ulike merknader fra komiteen, er realiteten full tilslutning til Regjeringens linje i saken.

Så var det av representanten Hedstrøm nevnt at dette var en såpeopera. Hva såpeopera angår, får hver enkelt danne seg en oppfatning om hvem som er de fremste premissleverandørene og de mest aktive aktørene i den sammenheng.

Saken er i det spor og ligger på det nivå den skal være. Fra Venstre er det ikke nødvendig med flere kommentarer i den sammenhengen utover de merknadene som står i innstillingen.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid begrenset til 3 minutter.

Statsråd Lars Sponheim: Den stortingsmeldingen som er til behandling i dag, St.meld. nr. 42, handler først og fremst om å klargjøre og redegjøre for den prosessen som har vært så langt, og den prosessen som Regjeringen

nå har foran seg fram til proposisjonen skal legges fram. Med den forhistorien som er rundt dette, synes jeg det er naturlig at Stortinget får denne orientering, for da denne konkurransen var avsluttet og det viste seg at det her var tre så gode tilbydere at det var nødvendig og riktig å bruke lengre tid for å kunne plukke ut den beste, var det naturlig også å ta Stortinget med på det som lå til grunn for den beslutningen i Regjeringen.

Så er det slik at når Stortinget har bedt Regjeringen om å komme med en proposisjon, så ligger det i det at Regjeringen skal invitere Stortinget til et vedtak, og da må Regjeringen for sin del ha tatt en beslutning om hvem de mener er best. Men det er selvsagt slik at en proposisjon vil inneholde alt det materialet Stortinget trenger for å kunne gjøre sin beslutning og sine overlegninger for å ta et valg, enten – og det håper jeg – i samsvar med det Regjeringen måtte fatte vedtak om, eller om man skulle komme fram til et annet valg i Stortinget. I så måte er innstillingen i dag i samsvar med det som er Regjeringens holdning til den videre saksbehandling.

Jeg vil understreke at nettopp denne måten å gjøre det på blir nødvendig fordi vi her står overfor den situasjon at tre av de syv tilbyderne er så gode, at det er nødvendig å ha en videre saksbehandling og ha forhandlinger med alle tre. Og jeg vil understreke at det er ingen motsetning mellom hvordan Regjeringen tenker rundt dette, og det flertallet gir uttrykk for, at man ønsker at samtalen og forhandlingene med disse tre skal gå så langt at Stortinget får et reelt beslutningsgrunnlag. Men det er en proposisjon, og det gjør at Regjeringen må invitere til et vedtak ut fra det som er Regjeringens standpunkt i saken. Det er ganske åpenbart.

Så har representanten Rudihagen reist to konkrete problemstillinger. Jeg forstår det slik at det er noen overskrifter i Adresseavisen som har vakt reaksjoner. Jeg må si jeg stiller meg undrende til det. Jeg har gitt uttrykk for det litt selvfølgelig overfor det spennende og gode prosjektet i IT-byen Steinkjer at for å lykkes må de samarbeide med alle gode krefter. Det er bra at de samarbeider med IT Fornebu, men de må også samarbeide med andre som kan tilføre prosjektet noe. Og de bekreftet også at de tenker slik. Så jeg synes at det å få til en regional utvikling rundt omkring i landet er altfor viktig til at suksess eller ikke suksess skal være avhengig av de konkrete beslutninger som måtte gjøres på Fornebu. Det ekskluderer definitivt ikke noen av tilbyderne, men det inviterer disse regionale IT-miljøene til å trekke veksler på de mange gode miljøer vi har rundt omkring i landet.

Når det gjelder det siste spørsmålet, om offentliggjøring, er det slik at alle tilbydernes tilbud nå er offentlig tilgjengelig. Jeg tror også at det er noen representanter som har fått det tilsendt, så det vil være tilgjengelig og kunne gjøres kjent for alle. Men jeg vil understreke at det er mange som fortsatt holder kortene tett mot brystet, så forhandlingene vil nok bringe fram veldig mange viktige og spennende realiteter.

Øystein Hedstrøm (Frp): Jeg vil ta utgangspunkt i det Rudihagen var inne på som stod i Adresseavisen, og

som nå statsråden også kommenterte. Jeg fikk se utskriften her og hva som stod i Adresseavisen, men med den erfaringen enkelte av oss kan ha hatt med journalister, så behøver ikke det som skrives, nødvendigvis være riktig. Men det som ifølge Adresseavisen skal være sagt fra statsrådets side, er at IT Fornebu med oppbygging av nettverk for fjernundervisning ikke har noe distriktpolitisk fortrinn, og at det ikke er grunn til å tro at IT Fornebu er best av de tre kandidatene på regionale løsninger.

Jeg vil gjerne at statsråd Sponheim bekrefter eller avkrefter dette. Dette er relativt runde formuleringer, men jeg føler at det som et departement og en statsråd nå bør prioritere, er å gå inn i materien og finne ut hvormå tilfredsstillende forutsetningene best, altså de forutsetningene som er lagt av Stortinget i saken, og som har vært oppe gjentatte ganger.

Jeg vil også minne statsråden om høringen i komiteen en tid tilbake, hvor han bekreftet på spørsmål fra meg at i konkurransen om Fornebu-området skulle departementet vektlegge, innenfor en samlet plan, ikke bare utnyttelsen av det fysiske Fornebu, men også at den regionale satsing og kobling til det internasjonale miljøet var viktig.

Til dette at departementet ikke har tid nok, ifølge det svarbrevet komiteen har fått, til å forhandle helt frem med alle tre selskaper, vil jeg understreke: Dette må prioriteres. Det må settes inn ressurser slik at Stortinget til høsten kan ta stilling, og at departementet i en proposisjon har gjort så grundig arbeid at Stortinget kan velge det beste på et faglig grunnlag. Kostnadene ved dette blir i alle tilfelle minimale i forhold til milliardverdiene som nå ikke kan forrentes på Fornebu i dag. Anslår vi arealverdiene til 2 milliarder kr – dette er et løselig anslag fra min side – og setter 5 pst. i rente, blir det et tap på 100 mill. kr siden vi her i Stortinget behandlet IT-meldingen i fjor. Ytterligere utsettelse har en prislapp på 10 mill. kr i måneden! Det hadde vært godt å ha det, statsråd – man kunne finansiert mange sykehjemsplasser og andre viktige oppgaver.

Helt til slutt: Nå må Regjeringen gjøre jobben, man må forhandle helt frem med de tre interessentene, og ikke forsøke å ta fra Stortinget bestemmelsesretten. La oss slippe flere utsettelse, flertallet vil holde Regjeringen ansvarlig for nye utsettelse.

Inge Lønning (H): Selv skinnfeller kan røre på seg – hvis det ellers er liv i pelsen. Det man kan lese ut av flertallsmerknadene i denne innstilling og det som har vært fremført fra talerstolen av saksordfører Rudihagen og hr. Hedstrøm, viser at det fremdeles er en slags forunderlig bevegelse. Hr. Rudihagen besværet seg over at noen i denne sal har mistenkt koalisjonen av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet for å ha særlig interesse av én aktør i dette bildet. Deretter brukte han resten av innlegget til å bekrefte at den mistanken er mer en velbegrunnet, for resten av innlegget var opplesning av en middels reklamebrosjyre fra nettopp vedkommende aktør.

Representanten Hedstrøm snakket om at dette var en såpeopera. Det er kanskje et godt bilde, men det partitu-

ret som Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet hele tiden har sunget etter, er åpenbart laget av tekstforfattere utenfor Stortinget. Og det er ikke vanskelig å kjenne igjen forfatteren, fordi det er den samme terminologi det dreier seg om hele tiden.

Saksordføreren sa at det viktige er at Stortinget omsider får «eit skikkeleg grunnlag for å gjere sine sjølvstendige vurderingar». Men problemet her er jo at den vurderingen har flertallet vært ferdig med hele tiden, og konklusjonen har stått fast. Premissene har man riktignok skiftet underveis, men konklusjonen har ligget der hele tiden. Hvis det er slik å forstå at den konklusjonen har man hatt uten at man hittil har hatt grunnlag for noen selvstendig vurdering, blir det enda mer oppsiktsvekkende det vi har vært vitne til i denne sak.

Det ble sagt av hr. Hedstrøm, og det samme har vært sagt gjentatte ganger fra Arbeiderpartiets sangere i denne opera, at man skal følge denne saken med argusøyne. Det høres betryggende ut. Jeg er ikke helt sikker på at man kjenner den antikke mytologi helt godt og riktig vet hva argusøyne er, så jeg kunne tenke meg å foreslå at man i de kommende akter går over til et litt annet uttrykk og snakker om at man vil følge denne saken med gåseøyne, på godt norsk heter det «hermeteikn».

Torstein Rudihagen (A): Det er tydeleg at både Djupedal og Lønning synest å høyre det dei gjerne ville høyre, nemleg at Arbeidarpartiet og Framstegspartiet spring ærend for IT Fornebu.

Poenget mitt var nettopp at i ein demokratisk rettferdig prosess kan ein ikkje gå ut og ekskludere ein av interessentane. Det vil vere like udemokratisk å seie at IT Fornebu ikkje er kvalifisert til å kunne vere med i denne sluttspurten, som å seie at det er dei som skal ha det. Det finst ikkje eit ord i det eg har sagt, om at vi har føretrekt IT Fornebu. Eg berre peikte på eit avisoppslag i Adresseavisen som gjekk ut på at statsråd Sponheim hadde åtværa mot IT- Fornebu, og eg åtværa mot at nokon skulle begynne å ekskludere ein av interessentane på dette stadiet i prosessen. Det er noko heilt anna enn å halde ein forsvartale for IT Fornebu.

Så dreg Djupedal opp att spørsmålet om det er riktig å etablere eit IT- og kunnskapssenter på Fornebu. Det har vore diskutert så mange gonger at det kanskje ikkje er det som er tema her i dag. Men poenget er at eit IT- og kunnskapssenter på Fornebu ikkje må setjast opp mot utviklinga ute i regionane på eksisterande høgskular og universitet – dei utviklingsmiljøa som er rundt omkring. Konkurransen er ikkje mellom distrikta og Fornebu, men mellom Noreg og resten av Europa. For det vi nå ser, er at vi har kome på etterskott når det gjeld IT-kompetanse i dette landet. Det gjer at distrikta taper i forhold til sentrale strøk, små bedrifter taper i forhold til store bedrifter, og vi får ikkje den utviklinga som denne teknologien gir moglegheiter for.

På Fornebu vart det frigjort eit stort område etter at flyplassen vart nedlagd, og spørsmålet er: Kva skal ein bruke ein del av dette området til? Det er Bærum kommune som er reguleringsmyndigheit, og det vil same kva

skje ei nokså stor utvikling ute på Fornebu som i seg sjølv kan verke sentraliserande – frå distrikta og inn mot sentrumsområdet. Da meiner eg faktisk at det må vere mykje betre at staten går inn og har ei hand med på noko av det som skal skje der, og syter for at vi får ei etablering som landet sårt treng, nemleg for å styrke IT-kompetansen i dette landet. Og det skal skje under nokre klare føresetnader, nemleg at dette senteret skal tilføre dei regionale utviklingsområda element som dei treng nettopp for å kunne vere der dei er. Det gir teknologien moglegheter for.

Karin Andersen (SV): Noe av problemet med flertallets troverdighet i denne saken er jo nettopp at de ikke lytter på dem som har stor kunnskap om og innsikt i hvordan både utdanning og slik næring bør organiseres og utvikles.

Vi mangler dette, sier Rudihagen. Ja visst gjør vi det! Men hvorfor gjør vi det? Det er fordi vi slett ikke har lyttet. Og så skal det ikke settes opp mot det som skjer på universiteter, høyskoler og i næringsmiljøer rundt omkring i landet. Men jeg spør meg sjøl: Hvordan i all verden skal det kunne skje, hvis stortingsflertallet ikke engang følger opp med en skikkelig satsing på høyskolene og i denne næringa ellers i landet, slik at de faktisk har et valg? Slik det er nå, vil de bli tvunget til å samarbeide med IT Fornebu uansett om de vil eller ikke, for senteret vil bli en voldsomt sentraliserende kraft, som i kraft av bl.a. sin store gavepakke fra staten vil være i stand til å tilby noe som et forholdsvis sylslankt høyskolesystem ellers i Norge ikke kan fordi de aldri har fått ressurser til å utvikle dette på en skikkelig måte.

Så sier Rudihagen at man ikke kan ekskludere en av interessentene i utgangspunktet, hvis det er dette man vil. Men hvis den ikke er best, må man jo kunne gjøre det. Og det er jo det som virker så merkelig nå, at når man har funnet ut at noen er bedre enn andre, skal fremdeles alle være med, på tross av at enkelte kvaliteter mangler. Jeg lurer på hva som vil skje hvis det viser seg at Investorforums prosjekt ikke er det beste, og Regjeringa kommer med noe annet til Stortinget, noe som kan være velbegrunnet ut fra en intensjon om at man ønsker å bygge et IT Fornebu. Jeg tror vi da vil få se forhåpentligvis siste akt i denne operaen, og jeg tror at den blir akkurat like falsk og atonal som den har vært hittil.

Jeg kunne også ha lyst til å spørre Høyre om noe, for da vi behandlet denne saken i februar, var det en viss åpenhet både i mellompartiene og i Høyre for å si at man hadde vasset litt inn i dette uten helt å vite hva det var. Bordet hadde fanget litt under behandlingen, og plutselig var liksom IT Fornebu en slags konstruksjon som man ikke kom seg ut av. Og Jan Petersen gikk ganske langt i å si at han slett ikke var så sikker på at dette var noen god idé, men hvis det var slik at det var mange tilbydere, var det markedet som ville avgjøre om dette var noen god idé. Da syns jeg det er grunn til å spørre Høyre nå: Har de fremdeles den oppfatningen? Eller kan det ikke være slik at tilbyderne i denne saken faktisk er interessert nett-

opp fordi det er en stor og verdifull tomt her, og ikke fordi ideen er spesielt god?

Statsråd Lars Sponheim: Først til representanten Hedstrøm: Jeg tror det skulle vakt betydelige reaksjoner i denne sal hvis jeg på mine mange turer rundt omkring i landet, der jeg treffer disse IT-miljøene, på spørsmål fra journalistene skulle begynne å gi uttrykk for min oppfatning av hvem som er best på de ulike områdene i denne fasen av prosessen. Jeg svarer faktisk at jeg ikke vil si hvem som er best på noe område, selv om jeg hadde hatt en oppfatning om det. Det er det jeg har gitt uttrykk for. Jeg har heller ikke sagt at noen er dårligst. Jeg har sagt at dette skal det nå forhandles om og vurderes, og så vil Regjeringen ta et standpunkt.

Jeg vil understreke at vi legger vekt på alle de elementene som man har sagt skal være til stede. Det skal være et godt senter. Det skal få en regional betydning. Det er ikke minst denne regjering opptatt av. Det var derfor vi også startet arbeidet med denne saken med en stortingsmelding om den regionale IT-utvikling. Men vi må også sørge for at dette senteret får en internasjonal konkurransekraft for å kunne trekke dyktige arbeidsfolk til seg, ikke bare fra ulike deler av landet inn til Oslo, men fra utlandet og til Norge. Dette er vi enige om. Men det er altså ikke slik at jeg har gitt uttrykk for at noen er best eller dårligst på noen av områdene. Jeg har heller ikke gitt uttrykk for at f.eks. Fornebu Technoporters alternativ, er best når det gjelder distriktsutvikling, selv om de har et helt forskningsparknett. Dette vil Regjeringen ha en mening om når proposisjonen kommer.

Så til disse 2 milliardene i tap og renteberegningen som representanten Hedstrøm var inne på. Jeg håper ikke det er slik Fremskrittspartiet salderer sine budsjetter; det er vanskelig for oss å synliggjøre eller realisere disse verdiene før vi har fått en reguleringsplan for dette store eendomsområdet. Det har jeg gitt uttrykk for mange ganger. Da først er det mulig å si hva eiendommene kan brukes til, og dermed få fram de reelle verdiene og gjennomføre dette. Som kjent ble reguleringsplanen for Bærum, kommunedelplan 2, behandlet i kommunestyret i Bærum for to dager siden, slik at det hadde vært vanskelig å realisere noe av dette før vi faktisk hadde et reguleringsformål og kunne selge eiendommene etter det.

Jeg vil igjen understreke at jeg ikke på noe tidspunkt har gitt uttrykk for at noen av de tre interessentene som nå er med i den siste fase av konkurransen, er ekskludert. Jeg har tvert imot sagt at alle er gode og har kvaliteter på litt ulike områder. Dette skal vi gå dypere inn i gjennom forhandlinger. Regjeringen vil ta sin beslutning om hvem som er best, og så inviterer vi Stortinget til å gjøre sin beslutning på bakgrunn av en grundig proposisjon. Men jeg registrerer jo at når det nå plutselig står tre likeverdige på startstreken til dette finaleheatet, er det en betydelig grad av nervøsitet å spore hos interessentene, og spesielt kanskje hos dem som lenge selv har følt at de har hatt et forsprang. Nå står disse likt. Regjeringen legger til grunn at det nå er den beste som skal vinne, og det registrerer jeg at også Stortinget gir uttrykk for. Og nå starter forhand-

lingene. Statsbygg vil lede forhandlingene fra Regjeringens side, komplettert med dyktige IT-folk og -kunnskap. Og så håper jeg at man etter dette ikke må stå igjen med det inntrykk at det spennende IT-Norge starter med et prosjekt på Fornebu, for det har skjedd veldig mye spennende rundt omkring i landet. Dette kan kanskje komplettere et nasjonalt bilde, for prosjektet på Fornebu har faktisk et langt stykke igjen å gå før det er like bra som veldig mange av de andre miljøene vi har i landet.

Kjell Opseth (A): Eg må vedgå at statsråd Sponheim i dag heldt eit avklarande innlegg om den vidare prosessen. Eg tar statsråden på alvor når han seier at han vil leggje fram alle opplysningar som er turvande for at Stortinget skal kunne ta eit val mellom dei tre aktørane som det no skal forhandlast med.

Eg er også nøgd med at statsråd Sponheim no har tatt initiativ til å offentliggjere dei tre tilboda, slik at vi og andre kan få gå inn i tilboda og gjere oss opp ei meining om kva for eit som er best, ut frå dei føresetnadene som vi meiner det bør liggje i eit IT- og kunnskapscenter på Fornebu. Eg synest at statsråd Sponheim no legg opp til ei handsaming som gjer at temperaturen kanskje kan gå ned noko i denne saka.

Så: Inge Lønning var svært oppteken av skinnfellar og at dei rører på seg. Ja, det er jo Inge Lønning sjølv eit godt eksempel på. Alle innlegga eg har høyrte frå Inge Lønning om denne saka her i salen, har stort sett vore innlegg som dreier seg om kva vi andre meiner, og knapt eit ord om kva Inge Lønning meiner om utviklinga av IT-kompetanse og IT-relatert næringsverksemd i dette landet. Det kunne vore artig å vite om han hadde andre tankar enn berre om skinnfellar, og helst andre sine skinnfellar, ikkje sin eigen.

Så til Djupedal, som slår til med å seie at dette er «en gammeldags idé». Det er ikkje noka bedrift og ikkje noko universitet som vil ha dette IT-kunnskapscenteret på Fornebu.

Eg har vore med i politikken så lenge at eg veit at nye ting ofte må kjempast fram i strid, og dette er nok også ei slik sak. Eg oppmodar representantane Djupedal, Gabrielsen og Lønning til å ta seg ein tur til Øresund og sjå kva Sverige og Danmark er i ferd med å etablere der. Det kan hende at alle desse tre har noko å lære. Det kunne kanskje vere ein god bruk av sommarferien.

Øystein Djupedal (SV): Først til saksordfører Rudihagen, som i sitt innlegg nok en gang bekreftet det som flere har påpekt fra talerstolen. Han prøver frenetisk å fri seg fra det hodet er så fullt av, nemlig at man til enhver tid må sørge for at premissene legges så godt til rette at Fred Olsen og en gjeng med avdankede redere og politikere skal få tilgang til den attraktive eiendommen. Jeg oppfordrer Rudihagen til å lese nøye gjennom sine innlegg og se hva han egentlig har sagt fra talerstolen i dag. Hvis man da har på seg de brillene som jeg har, og som mange andre i denne sal har, nemlig at vi nærer en dyp skepsis til den saksbehandlingen som næringskomiteens flertall hele tiden har hatt, og de motivene man har hatt

for den saksbehandlingen, vil man kanskje kunne se at innleggene ikke oppfattes på annen måte enn at de like gjerne kunne vært skrevet av en av de sannsynligvis mange dyktige menneskene som Investorforum har på sine lønningslister.

Så til hr. Opseth: Da denne saken kom opp første gang, var det slik at mange universitetsmiljøer fryktet hva dette skulle bli, og i en periode uttalte mange seg – av frykt for å stå utenfor et tog man så komme – på en slik måte at man gjerne så at det kunne etableres et eller annet på Fornebu. Etter hvert som universitetene og også høyskolemiljøene og mange bedrifter har sett nøyere på saken, har man blitt klarere og sterkere i troen på at dette ikke er det Utdannings-Norge eller Forsknings-Norge trenger.

Senest har den nyvalgte rektor ved Universitetet i Oslo gått ut og sagt klart at dette ikke er noe Universitetet i Oslo støtter opp om. Universitetet i Oslo har også bestemt at det nye Senter for informatikk skal bygges i Gaustadbekkdalen, og ikke på Fornebu. Her skulle man altså bygge et nytt forskningssenter, kombinert med universitetet, men valgte altså å si at IT Fornebu er ikke det vi trenger, vi har nok tomter og kompetanse i Blindernområdet, og der vil det også bli bygd.

Det samme gjelder NTNU- og SINTEF-miljøet som er det tyngste forskningsmiljøet innenfor teknologi i Norge, som sterkt har advart mot dette hele veien. I starten var man også der redd for å bli stående på sidelinjen hvis det gikk et tog man var nødt til å være med på, men etter at det har blitt mer og mer klart at det er helt andre motiv enn norsk kompetanse som ligger bak, så har også NTNU- og SINTEF-miljøet advart sterkt. Senest i dagens avis går direktøren ved SINTEF, Gunnar Sand, sterkt ut og advarer mot IT Fornebu.

Og hvorfor gjør man det? Man gjør det av den enkle grunn at man ser at dette er ikke det Norge trenger. Dette er mennesker som daglig administrerer og underviser framtidige norske ingeniører og studenter. Hvis dette var en så genial idé, hadde jo selvfølgelig de mest kompetente menneskene i Norge sagt: Ja, dette er vi med på, dette hiver vi oss på, og dette er bra! Tvert imot, det er så langt ingen som har gått ut og sagt det – ikke engang lederne av de store norske databedriftene, eller de utenlandske store databedriftene, har gått ut og sagt at dette er det landet trenger. (Presidenten klubber.)

Og jeg tilbringer gjerne ferien ved Øresund (presidenten klubber), hr. Opseth, men neppe for å se på et kompetansesenter, for det er ikke bygd ennå – det er en løs plan.

Presidenten: Taletiden er omme.

Presidenten mener at vi har en lang dag foran oss, og presidenten vil ikke tillate at noen går utover den tilmålte taletid.

Inge Lønning (H): Representanten Karin Andersen etterlyste Høyres syn i denne saken. Det kan jeg ikke se at det er noen grunn til, fordi Høyre har gitt uttrykk for den samme oppfatning fra første ferd av i behandlingen av denne sak, nemlig at vi forutsetter at det tomtearealet

som staten, Oslo kommune og andre eier på Fornebu, antagelig landets mest verdifulle, skal selges til markedspris, og at det ikke skal være hverken noen direkte eller indirekte form for subsidiering av noen i den sammenheng. Og vi har sagt at det som er statens rolle i et fremtidig bilde på Fornebu, er det som er statens primæroppgave, nemlig utdanning og forskning.

Og i den utstrekning fagmiljøer for utdanning og forskning på dette området sier at dette er meningsfylt, og ønsker å delta og utnytte den mulige synergieffekten med sterke IT-miljøer på Fornebu, så er det utmerket.

Representanten Opseth hadde problemer med å oppfatte hva jeg og Høyre stod for i denne sak. Ja, når folk har forståelsesproblemer, kan det tenkes å ha opptil flere årsaker, bl.a. at lytteapparatet ikke er den sterke utviklede del av vedkommende persons utrustning. Representanten Opseth har mange sterke sider, men akkurat lytteapparatet har vel aldri vært den aller sterkeste, vil jeg tro.

Høyres syn i denne sak er nøyaktig det syn som man i dag kan lese i en meget innsiktsfull artikkel av SINTEF-direktør Gunnar Sand i Dagens Næringsliv. Det er det samme syn som alle universitetene og særlig de to største og tyngste, NTNU og Universitetet i Oslo, hele tiden har gitt uttrykk for i denne sak. Det burde sant å si ikke være særlig vanskelig å oppfatte, dersom man i det hele tatt var interessert i andre forestillinger enn de visjonene man til enhver tid har i sitt eget hode.

Nå har terminologien fra koalisjonen Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet skiftet underveis. Denne gangen heter det i flertallsinnstillingen at det er et senter av internasjonal *format* man skal ha. Tidligere har det hett et senter av internasjonal *betydning*. Hvis jeg forstår hr. Opseth riktig, er formatet å anse som antallet m² som skal brukes. Det finnes som kjent mange slags formater i denne verden.

Sammenligningen med Øresund og hva Danmark og Sverige holder på med der, er i denne sammenheng etter mitt skjønne revnende uinteressant, for det er ikke i den enden man begynner. Det er innholdet som er det interessante, og ikke antall m² som skal brukes.

Eirin Faldet (A): Dette ble en høytravende diskusjon.

Jeg tar ordet fordi det faktisk er enkelte i denne sal som nærmest har fremstilt IT Fornebu som en magnet som suger kompetanse fra distriktene. Jeg har bare lyst til å si at i Hedmark, der jeg kommer fra, er det dannet et selskap, og vi har mange bedrifter som driver med IT og videre kompetanse innenfor den grenen. Mjøsregionen har som følge av OL-utbyggingen fått den beste infrastruktur for informasjonsteknologi i landet, og dette ønsker Viking Venture å videreutvikle. Og de uttaler i positive vendinger at det bør dannes et kompetansesenter for IT på Fornebu.

Det vil være svært viktig for Norge å utvikle industrielle planer med tilstrekkelig perspektiv og visjoner, og det er viktig at IT Fornebu nå kan spre satellitter utover landet, og spre kompetansen. Jeg skjønner ikke hva vi er

så redde for. Jeg er klar over at mange mener at det er helt galt, at det er sentraliseringstanker osv., men la oss i hvert fall ikke fremstille det slik. Det er faktisk slik at distriktene er opptatt av å videreutvikle kompetansen.

Jeg skal ikke gå noe nærmere inn på hva representanten Lønning var inne på. På bakgrunn av hans replisering til Opseth vil jeg si at det er mange i denne salen som kunne trenge en teleslynge fra tid til annen. Og når det gjelder skinnfeller, har jeg lest at skinnfeller kan få liv dersom de får hjelp utenfra, nemlig via loppa.

Kirsti Kolle Grøndahl hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Torstein Rudihagen (A): Djupedal gjentek gamle påstandar og har ikkje noko nytt å kome med. Når han ikkje har noko nytt å kome med, går han så langt at han byrjar å insinuere på ein usakleg måte nærmast at innlegget mitt skulle vere produsert av representantar for IT Fornebu. Representanten Djupedal gjentek enda ein gong at eg heldt eit innlegg for IT Fornebu.

Poenget er nettopp det som statsråd Sponheim nå har understreka, at det er tre gode, kanskje likeverdige interessantar. Det eg da åtvare mot, var at nokon i denne perioden skulle gå ut og åtvare mot ein av interessentane, da den interessenten visseleg var i ferd med å bygge opp eit nettverk rundt i landet, noko som faktisk er i tråd med dei føresetnadene som Stortinget har trekt opp.

Eg trur representanten Djupedal må vise kor i mitt innlegg eg har gjort meg til talsmann for ein av interessentane, når ein går så langt at ein insinuerer slike ting.

Så gjentek han at ingen vil ha senteret, verken høgskular, universitet eller næringslivet. I denne saka har vi hatt ein lang prosess med mange høyringar. Og det er faktisk veldig mange av nettopp dei miljøa som har uttrykt ei positiv haldning til eit IT- og kunnskapssenter på Fornebu. Det går fram i St. meld. nr. 13, via eit brev som er kome frå Næringsdepartementet:

«Som det fremgår av St. meld. nr. 13 (1998-99) ønsker Universitetet i Oslo og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet å legge deler av sin høgere grads undervisning til et IT-senter på Fornebu. Dette først og fremst for at universitetene i sin diplom-, hovedfags- og dr. gradsutdanning skal kunne benytte den kompetanse som bedrifter/virksomheter bringer med seg til Fornebu. Videre ser Universitetet i også Oslo muligheten for å legge deler av sin forskningsaktivitet til Fornebu. Dette gjelder aktivitet der det vil være mulighet for betydelig samarbeid med andre aktører, for eksempel TELENOR.»

Poenget med heile etableringa sett i forhold til eksisterande høgskule- og utviklingsmiljø rundt om i landet er nettopp at ved å knyte seg opp mot Fornebu kan dei få tilgang til ressursar og element som dei ikkje har moglegheit til der dei er, og som faktisk kan gjere at dei rett og slett trekker inn mot sentrale område. I motsetnad til sentralisering er det mi tru at dette senteret vil verke desentraliserande.

Grete Knudsen (A): Det var representanten Djupedal som fikk meg til å ta ordet, fordi han med stor tyngde fortalte at Institutt for Informatikk hadde et så sterkt ønske om å være ved Universitetet i Oslo og ikke flytte til Fornebu. Ja, det sikret faktisk et flertall her i Stortinget ved initiativ fra Arbeiderpartiet og Høyre. Statsråd Lille-tun hadde nemlig tatt opp med instituttet om de kanskje burde flytte til Fornebu, og det ble en sak i komiteen, der komiteen og senere Stortinget satte en stopper for det, slik at det nye senteret for informatikk nå blir bygd i Gaustadbekkdalen for å være integrert i de andre områder ved universitetet.

Jeg har også lyst til bare å gjenta at når det gjelder utdanningsinstitusjonene, er det på deres egne premisser og etter deres egne ønsker de eventuelt skal delta i et eventuelt IT-senter ved Fornebu, noe som er slått fast i all dokumentasjon under hele prosessen fra både kirke-, utdannings- og forskningskomiteen og fra næringskomiteen.

Til slutt: Det aller viktigste er at Stortingets flertall ønsker et integrert senter på Fornebu. Samtidig ønsker en på fritt grunnlag å kunne vurdere hvilket prosjekt fra de tre aktørene/interessentene som nå går videre, som er det beste. Dette har nærings- og handelsministeren bekreftet skal skje.

Vanskeligere er det ikke. Denne saken kan sammenlignes med fregattsaken, der man på samme vis skal foreta den endelige avgjørelsen i dette hus på selvstendig grunnlag.

Presidenten: Øystein Hedstrøm har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til ett minutt.

Øystein Hedstrøm (Frp): Når man lytter til enkelte representanter fra opposisjonen i denne sal, virker det som det er en stor grad av negativisme, man vil ikke ha noe internasjonalt, konkurransedyktig, verdiskapende IT- og kunnskapssenter på Fornebu, mens våre naboland, Danmark og Sverige, ønsker å være med og skape nye verdiskapende arbeidsplasser innenfor høyteknologi-områdene. Det samme skjer i Finland. Så jeg vil spørre disse representantene: Hva er det som gjør at vi her i Norge er så negative og ikke vil satse på dette?

Næringskomiteen har nylig behandlet både eierskapsmeldingen og næringsmeldingen, og de signalene og grepene som kom i samband med dem, var jo ikke noe konkret som kunne skape nye, verdiskapende arbeidsplasser i Fastlands-Norge. Og med verdiskaping mener jeg at innsatsfaktorene har mindre verdi enn det som kommer ut i andre enden av produksjonsprosessen (presidenten klubber).

Så vær litt mer positiv, slik at Sponheim slipper å administrere en næringspolitikk for utflytting.

Karin Andersen (SV): De som sier at det ikke har vært noen som har ønsket å satse på forskning og utdanning på dette området, tror jeg må ha sovet veldig godt lenge. Dette har SV foreslått i mange år, vi har lagt fram flere planer, og vi har også lagt fram forslag om fond for

å satse på dette. Men vi har altså hatt en annen tilnærming, vi har hatt den tilnærmingen som både Utdannings-Norge og hele bransjen ønsker seg.

Jeg hørte på en debatt om IT Fornebu før vi hadde den store debatten i februar, og der var det en representant for næringen som sa det jeg mener er riktig: Selg Fornebu! Selg Fornebu til høystbydende og bruk pengene i skolen, helt fra barneskolen og oppover til universitetene. Sjølsagt må vi også bruke mer penger enn det vi får for tom-ta, fordi dette er et satsingsområde, dette er viktig, men strategien er feil, og det er det som er poenget. Og etter både å ha hørt på debatten nå og fulgt denne saken nøye, er jeg sikker på at hvis vi hadde visst det vi vet i dag – hvis vi hadde fått de reelle og ærlige utsagnene fra bransjen og fra Utdannings-Norge som vi sitter med i dag – hadde verken Høyre eller sentrum gått på limpinnen. Da hadde vi hatt et valg til å gjøre noe langt mer fornuftig, og det er det dette dreier seg om. Det dreier seg ikke om hvorvidt man er for utvikling og utdanning eller ikke, men det dreier seg om hvilken strategi vi skal ha.

Så til Grete Knudsen som sier at dette skal virke, dette skal være et samarbeid mellom høyskolene og utdanningsinstitusjonene og IT Fornebu, og de skal kunne velge sjøl. Jeg skjønner ikke hvordan de skal kunne ha et valg hvis ressursene blir lagt i dette senteret, og de er i stand til å betale lønninger f.eks. og gi utviklingsmuligheter til både bransjefolk og til folk innenfor utdanningsinstitusjonene som vi ikke kan, fordi vi lar dem gå på sparebluss. Det er klart det vil bli en magnet, og hvis vi her ikke legger inn noen premisser for utdanningsinstitusjonene utover landet slik at de kan velge, slik at de kan velge om de vil utvikle dette på egen kjøll, kanskje i samarbeid med andre i bransjen andre steder, hvordan i all verden skal de få gjort det da? Her blir det lagt ut noen sukkertøy på IT Fornebu, men det blir ikke slik at man får noen sukkertøy hjemsendt i posten, og da må man reise dit for å få dem. Forutsetningen for at det kunne bli en realitet at dette skal virke desentraliserende, som Arbeiderpartiet nå sier det vil gjøre, er at man måtte ha en forpliktende plan som sa at slik var det. Og man måtte tilføre ressurser til utdanningsinstitusjonene utover hele Norge, slik at de

1. enten kunne samarbeide med IT Fornebu fordi de mente det var riktig, eller
2. kunne velge en annen strategi fordi de mente det var riktig.

Slik er det ikke nå, og desentralisering skjer ikke av seg sjøl.

Per-Kristian Foss (H): Jeg lyttet med interesse til representanten Hedstrøms engasjerte innlegg, hvor han uttalte ordet «verdiskapende» med fynd og klem. Jeg tror ikke det er noe nytt at vi ønsker en internasjonalt konkurransedyktig verdiskapende virksomhet i Norge. Så langt jeg har klart å lytte til bransjen, bl.a. IT-bransjen, så ber de om bedre skatte- og avgiftsvilkår, bl.a. fjerning av formuesskatten, kf. lederen for Merkantildata. Det vil hr. Hedstrøm få anledning til å stemme for eller mot senere i dag. Hvis han følger sitt parti, må han stemme mot det.

Jeg har aldri hørt representanter for bransjen gi uttrykk for at det som mangler, er mer statssubsidierte tomter. Det er mulig hr. Hedstrøm har slike kanaler at han kan formidle slike synspunkter, men jeg har aldri registrert at IT-bransjen ber om det. At IT-bransjen ber om mer statlig engasjement og deltakelse i hva bransjen skal drive med, eller hvor de skal utvikle seg tomtmessig, har jeg heller aldri registrert. Jeg må si det som det er, jeg har også vært på slike presentasjonsmøter med hr. Vigtel og andre. Jeg har lyttet. Jeg føler på en måte at det er noe rart med dette, for jeg synes jeg hører det samme sies fra Stortingets talerstol av enkelte representanter. Det er mulig det ikke er en opplesing av en brosjyre, men det er i hvert fall opplesing av et veldig sterkt engasjement for et prosjekt.

La nå det ligge. Sommeren vil sikkert hjelpe godt. Det avslutningsvis viktigste synes jeg ble sagt av representanten Grete Knudsen, som bekreftet at statsråden har den frihet, i denne saken som i fregattsaken, å forhandle med dem han vil og ende opp med den han vil. Og det er intet pålegg om å forhandle parallelt med alle. Vi skal ha en anbefaling i denne saken, som i fregattsaken, fra statsråden.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se side 4226)

Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 2 og 3 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

S a k n r . 2

Innstilling frå finanskomiteen om Revidert nasjonalbudsjett 1999 (Budsjett-innst. S. nr. II (1998-99), jf. St.meld. nr. 2 (1998-99))

S a k n r . 3

Innstilling frå finanskomiteen om omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet 1999 (Innst. S. nr. 236 (1998-99), jf. St.prp. nr. 67 (1998-99))

Presidenten: Etter ønske fra finanskomiteen vil presidenten foreslå at debatten om disse sakene begrenses til 3 timer og 5 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 70 minutter, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Høyre 25 minutter hver, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte 10 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter innlegg fra statsministeren og finansministeren, og inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe, etter parlamentariske ledere samt etter øvrige statsråders innlegg innenfor den fordelte taletiden.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Lars Gunnar Lie (KrF) (leiar i komiteen og ordførar for sakene): For sentrumspartia og regjeringa Bondevik er det med glede eg kan konstatere at vi for fjerde gong i denne stortingsperioden har ei budsjetthandsaming som etter mi meining gjev den styringa av finanspolitikken som tilhøva krev. Denne gongen er budsjettinnstillinga komen fram gjennom arbeid i finanskomiteen utan nye avtalar med opposisjonen. Lat meg leggja til at den avtalen som er grunnlaget for budsjettet for 1999 om subsidiær støtte frå Framstegspartiet og Høyre, ligg fast. Regjeringspartia legg vekt på at vi gjennom denne innstillinga følgjer opp avtalen frå i haust.

Når det gjeld tilhøvet til opposisjonspartia, vil eg seia meg nøgd med at handsaminga i komiteen har gått føre seg på ein god måte, og at vi har halde tidsfristane. Den største utfordringa ved open komitehandsaming utan avtale er sjølv sagt at det vert vedteke meirutgifter utan at det vert skipa fleirtal for tilsvarande inndekning. Eg meiner det resultatet vi legg fram i Stortinget i denne innstillinga, er godt tilpassa den økonomiske situasjonen vi no kan sjå framfor oss. Regjeringspartia har medverka til utgiftsauke, men vi har samstundes vore med og vist inndekning. Den totale svekkinga i balansen er om lag 450 mill. kr, og av dette er 100 mill. kr til eit petroleumsteknologifond. Dette er relativt lite i høve til budsjettet sin storleik.

Revisjonen av nasjonalbudsjettet er godt i tråd med målsettinga om at revisjonen først og fremst skal innehalda dei naudsynte – eg understrekar det – justeringane i gjeldande budsjett, slik at det ikkje vert ei fullstendig ny handsaming av budsjettet midt i året. Den norske økonomien er solid, og det er tillit til at Regjeringa har styring med finanspolitikken. Når no renta gradvis har vorte redusert, og gapet mellom det norske rentenivået og renta i dei europeiske landa minkar, vil det også gje positive impulsar til næringslivet.

Eit område har kravd særleg merksemd, og det er meirkostnadene knytte til innsatsen for Kosovo. Dei nærare 1,8 milliardar kr til ekstraløyving er det brei semje om.

Eit anna område som har fått brei merksemd i denne innstillinga, er naturleg nok sysselsetjingssituasjonen, særleg i verfts- og petroleumsindustrien. Dette er viktig, for vi kan få svakare konjunkturutvikling i konkurranseutsatt næringsverksemd i tida framover. Eg vil avvisa kritikken frå enkelte opposisjonsparti mot Regjeringa på dette området. Eg vil m.a. peika på at Regjeringa i tilknytning til revidert budsjett har lagt fram tiltak for å stimulera aktiviteten i verfts- og oljerelatert verksemd. I den samanhengen vil eg peika på:

- løyvinga på 100 mill. kr til prosjektretta teknologiutvikling i petroleumssektoren
- utviding av Garanti-Instituttet for Eksportkreditt si generelle garantidekning, slik det kjem til uttrykk i framlegg til vedtak IV
- framlegg om forprosjekt for nytt forskingsfartøy med sikte på byggestart i år 2000

- at det vert gjort framlegg om å gje tilsegn om statsgaranti for inntil 300 mill. kr for 2. prioritetslån for nybygg og eventuelt ombygging av ferje i riksvegssamband
- at det skal vurderast vidareføring av tilskotsordning for Hurtigruta med sikte på bygging av to nye hurtigruteskip som kan vera ferdige første halvår 2002
- framskunding av ombygging av to landgangsfartøy til dykkarskip
- at renta held fram med å verta lågare – noko som vil stimulera næringslivet i det heile. Høg rente og sterk krone er over tid vanskeleg for mange eksportverksemdar.

Eg vil vidare peika på at arbeidsløysa framleis er lågare enn på same tida i fjor, men vi er merksame på vanskar i utsette sektorar, som tidlegare nemnt. Derfor ser vi også svært positivt på Regjeringa si varsling av den gradvise avviklinga av produksjonsavgifta. I god forståing med Regjeringa vil vi det skal takast initiativ til eit tettare samarbeid i høve til leverandørindustrien, operatørselskapa og aktuelle arbeidstakarorganisasjonar. Føremålet skal vera å vurdere ulike tiltak for å halda oppe sysselsetjing innanfor denne bransjen, slik at ein tek vare på og utviklar kompetanse i denne sektoren, som er viktig for Noreg. Vi meiner òg at det er naudsynt å vurdere å setja i verk heilt spesifikke tiltak for å framskunda allereie planlagde prosjekt på norsk sokkel, samstundes med at leiteverksemd vert oppmuntra. Det er viktig med slikt samarbeid, men det bør medverka til at oljeselskapa og industrien kjem med konkrete – eg understrekar konkrete – tiltak i form av investeringar som gjev eit meir stabilt nivå i bransjen.

I arbeidsmarknaden står vi framfor ei vanskeleg problemstilling som ikkje er lett å sjå ei løysing på, og det dreiar seg om at vi har press i arbeidsmarknaden i offentleg teneste, medan ein i delar av den konkurranseutsette og eksportretta delen møter den motsette tendensen. Derfor må merksemda i tida som kjem, rettast mot å finna verkemiddel som kan gjera presset mindre i dei skjerna næringane, og få framgang for den konkurranseutsette delen. Eg meiner at lønsoppgeret i vår og etter kvart reduksjon av renta vil vera positive element i ein slik samanheng.

Det er også tilfredsstillande for meg å konstatera at det er brei politisk tilslutnad til Regjeringa sitt penge- og valutapolitiske opplegg.

Eg konstaterer at hovudtrekka i finanspolitikken for 1999 ligg fast. For det første er det også etter handsaminga i finanskomiteen framleis ei innstramming på ½ pst. av BNP for Fastlands-Noreg målt ved endringa i det olje-, rente- og aktivitetskorrigerede budsjettoverskotet. Den reelle underliggjande veksten i statsbudsjettet sine utgifter er vel 1 ½ pst. frå 1998 til 1999, og det er litt høgt. Statsbudsjettet sitt oljekorrigerede budsjettunderskot vil vera om lag 11 milliardar kr. Underskotet, som vert dekt opp ved tilsvarande mindre overføring til Statens petroleumsfond, er det minste på ti år. Eg vil vidare peika på at statens nettoinntekter frå petroleumsverksemda no er rekna til å vera om lag 37 milliardar kr, noko som fører

til at det samla overskotet i Statens petroleumsfond og statsbudsjettet vil vera om lag 30 milliardar kr. Ved utgangen av 1999 kan ein rekna med at den samla kapitalen i petroleumsfondet vil vera om lag 200 milliardar kr.

Når det gjeld petroleumsfondet og forvaltninga av det, må eg seia meg lei for at Regjeringa ikkje får full oppslutnad om sine framlegg om å endra retningslinene for fondet. Regjeringa har, som det vil vera kjent, gjort framlegg om at det ikkje skulle investerast i selskap som har produksjon av tobakk som sin hovudaktivitet. Det seier diverre fleirtalet i komiteen, og truleg òg Stortinget, nei til. Eg synest dette er eit tilbakesteg i høve til det arbeidet som m.a. WHO gjer for å redusera bruken av tobakk i verda. Det er m.a. nok å visa til dei rettssakene som har vore førte i USA i høve til tobakksindustrien. Dei viser at dette kanskje ikkje er det beste området å investera i. Eg hadde gjerne sett at Regjeringa hadde fått Stortinget sin tilslutnad til å seia nei til å gjera bruk av midlar frå petroleumsfondet til investeringar i denne industrien.

Det er likevel positivt at det er eit fleirtal i komiteen som stør Regjeringa sitt framlegg om å investera 1 milliard kr i eit miljøfond. Dette er ei prøveordning som må følgjast nøye opp, og Regjeringa har òg sagt at ho vil laga ei detaljert liste over miljøkriterium som Noregs Bank vil få. Eg vil òg leggja til at eg ser det som positivt om ein i utvalet av slike verksemdar også kan leggja til grunn omsynet til at grunnleggjande arbeidstakarrettar vert følgde.

Målsettinga med miljøkrav til investeringar frå petroleumsfondet er å påverka investeringar i meir miljøvenleg retning. Og at det er tendensar til ei positiv utvikling, kan ein m.a. sjå ved at om lag 120 bankar verda over har undertekna FN si intensjonserklæring om finansinstitusjonar sine tilhøve til miljøet. Eit anna siktemål er å medverka til at einskilde verksemdar vert meir opne om den innverknad produksjonen har på miljøet. Eg ser det som viktig at dei miljøkriteria som vert utarbeidde, er i samsvar med internasjonalt godkjende metodar, og at kriteria kan etterprøvast.

Til slutt vil eg peika på at Regjeringa innafor eit stramt opplegg har teke vare på dei viktigaste prioriteringane, helse, eldre og distrikt. At kommunane har kome langt i å planleggja eldrereforma, er særskild viktig, og regjeringspartia seier seg glade for at ISF-ordninga har verka til auka pasienthandsaming.

Eg har ikkje brukt så mange ord på den største endringa i budsjettet, innsatsen knytt til krisa i Kosovo. Eg veit det er eit breitt fleirtal som sluttar opp om dette, og er klår over at kravet til solidarisk innsats ikkje er slutt om det no har vorte ein fredsavtale.

Eg er viss på at Regjeringa på ein effektiv og god måte vurderer korleis den norske innsatsen kan innrettast til beste for flest mogleg og for ei rask normalisering av tilhøva på Balkan.

Til sist vil eg ta opp alle framlegga som sentrumspartia fremjar eller er medforslagsstillarar til.

Presidenten: Lars Gunnar Lie har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A): Arbeidsløysa vil auka, seier Regjeringa, det vert opp imot 30 000 fleire arbeidslause mot utgangen av året. Regjeringa seier òg at dei vil bruka av neste generasjon sine pengar, og har altså ikkje rygg-rad til å gjera det dei meiner er rett, å bruka mindre av oljefondet.

Men sentrumspartia her i Stortinget er endå meir grådige, tar endå meir pengar frå borna og barneborna våre. Og eg går ut frå at representanten Lie er nøgd med at han har vore med på å svekkja finanspolitikken, altså nøgd med å styra frå dag til dag.

Frå Arbeidarpartiet si side tek vi eit krafttak for næringslivet for å få fleire folk i arbeid, og satsar på ungdommen, på utdanning, altså ein framtdsretta politikk.

Arbeidarpartiet vil få fleirtal for det meste av næringspakka og satsinga på utdanning, ikkje på grunn av sentrumspartia, men trass i desse partia. Når sentrum brukar meir pengar frå oljefondet, brukar dei ikkje meir pengar på dei unge – dei satsar ikkje på ungdommen. Det er ikkje meir til barnehagar, det er ikkje meir til skulen, det er ikkje meir til skulefritidsordninga, det er ikkje meir til studentbustader, det er ikkje meir til desentralisert høgare utdanning. Og eg trur at representanten Lie, som er frå same regionen som eg, veit kva det betyr å få desentralisert utdanning ut til folket. Han veit kva det betyr i verftsindustrien at det no vert redusert aktivitet, han veit kva det betyr for oljesektoren òg at det vert permisjonar og fleire arbeidslause. Då er mitt spørsmål til representanten Lie: Korleis kan han vera med på å forsvara å bruka meir oljepengar, og ikkje satsa på det som er framtdsretta, ikkje satsa på dei unge og på neste generasjon, men satsa på fortida ved å styra frå dag til dag?

Lars Gunnar Lie (KrF): Representanten Frøiland sitt reknestykke når det gjeld arbeidsløysa, har ikkje grunnlag i det som er lagt fram frå Regjeringa si side, og det er tilbakevist opp til fleire gonger frå regjeringshald. Om ein legg til grunn det som i verste fall kan verta resultatet, vil ein koma til eit nivå som er mykje lågare enn dei 30 000 som representanten Frøiland her snakka om.

Når det gjeld å skyva problemstillingar framfor seg, vil eg peika på at dette budsjettet er det budsjettet som brukar minst av oljepengane på ti år – dei ti åra som Arbeidarpartiet stort sett har styrt. Og derfor synest eg ikkje det er grunnlag for å seia at ryggrada hos regjeringspartia og Regjeringa er dårleg. Vi kan stå oppreiste med det vi har gjort. Det er eit skikkeleg budsjett vi har å styra etter, eit godt budsjett vi skal styra vidare med.

Siv Jensen (Frp): Siden dette er en budsjettrevisjon, skal ikke jeg trekke meg opp til de store høyder knyttet til en heftig budsjettdebatt, men det er et forhold jeg har lyst til å spørre komitelederen om.

Han innledet med å si at regjeringspartiene fant det viktig å følge opp den subsidiære budsjettavtalen fra i høst. Det kan man på mange måter si at de i utstrakt grad har gjort, men når det gjelder spørsmålet om innsatsba-

sert finansiering, har det i tiden etter at finanskomiteen avgav sin innstilling, fremkommet synspunkter og holdninger fra departementets side knyttet til hvordan man har tenkt seg å møte sykehusene og fylkeskommunenes bevilgningskrav i forhold til dette, og derfor vil det være på sin plass å spørre komitelederen om hvordan han på vegne av sentrumspartiene mener at denne delen av budsjettavtalen skal følges opp.

Jeg vil minne om at vi gjennom de siste to budsjettbehandlingene har lagt betydelig vekt på å få økt prosent-satsen, som igjen betyr økt pasientbehandling, og jeg vil gjerne be komitelederen om å bekrefte at det er nettopp det det betyr, økt pasientbehandling, og at regjeringspartiene vil sørge for – eller i alle fall øve press mot Regjeringen i den retning – at man ikke her prøver å holde tilbake penger nettopp fordi man har økt pasientbehandlingen basert på en diskusjon om hvordan refusjonen skal være. Hvis det er slik at man har laget et system som er så teknisk vanskelig å gjennomføre at ingen forstår hva som er kriteriene, ja da er det kanskje på tide å gjøre noe med det, i stedet for å diskutere hvor mange pasienter som har blitt behandlet.

Lars Gunnar Lie (KrF): Til representanten Siv Jensen har eg dette å seia: Vi skal følgja opp det vi har sagt om innsatsbasert finansiering. Eg gav uttrykk for ei positiv haldning til at vi har fått auka pasienthandsaming. Det sa eg i mitt hovudinnlegg, og det gjentek eg gjerne her.

Vi har i tilknytning til denne innstillinga sagt at løyvinga skal vera ei overslagsløyving, og det vil seia at ho vert regelstyrt. Også statsråden har fleire gonger gjeve uttrykk for at dette skal følgjast opp.

Men lat meg samtidig leggja til at det er klart at ein ikkje kan rekna med å få refusjonar for ting som har vorte utførte, men som ikkje er i samvar med det regelverket som gjeld. Det er også sagt at vi skal kunna koma tilbake til den saka seinare – til hausten – om det er nødvendig.

Per-Kristian Foss (H): Bare til det siste temaet, om innsatsstyrt finansiering: Det er viktig at komitelederen nå korrigerer seg. Det angår ikke det regelverket som gjelder, men det som gjaldt. Det er en viktig forskjell, fordi fylkene må forholde seg til det regelverket de går inn i, og ikke akseptere at reglene endres underveis.

Så til hovedinnholdet i komitelederen og regjeringspartienes hovedtalsmanns innlegg, nemlig at dette opplegget er godt tilpasset den økonomiske situasjonen. Da er mitt spørsmål følgende: Hva i den økonomiske situasjonen er det som tilsier at man nå trenger et mindre stramt budsjett enn man gjorde i fjor? Hva tilsier at innstrammingseffekten skal halveres, og at det oljekorrigerede underskuddet skal dobles? Det er jeg veldig interessert i å vite. For ved lesning av dagens og gårdsdagens aviser og øvrige aviser denne uken har jeg ikke sett én økonom peke på at det er det man trenger. Snarere tvert imot leste jeg om en økonom som nettopp i dagens aviser peker på at renten fortsatt kan gå ned, men når finanspolitikken ikke lenger leverer sitt bidrag til rentenedgang, kommer vi ikke ned dit finansministeren har lovet vi skal komme.

Så til slutt: Da revidert nasjonalbudsjett ble presentert av Regjeringen, sa finanskomiteens leder at han ville ta kontakt med de partier som stod bak avtalen om budsjettet i fjor høst, nemlig Høyre og Fremskrittspartiet, med sikte på å forhandle seg frem til en løsning. Hva var det som var årsaken til at representanten for regjeringspartiene ikke fikk anledning til dette?

Lars Gunnar Lie (KrF): Først tilbake til innsatsstyrt finansiering. Det er klart at det er diskusjon også om det regelverket som gjaldt, og den diskusjonen reknar eg med vert fullført i samtale mellom departementet og dei fylka det gjeld. Eg reknar med at dette skal ordnast på ein ryddig og grei måte.

Eg vil vidare vera samd med representanten Per-Kristian Foss i at budsjettet bør vera stramt. Og når Foss spør om finanspolitikken har gjeve sitt bidrag, er vel kanskje det beste svaret på det å visa til at etter at vi avgav innstilling frå finanskomiteen, har krona styrkt seg. Det har også kome ein liten reduksjon i renta. Det er ikkje noko eg har tenkt at vi skal hovera over, men eg vil rett og slett seia at dette er solid, det gjev tillit vidare framover.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Hill-Marta Solberg (A): Arbeiderpartiets viktigste mål ved denne budsjettrevisjonen har vært å trygge arbeidsplassene i utsatte næringer og å sikre velferden.

På viktige områder har vi også fått gjennomslag for våre forslag, og jeg vil nevne:

- Rammevilkårene for petroleumssektoren blir raskt bedret.
- Verkstedindustrien er sikret større aktivitet.
- Desentralisert høyere utdanning sikres økte midler. Økte midler til teknisk utstyr og omstilling på universiteter og høyskoler er viktig for å forberede etterutdanningsreformen på høyere utdanningsnivåer.
- Det vil bli bygd flere studentboliger.
- Driftstilskudd til barnehagene økes.
- Støttesatsene for poliklinisk behandling økes til nivået før Regjeringen reduserte det.

Og vidare kan jeg nevne økt tilskudd til rassikring, ekspressbusser og fiskerihavner.

Dette var ikke på listen over det regjeringen Bondevik har foreslått. Og svært lite av dette har sentrumpartiene funnet rom for å støtte i denne innstillingen.

Arbeiderpartiets viktigste ankepunkter mot Regjeringen i forbindelse med fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett, var fraværet av tiltak med rask virkning i forhold til den vanskelige situasjonen i verkstedindustrien og petroleumsrettet virksomhet.

Oljevirksomheten står overfor et kraftig fall i investeringene i år og til neste år. I verkstedindustrien er det ordretørke. Ser vi 1999 og 2000 i sammenheng, kan investeringene i petroleumsvirksomheten falle med 39 pst. i forhold til nivået i 1998. I industri og bergverk kan fallet bli på 32 pst. Og dette er ikke dystre spådommer fra

Arbeiderpartiet, nei, det er alt ifølge Regjeringens egne prognoser i revidert nasjonalbudsjett. Hvis ingenting gjøres, må dette lede til permitteringer og oppsigelser.

Dette var tidlig kjent for alle, også for Regjeringen. Mot denne bakgrunnen var det derfor særdeles skuffende å se Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett, med et nesten fravær av tiltak for å møte situasjonen. Det mest omfattende tiltaket fra Regjeringen er å øke utbetalingene til passiv ledighetstrygd med 400 mill. kr.

I innstillingen har sentrumpartiene likevel funnet det riktig å støtte enkelte av de tiltak som Stortinget nå vil sette inn overfor de utsatte næringene i konkurranseutsatt virksomhet. I Arbeiderpartiet skulle vi ønske at vi kunne ha gått enda lenger enn det stortingsflertallet gjør. Støtte til bygging av flere fiskebåter kunne sikret arbeidsplassene ved flere utsatte skipsverft, og dessuten gitt fortgang i nødvendig fornyelse av flåten.

Av de svarbrev vi har mottatt fra Finansdepartementet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett går det fram at byggingen av fiskebåter i gruppen 15-34 meter kunne ha vært doblet om Arbeiderpartiets forslag om å øke SNDs støtte til fornyelse og kapasitetstilpasning i fiskeflåten med 52 mill. kr, hadde fått flertall. Og det er uforståelig at sentrumpartiene ikke fant det verdt å lete etter inndekning for en slik bevilgning.

Arbeiderpartiet har likevel fått nesten full tilslutning til sin næringspakke. Regjeringens forslag om å kutte 12 mill. kr til forsknings- og utviklingskontrakter, blir avvist. Det er flertall for et midlertidig fritak for investeringsavgift i 2 år på bygging og opprustning av vannkraftverk. Tilskuddet til fiskerihavner økes med 20 mill. kr. Arbeidet med rassikring styrkes, og det skal bygges 150 flere studentboliger.

Alt dette er kjærkomne oppdrag og tiltak for verkstedindustrien og bygg- og anleggsnæringen. Det eneste sentrumpartiene har funnet rom for å støtte av disse tiltakene, er støtte til ombyggingen av landgangsfartøy og økt fornyelsestakt av riksveifergene. Det første ble de vel egentlig presset til av Høyre og Fremskrittspartiet, og det andre går de med på fordi det ikke har budsjettvirkning før neste år.

I Arbeiderpartiet er vi også sterkt kritiske til at det kun er midler til 6 000 tiltaksplasser resten av året. Vi foreslår å øke antallet tiltaksplasser med 4 000 i 2. halvår. Flere aktive tiltak under arbeidsmarkedstiltak ville ha vært bra for å holde på og styrke kompetansen til de som nå er i utsatte næringer.

Det er betegnende for Bondevik-regjeringen at beredskapen mot økende ledighet i utsatte næringer ikke prioriteres. Til tross for Regjeringens egne anslag om at ledigheten i løpet av året kommer til å øke, skjer det ingenting gjennom Arbeidsmarkedsetaten. De går faktisk motsatt vei i budsjettinnstillingen, det foretas kutt både i Arbeidsmarkedsetatens driftsressurser og i tiltakene. Dette er markert høyrepolitikk!

Stortinget vil med denne innstillingen fatte viktige vedtak som vil bedre rammebetingelsene for petroleumsnæringen. Disse tiltakene vil bidra til å dempe fallet i investeringsaktiviteten, og flere av forslagene vil bidra til

at vi får fram flere samfunnsøkonomisk lønnsomme prosjekter, som ellers ikke ville blitt realisert.

Det har underveis fra statsministerens kontor blitt hevdet at Arbeiderpartiet og stortingsflertallet på disse områdene ikke foreslår noe annet enn det Regjeringen allerede har foreslått. Det er ikke riktig.

Stortingsflertallet går for det første nå til det skritt å be Regjeringen umiddelbart ta opp forhandlinger med oljeselskapene om en feltvis reduksjon av produksjonsavgiften for å få fram flere samfunnsøkonomisk lønnsomme tilleggsinvesteringer på eksisterende felt. Her vil stortingsflertallet gå raskere fram enn Regjeringen.

Og videre: Flertallet ber Regjeringen om å inkludere petroleumssektoren i et framtidig kvotesystem for CO₂-utslipp. Dette er ikke Regjeringens forslag.

Og videre: Stortingsflertallet ber Regjeringen legge fram forslag til hvordan CO₂-avgiften kan reduseres inn- til offshoresektoren er inkludert i kvotesystemet, herunder muligheten til å differensiere mellom gamle og nye felt med det siktemål å stimulere til økt utbygging. Dette er langt fra Regjeringens forslag.

Og videre: Flertallet ber også Regjeringen om å utrede hele petroleumsbeskatningssystemet og fremme forslag til endringer i løpet av år 2000. Dette er heller ikke Regjeringens forslag.

Hvis dette altså var Regjeringens forslag, slik det er blitt hevdet – ja da gjenstår det mysterium hvorfor regjeringspartiene skal stemme imot det i dag.

Et nytt fond på 100 mill. kr for petroleumsrettet teknologiutvikling, er det full enighet om. Regjeringen har imidlertid lidd nederlag for sitt forslag om å endre petroleumsloven for å ta disse pengene rett ut av petroleumsfondet. Nå vil midlene bli bevilget på ordinært vis.

Noe av det mest fremtidsrettede vi kan gjøre, er å satse på utdanning. Store og viktige skolereformer er gjennomført de siste 10 årene. Arbeiderpartiet har gått i spissen for dette. Men det betyr ikke at hele jobben er gjort. Kvaliteten må heves i alle deler av skoleverket, og voksne som ikke fikk mulighet til videregående utdanning da de var unge, må få det som voksne.

Arbeiderpartiet bidrar gjennom denne innstillingen til viktige satsinger på det utdanningspolitiske området. Stikkord er desentralisert utdanning, utstyr ved universitetene og studentboliger.

Vi ønsker å satse på kompetanse og kunnskap i distriktene for å sikre bosettingen. Etter- og videreutdanningsreformen krever økt satsing på desentralisert utdanning. Erfaringen med desentralisert utdanning er meget god. De har ofte stor søkning, og de som gjennomfører den, blir i stor grad værende i sitt distrikt. Desentralisert utdanning er også en viktig familiepolitikk fordi det gir folk mulighet til å ta utdanningen der de bor.

Universitetene står foran store omstillinger med behov for utvikling av nye og nettverksbaserte undervisningsformer, og en mer forpliktende samhandling mellom universitet og student. Gjennomføring av etter- og videreutdanningsreformen gir også helt nye utfordringer for universitetene. Studieløpene må tilrettelegges slik at den enkelte kan dra nytte av sin realkompetanse i studiesituasjonen.

Flertallets satsing på desentralisert utdanning, på utstyr til universitetene og flere studentboliger er et klart og viktig signal om en styrking av utdanningsområdet.

Jeg har så langt valgt å konsentrere oppmerksomheten i mitt innlegg om viktige tiltak overfor de næringene hvor vi kan forvente permitteringer og økt ledighet i tiden som kommer, samt tiltakene på utdanningssektoren. Dette har jeg gjort fordi vi som politikere må vise vilje og evne til å handle når arbeidsplasser i viktige konkurranseutsatte næringer står i fare, men også fordi de tiltakene Arbeiderpartiet går inn for i sin nærings- og sysselsettingspakke, er viktige elementer i et alternativt makroøkonomisk opplegg, annerledes enn det Regjeringen styrer etter.

Arbeiderpartiet har siden i fjor høst advart mot et sterkere omslag i økonomien enn det Regjeringen la til grunn i nasjonalbudsjettet for 1999. Nå bekrefte dette av Regjeringens nye prognoser i revidert nasjonalbudsjett, hvor vekstanslaget for fastlandsøkonomien halveres til 0,7 pst. i forhold til anslaget i nasjonalbudsjettet. På bakgrunn av en gjennomsnittlig vekst på om lag 3 pst. tidligere på 1990-tallet innebærer dette en kraftig oppbremsing av økonomien.

Et hovedformål med budsjettinnstramningen før jul var å erstatte den markedsstyrte innstramningen vi hadde gjennom en voldsom høy rente, med en finanspolitisk innstramning gjennom budsjettet, og på den måten bidra til å få ned den særnorske høye pris- og kostnadsveksten, inklusive de høye norske rentene.

Et fortsatt stramt arbeidsmarked i mange sektorer så langt i første halvår, høyere privat konsum enn tidligere anslått, sterk vekst i detaljomsetningen og relativ høy oljepris taler for å opprettholde stramheten i budsjettet.

Arbeiderpartiet har i hele dette budsjettåret ment at finanspolitikken skulle vært strammere enn Regjeringens opplegg. I forbindelse med revidert budsjett er vårt opplegg 1,2 milliard kr strammere på årsbasis sammenliknet med Regjeringens opplegg. Dette er konsistent i forhold til det opplegget vi stod på før jul.

Våre forslag om enkelte mindre avgiftsøkninger vil bidra til å dempe det private konsumet noe. Videre går en større del av utgiftene i vårt alternative opplegg til målrettede tiltak i utsatte næringer og til å øke kompetansen for de ledige. Dette vil bidra til en styrking av industriens konkurransevne, sikre arbeidsplassene, øke arbeidsmarkedets fleksibilitet og legge grunnlaget for en raskere og større rentenedgang.

Arbeiderpartiet ønsker en annen innretning på den økonomiske politikken. Vi ønsker å balansere utviklingen mellom skjermet og konkurranseutsatt sektor. Derfor er våre satsinger direkte rettet mot de deler av økonomien som nå er utsatt.

Vi har i over et år hatt en rente som er over det dobbelte av renten i de europeiske land og godt over det vi kunne hatt om ikke budsjettet og lønnsoppjøret i fjor hadde sprukket.

De siste 12 månedene har faktisk kostet en barnefamilie med 600 000 kr i gjeld 15 000 kroner i økte renteutgifter etter skatt. Tilsvarende økte utgifter har rammet kommuner og bedrifter.

Vi har fortsatt, også etter Norges Banks siste rentenedsettelse, et rentenivå som er bortimot det dobbelte av rentenivået i EU.

Budsjettets innstrammende effekt er svekket fra 9 milliarder kr i det nasjonalbudsjettet som ble lagt fram, til 3,7 milliarder kr, slik det vil være etter behandlingen av revidert budsjett her i dag. Større glideflukt i finanspolitikken på 5-6 måneder har vi vel knapt sett! Det betyr at rentene ikke vil gå ned så raskt og så langt som det de ellers ville kunne ha gjort.

Av innstillingen framgår det at Regjeringen har valgt ikke å forhandle med noen av opposisjonspartiene i denne budsjettrevisjonen. Det har ført til en budsjettsprekk på ½ milliard kr. Regjeringen og regjeringspartiene har vist minimal vilje til å redusere denne utgiftsprekken. Det sier mye om hvordan Regjeringen styrer ut fra kort-siktige hensyn. Regjeringskontorene brukes til å styre fra dag til dag, tilsynelatende uten å legge vesentlig vekt på langsiktige utfordringer. Det kan gå bra så lenge konjunktorene er gode, men hva skjer neste gang oljeprisen faller? Regjeringens fravær av industripolitikk og mangel på framtidsrettede satsinger som kan sikre utdanning og arbeid, er påfallende. Derfor er heller ikke den politikken som føres, holdbar på sikt.

Da Regjeringen la fram revidert nasjonalbudsjett, var det en fornøyd finansminister som mente at pilene pekte den riktige veien. Ja, det er riktig, vi har konjunktorene på vår side for øyeblikket. Kronen har styrket seg, oljeprisen gått opp, renta noe ned, og sysselsettingen er høy. Men samtidig beskriver Regjeringen i revidert budsjett at generasjonsregnskapet ikke lenger er i balanse, og at oljeavhengigheten øker. Veksten i fastlandsøkonomien går ned. Regjeringen gjør ikke noe forsøk på å vise ny vei i den økonomiske politikken. Men denne utfordringen må Regjeringen forholde seg til når det første budsjettet i et nytt årtusen skal utformes. Så langt har Regjeringen valgt å gjøre opp årsbudsjettene sammen med Høyre og Fremskrittspartiet. Det har gitt mange negative fordelingspolitiske utslag. Jeg nevner:

- Skattefordeler for høytlønte opprettholdes, mens fagorganiserte som gruppe har fått en samlet skatteskjerpelse på 370 mill. kr.
- De lavest lønte har mistet retten til sykepengene.
- Private skoler prioriteres på bekostning av offentlige skoler.
- Det er bråstopp i barnehageutbyggingen, og støtten til skolefritidsordningen kuttes. Viktige fellesarenaer for barn bygges ned.
- Fortsatt har vi et høyt rentenivå, som rammer barnefamiliene hardest.

Nå har Regjeringen bebudet en stortingsmelding om fordelingspolitikk. Jeg kan vanskelig se hvordan regjeringspartiene skal greie å justere kursen i fordelingspolitikken ved fortsatt å gjøre opp budsjettet med Høyre og Fremskrittspartiet. Jeg utfordrer derfor regjeringspartiene til å legge om kursen, til å satse på utdanning og arbeid, som er eneste mulighet for å klare velferdsoppgavene. Og jeg utfordrer Regjeringen til å føre en annen velferdspolitikk, der fellesskap kan trygges i stedet for å bygges

ned. Og jeg tror, og jeg håper, at regjeringspartiene ser at uten å henvende seg til Arbeiderpartiet i budsjettpolitikken, vil de ikke klare å skape bedre fordeling i samfunnet.

Jeg tar med dette opp de forslag som Arbeiderpartiet har fremmet, enten alene eller sammen med andre.

Presidenten: Hill-Marta Solberg har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Kenneth Svendsen (Frp): For Fremskrittspartiet er det viktig at næringslivet og befolkningen for øvrig har forutsigbare rammevilkår. En av de viktigste rammebetingelsene er rammebetingelsen for skatte- og avgiftspolitikken. Det er viktig for bedriftene som driver med handel, at de ved sine innkjøp for videresalg kan gjøre regning med at skatter og avgifter ligger fast for minimum et år av gangen. Disse skattene og avgiftene bør etter Fremskrittspartiets mening fastsettes ved den ordinære statsbudsjettbehandlingen.

Jeg er klar over at det kan oppstå spesielle forhold der det kan være nødvendig å justere avgifter i et revidert nasjonalbudsjett, noe som også Fremskrittspartiet har foreslått denne gangen, for å sikre at norske flyselskaper beholder sine baser på norsk jord, og at man hindrer utflagging. Men det må, som sagt, være basert på spesielle forhold.

Når det gjelder Arbeiderpartiets forslag om kraftig økning i bl.a. bilavgiftene, er det åpenbart ikke slike spesielle forhold som er lagt til grunn. I den grad det skulle være slike forhold til stede, måtte det være for at man skulle sette ned avgiftene, bl.a. med bakgrunn i et lavere bilsalg, ikke slik Arbeiderpartiet foreslår, en kraftig økning i bilavgiftene med enda lavere salg som resultat.

Mitt spørsmål til Solberg er: Har ikke næringslivet og befolkningen for øvrig et krav på et minimum av forutsigbarhet? Med det mener jeg at skatte- og avgiftsnivået fastsettes ved den ordinære statsbudsjettbehandlingen.

Hill-Marta Solberg (A): Det er mulig at helheten i Fremskrittspartiets økonomiske politikk representerer forutsigbarhet, men jeg må si at jeg så langt ikke har greid å gjennomskue at det er tilfellet når vi ser på helheten i det som Fremskrittspartiet står for i budsjettpolitikken. Men selvfølgelig er det slik at alle er opptatt av at rammebetingelsene skal være forutsigbare.

Så sier representanten Svendsen at det ikke er nødvendig å justere avgifter med mindre det er spesielle situasjoner. Det som er den spesielle situasjonen i vår, er at vi på et år har mistet 22 000 industriarbeidsplasser, og vi vet at det kommer betydelige permitteringer i verftsindustrien og i petroleumssektoren. Derfor har Arbeiderpartiet funnet det helt nødvendig å prioritere en næringspakke i vårt alternative reviderte budsjett. Vi er veldig glad for at det meste av det blir vedtatt i dag. Det betyr også at vi som et ansvarlig parti forsøker å skape inndekning for de utgiftene vi ser det er nødvendig å foreslå denne våren. Vi foreslår å redusere utgifter, men vi foreslår også å skaffe noen nye inntekter.

(Hill-Marta Solberg)

De avgiftsforslagene Arbeiderpartiet har i innstillingen til revidert, er ikke nye. Vi tar opp de forslag vi hadde i vårt alternative budsjett for 1999. Vi er opptatt av rammebetingelsene. Hele vår innretning på næringspakken handler om rammebetingelser for næringslivet vårt – bedre rammebetingelser. Hvis det kan glede representanten Svendsen, foreslår vi faktisk også avgiftslette, da vi foreslår fritak for investeringsavgift på investeringer i kraftsektoren i to år.

Lars Gunnar Lie (KrF): I denne innstillinga har sentrumpartia og Arbeidarpartiet kome til forståing på ein del område. Det synest eg er bra, ikkje minst når det gjeld tiltak for næringslivet, sjølv om Arbeidarpartiet her sjølve seier at dei går mykje lenger, og i ein viss grad må eg gje dei rett i det.

Men på eitt område, og det gjeld petroleumssektoren, har Arbeidarpartiet gått svært langt, synest eg. Det gjeld CO₂-avgiftsreduksjonen, der dei ber om at Regjeringa skal koma attende til Stortinget med ein plan for å inkludera heile offshoresektoren i kvotesystemet i løpet av år 2000. Mitt første spørsmål til representanten Solberg er: Meiner Arbeidarpartiet at dette kan gjerast utan å bryta vedtaka i tilknytning til grøn skatt? Eller er dette eit varsel om ei omlegging av Arbeidarpartiet sin miljøpolitikk? Korleis reknar ein med at dette skal kunna gjennomførast samtidig som ein oppfyller Kyoto-avtalen, som eg reknar med at vi står saman om skal oppfyllest?

Det er eit anna område som eg òg vil peika på. Arbeidarpartiet – og det undrar meg sterkt – går inn for å redusera, midt i året, tilskotet til folkehøgskulane og dei private skulane. Dette er kanskje ein illustrasjon på at skilnaden i prioriteringar mellom sentrum og Arbeidarpartiet er stor på enkelte område.

Hill-Marta Solberg (A): Det hefter overhodet ingen tvil ved at det er veldig stor forskjell på det Arbeidarpartiet står for i skolepolitikken, og det den sittende regjering står for. Det illustreres veldig godt gjennom den politikken som er ført fra regjeringen Bondevik når det gjelder private skoler. Det har vært en kraftig oppblåsing av budsjettet for private skoler etter at vi fikk regjeringen Bondevik.

Arbeiderpartiet er for å sikre den offentlige skolen og for å sikre og trygge enhetsskolen. Vi vil ha en alternativ skolepolitikk, en annerledes skolepolitikk enn det regjeringen Bondevik har stått for, og det viser vi også gjennom våre alternative budsjetter. Det kan ikke være slik at når vi er imot den politikk som regjeringen Bondevik står for og praktiserer når det gjelder private skoler, skal vi samtidig være for å støtte bevilgninger til det. Det sier seg selv. Vi står for en politikk som skal styrke den offentlige skolen, og da må vi prioritere det. Da kan vi ikke samtidig prioritere det vi faktisk er imot.

Så til representanten Lies spørsmål omkring CO₂-avgifter. Det som denne replikken understreker, er den uenighet som var mellom partiene da vi behandlet grønn skatt, ikke minst i spørsmålet omkring kvotesystem. Represen-

tanten Lie bekrefter at Regjeringen fortsatt er veldig motstridende i forhold til det som Stortingets flertall ønsker, nemlig at CO₂-avgiften på sokkelen skal avvikles til fordel for et kvotesystem. Det vi foreslår i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett, er på ingen måte i konflikt med det vi har ment, og det flertallet har ment, om kvoter, og heller ikke i konflikt med det flertallet har ment om våre forpliktelser i forhold til Kyoto-avtalen.

Bjarne Håkon Hanssen hadde her overtatt presidentplassen.

Børge Brende (H): I innstillingen til revidert nasjonalbudsjett og her fra talerstolen i dag uttrykker Arbeiderpartiet stor bekymring over den økonomiske politikken. Arbeiderpartiet skriver bl.a. i innstillingen til revidert at «det er uansvarlig av Regjeringen å legge fram et revidert budsjett med til dels kraftig vekst i budsjettets utgifter og det oljekorrigerede underskuddet».

Det er jeg selvsagt helt enig i. Det er et så sår punkt for Regjeringen at komiteleder Lie ikke engang gjorde et forsøk på å besvare spørsmålet fra representanten Foss her i sted om hva det er i dagens økonomiske situasjon som tilsier at man skal halvere innstramningene i forhold til statsbudsjettet som ble vedtatt i fjor høst, nå i revidert.

På denne bakgrunn er jeg derfor ganske overrasket over Arbeiderpartiets forslag til endringer i revidert budsjett. Til sammen foreslår Arbeiderpartiet en forbedring i det oljekorrigerede underskuddet på 400 mill. kr. Av denne innstramningen kommer nesten alt fra økte skatter og avgifter: 345 mill. kr. Arbeiderpartiets forslag til utgiftsvekst er faktisk det samme som Regjeringens forslag. Mitt spørsmål til representanten Hill-Marta Solberg blir da: Når Arbeiderpartiet mener at Regjeringens forslag til utgiftsvekst er så uansvarlig, er det ikke da uansvarlig å foreslå den samme utgiftsveksten selv?

Hill-Marta Solberg (A): Aller først: Det er gledelig at Høyre her i debatten slutter seg til Arbeiderpartiets merknader når det gjelder bekymringer over den økonomiske politikken som føres, til tross for at Høyre er et av de partiene i Stortinget som har skaffet flertall for den politikken som er ført også på det økonomiske området i inneværende år, og at det også er det samme Høyre som har bidratt til at det ble vedtatt et budsjett for 1999 hvor en faktisk i betydelig grad skjøv utgiftene foran seg, noe som derfor også Regjeringen nå må ta inn i revidert budsjett. Det som bidrar til at utgiftsveksten er så stor i vår, er at det budsjettet man la før jul, ikke var holdbart. Og som jeg sa i mitt innlegg: Vi har vel nesten aldri noen gang opplevd en slik glideflukt fra desember til mai som det vi har sett i finanspolitikken dette året. Det var fordi man skjøv på problemene. Man gikk ikke inn i dem, men utsatte problemene. Da må Regjeringen håndtere det i mai og juni måned, som vi gjør nå.

Det sier seg selv at heller ikke partiene på Stortinget kan si nei til utgifter som allerede er påløpt. Den underliggende utgiftsveksten i budsjettet er det komplett umu-

lig for Stortinget å gjøre dramatiske ting med i forbindelse med revidert når forutsetningene for årets budsjett ikke var holdbare. Og de forutsetningene har Høyre vært med og lagt. Høyre har vært med gjennom budsjettavtale og skjøvet på utgifter, og har undertegnet skriftlig avtale om at utgiftene skulle man ta høyde for i revidert budsjett. Den utgiftsveksten som kommer, må altså Høyre også stille opp og ta medansvar for.

Så gjentar jeg det jeg sa i mitt innlegg, at Arbeiderpartiets alternative budsjett til revidert har en innstrammings-effekt som er 1,2 milliarder kr bedre enn det som er fra Regjeringens side. Det mener vi hadde vært et viktig bidrag i finanspolitikken, istedenfor å gå den andre veien.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Siv Jensen (Frp): Jeg har brukt litt tid på å prøve å hisse meg opp foran denne debatten, men jeg har ikke lyktes med det, for det er relativt lite å krangle om i denne runden. Hensikten med en budsjettrevisjon er jo nettopp at vi skal justere det vedtatte stats- og nasjonalbudsjett i forhold til endringer i de økonomiske rammebetingelser eller ved spesielle behov for endringer i bevilgninger. Det har Fremskrittspartiet forholdt seg til, noe som igjen vil innebære at vi faktisk kan komme til å stemme mot enkelte forslag som vi i ordinær budsjettbehandling ellers ville stemt for eller fremmet selv. Grunnlaget for det er forutsigbarhet – forutsigbarhet også i forhold til skatte- og avgiftspolitikken, slik at man med rimelig grad av sannsynlighet skal kunne planlegge sin virksomhet ett år av gangen uten å måtte lure på hva Stortinget kan komme til å gjøre etter noen få måneder.

Vårt grunnlag for tilnærming til revidert budsjett er den subsidiære budsjettavtalen fra i høst. Det var derfor svært overraskende og ikke minst skuffende at Regjeringen presterte å legge frem et revidert budsjett som på flere punkter var å anse som i strid med budsjettavtalen. Det er vesentlig for det politiske samarbeidsklima at avtaler som inngås, blir holdt, og selv om Regjeringen ikke brydde seg så mye om det, er det i hvert fall positivt å registrere at sentrumspartiene til en viss grad evner å følge dette opp. Og det skulle bare mangle.

Representanten Jørgen Holte fra Senterpartiet uttalte til Dagsavisen i går at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre må ta skylden for det han kalte «budsjettsprekken», selv om sentrum skulle ta ansvaret. Det lyder litt slik: Det var dere som drepte ham, men vi skal ta ansvaret for det. Det er regjeringspartienes ansvar, og det er regjeringspartienes plikt, å sørge for at budsjettbehandlingen drives gjennom i Stortinget, og det er regjeringspartiene selv som har valgt å kjøre slalåm, til tross for at man har gitt uttrykk for betydelig grad av vilje til forhandlinger fra Stortingets side. Da må nødvendigvis konsekvensen bli varierende tilslutning til ulike forhold. Men Hill-Marta Solberg har definert de 450 mill. kr som er omtalt i intervjuet, som en betydelig svekkelse, og da blir det rimelig paradisk for meg. 450 mill. kr i forhold til et statsbudsjett på over 500 milliarder kr – ja, da snakker vi ikke om prosenter, vi snakker om promiller, og da er det vel

greit å se tingene litt i sammenheng. Men de samme advarslene kom jo fra Hill-Marta Solberg og Thorbjørn Jagland i høst. Begge to advarte meget sterkt mot det subsidiære budsjettforliket, og de trakk opp skrekkscaenarier i forhold til budsjettets stramhet. Så langt har så å si ingen av Arbeiderpartiets prognoser holdt stikk. I sin helhet går norsk økonomi svært godt, men det som er bekymringsverdig, er at Regjeringen ikke evner å tilpasse finanspolitikken til den faktiske virkelighet. Det er også grunnen til at det etableres andre flertall for å drive brannslukking bl.a. i industrirelatert virksomhet.

Regjeringen har den senere tid skrytt uhemmet av utviklingen for norsk økonomi. I Holmgang på tirsdag sa statsråd Valgerd Svarstad Haugland at det viktigste ved det inngåtte subsidiære budsjettforliket fra i høst var stramheten. Men det er feil. Det viktigste ved budsjettet var hvordan finanspolitikken ble innrettet i forhold til ulike deler av økonomien, og det ble gjort betydelige endringer fra Høyres og Fremskrittspartiets side for å kunne delta i det budsjettforliket. Det som er bekymringsfullt, er at langsiktig tenkning og overordnede grep får stadig mindre plass til fordel for kniving om småpenger. Av og til kan man føle seg hensatt til å være kommunepolitiker når man ser på de forslagene som blir fremmet i denne reviderte budsjettbehandlingen, og det er vel antakelig også grunnen til at dette oppgjøret ikke har skapt spesielt store overskrifter eller turbulens.

Vi har altså lagt vekt på en ansvarlig og balansert håndtering av det reviderte nasjonalbudsjettet, og vi har prioritert å legge føringer fram mot statsbudsjettet for år 2000. Men i lys av høstens subsidiære budsjettforlik vil jeg understreke betydningen av et par forhold, selv om dette allikevel ikke dreier seg om de store beløp. Det første gjelder situasjonen for politiet. I høst var det et sentralt tema, og vi fikk til slutt presset gjennom tilleggsbevilgninger til drift av politiet. Men helt siden det budsjettet ble vedtatt, har det hersket uenighet mellom politiets organisasjoner og departementet i forhold til hvordan disse pengene skulle brukes. Fremskrittspartiet har ved flere anledninger påpekt at det kan være grunn til å tro at Regjeringen ikke har brukt midlene til å styrke politiets driftsmidler, men brukt dem på byråkrati og mye annet som ikke er direkte knyttet opp mot politiets arbeid. Derfor vil jeg veldig gjerne be statsråd Restad om å bekrefte at den påplussingen på 20 mill. kr som det nå er blitt enighet om gjennom revidert budsjett, vil bli brukt til drift eller til avlønning av polititjenestemenn og ikke til nye kreative tiltak i byråkratiet.

At regjeringspartiene nuller ut det foreslåtte kuttet til Forsvaret, tror jeg ikke engang fortjener en kommentar, for det burde være helt selvfølgelig basert på budsjettavtalen. Det det derimot ikke må skapes et inntrykk av, er at sykehus må stenge avdelinger og redusere pasientbehandlingen på grunn av manglende bevilgninger. Hele hensikten med den innsatsbaserte finansieringen av helsevesenet er nettopp at det skal være en aktivitetsbasert bevilgning, og derfor er det gledelig at et stort flertall i komiteen nå går inn for å gjøre dette om til en overslagsbevilgning så vi slipper en dragkamp om bevilgningene i

fremtiden. Men det Regjeringen må gjøre, er snarest å rydde opp i den uenigheten som hersker mellom fylkeskommunene og sykehusene hva gjelder refusjoner. Hvis det er slik at systemet er så komplisert at ingen skjønner hvordan det virker, må man se på systemet, og ikke krangle så lenge at det går ut over syke mennesker.

Vi har i hvert fall merket oss at Arbeiderpartiet nå er tilfreds med virkningen av den innsatsbaserte finansieringen av helsevesenet, som i realiteten betyr en tilnærming til stykkpris. Men da er det underlig at de ikke er villig til å slutte seg til forslaget om å be Regjeringen utrede hvordan man kan innføre et tilsvarende system for eldreomsorgen, som vil bety et mer likt tilbud til alle eldre mennesker, uansett hvor de bor i Norge.

Situasjonen for den oljerelaterte industrien har stått i fokus, og til tross for at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre hadde tre helt ulike forslag til hvordan vi skulle løse disse problemene, ble i hvert fall vi enige om at vi måtte gjøre noe, for det hadde blitt relativt paradisk hvis resultatet hadde blitt ingenting, på tross av at alle ville noe av det samme. Det har vi klart, og jeg synes at det gir mye viktigere signaler til oljerelatert industri enn det Regjeringen selv la opp til i revidert nasjonalbudsjett.

Men samtidig så vi at oljefondets retningslinjer ble utsett for kreative forslag fra Regjeringens side. Men alle forslagene, med unntak av ett, blir jo avvist. Og jeg må si at jeg synes det er utrolig hvilken iver Regjeringen viser i å spille bingo med denne formuen. For det er åpenbart at de forslagene som fra Regjeringens side er lagt fram, vil bidra til å svekke avkastningen på petroleumsfondets formue, og det er ingen tjent med.

Det som derimot er litt mer overraskende, er at det ikke dannes et flertall for å gi Folketrygdfondet adgang til å investere i utenlandske selskaper. Det synes jeg er litt rart. Vi har helt andre retningslinjer for forvaltningen av petroleumsfondet, men når det gjelder Folketrygdfondet, ja da skal vi ikke ha den samme fleksibiliteten. Og når vi vet at representanter oppnevnt av regjeringspartiene sitter i Folketrygdfondets styre og mener akkurat det samme som vi gjør, er det rart at regjeringspartiene, og aller minst Regjeringen, ikke klarer å følge opp dette.

Jeg må si litt om regler for fradrag av ansvarlig kapital. Det har vært et tema i Stortinget det siste året, og flertallet bad for et drøyt år siden Regjeringen om å myke opp de særnorske kryssierreglene. Det har man også delvis gjort. Men det kan virke på meg som om Regjeringen har lagt betydelig mer vekt på det én høringsinstans har sagt, nemlig Kredittilsynet, og unnlatt å vektlegge det alle de andre, inkludert Norges Bank, har understreket, nemlig at det er et behov for å myke opp disse reglene mer. Flertallet understreker nok en gang at Regjeringen nå bør vurdere en endring i dette regelverket slik at det i størst mulig grad blir harmonisert med EU-nivå. Jeg regner derfor med at Regjeringen klarer å følge opp det.

Det er altså ikke så veldig mye å hisse seg opp over i denne runden og heller ingen grunn til å trekke debatten veldig mye ut. Det er en kulant situasjon, og det er en budsjettrevisjon. Men høsten er en annen skål. Da bør Regjeringen evne å legge opp et budsjett som er mer

spenstig. Da har Regjeringen sittet lenge nok til å kunne utforme omfangsrike, innholdsrike og kreative budsjetter og ikke bare konsentrere seg om å administrere tidligere regimers etterlatenskaper.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jens Stoltenberg (A): Representanten Jensen startet sitt innlegg med å fortelle oss alle at hun foran denne debatten hadde gjort iherdige forsøk på å bli opphisset, men hadde ikke lyktes, og så holdt hun deretter et ganske engasjert innlegg. Det er ikke min oppgave å forholde meg til Jensens grad av opphisselse over revidert nasjonalbudsjett, men jeg har lyst til å si at den begrunnelsen hun gav for at hun ikke ble opphisset, synes jeg ikke holder.

Det er riktig at revidert nasjonalbudsjett i og for seg er en ren revisjon av et allerede vedtatt budsjett. Men det er også en anledning til å gjøre opp status for hvordan det har gått med det budsjettet som er vedtatt, og der burde det være mange ting å hisse seg opp over. For det er åpenbart at utviklingen etter at budsjettet ble vedtatt viser at man vedtok et budsjett der man skjøv store utgifter foran seg, og der man drev urealistisk budsjettering. Det er ganske alvorlig at mens man mente det var behov for en innstramning på 9 milliarder kr i fjor høst, og nå legger fram prognoser som viser større fart i norsk økonomi, mener man likevel at det er forsvarlig nærmest å halvere innstramningen. Vi mener det viser at det var et urealistisk budsjett vi vedtok i fjor høst, og derfor har vi foreslått et strammere budsjett, men Fremskrittspartiet har altså stemt for budsjettet i fjor høst og avfinder seg med svekkelsen nå i vår.

Så viser det seg at det var feil på andre områder også. Man trappet ned eldresatsingen. Det viser seg at det var feil – nå må man finne nye penger til det. Det er ett eksempel på urealistisk og feil budsjettering. Man kuttet i sykelønnen til de som har de laveste inntektene. Nå går man tilbake på det og innrømmer at det var en feil. Dette er nok et eksempel på urealistisk og feil budsjettering.

Så sies det at vi ikke hadde rett i våre spådommer. Vårt hovedbudskap i fjor høst var jo nettopp at vi hadde en todelt utvikling i norsk økonomi med god fart i totaløkonomien og store problemer i utsatt verkstedindustri langs kysten. Der fikk vi åpenbart rett. Det må være et problem for Fremskrittspartiet at de stemte for et budsjett som ikke tok høyde for det i fjor høst.

Siv Jensen (Frp): Jeg vet ikke om jeg oppfattet noen konkrete spørsmål i replikken fra Jens Stoltenberg, men for mitt vedkommende er det i hvert fall en betydelig grad av forskjell på det å være hissig og på det å være engasjert. Det er ikke slik at man selv om man ikke nå bidrar til å skape de store konfliktene og de store krisene gjennom håndteringen av revidert budsjett, ikke har engasjerte meninger om hva som skjer i norsk økonomi. For det har vi alle, og det skulle bare mangle!

Ja, revidert budsjett skal være en revisjon, og ja, vi kan gjerne også gjøre opp status. Vi skal i tillegg gripe

fatt i de områdene hvor det har skjedd noe oppsiktsvekkende eller noe nytt som man har behov for å ta tak i siden budsjettet ble vedtatt. Og det har man også gjort. Men det er jo ikke slik at det budsjettet som ble vedtatt i høst var så til de grader uansvarlig som Jens Stoltenberg prøver å fremstille det som. Problemet til Jens Stoltenberg er at all den gnålingen som er kommet fra Arbeiderpartiets side helt siden den nye regjeringen tiltrådte, har vist seg ikke å holde stikk. Og det må være bekymringsfullt for Arbeiderpartiet å være i en situasjon hvor de bare må synte og klage over det alle andre gjør, og konstatere at resultatene av det uteblir.

Vi er alle enige om at det er ulike deler av økonomien som virker på forskjellig måte, og at vi må sette inn tiltakene der det er nødvendig. Men når det gjelder ledighetsprognosene til Arbeiderpartiet, har man foreløpig ikke kommet dit man fra Arbeiderpartiets side trodde man skulle komme. Og i forhold til eldresatsingen er det ikke riktig at man begynte å skyve dette ut. Men det var mange kommuner som følte behov for å få litt mer tid og litt større fleksibilitet i forhold til gjennomføringen av eldreplanen. Og det skulle da bare mangle. Målet må jo være at vi får bygd ut omsorgstilbud for eldre mennesker. Så det er ikke mye å hisse seg opp over i denne runden.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF): Framstegspartiet, Høgre og Arbeidarpartiet har funne kvarandre i delar av miljøpolitikken ved at dei står saman om ein kraftig reduksjon av CO₂-avgifta på norsk sokkel. Dette er ein svært interessant miljøpolitisk konstellasjon, for CO₂-avgifta på norsk sokkel er ein viktig del av norsk klimapolitikk. Avgifta er eine og åleine miljøpolitisk grunngeven og skal stimulera oljeselskapa til CO₂-utsleppsreducerande tiltak. Det er svært sannsynleg at ein reduksjon av denne CO₂-avgifta vil føra til auka CO₂-utslepp nasjonalt ved at dei insentiv til utsleppsreducerande tiltak som me har, vert svekte. Dette vil gjera det vanskelegare å oppfylla Kyoto-forpliktingane. Dersom ein likevel skal oppfylla desse forpliktingane, vil det sannsynlegvis føra til større utsleppsreduksjonar og sterkare verkemiddelbruk overfor andre bransjar og overfor andre sektorar, noko som igjen kan føra til økonomiske konsekvensar for desse sektorane. Men denne sjansen tek altså Framstegspartiet, Arbeidarpartiet og Høgre.

Eg vil tru at Framstegspartiet generelt har ei sterk tru på økonomiske insentiv til å oppnå ei ønskt utvikling. Sidan Framstegspartiet ønskjer å redusera eller fjerna CO₂-avgifta på sokkelen, vert mine spørsmål: Har ikkje Framstegspartiet tru på at økonomiske insentiv i miljø- og klimapolitikken kan verka, sidan dei vil fjerna denne moglegheita for at utsleppsreduksjon skal føra til kostnadsreduksjon? Eller er det slik at miljøspørsmål kort og godt ikkje betyr noko for Framstegspartiet?

Siv Jensen (Frp): Det kan ikke komme som noe sjokk for representanten Sørfonn at Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre finner hverandre i store og viktige saker i dette storting. Det har vi gjort i mange år.

Men det er fortsatt ikke slik at de tre partiene er enige om alt, i hvert fall ikke når det gjelder miljøpolitikken.

Det Fremskrittspartiet for sin del i hvert fall alltid har sagt, er at CO₂-avgift ikke er et egnet virkemiddel i miljøpolitisk henseende. Vi har programfestet et ønske om at forurenseren skal betale, men da må det jo gå an å utforme de økonomiske insentivene, som Sørfonn snakker om, på en slik måte at de virker og ikke bare fremstår som en rent fiskal inntekt til staten. I Sverige har man, bl.a. innenfor luftfarten, gjort flere forsøk på å målrette miljøavgiftene, slik at de virker, slik at de stimulerer til hurtigere overgang til fly som er mer miljøvennlige og bruker mindre drivstoff osv. Det har man ikke gjort her, fordi man har en ensidig tro på tiltak som er generelle fremfor målrettede. Grunnen til at det er stor misnøye med CO₂-avgiften, er at den ikke virker.

Når det er sagt, er det faktisk enda viktigere for Fremskrittspartiet å bidra til å sikre sysselsetting og verdiskapning fremfor å bli aldeles hysterisk i miljøpolitiske spørsmål. Miljø er viktig, ja, men vi må ikke glemme hva som er grunnlaget for inntekt og verdiskapning også i Norge. Da må vi faktisk sette tæring etter næring og ha virkemidler som ikke tar kvelertak på industri og næringsliv, men som gir positive insentiver. Så langt har ikke den sittende regjering i hvert fall bidratt til å endre avgiftstrukturen på en slik måte at man får positive økonomiske insentiver ved den.

Børge Brende (H): I budsjettinnstillingen sier Fremskrittspartiet at man i revidert ikke foretar endringer «med mindre det foreligger klare begrunnelser for å foreta helt nødvendige justeringer». Da jeg lyttet til representanten Jensen, var det egentlig bare på det punkt jeg greide å oppfatte en viss grad av engasjement i det fremførte.

Med bakgrunn i at partiet fremmer en rekke både vidt-rekkende forslag og ikke utredede forslag, er nettopp denne begrunnelsen eiendommelig. Det ville iallfall være greit om man konsekvent fulgte samme prinsipp gjennom hele behandlingen.

Så hva er det representanten Jensen gjør her i dag? Hun foreslår over natten å fjerne hele CO₂-avgiften på sokkelen, fritak for moms for flyselskap samt omsegrende kutt innenfor Utenriksdepartementets budsjett. Men hvordan Fremskrittspartiet med dette som bakgrunn på såkalt prinsipielt grunnlag – man gjør bare noe med det man synes er viktig – kan få seg til å stemme ned Høyres forslag til å motvirke den økende grensehandelen gjennom å redusere alkoholavgiften med 10 pst. og tobakksavgiften med 3 pst., er for meg komplett uforståelig.

For Fremskrittspartiet er det altså viktig å endre momssystemet, men Høyres forslag om 150 mill. kr i økning av riksveiinvesteringene er ikke viktig nok – eller 40 mill. kr til rassikring, eller nedsettelse av formueskatten for å styrke norske arbeidsplasser og investeringer, eller 20 mill. kr i tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger. Enn om Fremskrittspartiet, som man gjorde tidligere, stemte for det man var for, og mot det man var mot – selv om Høyre var forslagsstiller!

Siv Jensen (Frp): Først vil jeg minne om at den budsjettreformen som vi nå er midt inne i prøveperioden av, var Fremskrittspartiet det eneste partiet som stemte imot. Høyre var en pådriver for den, men vi er det eneste partiet som har klart å følge opp de vedtakene som stortingsflertallet gjorde, nemlig at budsjettrevisjonen skulle være marginal og justerbar.

Det er mulig at Børge Brende har funnet mye interessant i Fremskrittspartiets alternative reviderte, men jeg gjorde en liten optelling under replikken fra Børge Brende. Fra Høyres side er det i denne runden fremmet i underkant av 100 tallforslag hvorav enkeltbevilgningsendringer dreier seg om 1 mill. kr. Da kan man raskt tro at man ikke er i landets nasjonalforsamling, men i en middels stor kommune i Vestfold. Det er ikke det denne nasjonalforsamling burde bry seg med, men det gjør altså Høyre.

Vi foreslår å fjerne CO₂-avgiften, men det er jo ikke noe man behøver å utrede for å få det til. Mange har gitt kraftige signaler om at det faktisk er nødvendig. Høyre foreslår også reduksjon i CO₂-avgiften. Vi ber også Regjeringen om å komme med en redegjørelse knyttet til grensehandelen i forbindelse med høstens budsjett. Men hvis Børge Brende tror at 3 pst. kutt i avgiften på tobakk bidrar til å begrense grensehandelen, tror jeg kanskje det kan være grunnlag for å gjøre en liten beregning, for det er jeg ikke sikker på er et sterkt nok insentiv til at man slutter å reise til Sverige for å kjøpe røyk. I våre alternative budsjetter har vi hver eneste høst foreslått betydelige lettelser i skatte- og avgiftspolitikken på en rekke områder. Men dette hører altså hjemme i høstens budsjettbehandling og ikke her.

Presidenten: Presidenten vil spørre representanten Jensen om hun har tenkt å ta opp forslag.

Siv Jensen (Frp): Det har hun glemt, men hun tar opp alle forslag som Fremskrittspartiet enten fremmer alene eller sammen med andre partier.

Presidenten: Representanten Jensen har tatt opp de forslag hun refererte til.

Replikkordskiftet er omme.

Per-Kristian Foss (H): Til det siste replikkordskiftet vil jeg bare si at det ikke er slik at budsjettreformen tvinger partier i Stortinget ved revideringen av budsjettet til å stemme mot forslag man er for. Det er heller ikke slik at budsjettreformen begrenser antall forslag man kan fremme. Det er heller ikke slik at budsjettreformen begrenser det til millionbeløp. Det beviser Fremskrittspartiet selv, idet man også stemmer for forslag som er under 1 million kr. Men for å være litt spøkefull får man si det slik at jeg håper at representanten Siv Jensen og Fremskrittspartiet er mer opphisset når vi kommer til høsten, slik at de da stemmer for det de er for. Det ville jo være et fremskritt, for da blir det flere av oss.

Jeg spurte i en tidligere replikk lederen for finanskomiteen om hvorfor man denne gang valgte å gå avtaleløs.

Han inviterte jo selv til å forhandle, men den invitasjonen så vi aldri noe til. Mitt bidrag til forklaring er at Regjeringen faktisk denne gang prioriterte den såkalte blokk-uavhengigheten, altså det å ikke ha noen venner, fremfor å få et budsjett ansvarlig gjennom i Stortinget.

Nå kan man si at ½ milliard kr i overskridelser ikke er dramatisk, men på toppen av den mangel på stramhet som lå i Regjeringens eget opplegg, blir dette oppsiktsvekkende. En regjering som på høsten understreker sterkt behovet for et stramt budsjett, glipper når økonomien faktisk tilsier at man både skal holde på stramheten, ja, sågar burde man egentlig forsterke den. Jeg registrerer at så langt har ingen representant fra regjeringspartiene gitt noen begrunnelse med hold i de økonomiske fakta som Regjeringen legger frem, som tilsier det budsjettet som nå vedtas. Med andre ord må forklaringen ligge på et annet plan, og forklaringen ligger vel på det plan at man har prioritert indre enighet i koalisjonen og blokk-uavhengighet og i realiteten ofret hensynet til økonomien. Det blir fred i regjeringen Bondevik, og prisen for dette er at de som har minst å betale med, skal betale mest i form av en høyere rente enn de ellers ville fått.

En uke før Regjeringen legger frem sin melding om Fattig-Norge, eller Forskjells-Norge som det kalles, er det verdt å dvele litt ved dette. Regjeringen har langt på vei gitt opp å styre gjennom finanspolitikken. Hva er da svaret markedet gir? Jo, høyere rente. Dette er den mest urettferdige fordelingspolitikk man faktisk kan tenke seg, for det innebærer at det er de som tilfeldigvis er etablert på et tidspunkt hvor de har høye utgifter i forbindelse med sine studielån og boliglån, som får svi for dette. Men jeg ser med spenning frem til Regjeringens forskjellsmelding, og at den vil forklare hvorfor det er riktig å drive utjamning på denne måten. Det er det motsatte som skjer. Jeg ser frem til Regjeringens forsvar for hvorfor høyrentepolitikken nå er blitt en måte å straffe bl.a. barnefamiliene på og de som har høy studiegjeld. Det er ikke gitt noen slik begrunnelse i det dokumentet som vi nå behandler, men vi ser med frimodighet – heter det vel – frem til Regjeringens forklaringer, som kommer.

Faktum er at Regjeringen siden i fjor har halvert stramheten og doblet det oljekorrigerte underskuddet, ja mer enn det – fra 5,5 milliarder kr til 11,3 milliarder kr. På lang sikt er det kanskje mer alvorlig at Regjeringen også gir opp de mer verdimessige og moralske begrunnelser for finanspolitikken, også kalt generasjonsregnskapet. Verbalt gir Regjeringen uttrykk for at dette er viktig. I statsbudsjettet i fjor sa man at man var nær balanse når det gjaldt forholdet til generasjonsregnskapet. Nå sier man ved revideringen av statsbudsjettet at det burde vært 10 milliarder kr – 25 milliarder kr bedre for å unngå å velte byrdene over på fremtidige generasjoner. Man forverrer altså generasjonsregnskapet betydelig. Uansett burde generasjonsregnskapet vist et klart overskudd nå som vi er nær en konjunkturtopp. Det er ikke holdbart å være nær balanse eller å ha underskudd i gode tider og ha enda større underskudd under lavkonjunkturer. Dette er den største svakheten ved Regjeringens økonomiske tenkning og dens praksis. Den velter byrdene

over på nye generasjoner i tider hvor man egentlig burde lagt seg opp reserver for å kunne stå bedre rustet til nye tider.

Regjeringen gir også en del varsler om neste års budsjett og peker på at man da skal kjøre et nøytralt budsjett, som det heter. Det kan gjøres på forskjellige måter. Jeg vil sterkt advare mot den vei som regjeringspartiene nå synes å ha valgt, nemlig at man vil øke utgiftsveksten atskillig sterkere enn veksten i den samlede økonomien. Skal det kjøres nøytralt, må det skje ved at man gir skattelettelser og ikke ved å øke utgiftsveksten.

Høyre vil ved behandlingen av neste års økonomiske opplegg legge meget sterk vekt på at det nå må gis reelle skatteletter, ikke minst for dem med lavere og midlere inntekter. Rentenivået er ikke blitt så lavt som Restad lovet. Da må disse familier bli kompensert for den regningen de har fått gjennom at vi gjør noe med skatten for de midlere og lavere inntekter. Det dreier seg for familier om et sted mellom 10 000 og 20 000 kr så langt i merutgifter som følge av regjeringen Bondeviks mangel på finanspolitisk styring og den renteregning som har fulgt med det.

Arbeidet med en markert forbedring av næringslivets rammevilkår må nå også startes. Det nytter ikke bare å utrede og vente, mens markedet handler og andre land legger nye rammebetingelser. Det må gis et klart signal om at særnorske skatter, som investeringsavgiften og formuesskatten, skal bort. Det vil ta tid, men det må begynne, og man må begynne å sette satsene ned, øke fradragene, allerede neste år. Det kan bare gis et slikt signal på en troverdig måte dersom man også gjør det i praksis, ikke bare taler om det.

Overfor petroleumssektoren må det gjøres noe mer konkret enn det som er varslet så langt fra Regjeringens side. Hvis ikke Regjeringen foreslår noe selv, vil stortingsflertallet – flertallet av Høyre, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet, ja faktisk det flertall som var en begrunnelse for at denne regjeringen skulle dannes, interessant nok – med økende tålmodighet måtte fatte konkrete vedtak. Vi kan ikke leve med en petroleumssektor hvor rammebetingelsene er helt ute av takt sammenlignet med det man har på andre sokler.

Når det gjelder satsingsområdene i neste års budsjett, må jeg si at det er stor grunn til å legge vekt på den interne debatt som har vært nå i regjeringspartiene om den manglende veisatsing. Her har regjeringspartiene sviktet – sviktet seg selv, sine velgere og sine løfter. I tråd med Høyres forslag burde veisatsingen ligge minst 1 milliard kr høyere. Det vil være et meget, meget høyt prioritert krav foran neste års budsjett.

Gjennom denne lille behandling, gjennom revidert, makter Høyre å skape flertall for noe økt satsing på utdanning. Vi kommer sterkere tilbake neste år. Er det noe Regjeringen bør satse på utover rammebetingelsene for å styrke fremtidige vekstkrav, for å styrke omstillingsmulighetene i næringslivet, er det nettopp utdanning. Vi foreslår i dette budsjettet – ikke store beløp, men etter en revidering – å satse mer på universiteter og høyskoler. Der får vi flertall for det meste, gledelig nok, sammen

med Arbeiderpartiet. Jeg er overrasket over at vi ikke får følge, verken av regjeringspartiene eller Arbeiderpartiet, når det gjelder et av fagbevegelsens sterke krav, nemlig å møte svikten i fagopplæringen gjennom å satse sterkere på lærlingetilskuddet og/eller frita de bedriftene for arbeidsgiveravgift. Det trodde jeg var et krav som Arbeiderpartiet var lydhør overfor – regjeringspartiene har jeg i denne sammenheng helt gitt opp, men vi får se ved neste korsvei om vi kan få støtte for dette.

Vi markerer også denne gang at utdanningssatsingen må innebære en sterkere satsing på læreren. Det er forskjellene når det gjelder lærere, det er lærerkompetansen, som faktisk er det største problemet i norsk skoleverk. Derfor er etterutdanning meget viktig også på dette området.

Vi har fått gjennomslag for å rette opp – og det skulle bare mangle – det oppsiktsvekkende kuttet i forsvarsbevilgningene som Regjeringen la opp til. Vi har fått rettet opp noe på politibudsjettet, og næringstiltakene er samlet sett blitt noe bedre enn Regjeringens opplegg, men langt fra slik vi ønsket.

La meg til slutt ta opp de forslag som Høyre har fremmet i innstillingen, alene eller sammen med andre partier der vi er største fraksjon.

Presidenten: Per-Kristian Foss har da tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Berit Brørby (A): Ofte har representanten Foss veldig høy sigarføring og er litt høy og mørk foran budsjettforhandlingene. Krav fremmes overfor sentrumspartiene, og Høyre viser til budsjettavtalene. Høyre får litt mer penger til forsvar og politi og er kjempefornøyd, og Regjeringen legger seg flat.

Ser en på hva Høyre mener er riktigst for norsk økonomi, er det helt i motstrid til hva Regjeringen foretar seg. Høyre sier på side 67 i innstillingen:

«Regjeringens manglende evne til å finne inndekking for økte utgifter har ført til en betydelig svekkelse av budsjettet i forhold til det budsjettet det ble inngått forlik om sist høst.»

Ja, det er helt riktig, det er en gedigen glideflukt Regjeringen utviser i finanspolitikken, men det er med Høyres velsignelse. Det er også med Høyres velsignelse at denne regjeringen nær har fått et evig liv. For det kan ikke være slik at Høyre ikke tar ansvar for den totale økonomiske politikken og dermed også de subsidiære standpunkt som har ført til glideflukten i finanspolitikken. Det må være i representanten Foss' og Høyres interesse å høyne Høyres troverdighet i økonomiske spørsmål og få til en mer fremtidsrettet politikk. Hva vil han gjøre for å få det til?

Per-Kristian Foss (H): Jeg visste ikke at jeg var høy og mørk, men det høres jo flott ut, det, så jeg skal ta det til meg!

Hva han vil gjøre med sentrumsregjeringens tilsynelatende evige liv – jeg vet ikke hvilket perspektiv Arbeider-

partiet har på evigheten, men det virker iallfall som utålmodigheten etter å komme tilbake i regjeringsposisjon er større enn realismen i betraktningen av evigheten, for å si det sånn.

Jeg må si at jeg synes Arbeiderpartiet her skal – for å bruke representanten Brørby's eget uttrykk – dempe sigarføringene litt, for her er det en enorm avstand mellom Arbeiderpartiets retorikk og hva de faktisk gjør. Før budsjettet sa de: Flyktningmottaket må dekkes inn krone for krone, slik vi gjorde det. – Nei, det er ikke det Arbeiderpartiet gjør i sitt alternative budsjettopplegg, det har de glemt. De kommer med voldsom kritikk av Regjeringens økende veksttakt på utgiftssiden, men så legger de seg på samme veksttakt selv. Her er det noe som ikke stemmer, rett og slett. Jeg tror faktisk at det som er tilfellet, er at Arbeiderpartiet hadde ambisjoner om å få til mer enn det de har fått til i opposisjon. Det er jo ikke slik at fordi om man er i opposisjon og ikke har noen avtale med Regjeringen, så kan man ikke gjøre som man vil. Jo, Arbeiderpartiet kunne lagt frem et alternativt budsjett med lavere vekst i de offentlige utgifter, men har ikke gjort det. De er ikke bundet av noen avtale, så de står virkelig fritt til å kunne gjøre det. Høyre gjør det, Arbeiderpartiet gjør det ikke. Og Arbeiderpartiet skal, i likhet med fagbevegelsen, være veldig glad for at verken deres egne forslag til skatteøkninger på budsjettet for 1999 eller Regjeringens ble vedtatt – takket være oss. Fagbevegelsen kan takke oss for at vi fikk et opplegg som gjorde det mulig med et meget moderat oppgjør i år. Hadde man fulgt Regjeringens eller Arbeiderpartiets opplegg, hadde man ikke hatt det gode utgangspunkt for en neddemping av utgiftsveksten, og dermed et bidrag på lengre sikt til å få ned inflasjonstakten.

Per Erik Monsen (Frp): Høyre og Fremskrittspartiet har noen felles forslag og ganske mange felles merknader i dette reviderte budsjettet. Mange av Høyres forslag, og særlig de som går på nedskjæringer i ulike sektorer, hadde det vært naturlig for Fremskrittspartiet å støtte. Det er i tråd med vår politikk.

Jeg registrerte at Per-Kristian Foss sa at det er ikke noe i budsjettreformen som tilsier at man ikke skal kunne opptre ganske fritt i revidert nasjonalbudsjett. Jeg registrerer da at Høyre og Fremskrittspartiet har et ganske forskjellig syn på dette.

Jeg vil egentlig bare spørre Foss om han ikke kan være enig i at Høyre har gått noe langt i forhold til at dette er en revidering, eller om Høyre deler de synspunkter som representanten Hill-Marta Solberg gav uttrykk for i sitt innlegg, at store endringer er greit så lenge de er i tråd med partiets alternative budsjett, altså budsjettet for året, at denne omgangen her skal være en arena for omkamp på de områder hvor man ikke fikk flertall i budsjettbehandlingen.

Per-Kristian Foss (H): Det er ikke slik at omfanget av et alternativt budsjett når man reviderer det, vil være like stort som når man behandler det om høsten. Det har alltid vært forskjell på det, og slik er det også nå. Men

Fremskrittspartiet har av en eller annen grunn fått det for seg at når man behandler et revidert budsjett, skal man når det gjelder Fastlands-Norge, begrense det, men kan gjøre ting uhemmet på kontinentalsokkelen. De som foreslår det aller største enkelttiltak i dette alternative budsjettet, er jo Fremskrittspartiet, ved at de vil fjerne over natta, midt i året, hele CO₂-avgiften. Jeg sympatiserer med retningen i det forslaget, men alt med måte. Det paradoksale er at Fremskrittspartiet går på talerstolen og advarer alle mot å gjøre for meget, og samtidig gjør de mest, men bare på kontinentalsokkelen.

Det er ikke slik at budsjettreformen omfatter kun Fastlands-Norge, den omfatter hele budsjettet. Så dette er altså et påfunn – jeg vet ikke hvorfor Fremskrittspartiet har funnet på det, jeg har lurt lenge på det. De stemmer nå mot masse ting de er for, med den begrunnelse at budsjettreformen, eller noe sånt, skulle tilsi det. Det fins ikke dekning for det. Jeg tror – unnskyld uttrykket – Fremskrittspartiet har fått litt dårlig tid i gruppa si til å bli enig, og så har man tatt en rask kjappisløsning og sagt at vi begrenser oss. Det har jeg inntrykk av, for det er ikke med noen begeistring f.eks. Fremskrittspartiet nå stemmer mot å sette ned avgifter som kan være et bidrag til å dempe grensehandelen, eller at Fremskrittspartiet nå for første gang stemmer mot å sette ned formuesskatten f.eks. Det er et ganske pussig resultat, og det er, som sagt intet som pålegger Fremskrittspartiet å gjøre det, men de gjør det.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Det var underholdende å lesa merknadene frå Høgre denne gongen. Mykje går betre i norsk økonomi – ja, det går svært bra, med aukande nasjonalformue og med rentenedgang, og arbeidsløyse eksisterer mest ikkje, og det innrømmer ein, iallfall skriftleg. Men æra for det vil Høgre ha åleine. Vel, vel, vi skjønner kanskje at dei lengtar etter regjeringskontora, for det er nemleg derfrå gamle Noreg faktisk framleis vort styrt.

Representanten Per-Kristian Foss verkar bekymra når han står her og pratar. Og til Dagens Næringsliv sa han at han tvila på at renta, med føreliggjande revidert nasjonalbudsjett, kunne gå ned – og det nokre timar før renta faktisk vart sett ned. Så feil kan ein ta.

Sentrumspartia sitt opplegg går naturlegvis ut på at ein skal halda budsjettbalansen og førebu fleire rentenedgangar. Sjølv om det naturlegvis er freistande å vera med på enkelte av Høgre sine utgiftsaukingar til gode formål, så er inndekninga delvis urealistisk og delvis mislukka.

Føler ikkje Høgre sin finanspolitiske talsmann seg litt mindre vel ved å kutta over 500 mill. kr i ei tid då f.eks. kugalskap og dioksin gjer at behovet for trygg og rein matproduksjon er større enn før? Og er ikkje Høgre urolig med omsyn til å kutta i ordninga som er av uvurderleg verdi for at små bedrifter og gründerar som det er så mange av i Distrikts-Noreg, skal kunna koma opp og gå? Høgre må vera merksam på at i det informasjonssamfunnet som står for døra, treng vi nettopp nyskaping i stor skala. Og til sist: Får ikkje sjølv representanten Per-Kristian Foss ein flau smak i munnen når ein for å saldera

budsjettet tek over ½ milliard kr frå dei som ingenting har i den tredje verda?

Per-Kristian Foss (H): Nei, jeg skammer meg ikke over å kutte ½ milliard kr på u-hjelpsbudsjettet. Jeg mener at det ville vært et stort bidrag til at en del land i Øst-Europa, som Norge har dynget ned med u-hjelp i årevis, kunne klare seg bedre.

Jeg registrerte at bistandsministeren i sin redegjørelse i Stortinget konsentrerte seg om bekjempelse av korrupsjon. Det er et tankekors, for Norge er «stor» i bistand til de land hvor korrupsjonen er på topp. Jeg tror meget kunne vært gjort annerledes i norsk bistandspolitikk. Å kutte ½ milliard kr av 11 milliarder kr er et bidrag til sunnere u-hjelp, ikke noe annet. Det tror jeg faktisk at representanten Apelthun Sæles velgere er enig med oss i, i allfall på Vestlandet.

Jeg hørte ingen sitater fra hva jeg skulle ha sagt. Det skjønner jeg godt. Jeg kjente meg ikke igjen i noen beskrivelse. Jeg har aldri sagt at renten ikke kunne gå ned med dette reviderte budsjettet. Det jeg derimot har sagt, og som jeg står fast ved, er at med dette reviderte budsjettet, med en svekkelse av innstrammingseffekten, og så omfattende som stortingsbehandlingen har blitt, vil det ta lengre tid før renten går ned. Jeg tviler på at finansministeren kan holde sitt løfte om å få renten ned. Men hvis andre representanter for regjeringspartiene nå vil forsikre meg om at jeg tar feil, er jeg meget åpen for det.

Så til at nasjonalformuen skulle være bra – jeg vet ikke akkurat hvor man har lest om det begrepet i våre merknader – det skulle bare mangle, så lenge vi taper så mye olje som vi gjør og setter gevinsten inn på et fond. Det skulle bare mangle at ikke Norge har en rimelig bra nasjonalformue sammenlignet med andre land. Så det er vel ikke noe stort poeng.

Representanten Apelthun Sæle sa at regjeringspartiene også er opptatt av at balansen må holdes. Jeg skjønner det, men problemet er at de hele tiden definerer balansen ulikt. Spørsmålet er: Hvilken balanse? Vi er opptatt av den balansen man faktisk ble enige om i fjor, og har lagt frem et revidert budsjett som holder den. Det hadde vært et fremskritt, også for rentenedgangen, dersom regjeringspartiene hadde støttet oss i det.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Jørgen Holte (Sp): Forslaget til revidert nasjonalbudsjett, slik det ligg føre frå Regjeringa, er mindre justeringar om meirforbruk og mindreforbruk i ein del budsjettkapittel. Revidert nasjonalbudsjett skal òg gi Stortinget ei melding om hovudtrekka i den økonomiske utviklinga.

Regjeringa sitt forslag om netto utgiftsauke på om lag 1,7 milliardar kr svarar til dei utgiftene vi på det tidspunktet hadde klart for oss i høve til krisa i Kosovo.

Med desse endringane er revidert budsjett i samsvar med Regjeringa sitt mål om å dempe veksttakta i norsk økonomi. Senterpartiet har slutta opp om ei slik line gjennom finansinnstillinga hausten 1998.

Gjennom handsaminga i Stortinget er netto utgifter auka med om lag 450 mill. kr, slik at oljefondet er påført eit tilsvarande meirforbruk. Trass i denne utgiftsauken er det samla budsjettresultatet for 1999 innafør eit akseptabelt nivå, og gir ei innstramming for 1999 på ½ pst., slik Regjeringa la opp til. Dette opplegget håpar vi gir lågare kostnadsvekst og rom for redusert rente i inneverande år. Begge delar ser vi klare teikn på vil skje.

Trass i eit stramt økonomisk budsjett for 1999 har vi makta å føre vidare dei viktige sosiale reformene innan kreft, psykiatri og utstyrplanen for sjukehusa. Senterpartiet er tilfreds med at Regjeringa fylgjer opp dei planane som no ligg føre frå kommunane om auka aktivitet for bygging av omsorgsbustader og sjukeheimsplassar.

For Senterpartiet er det eit mål at arbeidskraft som er til disposisjon, blir gitt høve til arbeid. Trass i at enkelte bransjar har hatt ein nedgang i oppdrag, er det gledeleg at det er om lag 4 000 færre ledige i mai 1999 enn i 1998. Eg er tilfreds med at Regjeringa planlegg for stabil selssetting.

Den målretta økonomiske politikken har så langt gitt eit rentefall på 2 pst. hittil i år. Avklåring om revidert budsjett bør gi rom for vidare rentenedgang i 1999. Dette vil påverke og kunne framskande planar for nye investeringar som er stilte i ro, i påvente av eit meir moderat kostnadsnivå.

Det er likevel teikn til at enkelte bransjar, særleg i verftsindustrien og oljerelatert industri, har mindre aktivitet i år mot tidlegare år. Dette krev selektiv handling, i tillegg til ein truverdig finanspolitikk.

I tillegg til dei tiltaka Regjeringa har varsla i oljemeldinga, om gradvis avvikling av produksjonsavgifta og forslag om 100 mill. kr til prosjektratta miljøfond, er det viktig at Regjeringa fører vidare samarbeidet med leverandørindustrien, operatørselskapa og dei aktuelle arbeidstakarorganisasjonane med sikte på å hindre tap av kompetanse, og at felt-spesifikke tiltak for å framskande planlagde prosjekt blir prioriterte.

I tillegg til dette er det gitt støtte i Stortinget til forsert bygging av eit nytt forskingsfartøy, «G. O. Sars», og to ny hurtigruteskip.

Vi er òg tilfredse med det fleirtalet som er skapt gjennom sentrumspartia si støtte til Arbeidarpartiet sine forslag om ombygging av to landgangsfartøy, forsert utbygging av kystvaktskipet «Svalbard» og tilsegn om auka rammer for statsgaranti til ombygging/bygging av nye ferjer.

For Senterpartiet er det viktig å legge til rette for ei positiv utvikling i distrikta, og slik motverke fråflytting og bremse pressproblem. Tiltak som t.d. er varsla gjennom Kommunal- og regionaldepartementet, er med på å støtte opp om dei som vil bli nye arbeidsskaparar òg i distrikta. Gjennom kulturbudsjettet er det fremma forslag som vil auke trivselen i både bygd og by. Det er viktig at det offentlege stiller opp, slik Regjeringa gjer gjennom t.d. løyving til tusenårsmarkeringa. Det set eit positivt stempel på det frivillige arbeidet som blir gjort, og som vil bli ført vidare i høve til denne markeringa.

For ei god utvikling i distrikta er ein god kommuneøkonomi avgjerande. Det har alltid vore sentralt for Senterpartiet å sjå til at det offentlege tenestetilbodet i kommunane er godt. Kommunesektoren fekk eit rettmessig lyft i 1996. Frå dette nivået er det vår ambisjon reelt sett å tilføre kommunane ein vekst som står i forhold til dei oppgåvene ein ventar kommunane skal gi. Eg konstaterer at dette er fylgt opp av Regjeringa for 1999 og varsla for år 2000.

Den økonomiske utviklinga hittil i år varslar at Regjeringa si line i finanspolitikken har styrkt tilliten til norsk økonomi. Styrkt krone i høve til europeiske valutaer og eit rentefall på 2 prosentpoeng er varsel om at Regjeringa har tillit òg når det gjeld den økonomiske politikken.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Dag Terje Andersen (A): Jeg la merke til at da representanten Holte etter hvert kom inn på kommuneøkonomi, refererte han til 1996. Men i 1997, i den valgkampen som la grunnlaget for at vi nå er her, var både representanten Jørgen Holte og andre representanter for Senterpartiet ute og lovt – i hvert fall så seint som den 7. september ble det bekreftet av partiets leder, Enger Lahnstein – at Senterpartiet skulle styrke kommuneøkonomien med 3,5 milliarder kr i forhold til det som var lagt inn i kommuneøkonomiproposisjonen som ble behandlet i 1997. Det nytter altså ikke nå for Holte å komme tilbake med eldre tall enn det. 3,5 milliarder skulle kommuneøkonomien styrkes med, men når vi nå får rapport fra kommunene, viser det seg at for 1998 var underskuddet i kommunene større enn det noen gang har vært på 1990-tallet.

Nåværende kommunalminister sa at han ville få et troverdighetsproblem hvis det ikke ble en reduksjon i øremerkingen, slik at kommunene fikk noe større handlefrihet. Og øremerkingen blir ikke redusert, det er første gang i det hele tatt at ikke et øremerket tilskudd blir overført til rammene. Realiteten for dem som driver med kommunepolitikk og skaper velferd i hverdagen i Norge, er at kommunene har det trangere etter at det partiet som skulle styrke kommuneøkonomien, overtok Kommunaldepartementet. Da må jeg spørre representanten Holte: Er han egentlig fornøyd med utviklingen i kommunesektoren, eller ser han at det hadde vært mulig å få til et bedre kommuneopplegg hvis man hadde valgt seg andre samarbeidspartnere enn Høyre og Fremskrittspartiet, som de hittil har vært lenket fast til?

Jørgen Holte (Sp): Eg forstår godt at representanten Dag Terje Andersen ikkje synest det er så interessant å snakke om det som skjedde i 1996, for også den gongen var, slik som i dag, Senterpartiet til å stole på for kommunane.

Eg trur det er ein heilt rett observasjon som blir mål-boren av representanten Dag Terje Andersen, at Senterpartiet er kjent for å ville at kommunane skal ha ein økonomi som gjer dei i stand til å gi innbyggerane eit godt tenestetilbod. På det punktet er vi føreseielege, det er lett

å kjenne oss att. Derfor går det mykje tid med her i Stortinget til å ta imot ordførarar frå Senterpartiet så vel som frå Arbeidarpartiet og frå andre parti, for å samtale om kommunane si viktige rolle både når det gjeld distriktpolitikken og når det gjeld å gi innbyggerane eit tenleg tilbod.

Andersen spør om det er slik å forstå at vi ser for oss andre samarbeidskonstellasjonar for å få støtte for eit slikt syn på å støtte kommunane. For to dagar sidan hadde vi her i Stortinget ein debatt om kommuneøkonomien for 2000. Det var faktisk full støtte, også frå Arbeidarpartiet, om Regjeringa sin kommuneøkonomi i 2000. Det var ikkje andre forslag, heller ikkje frå Arbeidarpartiet, som tydde på at det Regjeringa hadde lagt opp, var utilfredsstillande for kommunane. For oss er det viktig å bli kjende att på dette.

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Kenneth Svendsen (Frp): Fremskrittspartiet er glad for at Senterpartiet etter flere møter mellom regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet gav etter og i stor grad ser ut til oppfylle den avtalen som er inngått mellom disse partiene i forbindelse med statsbudsjettet, når det gjelder mer penger både til styrking av Politiet, til Forsvaret og til sykehusene. Men jeg syns det er forunderlig at Fremskrittspartiet, sammen med Høyre, må komme med trusler for at Senterpartiet, som liker å kalle seg et distriktparti, skal oppfylle budsjettavtalen og dermed sikre pasientbehandlingen i de fylkeskommunale sykehusene. Det er etter mitt syn helt elementært at hvis avtalepartier skal ha et godt forhold seg imellom, må dette baseres på at partene har tillit til hverandre.

Er Senterpartiet enig i at når Regjeringen, der Senterpartiet har finansministeren, legger frem et budsjett som ikke overholder avtaler som er inngått, så innbyr ikke det motparten til å inngå nye avtaler? Og kan eventuelle avtalepartier i fremtiden forvente at Senterpartiet i regjering oppfyller avtaler uten at dette skal skje etter trusler og påfølgende forhandlinger?

Jørgen Holte (Sp): Vi er vel tilfredse med dei partia i Stortinget som har interesse av å kunne påverke, anten vi snakkar om budsjett eller andre saker som Regjeringa fremmar for Stortinget.

I så måte har Framstegspartiet i tilknytning til budsjett stilt opp med subsidiær støtte, etter avtale om det. Det er også sentrumspartia sitt syn at dei avtalar vi inngår, skal vi halde. Derfor har ikkje vi i samband med revidert nasjonalbudsjett fremma forslag om avgiftsauke eller avgiftslette med unntak av det investeringsavgiftsforslaget som er fremma i innstillinga når det gjeld basefunksjonar for innanlandske flyselskap. Men vi har altså, i motsetnad til dei vi har gjort avtale med, stått fast ved at det ikkje skal vere avgifts- og skattereduksjon, heller ikkje avgifts- og skatteauke, trass i at desse partia i dei alternative budsjetta t.d. har varsla endringar på slike område.

Når det gjeld svekt pasientbehandling og innsatsstyrt finansiering, viser eg til det romertalsvedtaket som vi går inn på, at vi gjer dette om til ei om lag-løyving.

Med omsyn til kostnadene ved denne typen pasientbehandling, er vi kjende med at det skjer samtalar mellom departementet og fylkeskommunen. Vi stolar sjølvsagt på at departementet er i stand til å kome fram til avklaringsar på det som eventuelt er uklart på det punktet.

Øystein Djupedal (SV): Det var interessant å høre av hr. Holtes innlegg at han har brukt mye tid på samtalar med ordførere som har vært på besøk – det skulle ha vært artig å være flue på veggen under en del av de samtalen. Jeg antar at de der har hørt det samme som det vi hører, det samme som faktisk også står i kommuneøkonomiproposisjonen, nemlig at økonomien i kommunene nå er den dårligste på hele 1990-tallet.

Det er interessant å legge merke til at det var statsminister Bondevik selv som, i en debatt for noen dager siden, måtte trekke fram budsjettforliket fra 1996 for å vise at det fantes penger i kommunene. Siden 1996 har Stortinget altså hatt tre kommuneøkonomiproposisjoner til behandling, og økonomien i kommunene har kontinuerlig blitt verre. Jeg skjønner at det er et sårt punkt for Senterpartiet, for Senterpartiet er kjent for – i hvert fall har de latt som det så langt – å være et parti som er opptatt av fellesforbruk i kommunene, distriktssatsing mv.

Men nå ser vi altså hvordan det har gått når man har valgt de forlikspartnerne man har. Senterpartiet kan ikke unndra seg det ansvaret man har ved å sitte i regjering og faktisk administrere et fellesforbruk som nå blir lavere, og administrere kommuner som har mindre penger, noe som fører til større egenbetaling og til at kommunene – i større grad enn før – ikke er i stand til å løse de oppgavene de er pålagt. Det er klart at det er sårt for Senterpartiet – det har jeg ikke et øyeblikk problemer med å se – men partiet må altså ta ansvaret for de valg de gjør. Og hvis man velger å gå til sengs med partier som sier at kutt i fellesforbruket er det viktigste, må man stå oppreist og si det – ikke komme her i Stortinget og late som om kommunene får bedre vilkår til neste år, eller i år, for den saks skyld, enn de har hatt før. Det vet jo alle sammen ikke er realiteten. Grunnen til at det er vekst i kommuneøkonomien er at de øremerkede tilskuddene til eldre, psykiatri og helse – som et samlet storting står bak – har økt. Men det krever økt egenfinansiering av de frie inntektene fra kommunene, noe som gjør at kommunene har mindre penger igjen, særlig til barn og unge. Det er dypt beklagelig at det er situasjonen.

La meg da utfordre Holte helt til slutt: Det fins et alternativt flertall her i Stortinget for en politikk som vil føre til mer penger til fellesforbruket. Å støtte dette er den eneste løsnings Holte har på sitt dilemma.

Jørgen Holte (Sp): Eg registrerer med glede at Øystein Djupedal rettar blikket mot Senterpartiet og ser at det er det partiet som mange ordførarar – kanskje også SV sine ordførarar, i den utstrekning det skulle vere nokon – kjem til Stortinget og snakkar med.

Som eg sa innleiingsvis, er det viktig for Senterpartiet å vere kjent for at vi har stått eit løp gjennom mange, mange år, og gjer det framleis, for å ta vare på dei felleskapsoppgåvene vi veit ein står overfor i kommunane. Det er også grunnen til at vi greier å ha meir enn ein tanke i hovudet når det gjeld det økonomiske opplegget for 1999. Det var viktig at det skulle vere stramt, med det målet at renta burde gå ned. Der skil vi sannsynlegvis lag med SV, men vi blir altså honorerert for ei slik haldning med at renta til no har gått ned med 2 prosentpoeng. 1 prosentpoeng nedgang i renta betyr for kommunesektoren en lag 600 mill. kr.

Det å føre ein økonomisk politikk som har det i seg at ein stort sett avstår på område med å markere seg med 30 mill. kr meir på dei fleste postane, ja, det har med ansvar å gjere. Og vi unndrar oss ikkje det ansvaret. Derfor er revidert nasjonalbudsjett ei vidareføring av det vi la opp til. Regjeringa sitt opplegg, som fekk subsidier støtte i kommunesektoren, vart, med den subsidiære støtta i Stortinget, ikkje redusert.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øystein Djupedal (SV): Hvis Jørgen Holte hadde lest gjennom innstillingen til det reviderte budsjettet vi nå behandlar, vil han se at SVs forslag er 1 milliard kr strammere enn det Regjeringa får flertall for.

I fjorårets budsjett hadde vi forslag om en halvering: Vi strammet inn 4,5 milliard kr, i motsetning til 9 milliarder kr, som visstnok skulle være helt saliggjørende. Nå ble det ikke 9 milliarder kr, det ble en mindre innstramming. I løpet av, og gjennom revidert budsjett, har man nå kommet på det innstrammingsnivået som SV hele tiden har anbefalt – altså halvparten av de 9 milliardene som i utgangspunktet visstnok var så saliggjørende for norsk økonomi.

Det er SV tilfreds med, for det har gjort at arbeidsledigheten ikke har steget sånn som man kunne frykte, og det viser at ensidige innstramminger i det offentlige forbruket ikke nødvendigvis er det eneste saliggjørende.

Den viktigste årsaken til at norsk økonomi nå går bedre, og at tilliten til norsk økonomi er sterkere enn den har vært, er at oljeprisen er 6-7 dollar høyere pr. fat enn den var i fjor høst. Vi er veldig glad for at renten går nedover, men det er nok hovedsakelig oljeprisen som skal ta æren for at den går ned, og ikke den politikk som er ført her i huset.

Det bør være en lærdom for Stortinget at ensidige kutt i fellesforbruket ikke er det som oppretter tilliten til norsk økonomi. Økonomi er langt mer sammensatt enn det enkelte later til å tro.. Lærdommen fra den vinteren og den våren vi har bak oss, er dessverre at vi er langt mer oljeavhengige enn vi liker å innrømme. Det er derfor svært lite troverdig når enkelte partier ut fra et ideologisk ståsted og uavhengig av den økonomiske situasjonen ønsker kutt i fellesforbruket og lavere offentlige utgifter. Det er en enøyd og blåøyd politikk.

For SV har det ved revidert nasjonalbudsjett vært viktig å vise at det finnes økonomisk handlegfrihet og handle-

rom for å prioritere det som er viktigst innenfor den økonomirammen som SV anviste i fjor høst, og som nå har blitt den økonomirammen Stortinget senere kommer til å vedta.

Det er altså rom for å satse på barn og unge. Det er rom for å utligne økonomiske forskjeller mellom folk. Det er rom for å satse på miljø. Og ikke minst: Det er rom for å anviser tiltak som skal hindre arbeidsledigheten i å stige gjennom vinteren. SV ønsker i sitt alternative budsjett å skjerme fellesforbruket, i motsetning til de andre, som ønsker å kutte i det offentlige forbruket.

Våre prioriteringer ligger fast. Det viktigste er som sagt barn og unges oppvekstvilkår, og særlig skolen. Det er gledelig å høre at også flere partier enn SV og til dels Høyre, som har vært opptatt av skolen gjennom mange år, nå er opptatt av skolen. Det er gledelig med tanke på valgkampen, for utdanning og barns oppvekstvilkår er en av de aller viktigste sakene vi skal være opptatt av.

SV ønsker en ny reform for ungdomsskolen. Det er det skoleslaget som har ligget i skyggen av de andre store skolereformene. Det må både være en innholdsreform for å skape litt mer kreativitet og skoleglede, men det må også være en reform som koster penger.

Vi debatterte tidligere i dag IT Fornebu. Det hadde vært en god idé om vi tok en del fra IT Fornebu og spredte til alle landets klasserom. Bare slik kan skolen møte de utfordringene som vi står overfor.

Det er særlig unge som har merket konsekvensene av de fire budsjettforlikene som er inngått mellom sentrumsregjeringen og de to borgerlige partiene. Barnehaugutbyggingen har stoppet opp, og foreldrebetalingen har til dels økt dramatisk. Skolefritidsordningen har også blitt mye dyrere, ungdomstiltak er redusert, og det verste er at kommunenes generelle økonomi er svakere enn noen gang på 1990-tallet. Dette er en utvikling som må snus. SV anviser nok en gang at det er mulig. Det hadde vært hyggelig om den statsråden som har lovet mest her i Stortinget, nemlig hr. Lillelun, nå kunne begynne å innfri noen av sine løfter.

For SV er det også viktig å utligne økonomiske forskjeller. Det skal bli spennende å se hva som kommer i den annonserte stortingsmeldingen neste uke. Men SV viser også her vei til hvordan man med ulike fordelingsgrep kan sørge for at de som sitter nederst ved bordet, får det lettere, og at de som sitter øverst ved bordet, må bidra mer. Den viktigste enkeltårsak til at forskjellene i Norge øker, er at man fremdeles har en stor urimelighet i vårt skattesystem, nemlig at aksjeutbytte er skattefritt. 10 pst. av de rikeste i Norge stikker av med hele 90 pst. av alt aksjeutbytte, og bare det dreier seg om ca. 30 milliarder kr.

Jeg ser at tiden er i ferd med å renne ut. Derfor tar jeg opp SVs forslag, som er referert i innstillingen.

I tillegg til de to områdene jeg nå har referert til, vil også kampen for miljøet og beredskapen for arbeidsledighet være det SV har høyest på dagsordenen, både i revidert budsjett og også i kommende budsjett.

Presidenten: Øystein Djupedal har tatt opp de forslagene han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Tore Nordtun (A): Det er interessant å høre Øystein Djupedal fra SV snakke om den økonomiske politikken. Jeg lyttet spesielt godt i dag, fordi det kom oppsiktsevende signaler fra representanten Djupedal i en herværende avis i dag.

SV er for så vidt kjent for aldri å si nei til noe, og nå sier de jammen ikke nei til kontantstøtten heller. Lenge sa de tja, nå sier de ja. Nå holdt Djupedal et lengre innlegg her og snakket om rom for å satse på barn og ungdom, og at SV viser vei, osv. Men han innledet med at det var viktig å ha kontroll på den økonomiske utviklingen og å kunne se den i forhold til de offentlige utgiftene, at Stortinget må ta lærdom og at man må ha troverdighet, osv.

Men hvordan er det med SVs troverdighet når de nå totalt legger om barne- og ungdomspolitikken sin? Betyr dette at SV til høsten vil opprettholde barnehagesatsingen og stå for det som Arbeiderpartiet har stått for, at de vil opprettholde SFO-ordningen og foreldrebetalingen, at de vil prioritere barne- og ungdomsvernet, skolebøker, fritid osv.? Skal man også her føre en Ole Brumm-politikk og si ja til alt sammen, enten det er kontantstøtte, foreldrebetaling eller hva det måtte være, bare pøse på og si ja? Hva er da den totale politikken til SV på dette området når de nå også sier ja til kontantstøtten?

Øystein Djupedal (SV): Jeg tror det her i Stortinget heter at man er glad for å få en replikk. Jeg takker Tore Nordtun for replikken.

Situasjonen er at gjennom fire budsjettforlik nå har sentrumsregjeringen gått til høyre. Det har påført Norge mer høyrepolitikk, mer kutt i fellesforbruket enn det velgerne har ønsket. SV er imot kontantstøtten, hvis noen skulle være i tvil om det. Vi registrerer dessverre at det er en avtale mellom Regjeringen og de borgerlige partiene som gjør at kontantstøtten visstnok skal stå ut hele stortingsperioden. Velgerne må i år 2001 hjelpe oss med å bli kvitt kontantstøtten, for kontantstøtten er en meningsløs bruk av offentlige penger. Og ikke bare det, det er en urettferdig reform.

Men jeg kan ikke si at vi skal stå her i to år til og la Høyre og Fremskrittspartiet få abonnement på en politikk som går i helt feil retning. Det betyr at jeg ønsker og er villig til å holde meg for nesen og si at ja, de får få den kontantstøtten hvis vi får viktige tiltak som gjelder barn og ungdom, og alle de gode tiltakene som Nordtun nevnte – tiltak som minsker forskjellene mellom folk, som Arbeiderpartiet og SV er hjertens enige om.

Jeg frykter at vi skal sitte to år til, SV og Arbeiderpartiet, som har en politikk for å møte framtiden både for barn og unge, for å minske forskjeller, og også en politikk som tar opp i seg de store utfordringer som landet vårt står overfor. Jeg frykter at kontantstøtten skal stå i veien for det.

Jeg tror at hjertet til sentrum på mange måter ønsker samarbeid mot venstre, fordi det er ikke mulig å realisere f.eks. kampen mot forskjeller – meldingen kommer neste

uke – eller deler av Voksenåsen-dokumentet hvis man ikke snur seg til venstre. Tyngdepunktet i norsk politikk bør ligge fra venstre mot sentrum, slik det nå ligger fra venstre mot sentrum i mange europeiske land.

Jeg ønsker å utfordre Tore Nordtun. Vi er like mye imot kontantstøtten begge to. Kanskje vi skal holde oss for nesa begge to og se om vi klarer å meisle ut en politikk som tar opp i seg satsing på barn og unge og kampen om forskjeller på en annen måte enn det vi har klart i de to første årene av denne stortingsperioden.

Kjellaug Nakkim (H): SV har vært veldig opptatt av at innstramningen som Regjeringen og stortingsflertallet stod for, er i ferd med å dunste bort, og at Regjeringen reduserer det samlede overskuddet ved at det oljekorrigerte underskuddet øker fra 5,5 milliarder til 11 milliarder kr. Det var det samme som SV foreslo i høst, sier representanten Djupedal. Han sier videre at svekkingen av innstramningen ikke har ført til lavere kronekurs og høyere renter, så SV mener tydeligvis at finanspolitikken i svært liten grad bidrar til å påvirke kronekurs og rente.

Representanten Djupedal kan heller ikke se at det spiller noen som helst rolle om man strammer inn med 5-6 milliarder, eller om man lar det være. SV er i det hele tatt tilfreds med at det ikke føres så stram finanspolitikk, selv om de forlanger at rentene skal ned.

I innstillingen viser SV til at den sterke økonomiske oppgangen de siste årene har skapt et økonomisk grunnlag for samfunnsreformer, men at det ikke er politisk vilje verken hos Regjeringen eller stortingsflertallet til å utnytte dette.

SV mener tydeligvis at det nå er økonomisk rom for samfunnsreformer. Han sier ikke hvilke, men jeg regner kanskje med, siden arbeidsledigheten er høyest prioritert, at det er reformer som 6 timers normalarbeidsdag, avtalefestet pensjon fra 60 år, gjennomføring av et sabbatsår og ikke anledning til å ha flere jobber når man har full stilling, som skal opp, sammen med gratis barnehager og en sterk reduksjon av antall elever i klassene.

Da må jeg spørre: Kan representanten Djupedal si noe om hvilke følger disse reformene vil få for landets økonomi. Hvordan de vil påvirke neste års lønnsoppgjør og lønnskrav, hvilke følger de vil kunne få for pensjonene i framtiden, for folketrygden, hvis de gjennomføres?

Øystein Djupedal (SV): Ved fjorårets reviderte budsjett foreslo SV å stramme inn mer enn det som det ble flertall for her i Stortinget. Vi fryktet at det gjennom vinteren kom til å bli en renteøkning, og vi fryktet også at arbeidsledigheten kom til å øke. På den måten ønsket vi å holde igjen i finanspolitikken. Men det er riktig at vi ønsket å skjerme det offentlige forbruket og ta deler av innstramningen i det private forbruket. I det ordinære statsbudsjettet strammet vi altså inn halvparten av det som var flertallets ønske, vi strammet inn 4,5 milliarder. Grunnen til det er at vi mente det var viktig å holde aktiviteten oppe, men også her valgte vi en annen innretning. Vi mener ikke at det er riktig å skjerme det private for-

bruket, som Høyre gjør, vi ønsker at deler av innstramningen skal tas i det private forbruket.

Så spør representanten om hvilke reformer det gjelder. Vi har solide statsfinanser. Det er ikke et land i Europa som har så bunnsolide statsfinanser som oss. Høsten og vinteren har vist oss, dessverre, at vi er blitt veldig oljeavhengige. Det er oljeprisen i veldig stor grad som bestemmer tilliten til norsk økonomi. Det betyr at de reformene vi bl.a. her anviser, går på hvordan vi skal gjøre oss mindre oljeavhengige. Det er det som er en av de store finanspolitiske utfordringene for å gi oss handlefrihet, og der prøver vi å anviser vei.

Ellers er det ikke alle de reformene som fru Nakkim tar opp, som vi er opptatt av i det reviderte budsjettet. Det er to store reformer vi nå er opptatt av, og vi håper at i hvert fall Høyre kan gi oss støtte når det gjelder den ene. Det ene er at vi må ha på plass en ungdomsskolereform som er både en innholdsreform og en reform som vil koste penger, for det skoleslaget er kommet i skyggen. Ungdomsskolereform er helt påkrevd. SV kommer til å bruke mye tid fremover på det, også i valgkampen og i neste stortingsperiode, og vi utfordrer Høyre til å være med oss og skape en bedre, en kreativ, en spennende og sprudlende ungdomsskole, noe annet enn den trøtte ungdomsskolen som vi dessverre har i dag. Den andre er at vi ønsker tiltak mot Forskjells-Norge. Vi ønsker å bruke penger til omfordeling – fra dem som har mest, til dem som har minst.

Gunnar Kvasheim (V): I forbindelse med behandlingen av revidert budsjett har det vært en debatt om rammevilkårene for petroleumsnæringen. SV har i den forbindelse kritisert Regjeringen for at den angivelig gjør lite for å møte behovet for snarlige tiltak i næringen. SV selv viser i den forbindelse til at partiet legger fram en tiltakspakke. De som studerer denne pakken, vil kunne slå fast at den ikke inneholder ett eneste punkt som er rettet inn mot petroleumsnæringen. Det er ikke ett eneste punkt som ivaretar behovet for snarlige tiltak for denne næringen. Det er forslag om 400 nye studentboliger, 3 000 tiltaksplasser osv. som utgjør elementet i den tiltakspakken.

Nå har jeg slått opp på den siden i innstillingen hvor denne tiltakspakken står omtalt, og jeg ber representanten Djupedal vise meg ett punkt som er rettet inn mot petroleumsnæringen, hvor Regjeringen angivelig har gjort så lite for å imøtekomme behovet for snarlige tiltak. Det er faktisk slik at SV går imot Regjeringens forslag om å redusere produksjonsavgiften, og de går imot Regjeringens forslag om å justere når det gjelder SDØE-andeler i nye felt. Det totale bildet blir da at SV står tilbake med et mye mindre offensivt opplegg i forhold til petroleumsnæringen enn den regjeringen som de kritiserer sterkt for manglende handlekraft.

Øystein Djupedal (SV): Jeg synes bestandig det er hyggelig å se at medrepresentanter bruker tid på de merknadene vi selv bruker mye tid på å skrive, men Kvasheim må ha gått glipp av et lite poeng: Vi er for en

gradvis avvikling av produksjonsstøtten. Så hvis representanten leser dem om igjen, vil han se at det er riktig.

Ellers er vårt hovedanliggende sysselsettingspolitikken, som skal gjøre oss mindre oljeavhengig. Det er helt klart at det er den fremtidsrettede politikken. Derfor er de tiltak vi her anviser, tiltak som peker fremover. Nå skal vi ikke være så svartsynte som enkelte er som er knyttet til verftsindustrien og offshoreindustrien. I fjor ble det investert nesten 75 milliarder kr i Nordsjøen. Året i år, som visstnok skal være veldig svart – og det er klart at det kan se litt svart ut på lengre sikt – investeres det nesten 72 milliarder kr i Nordsjøen. Det er 28 pst. av alle investeringer som foretas i Norge, og som altså går til én sektor som sysselsetter en relativt begrenset del av den totale sysselsettingen. Vi gjør oss altså stadig mer oljeavhengig. Hvis vi skal tro på SSB og på departementet, skal vi også til neste år ha investeringer i Nordsjøen på over 60 milliarder kr. Det betyr at vi i mange år fremover skal ha store investeringer i én sektor som sysselsetter svært få.

Men vi har vært enig i at det er nødvendig med tiltak for verftsindustrien, og vi har valgt å konsentrere oss rundt skipsbyggingsindustrien. Derfor tok vi – som det første partiet her på Stortinget – til orde for at verftsstøtten skulle opp på det gamle nivået, og fikk også flertall for det etter hvert. Vi har nå tatt til orde for at man skal ha en intensivering av ferdigbygging som også Senterpartiet til slutt kom med på, etter at de kunne skyve regningen foran seg også på det punkt. Det har etter hvert blitt et mønster for denne regjeringen at man er med på det man skyver regningen foran seg for. Men det viktigste innenfor sysselsetting er ellers kompetanseoppbygging, og det er å ta vare på arbeidsplasser som peker fremover. Jeg tror at offshoreindustrien dessverre må se for seg at man gjennom en tiårsperiode vil være på et lavere nivå enn man er i dag. Jeg tror ikke offshoreindustrien står overfor noen krasjlanding, slik enkelte har hevdet, men vi som politikere må bidra til at man får en myk landing.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Terje Johansen (V): Norge er en idyll i en urolig verden – økonomisk så vel som politisk. Årets revidering av nasjonens budsjett viser det. Muligens har også krigen på Balkan ført til at det har vært få krigsrop fra opposisjonen i forbindelse med revideringen. Det blir lett litt ute av proporsjon å bli høyrøstet over promilleendringer i statens økonomiske disposisjoner når vi har menneskelige og økonomiske katastrofer så nær innpå oss.

Statistikken slår fast at Norge er best i Europa-lassen, med lav ledighet, bunnsløst økonomi og høy velferd for de aller fleste. Selvfølgelig er det mulig å gjøre det meste bedre, og vi i Venstre er særlig opptatt av å gjøre vår videre utvikling mer bærekraftig. Vi er besjelet av odelstanken om å overlate til neste generasjon en jord i bedre hevd enn den vi overtok.

Sentrumsregjeringen, som før valget ble omtalt som et luftslott, har vist at den har evne og vilje til å ta viktige styringsgrep. En stram finanspolitikk i statsbudsjettet for 1999 har bidratt til en nødvendig nedkjøling av norsk

økonomi som vi nå ser resultatene av gjennom rentenedgangen. Samtidig er bruken av oljepenger den laveste gjennom 1990-årene.

Innenfor en stram finanspolitikk er det likevel funnet plass til viktige fordelingspolitiske oppgaver, som helse og omsorg, distrikts- og næringstiltak, internasjonal utjevning og miljø. Tallene i norsk økonomi peker stort sett i riktig retning. Kronekursen er så sterk at den har sprengt grensene for utgangsleiet. Det er fortsatt høy sysselsetting og lav ledighet. Renten er på vei nedover, og de siste tallene over utenrikshandel viser bedret handelsbalanse.

Regjeringen har ved denne revisjonen klart å holde stramheten i budsjettet med ca. 0,5 prosentpoeng, selv etter de ekstraordinære utgifter på grunn av krigen i Kosovo etter at opposisjonen med vekslende flertall har funnet hverandre i diverse påplussinger som til sammen svekker balansen med 450 mill. kr. Markedet har imidlertid ikke reagert negativt på at vi har vært nødt til å bruke noe mer oljepenger for å dekke inn dette. Kronen holder seg sterk i forhold til euro. Etter at Norges Bank senket renten med nok en halv prosent, har kronen fortsatt å styrke seg.

Rentenedgang har vært Regjeringens mål ved så vel statsbudsjettet for 1999 som ved revidert budsjett, noe som vil gi bedre vilkår både for husholdninger, næringsliv og offentlig sektor.

Miljøhensynet er bærende i Venstres økonomiske politikk, og det er med beklagelse vi konstaterer at opposisjonen vil ta et skritt tilbake ved å la petroleumsvirksomheten på sokkelen bli en del av det fremtidige kvoteregimet i stedet for å betale CO₂-avgift. I tillegg til at det svekker statens økonomi med et par milliarder kr, mister vi også effekten av en avgift som øver et kontinuerlig press for å redusere utslipp. En reduksjon av CO₂-avgiften er på toppen av det hele et kostbart, lite målrettet og lite effektivt virkemiddel for å øke aktivitetsnivået i petroleumssektoren. Det er ingen tvil om at CO₂-avgiften har ført til intensivert aktivitet for å redusere utslippet, og det er trist for kommende generasjoner at flertallet slår retrett også i denne del av miljøkampen.

På tross av en god sysselsettingssituasjon er det likevel problemer i enkelte næringer. Dette gjelder spesielt innenfor verftsindustrien og til dels oljerelatert virksomhet. Dette har Regjeringen og sentrumpartiene tatt meget alvorlig. I revidert er det funnet plass til tiltak for å sikre utsatte arbeidsplasser. Det dreier seg om selektive tiltak overfor det enkelte felt og det enkelte verft. Et lavere rentenivå vil også komme disse virksomhetene til gode.

Venstre ser det som et overmåte viktig politisk ansvar å gi armslag og å bygge ned hindringer for alle dem som er villige til å skape sin egen arbeidsplass og ikke minst arbeid til andre. Det må bli ærefullt å skape sin egen arbeidsplass. Det må bli ærefullt også å tjene penger på det gjennom arbeidsplasser som gir eieren gode overskudd for fellesskapets skatteinntekter som vi kan bruke til velferdsgodene våre. Vi trenger et mer nyskapende Norge.

Venstre gjør det som er mulig for å bevare lønnsomme industriarbeidsplasser. Men vi føler at de etablerte

næringene allerede har et flertall av advokater, ikke minst her i Stortinget. Derfor vil vi i beste Venstre-tradisjon være advokater for de ufødte og for kommende generasjoner, så vel i miljøkampen som i strevet for å skape nye arbeidsplasser.

Det er fortsatt svært høyt aktivitetsnivå i norsk økonomi, med høy sysselsetting og høyt privat forbruk. Norge er i en situasjon de andre europeiske landene kan misunne oss. Jeg håper at opposisjonen også kan glede seg over dette og for en stakket stund glemme de dystre spådommene de tidligere har kommet med. De har slått feil.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ranveig Frøiland (A): Det er mykje å gleder seg over både i politikken og elles i dette landet, men det er òg ein del ting som bekymrar, og det er det vi tek opp i dag.

Arbeidsløysa vil auka, det har òg Regjeringa sagt i sine dokument i samband med revidert nasjonalbudsjett, spesielt i offshore- og verftsindustrien. Vi har altså mista 22 000 industriarbeidsplassar i løpet av dei siste åra. Det er ei utvikling som går heilt i feil retning.

Det var ein stor demonstrasjon for nokre veker sia her ute på plassen då folk, frå Vestlandet spesielt, hadde reist til Oslo for å peika på denne situasjonen. Då sa representanten frå Venstre: Trur de at Regjeringa vil leggja ned distriktsarbeidsplassar i denne industrien? Og då ropte folket «ja» tilbake, for det trudde dei faktisk. Det ser dei som konsekvensane av at det er mindre investeringar i offshoresektoren.

Så nemnde Terje Johansen at bruk av kvotesystemet er eit heilt feil signal å gje i forhold til reduksjon av CO₂-avgifta på sokkelen, medan andre frå regjeringspartia, som eg har vore på møte med dei siste vekene, har sagt at det ikkje er noka usemje mellom Arbeidarpartiet og regjeringspartia om det som går på situasjonen i verftsindustrien.

No seier representanten frå Venstre at han er lei for det vedtaket som i dag vert gjort, i forhold til å få CO₂-avgifta inn i kvotesystemet. Er det då slik å forstå at ein ikkje kjem tilbake med dette til hausten? Det er altså eit fleirtal i dag som seier at dette er rett veg å gå. Det er ikkje nokon som seier at det ikkje skal kosta å sleppa ut CO₂, men det skal inngå i heile kvotesystemet.

Mitt spørsmål er: Vil dette bli følgt opp?

Terje Johansen (V): Representanten Frøiland sier at det er mye å glede seg over. Jeg kan i alle fall glede henne med at det ikke er 22 000 arbeidsplasser vi har mistet i industrien i det siste, det er 6 000. Så sier hun at det er skritt som går i feil retning. Det er vi helt enige om. Poenget er at det er skritt som går i nøyaktig samme retning som de har gått under alle de ti år som Arbeiderpartiet satt ved makten, slik at dette er ikke noe nytt.

Representanten nevnte hva jeg sa til verftsarbeiderne. Jeg står ved det jeg sa til verftsarbeiderne. Da de sa at de ikke trodde at Regjeringen var opptatt av å sikre arbeidsplassene deres, kunne de umulig ha studert den pakken som lå i revidert nasjonalbudsjett. Jeg kan summere det

opp for representanten Frøiland: Det er ti forslag til sammen som går på verfts- og petroleumsindustrien. Vi har sju forslag som Arbeiderpartiet og sentrum står sammen om, de kom fra Regjeringen. Vi har sluttet oss til tre forslag fra Arbeiderpartiet, og det eneste Arbeiderpartiet står tilbake med, er 52 mill. kr til fiskeflåten, som de finansierer med kutt i sysselsettingsmidlene til sjøfolk.

Det som jeg synes er litt oppsiktsvekkende, er at da vi stod der ute, kom et av sentralstyremedlemmene i Arbeiderpartiet med beskyldninger mot sentrum om at de ikke gjorde noe. Når Arbeiderpartiet nå går ut og vil kutte i refusjonsordningen for sjøfolk, har vi ikke hørt et eneste pip fra LO. Det som jeg sa der ute, var at dette så ut som det var regissert av Arbeiderpartiet, og det står jeg fast ved.

A s m u n d K r i s t o f f e r s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Kenneth Svendsen (Frp): Representanten Terje Johansen sa i begynnelsen av sitt innlegg at Norge var et fristed i verden, der det ikke var fattigdom og ikke krig, og det er jeg helt enig med ham i. Men det får meg til å lure litt, for det ser ut som om Senterpartiet vinner sentrum, og av en eller annen merkelig grunn misser Venstre når det gjelder å straffe u-landene som ønsker å handle med Norge. Handel med de minst utviklede landene er det beste virkemiddel for å få fremmet utviklingen i disse landene. For flere av disse landene er jordbruksvarer, herunder kjøtt, blant de få produkter det er realistisk for landene å eksportere i nevneverdig omfang. Kombinasjonen auksjonsordning for å kjøpe importtillatelse og toll på MUL-importert storfekjøtt kan ikke være i norske forbrukeres interesse og ikke i u-landseksportørens interesse. Mitt spørsmålet er: Hvordan kan det være i Venstres interesse?

Terje Johansen (V): Representanten Svendsen sa at jeg hadde sagt at Norge var et fristed uten fattigdom og ikke i krig. Det har jeg ikke sagt, for det er faktisk ikke helt slik det er, men jeg skal ikke ta noen diskusjon om det nå.

Spørsmålet hans går på om Venstre er vunnet over av Senterpartiet, jeg tipper det er i forbindelse med MUL-regimet og auksjonssystemet. La meg slå fast at denne regjeringen er den regjering som har holdt bistandsfanen høyest hevet av regjeringer i de årene jeg har oversikt over. Det har vært på tross av bl.a. Fremskrittspartiets forsøk på å få sentrum til å være med på å kutte ned på bistanden.

Når det gjelder auksjonssystemet, er det noe som innføres forsøksvis for bl.a. å fjerne noe av den urettferdigheten som ligger i at de som hittil har hatt importkvoter, har stukket av gårde med hele profitten ved å importere billig kjøtt, og det har ikke kommet forbrukerne til gode. Auksjonssystemet er et forsøk på å ta noe av denne gevinsten inn i statskassen, for derved å fordele den. Men

så vidt jeg vet, uten at jeg har full oversikt over akkurat dette temaet, er det forslag om at auksjonssystemet skal vurderes spesielt av utenforstående, så vi får komme tilbake til det når det har begynt å fungere.

Per-Kristian Foss (H): Representanten Terje Johansen er en artig plante i sentrumshagen. Han minnet oss om Venstres tradisjon: Der det er tre Venstre-folk til stede, er iallfall tre meninger representert.

Det Terje Johansen har instituert, er vel en ny tradisjon, nemlig at når en regjering der Venstre er med, presenterer et standpunkt, kommer Terje Johansen til det motsatte. Jeg kan bare minne om – fra den korte hukommelsen – at Terje Johansen er for at Folketrygdfondet skal få lov til å investere ute. Regjeringen er mot. Han er for at staten skal selge seg ned i Hydro. Regjeringspartiene skal kjøpe seg opp. Han er mot at vi skal fortsette subsidieringen av kraftpriser til industrien. Regjeringen har nettopp fremlagt en proposisjon hvor de fortsetter med dette, og regjeringspartiene har under behandlingen i Stortinget forsterket det. Han er mot lovfestet utdanningspermisjon. Regjeringen er for. Slik kunne jeg fortsette.

Mitt spørsmål er: Hva er egentlig Terje Johansens rolle? Det er kanskje et litt uvanlig spørsmål å stille, men av og til får man inntrykk av at Terje Johansen sendes ut for å fange opp de velgere Venstre egentlig burde hatt – med det motsatte standpunkt av Regjeringen. Dette blir jo på sikt litt forvirrende. Jeg må si at jeg trykker gjerne ett sitat av Terje Johansen til mitt bryst. Det er fra juli i fjor:

«Jeg er livredd for at Regjeringen skal prøve å støtte seg til Ap. i budsjettet. Vi vil forsvinne ned i et stort hull.»

Vil Terje Johansen gjenta det i år?

Terje Johansen (V): Jeg tror jeg trykker til mitt bryst at det jeg uttaler, blir lagt merke til og ikke minst husket av representanten Per-Kristian Foss. Det viser at det av og til kan lønne seg å heve sin røst.

Nå må jeg også si at jeg deltar i diskusjoner i Venstre og i Regjeringen, og det er ikke alltid at jeg – og for den saks skyld Venstre – vinner frem med alt som Venstre står for.

La meg ta det siste utsagnet som ble sitert nå. Det gjaldt regjeringspartienes holdning til å kjøpe seg opp igjen i Hydro etter en eventuell emisjon. Det som har skjedd der, er at Regjeringen har fått en fullmakt, og Regjeringen vil vurdere det. Mitt råd til Regjeringen er at dersom man ikke ønsker å bruke sitt eierskap til politisk styring av Hydro, bør man ikke gjøre det, for de pengene kan man bruke til andre formål. Det står jeg fast ved. Den diskusjonen er ikke avsluttet, verken i Venstre eller i Regjeringen.

Når det gjelder kraftpriser, må jeg jo si at der har Venstre – og dermed jeg – innkassert en betydelig seier. Vi har nå gått over på et regime som betyr en gradvis utvikling av kraftsubsidiene til den kraftkrevende industrien. De får tilstrekkelig antall år på seg til å kunne omstille seg, og deretter får de stå på egne ben. Det anser jeg

for å være en seier, fordi verken jeg eller Venstre har noen sinne ment at dette skulle komme i ett rykk. Det ville ha truet disse arbeidsplassene. Og jeg har sagt at ingen av oss ønsker å legge ned disse arbeidsplassene – snarere tvert om. Men de må stå på egne ben, og det vil de komme til å gjøre.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Erik Dalheim (A): Det å få klapp på skulderen og oppmuntrende tilrop av folk på fortauet når man har ansvar for avgifter, er nok å forvente for mye i hverdagen. Men man kan oppleve å få forståelse for at avgifter må betales, spesielt når intensjonen knyttet til avgiften i praksis følges opp.

I de vedtak vi nå skal gjøre, har flertallet gjort en rekke nødvendige endringer i så måte. Først til kompensasjonen for dieselavgiften for busser – ekspressbusser og andre. Ved overgangen til grønne skatter ble det vedtatt at dieselavgiften skulle inn i drivstoffprisene. Busselskapene skulle se hva det kostet. Samtidig ble de lovet et forutsigbart kompensasjonssystem som skulle inspirere til effektivisering og redusert forurensning. Så langt har vi sett noe bortimot en slåsskamp mellom departement og busselskaper om kompensasjonens størrelse. Tilbudet til de reisende har vært salderingsposten. Slik kan vi ikke ha det.

Det flertallet i dag vedtar som grunnlag for kompensasjonen, blir et fast kronebeløp pr. kjørt km man har løyve for. Størrelsen på dette beløp fastsettes nå på bakgrunn av det kompensasjonsbeløpet Stortinget vedtar, fordelt på de kilometer det i dag er gitt konsesjon for. Vi forutsetter at denne kompensasjonen pr. km utbetales likt for alle ruter, uavhengig av om det gis tilskudd eller ikke.

Med en fast kompensasjon pr. km vil de årlige bevilgninger over statsbudsjettet til enhver tid være tilpasset de strekninger de enkelte selskaper har konsesjon for. Justeringer i kompensasjonen skal kun skje ved eventuelle endringer i dieselavgiften. Virkningen av dette vil være at en for selskapene oppnådd reduksjon i drivstofforbruk pr. km vil bedre selskapenes økonomi. En overgang til gassdrevne busser vil stimuleres. De virkninger grønn skatt forutsatte, innfris.

Dette var en noe detaljert, men antatt nødvendig presisering av hva flertallet vil, og så får vi bare forutsette at ordningen kommer på plass i høstens budsjett.

Mange problemstillinger reises når det gjelder vår energisituasjon, ikke minst i forhold til miljøet. I dag bruker vi mer elektrisitet enn vi kan produsere. Importert elektrisitet forurenser mer enn vår egenproduserte. Usikkerhet knyttet til pris og manglende vilje til å tenke langsiktig hos for mange kraftverkseiere fører til at mulig effektivisering av nåværende anlegg ikke skjer for ofte. Ukontroversielle nye prosjekter realiseres ikke.

Ved siden av de problemer dette skaper på leveringsiden, fører det til en dramatisk nedbygging av den kompetanse som norske verksteder og den øvrige leverandørindustri har. Det er et tankekors at gjennomførte investeringer i det norske vannkraftsystem på rundt 190 milliarder

der kr ikke gir et nødvendig forutsigbart vedlikehold og rehabiliteringsbilde for leverandørindustrien. For å bedre dette vedtar Stortinget nå et toårig fritak for investeringsavgift for vannkraftprosjekter som kommer til gjennomføring i toårsperioden fra 1. januar 2000. Opprustningsprosjekter og andre vannkraftprosjekter som vil kunne framskyndes av fritaket, forutsettes å komme inn under ordningen. Regjeringspartiene er merkelig nok ikke med på innstillingen i denne sak, på tross av meget positiv omtale fra departementet om fritakets virkning. Kanskje dette rettes opp i kveldens votering.

For øvrig viser jeg til en rekke andre avgiftsforslag fra Arbeiderpartiet i innstillingen, som gledelig nok har flertall i de fleste tilfeller.

Så en stemmeforklaring som det kanskje kan være hensiktsmessig å komme med allerede nå. Det gjelder forslag nr. 80, fra representanten Randi Karlstrøm. Arbeiderpartiet vil også stemme for dette forslaget.

Steinar Bastesen (TF): Vi holder på med den sedvanlige øvelsen, vi ser på revidert budsjett. Komitelederen uttrykte nokså presist ved avslutningen av behandlingen i finanskomiteen at dette antagelig var rekord når det gjelder tidsbruk, på behandling av statsbudsjett. Vi var ferdig i komiteen lenge før vi beregnet, og derfor var det vel grunn til å si det. Det tyder på at det ikke kan være så voldsomt stor uenighet om finans- og pengepolitikken når det gjelder budsjettet i sin helhet, langt mindre uenighet enn det høres ut for når vi debatterer her i salen.

Jeg er jo alene i finanskomiteen, og alene i Stortinget fra vårt parti. Jeg kjenner begrensningene jeg har når det gjelder arbeidet i komiteen. Men jeg må si at jeg er veldig glad for den behandling både de forslagene jeg har fremmet, har fått, og den måten komiteen ser på forslagene jeg har fremmet, på. I forbindelse med budsjettarbeidet har jeg selvfølgelig hatt en god del egne ønsker, som jeg ikke alltid har fått tilslutning til.

De tingene jeg har konsentrert meg om – både enkeltforslag som jeg selv har fremmet, og de jeg har fremmet sammen med andre – går på kjernesakene, så som verftsstøtte, refusjonsordninger for sjøfolk, fornying av fiskeflåten, havneutbygginger, rassikring av veger, bedring av vegstandard og slike ting. En del av de tingene har jeg gått sammen med andre om, men det er også forslag jeg har fremmet alene som jeg ikke har fått tilslutning for i komiteen. Et av de forslagene er ekstraordinære miljøtiltak i Groruddalen.

De forslagene som jeg har fremmet, varsler jeg at jeg tar opp.

Likevel synes jeg det er på sin plass å nevne ett av de forslagene som jeg tok opp da jeg kom inn på Stortinget. Jeg vil bare fortelle Stortinget at jeg for noen dager siden åpnet radiosenderen på Røst, som er en av de radiosenderne som komiteen gikk inn for. Den høres veldig godt, helt til Jan Mayen. Det var virkelig fint at komiteen gikk inn for det, og jeg må berømme Kulturdepartementet og Fiskeridepartementet for at dette gikk i orden. Når det gjelder finansieringen av neste sender på Nordkapp, går jeg ut fra at den går i orden. Det har virkelig vært artig å

få lov å være med på dette. Så selv om jeg er alene i komiteen, viser det seg at man kan fremme forslag som er fornuftige, og få tilslutning til dem.

Det er også en annen sak som jeg har tatt opp flere ganger som viser at det går an å få gehør. Vel nok var det Arbeiderpartiet som fremmet forslaget. Det gjaldt en økning av rammen for å sikre kontroll med radionavigasjonssystemet Loran C, som også skal utbygges til satellitt navigasjon. Det er en veldig spesiell sak, som ikke alle har kjennskap til. Den ble det også tilslutning til i komiteen, og jeg går ut fra at Stortinget – med unntak av Fremskrittspartiet – også kommer til å slutte seg til den. Det er distriktsarbeidsplasser som blir sikret, men ikke nok med det, vi sikrer et selvstendig navigasjonssystem basert på både radiosignaler og satellitt, og det er ikke avhengig av det amerikanske GPS-systemet som kan være lunefullt i bruk, alt etter hva slags sikkerhetssituasjon vi har i verden. Det synes jeg er et veldig gjevt tiltak å få gjennomført.

Jeg føler meg rimelig fornøyd med det arbeidet som vi har fått gjort i komiteen.

Jeg vil også nevne et par andre forslag, som riktignok ikke fikk tilslutning. Jeg fremmet et forslag om en bevilgning på 6 mill. kr til leting etter omkomne på sjøen etter at redningssentralene har innstilt sin leting. Det fikk ikke tilslutning, men det er en sak som Regjeringen har under behandling, så den kommer vi tilbake til. Antakelig blir den diskutert i forbindelse med budsjettet til høsten, enten de legger den fram eller ikke.

Og så et lite hjertesukk til slutt, som kanskje er litt utenfor budsjettbehandlingen og utenfor akkurat denne saken, men dog. Jeg registrerer at vi ikke lenger har råd til å beholde en kulturinstitusjon som Universitetsforlaget. Det skal nå slaktes av Gyldendal og Aschehoug. Det vil jeg karakterisere som en kulturpolitisk skandale som vi helt sikkert skal komme tilbake til til høsten når vi begynner på nytt igjen etter ferien.

Presidenten: Representanten Steinar Bastesen har tatt opp de forslag han refererte til.

Kenneth Svendsen (Frp): Som skatte- og avgiftspolitisk talsmann blir man aldri arbeidsledig. Det er alltid mer enn nok å ta av når det gjelder avgiftspolitiske snurpiperier og rariteter klekket ut i Finansdepartementet.

Det ser ikke ut til at skifte av politisk ledelse har særlig effekt på kreativiteten hverken når det gjelder å finne på nye avgifter, eller når det gjelder å konstruere nye begrunnelser for gamle avgifter.

Jeg skal på 5 minutter begrense meg til et lite utvalg av hva som finnes i kongerikets offisielle avgiftskokebok bind 2, 1999, også kalt revidert nasjonalbudsjett.

Det er vanskelig å være særlig humørfyllt i sin tilnærming til Regjeringens håndtering av olje- og gassvirksomheten. Det bør etter hvert synes rimelig opplagt for denne forsamling at oljeindustrien sliter i motbakke, og at flatere terreng i form av vedvarende høyere oljepriser ikke er særlig sannsynlig. Historisk sett er oljeprisen akkurat i dag faktisk litt over normalnivået. Den oljeformu-

(Svendsen)

en som er skapt her i landet er imidlertid kommet som følge av historisk sett svært høye oljepriser, nettopp i den perioden norsk oljeproduksjon har vært på sitt høyeste.

Dagens avgiftsregime er ikke tilpasset den nye virkeligheten som innebærer både lave oljepriser, marginalt lønnsom haleproduksjon på gamle felt og tilnærmet full stopp i lettevirksomhet og igangsetting av nye felt. Vi står derfor overfor en utfordring som er helt akutt. Vi trenger økt haleproduksjon på gamle felt, og vi trenger å tilføre incitamenter for lettevirksomhet og igangsettelse av nye felt.

Fremskrittspartiet er derfor glad for å stå sammen med Høyre og Arbeiderpartiet om å be Regjeringen fjerne produksjonsavgiften på enkelte felt. Fremskrittspartiet ville dog foretrukket, og fremmer forslag om, å utvikle produksjonsavgiften for eksisterende felt snarest.

Fremskrittspartiet fremmer også forslag om å utvikle CO₂-avgiften på kontinentalsokkelen fullstendig, med virkning fra 1. juli. Dette gjør vi i erkjennelsen av at en fullstendig fjerning av CO₂-avgiften garantert virker bedre enn den puslete reduksjonen som er kommet. Dessuten er det beste både for oljeselskapene og deres ansatte, samt hele leverandørindustrien, kommuneøkonomien og staten selv at vi har et avgiftsregime som tilrettelegger for virksomhet som i siste hånd skaper skatteinntekter fremfor trygdeutbetalinger.

Vi er redd for at reduksjonen i CO₂-avgiften, som vi subsidiært støtter, slett ikke er nok for å opprettholde et forsvarlig aktivitetsnivå i olje- og gassindustrien og deres tilknyttede virksomheter.

Man kommer altså ikke i godt humør av Regjeringens håndtering av behovet for endrede rammebetingelser på kontinentalsokkelen. Regjeringens innstilling til behovet for endrede rammebetingelser kan kort oppsummeres i to ord: Sitt stille!

Sentrumspartiene er blitt så opphengt i en grønn skattepolitikk at de er blitt helt grønne politisk – og det er altså ikke et komplement. Norsk kontinentalsokkel er allerede den mest miljøvennlige i verden. Med den grønne sitt stille-politikken kan den bli for miljøvennlig. Når produksjonen tar slutt fordi avgiftene har tatt kvelertak, tar som kjent også utslippene slutt.

På grensen til å være enda mindre humørfylt er sitt stille-politikken når det gjelder det særnorske avgiftsregime på flyging. Det har tilsynelatende gått sentrum hus forbi at det er fri konkurranse i luften. Utenlandske selskaper og norske selskaper med stor utenlandstrafikk drar nytte av avgiftsfritt innkjøp av drivstoff og andre varer og tjenester. Dermed stiller ikke alle selskaper likt når det gjelder rammebetingelsene for konkurransen. Dette vil vi gjøre noe med nå, og derfor fremmer vi forslag om avgiftsmessig likestilling mellom flyselskaper med virkning fra 1. juli, og vi er glade for støtten fra Arbeiderpartiet og Høyre

Hvilken god begrunnelse sentrum har for å opprettholde en urett frem til neste årtusen, er en godt bevart hemmelighet i finanskomiteens innstilling. Arnulf Øverlands ord om urett burde være velkjent i Kristelig Folke-

parti, så vi får tro det er Senterpartiet som har trukket det lengste strået i de interne sentrumsforhandlingene. Der i gården er man mer trent nå det gjelder å opprettholde lov- og avtalebeskyttelse for ubegrunnet urett.

Einar Steensnæs (KrF): Behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i Stortinget har tradisjonelt vært ganske mye mer enn det som kan rommes innenfor begrepet «revisjon»; både regjering og storting har kunnet bake inn både ny politikk og nye, kostnadskrevede tiltak. Men etter at Stortinget vedtok det nye budsjettreglementet, har det vært bred enighet om at det holder med én budsjettbehandling pr. år, og at behandlingen av forslaget til revidert nasjonalbudsjett skulle begrenses til nettopp det – en revisjon.

Det er vel ikke så lett å trekke opp noen skarpe grenser her, men vi må i hvert fall kunne si oss fornøyd med behandlingen av årets reviderte nasjonalbudsjett som gav tilnærmet den samme stramhet i budsjettopplegget som i høst, selv om balansen nå er svekket med 450 mill. kr, inkludert finansieringen av teknologiutviklingsmidler til petroleumsindustrien.

Nå høster vi resultatene av en fornuftig finanspolitikk – renten går ned, valutaen er sterk og stabil, og prisutviklingen er under kontroll. Markedet har tro på styringen av den norske økonomien. Når så oljeprisen har kommet seg på et langt mer «normalt» nivå – den er nå faktisk stabil på over 15 dollar fatet – og arbeidsledigheten utvikler seg langt mindre negativt enn hva både instituttene og deler av opposisjonen har gitt uttrykk for – ja så kan vel både storting og regjering se lysere på situasjonen og ta en velfortjent sommerferie.

At vi har kommet til en slik gunstig posisjon, skyldes selvfølgelig ikke bare Regjeringens og finansministerens dyktige arbeid, men i tillegg partene i arbeidslivet, som har bidratt med sitt. Enigheten om Arntsen-utvalgets konklusjoner har åpenbart slått positivt ut. Dessuten kommer det ikke minst gunstige signaler utenfra, og vi ser nok en gang hvor åpen den norske økonomien er for det som skjer internasjonalt, på godt og vondt. Nå svinger det åpenbart i vår favør, og det gir god drahjelp. Og vi deler gjerne både æren av og gleden over denne positive utviklingen med de partier som sørget for å løse budsjettet i havn i fjor høst: Fremskrittspartiet og Høyre.

Ikke alle arbeidstakere vil kjenne seg igjen i en slik beskrivelse, at det er en god situasjon. Og det er på sin plass å minne om at mens noen bransjer fremdeles opplever et stramt arbeidsmarked, er det andre bransjer som sliter tungt med permitteringer, oppsigelser og fare for at hele virksomheten kan gå over ende. Det er særlig i bygg- og anleggsbransjen og i oljerett virksomhet det er problemer. Dette er noe Regjeringen har gått nøye inn i, og det er ikke rett at Regjeringen står passiv og ser på dette uten å gjøre noe, som en får høre. Det er bl.a. bevilget 100 mill. kr til teknologirettede prosjekter innen petroleumssektoren. Det bygges opp et fond på 3 milliarder kr for næringslivet, rettet mot teknologiutvikling og reduserte kostnader. Nye skip skal settes i produksjon. Garanti-Instituttet for Eksportkredits alminnelige garantidek-

ning utvides, og produksjonsavgiften på sokkelen skal avtrappes.

Det er selvfølgelig viktig at Regjeringen følger denne situasjonen nøye og eventuelt kommer tilbake til Stortinget med nye tiltak. Den beste hjelpen kan likevel for mange bedrifter være at renten går ned. Det er selvfølgelig riktig – som flere har påpekt – at en høy norsk rente i forhold til konkurrentlandenes er en vesentlig hemsko for våre eksportbedrifter.

Vi har registrert at et flertall, bestående av Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, går inn for at Regjeringen allerede nå må forberede å fjerne produksjonsavgiften på enkelte felt for å kunne beslutte utbyggingen av marginale prosjekter og investeringer i haleproduksjon under henvisning til den akutte, vanskelige situasjonen i petroleumssektoren. Dette er altså ikke andre grep enn de Regjeringen selv varsler, men tiltakene er skjøvet fram i tid, og det tar vi til etterretning.

For øvrig foreligger det nokså ulike forslag når det gjelder CO₂-avgiften. Vi for vår del advarer mot en reduksjon her. En slik reduksjon vil ikke uten videre være treffsikker i forhold til den økte aktiviteten som en er ute etter. Dessuten vil dette åpenbart bryte med de klare internasjonale forpliktelsene Norge er bundet av, bl.a. gjennom Kyoto-avtalen. Først når det er etablert et nasjonalt kvotesystem for klimagasser, kan en på en seriøs og målrettet måte se på hvordan CO₂-avgiften kan endres uten at dette skaper de problemer for miljøet og internasjonale avtaler slik det her er forsøkt lagt opp til.

Sentrumspartiene har lagt vekt på å dekke inn alle utgiftsøkninger med tilsvarende utgiftskutt eller inntektsøkninger. Problemet er igjen at det er betydelig enklere å finne sammen om utgiftsøkninger enn til utgiftskutt eller inntektsøkninger. Men til tross for utgiftsøkninger på opp mot 6 milliarder kr, har det lyktes finanskomiteen å komme fram til enighet om å dekke inn over 90 pst. av dette på ulike måter. Slik sett må vi kunne si oss fornøyd med totalresultatet, og det er derfor naturlig for meg å avslutte dette innlegget med å takke for et godt samarbeid og ønske alle mine kolleger på Stortinget en riktig god og velfortjent sommerferie

Presidenten: Først skal vi ha et replikkordskifte.

Thorbjørn Jagland (A): Når representanten Steensnæs sier at det er tilnærmet samme stramhet i revidert som i det budsjettet som ble vedtatt før jul, er det ganske enkelt ikke riktig. Det som vi ser, er en glideflukt innen finanspolitikken. Man sa at man måtte ha 9 milliarder kr i innstramming da statsbudsjettet ble lagt fram av Regjeringen, nå er den redusert til 3,7 milliarder kr. Det er derfor flere og flere nå som sier at renten kanskje ikke vil gå ned så mye som bl.a. finansministeren sa her i Stortinget da revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram. Utgiftsveksten fordobles på et halvt år, fra budsjettet ble lagt fram til vi fikk revidert nasjonalbudsjett. Bruken av oljepenge ne fordobles, men utgiftsøkningene brukes ikke til det som er framtidsrettet.

Jeg har et konkret spørsmål på bakgrunn av den sørgelige utviklingen som vi ser når det gjelder skolene og barnehagene våre. Foreldrebetalingen i skolefritidsordningen øker sterkt. Det samme gjelder foreldrebetalingen i barnehagene, og barnehageutbyggingen har praktisk talt stoppet opp. Meldingene fra kommunene nå er entydige, og det er at når man skal sette opp budsjettet for neste år, vil denne negative utviklingen fortsette. Da vil det gå enda mer ut over skolene, den offentlige skolen, og barnehagene. Mitt spørsmål er: Vil Kristelig Folkeparti være med på å sende en entydig melding til kommunene om at man ikke må sette opp budsjettene sine på dette grunnlag? Vil man si fra om at staten nå må inn og gjøre situasjonen annerledes, dvs. at man bevilger mer til skolefritidsordningen og mer til barnehagene, og at man sikrer en positiv utvikling når det gjelder norsk skole også i årene framover?

Einar Steensnæs (KrF): Når det gjelder resultatet av behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, er det ingen grunn til å stikke under stol at vi hadde håpet at opposisjonen på samme måte som den bidrog til utgiftsøkninger – noe den altså har gjort – kunne ha bidratt til tilsvarende kutt i utgifter, slik at vi fikk balanse. Sentrumspartiene har klart det i sitt framlegg.

Jeg holder fast på at selv om vi har fått en svekkelse, er budsjettindikatoren nå på 0,38 pst. Den var etter vedtatt budsjett for 1999 på 0,43 pst. Det er altså en endring på 0,05 pst. Det skulle vi gjerne ha unngått, men likevel ser vi at etter at innstillingen fra finanskomiteen forelå, styrket kronen seg.

Tilliten til norsk økonomi er åpenbart sterk. Jeg forlanger ikke begeistring og jubel fra Arbeiderpartiet for dette, men jeg hadde håpet på en liten positiv uttalelse og en liten grad av fornøydhet over at det tross alt nå ser ut til å gå mye bedre for norsk økonomi. Og det er noe vi bør kunne glede oss felles over, enten vi tilhører regjeringspartier eller opposisjon, for dette er objektive, nøkterne, nøytrale opplysninger som vi kan forholde oss til.

Så sier Jagland at vi ikke bruker pengene våre til det som er «framtidsrettet», var hans uttrykk. Nå er det antakelig en politisk vurdering hva de enkelte partier mener er framtidsrettet, men jeg er uten videre enig med Jagland i at når det gjelder satsing på utdanning, er det meget viktig. Kommunene bør i sterkere grad få sine bevilgninger i form av rammebevilgninger, og da vil jeg være meget tilbakeholden med å dirigere kommunestyrene fra Stortingets talerstol, og fortelle hva de skal prioritere. Jeg har tillit til at det kan de selv vurdere best.

Kenneth Svendsen (Frp): Fremskrittspartiet er glad for at Kristelig Folkeparti etter flere møter mellom regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet gav etter og i stor grad ser ut til å oppfylle den avtalen som er inngått mellom disse partiene i forbindelse med statsbudsjettet når det gjelder å gi mer penger til styrking av Politiet, til Forsvaret og til sykehus.

Jeg må si det er forunderlig at Fremskrittspartiet sammen med Høyre må komme med trusler overfor

Kristelig Folkeparti for at de skal oppfylle en budsjettavtale og sikre pasientbehandlingen bl.a. i de fylkeskommunale sykehusene. Det er etter mitt syn helt elementært at hvis avtaleparter skal ha et godt forhold seg imellom, må det baseres på at partene har tillit til hverandre.

Er Kristelig Folkeparti enig i at når Regjeringen legger fram et budsjett som ikke overholder avtaler som er inngått, innbyr ikke det til at motparten ønsker å inngå nye avtaler. Jeg vil stille samme spørsmålet til representanten Steensnæs som jeg stilte til representanten Jørgen Holte: Kan vi forvente at en Kristelig Folkeparti-regjering oppfyller avtaler uten at det skal skje etter trusler, med påfølgende forhandlinger?

Einar Steensnæs (KrF): Jeg la i mitt innlegg inn en honnør både til Fremskrittspartiet og Høyre når det gjaldt budsjett samarbeidet. Hvis det er behov for det, skal jeg gjerne gjenta det også i denne replikken. Men i forhold til det å holde budsjettavtaler, vil jeg bare bekrefte at det er meget viktig for oss. Vi vet at denne regjeringen kommer til å få anledning til å forhandle flere ganger med Stortinget slik som det nå ser ut, og vi vet også at hvis det skapes tvil om en kan stole på de avtaler som inngås, vil det bare slå tilbake på oss som forsøker nye forhandlinger. Det var grunnen til at vi var villig til å se på de innvendinger som Fremskrittspartiet og Høyre hadde til det framlagte forslaget til revidert nasjonalbudsjett som Regjeringen la fram.

Jeg skal ikke gå i detalj på hvordan vi tenkte og argumenterte for å forsvare at det var mulig å kutte 100 mill. kr innenfor det store forsvarsbudsjettet uten at det kunne bli vurdert som noe annet enn revisjon, slik prosessen tilsier. Fra Fremskrittspartiets og Høyres side ble det sett på som en endring av politikk. Det tok vi til etterretning, og etter disse to partiers innvendinger rettet vi det opp. Det samme gjaldt de 20 mill. kr som kom på plass i forhold til driftsbudsjettet for Politiet. Der hadde vi også en annen oppfatning, men for å være på den helt sikre side, var vi også her villig til å rette det opp. Dette skulle vise at sentrumspartiene er til å stole på når en inngår i avtaler med disse.

Så vil jeg også føye til at denne avtalen hadde en viktig klausul, nemlig at om noen av partene hadde behov for å endre forutsetninger og komme med andre forslag enn det som avtalen rommet, var det anledning til å gjøre det etter forutgående drøftinger. Vi har etter vårt syn opptrådt ryddig i det. Regjeringen tok kontakt med de to aktuelle partiene og drøftet dette. Også etter at budsjettet ble lagt fram gikk vi inn i tilsvarende drøftinger, og det førte altså til det positive resultat som det er referert til – pluss 120 mill. kr.

Kjellaug Nakkim (H): Representanten Steensnæs takket for godt samarbeid, og ønsket oss god sommer. Jeg er ikke så sikker på om jeg hadde kunnet returnere det ønsket hvis det ikke hadde vært slik at regjeringspartiene hadde imøtekommet oss på det vi mente var brudd på avtalen, ved at de bevilget mer penger til Forsvaret, Politiet og innsatsstyrt finansiering, som det var veldig

viktig for oss å få på plass. Men vi har allerede hørt Steensnæs' forklaring på dette, og vi sier oss fornøyd med avtalen slik den er blitt.

Det jeg gjerne ville ta opp, var at sist høst skrev Regjeringen i forbindelse med budsjettet at generasjonsregnskapet var i nær balanse. I revidert budsjett skriver Regjeringen at balansen burde vært 10-25 milliarder kr. bedre, for å unngå å velte byrdene over på fremtidige generasjoner. Det vil egentlig si at neste generasjon må betale mer i skatt.

Uansett burde egentlig generasjonsregnskapet vist et klart overskudd nå som vi er nær en konjunkturtopp. Det er ikke holdbart å være i nær balanse eller å ha underskudd i gode tider, og enda større underskudd når vi har lavkonjunkturer, for det vil si at vi kommer skikkelig på etterskudd når det gjelder generasjonsregnskapet.

I svar til Høyre i forbindelse med dette sier finansministeren at Regjeringen legger vekt på langsiktige hensyn ved utformingen av finanspolitikken, og viser for øvrig til at disse spørsmålene vil bli drøftet i langtidsprogrammet for 2002-2005. Men når man sier at man legger vekt på langsiktige hensyn, og så presenterer et budsjett med et klart underskudd i generasjonsregnskapet, på tross av at man er på toppen av en høykonjunktur må man vel si at Regjeringen har lagt bort de langsiktige hensyn som de sier de legger vekt på.

Er det ikke moralsk forkastelig å velte dette over på kommende generasjoner?

Einar Steensnæs (KrF): Det kan gå veldig hardt for seg i dette huset, men aldri bør det vel gå så hardt for seg at vi ikke kan unne hverandre en god sommerferie – det håper jeg ikke jeg misforstod representanten Nakkim på.

Men så synes jeg nok at representanten Nakkim er dristig. Hun viste til generasjonsregnskapet. Det er riktig at Regjeringen har referert til at for å få det i balanse, kunne det være behov for ytterligere innstramming på 10-20 milliarder kr. Høyre er i sitt alternative budsjettforslag ikke i nærheten av å gjøre dette. Det er ikke noen kvalitetsforskjell på det Regjeringen gjør, og det Høyre gjør. De har riktignok en forbedret budsjettbalanse på 1,7 milliarder kr – det er så. Men det er langt igjen fra 1,7 milliarder kr til de 10-20 milliarder kr som nå representanten Nakkim på en måte gjør sentrumspartiene ale ne ansvarlig for.

Så vil jeg også si at aldri har vi brukt så lite av oljepengene som i år – 11 milliarder kr. Vi har aldri tatt mindre av oljepengene våre enn denne gangen. Regjeringen har vært meget bevisst på nettopp det som representanten Nakkim forsøker å minne oss om, at vi ikke skal bruke mer oljepenger enn det som strengt tatt er nødvendig, og at det skal spares opp for fremtidige generasjoner. Det kunne kanskje representanten Nakkim ha kvittert ut.

Og så i forhold til å holde budsjettavtaler: Det forslaget som Høyre har lagt fram, bryter etter mitt syn – og det har jeg sagt gjentagne ganger – med helt klare avtaler om og forståelse av hva et revidert budsjett skal være. Det går på omfattende politikkområder, som jeg ikke skal referere. Men ved siden av dette har også Høyre lagt

inn 30 mill. kr i reduksjon på kontantstøtten fordi de ønsker en helt annen forvaltning av kontantstøttemodellen, en ren trygdemodell. Det er i hvert fall helt klart i strid med den avtale vi inngikk med Fremskrittspartiet og Høyre når det gjaldt kontantstøtten. Så jeg synes ikke representanten Nakkim skulle komme til oss og snakke om å bryte avtaler.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Grete Knudsen (A): Det er gledelig at Arbeiderpartiet i den innstillingen vi drøfter i dag, har fått tilslutning til ganske mye av sin næringspakke og utdanningspakke. Disse to hører veldig nøye sammen, fordi kompetanse kanskje er den aller viktigste næringspolitikken og samtidig også den beste distriktspolitikken.

Vi har fått et utdanningsamfunn, og det er grunn til å tro at vi i tiden fremover i enda sterkere grad vil bli et utdanningssamfunn. Det er heller ingen grunn til å bagatelisere det vi har oppnådd ved å kunne heve det generelle utdanningsnivået i vår egen befolkning. Resultatene er synlige fra bunn til topp i utdanningssystemet vårt. Det har skjedd en enorm kvantitativ vekst, som også har vært en demokratiseringsprosess, fordi vi vet at utdanning spiller en stor rolle når det dreier seg om fordeling av goder. Skolemotivasjon har tradisjonelt veldig nøye sammenheng med bakgrunnen en kommer fra, fra hjemmet, og vi må fra samfunnet og myndigheters side sørge for å ta alles ressurser i bruk. Og da har vi en stor utfordring når det gjelder å legge om innholdet i skolen og også gå igjennom hele kvalitetssiden. Derfor slår vi til lyd for ti nye år på utdanningssiden.

Men det betyr også at vi skal ta hensyn til hvilket samfunn våre barn og unge i neste omgang skal møte. Derfor har det vært så viktig i dette hus at vi har lagt vekt på enhetsskolen – samvær selv om man kommer fra ulike bakgrunn. Og hvis vi nå bare ser på de siste årene, altså 1997 og 1998, ser vi at mellompartiene, altså regjeringspartiene, økte tilskuddet til de private skoler med 150 mill. kr. Dette året har de økt tilskuddet til private skoler med 70 mill. kr. Og samtidig som de sier at de satser på den offentlige enhetsskolen, har de redusert tilskuddene til denne skolen med 328 mill. kr. Enkelte steder ser vi også at den private skolen utfordrer den offentlige skolen og faktisk blir nærskolen, men en skole som ikke alle kan søke seg inn i.

I dag har Vårt Land et oppslag om at vesle Kåfjord kommune i Troms står i fare for å miste en av sine fem skoler hvis privatskole der blir en realitet. På flere småsteder foreslås det nå nye private skoler: i Sveio, Balsfjord, Volda og Kåfjord, som jeg nevnte. I Volda sier Høyre-ordføreren, Knut Bere, at den nye Sunnmøre ungdomsskole «kan komme til å utarme de tre bygdeskolene» hvis den blir etablert.

Vi mener at når vi opplever dette i små samfunn, må vi ha et felles ansvar for å sikre at enhetsskolen er nærskolen og det felles samlingspunktet. I tillegg skal vi selvfølgelig nå ha en offensiv for å ruste opp enhetsskolen både innholdsmessig og bygningsmessig.

Forleden dag avgav også kirke-, utdannings- og forskningskomiteen sin innstilling til St.meld. nr. 32 for 1998-99 om videregående opplæring, der vi gikk igjennom Reform 94, og der gjentok en samlet komite at vi skal ha en IT-plan. Og vi har gitt Regjeringen beskjed flere ganger om at vi skal ha den planen, og nå har vi gitt dem beskjed om å komme med det i statsbudsjettet, og de får en gjennomføringsperiode på fire år.

Når alle snakker om, og alle er enige om, at utdanning er et viktig distriktspolitisk virkemiddel, er det merkelig og ganske utrolig at regjeringspartiene ikke er med på økning når det gjelder desentralisert utdanning, og dessverre heller ikke er med på å øke antall studentboliger. Statsministeren er opptatt av å lage et utvalg for ungdomsboliger, og det skulle jo også bare mangle, for det har faktisk Stortinget gitt beskjed om at statsministeren skal komme med.

Børge Brende (H): Jeg må få lov til å si at det var et ganske eiendommelig innlegg som representanten Einar Steensnæs holdt her i sted – på flere punkter, men man må jo velge ut noe. Det som kanskje var mest oppsiktsvekkende, var hans påstand om at Høyre ikke har forholdt seg til budsjettavtalen. Det sier altså den parlamentariske leder i Kristelig Folkeparti, som er representant for en regjering som nå har foretatt dramatiske endringer på sin egen innstramming som den la opp til i fjor høst.

I salen her er det bare Høyre som fremmer et revidert nasjonalbudsjett som inneholder den samme innstrammingen som Regjeringen selv foreslo i fjor høst. Det er angivelig å bryte budsjettavtalen å forholde seg til den innstrammingen som var det bærende elementet i årets budsjett. Forstå det den som vil!

Det er derimot en ganske øredøvende taushet i denne salen her i dag fra sentrumspartienes side når det gjelder begrunnelsen for hvorfor det nå er riktig å stramme inn mindre i norsk økonomi. Det spørsmålet er ikke besvart. Poenget er at det er ingen grunn til å stramme inn – men å slippe løs. Det er heller stikk motsatt hvis man skal nå den målsettingen som finansministeren vifter med stadig vekk: Vi skal komme ned mot europeisk rente i løpet av året, sier finansministeren. – Nå ser jeg at han rister på hodet, da er vel jeg kanskje også en av de mange som har misforstått ham. Men det er ganske oppsiktsvekkende hvis målet fra finansministerens side ikke lenger er å komme ned mot europeisk rentenivå i år. Det er kanskje utsatt til neste år? Det må i så fall være som en følge av at Regjeringen nå strammer inn mindre i revidert nasjonalbudsjett enn man la opp til i fjorårets budsjett. For hva er årsaken til at rentenedgangen vil ta lengre tid, og at renten eventuelt ikke vil nå ned mot europeisk nivå? Det er selvsagt at Regjeringen har valgt å endre innstrammingen fra 9 milliarder kr til 3,7 milliarder kr. Og dette skyldes jo selvsagt at man internt i Regjeringen har problemer, fordi det er så mange som vil øke utgiftene.

Resultatet da blir jo at det er markedet som bestemmer, det er markedet som foretar innstrammingene. Og markedet gjør det gjennom at vi i Norge fortsatt skal leve

med et altfor høyt rentenivå. Det synes jeg er en veldig høy pris å betale.

Dette kommer i tillegg til at Regjeringen ikke tar spørsmålet om generasjonsregnskap på alvor. Jeg synes det var voldsomt som representanten Einar Steensnæs fór over det hele med harelabb. Han nærmest ironiserte og harselerte over representanten Nakkim da hun påpekte at siden statsbudsjettet i fjor høst og frem til revidert nasjonalbudsjett nå har vi beveget oss fra et budsjett i generasjonsmessig balanse til et budsjett hvor Regjeringen selv understreker og fastslår at det mangler 10 – 25 milliarder kr for at det skal kunne forsvare generasjonsmessig.

Og når man svekker generasjonsregnskapet, bruker mer penger og sender regningen til neste generasjon på det tidspunkt hvor oljeinntektene er som høyest, og det fortsatt ikke er like mange pensjonister som skal motta folketrygd som det vil bli om 20 år, hva burde Regjeringen gjøre da? Jo, man burde selvsagt ha strammet til og lagt opp til et bærekraftig opplegg. Men tilsvaret på sin egen utfordring om at generasjonsregnskapet må tas på alvor, er å slakke opp, doble utgiftsveksten, doble bruken av oljepengene og halvere innstrammingen. Det er sentrumspartiens bidrag i den økonomiske politikken nå. Det er forhold som vi kan gjøre noe med, og det er der Regjeringen burde ha satt inn innsatsen, men der svikter de punkt for punkt. Og som jeg sa innledningsvis: Det eneste av partiene som samarbeidet om statsbudsjettet i fjor høst som oppfyller budsjettbalansen, er Høyre, så de som bryter budsjettavtalen på den mest grunnleggende måte, er sentrumspartiene, som svekker budsjettet med 4 milliarder kr.

Statsråd Gudmund Restad: I fjor høst spådde mange en bråstopp for norsk økonomi, med en kraftig økning i arbeidsledigheten. Heldigvis har det ikke gått slik. Det ligger an til en myk landing for norsk økonomi etter den langvarige oppgangskonjunkturen.

Balansen i norsk økonomi er i ferd med å bedres. Et stramt statsbudsjett har virket som forutsatt. Vårens inntektsoppgjør resulterte i moderate tillegg. Valutakursen er gradvis kommet tilbake til utgangsleiet, og renten er gått ned med 2 prosentpoeng siden nyttår. Oljeprisen har økt til nær 130 kr pr. fat de siste dagene. Prisstigningen er lav, og arbeidsledigheten er den laveste på over 10 år.

Hvis vi viderefører moderate inntektsoppgjør og fører en finanspolitikk som bidrar til å stabilisere utviklingen i norsk økonomi, har vi gode muligheter til å beholde høy sysselsetting og lav arbeidsledighet også i tiden framover.

Gjennom 1997 og inn i 1998 ble det klart at arbeidskraftreserven i deler av arbeidsmarkedet var i ferd med å bli uttømt. Fallet i ledigheten i 1998 var vesentlig sterkere enn tidligere år, og lønnsveksten tiltok kraftig. Års-lønnsveksten fra 1997 til 1998 anslås til 6,2 pst., som er det dobbelte av lønnsveksten hos våre handelspartnere.

Samtidig falt oljeprisen kraftig – fra et gjennomsnitt på 136 kr pr. fat i 1997 til 96 kr i 1998. Dette bidrog, sammen med sterk importvekst, til at et overskudd på driftsregnskapet med utlandet i 1997 på om lag 56 milli-

arder kr ble snudd til et underskudd på om lag 16 milliarder kr i 1998.

Sterk lønnsvekst, lav oljepris og internasjonal finansuro førte til en kraftig svekkelse av kronkursen og en doubling av det norske rentenivået i fjor sommer.

Hovedutfordringen er nå å sikre en balansert utvikling i norsk økonomi. Pris- og kostnadsveksten må bringes raskt ned på samme nivå som hos våre handelspartnere. Hvis ikke, reduseres muligheten for å opprettholde høy sysselsetting.

De positive utviklingstrekkene hittil i år må føres videre. Det er derfor viktig å gjennomføre et stramt finanspolitisk opplegg for å dempe presset i økonomien.

Utsiktene for 1999 og 2000 peker i retning av en klar avdemping av den økonomiske veksten. Etter en oppgang i BNP for Fastlands-Norge på om lag 3¼ pst. i fjor, anslås veksten i år til ¾ pst. Det er først og fremst en nedgang i investeringene, både i oljesektoren og i deler av fastlandsøkonomien, som vil bidra til lavere vekst.

Det ville uansett ikke ha vært mulig å opprettholde like høy økonomisk vekst som i de senere årene. Den sterke lønnsveksten i fjor var et tegn på betydelige press-tendenser og svært høy kapasitetsutnyttelse i økonomien. Derfor representerer lavere vekst i en begrenset periode ikke noen dramatisk utvikling.

Pr. 16. juni var det registrert 55 500 arbeidsledige, eller 2,4 pst. av arbeidsstyrken. Dette var 1 800 færre ledige enn for ett år siden. Antall personer på sysselsettings-tiltak var redusert med nesten 8 000 i samme periode. Finansdepartementets økonomiske prognose indikerer en moderat økning i ledigheten i løpet av året, men langt fra en økning på 30 000 personer, slik Arbeiderpartiet har hevdet også her i dag. Ledighetstallene de siste ukene gir ikke grunnlag for å oppjustere ledighetsanslaget i revidert nasjonalbudsjett.

Regjeringens hovedprioritet har vært å gjennomføre et stramt finanspolitisk opplegg for 1999. Samtidig måtte en finne plass til helt nødvendige bevilgninger til formål som ikke var kjent da statsbudsjettet ble vedtatt. Dette gjelder i første rekke utgifter i forbindelse med Kosovo-krisen. Etter en samlet vurdering av norsk økonomi, og i lys av problemene knyttet til å gjennomføre store endringer og betydelige utgiftsreduksjoner midt i budsjettåret, fant Regjeringen det forsvarlig å svekke budsjettbalansen noe.

De endringene på statsbudsjettet som i dag blir vedtatt, svekker statsbudsjettet utenom olje med om lag 2,2 milliarder kr før anslagsendringer og regnskapstekniske omlegginger. Dette er om lag 450 mill. kr mer enn i Regjeringens opplegg. Det finanspolitiske opplegget innebærer dermed en innstramning i 1999 på om lag ½ pst. av BNP for Fastlands-Norge.

Jeg er meget tilfreds med at Regjeringens forslag til endringer i statsbudsjettet i hovedsak får tilslutning i Stortinget. Regjeringen får støtte til sine hovedprioriteringer. Samtidig opprettholdes en stramhet i budsjettet som er forsvarlig i forhold til de utfordringene vi har i norsk økonomi.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A): Vi er kanskje flere som i løpet av debatten har ventet på finansministerens innlegg, ikke minst for å få høre hans vurdering av budsjettet som er lagt fram, og som blir vedtatt i dag, og dets virkning på norsk økonomi. For som det er blitt sagt, det har så langt i dag vært taust fra regjeringspartiene med hensyn til å vurdere hvorvidt det faktum at innstramningen i budsjettet er mer enn halvert, har en gunstig eller en ugunstig virkning på norsk økonomi.

Finansministeren sa for kort tid siden her at hvis man fører en finanspolitikk som bidrar til en balansert utvikling i økonomien osv., kan man få en myk landing. Og finansminister Restad kom helt på slutten av innlegget inn på at det var et forsvarlig opplegg som ble vedtatt. Betyr det at Gudmund Restad, som er vår finansminister, mener at det budsjettet som blir vedtatt i dag, er godt tilpasset den økonomiske situasjonen, når det opplegget han kom med til Stortinget sist høst, med en innstramning på 9 milliarder kr, som da ble vurdert som nødvendig, nå er redusert til 3,7 milliarder kr? Da er mitt spørsmål: På hvilket punkt var det da finansministeren tok så fundamentalt feil i høst, da behovet for innstramning ble vurdert helt annerledes?

Det kan – til slutt – være interessant å høre finansministerens vurdering av hvordan det budsjettet som blir vedtatt i dag, kommer til å virke på renten framover.

Gudmund Restad: Representanten Hill-Marta Solberg påstår at innstramningen i budsjettet som synes å bli vedtatt i dag, er mer enn en halvering i forhold til det budsjettet som ble vedtatt i fjor høst. Det er ikke riktig. Det budsjettet som ble vedtatt i fjor høst, hadde en innstramning på $\frac{3}{4}$ pst. av BNP. Det budsjettet som vil bli vedtatt i dag, har en innstramning på $\frac{1}{2}$ pst. Dermed er altså påstanden fra Hill-Marta Solberg feil.

Jeg har også hørt tidligere i dag at man driver med talleksersis. Man tar utgangspunkt i 9 milliarder kr, som er noe høyere enn det Regjeringen foreslo, og ender med et tall på under 4 milliarder kr. I det siste tallet – altså under 4 milliarder kr – ligger det bl.a. 1 milliard kr som rett og slett skyldes en annen måte å beregne innstrammingsfaktoren på. Og det gjør ikke at man bruker mer penger eller at budsjettet blir mindre stramt i realiteten.

Og så syns jeg nok at det er litt påfallende at ikke bare Arbeiderpartiet, men også Høyre kritiserer Regjeringen for at vi har lagt opp til et for lite stramt budsjett. Hver for seg har de to riktignok et noe strammere opplegg – på en litt finurlig måte, vil jeg nok hevde. Det spiller imidlertid ingen rolle hva de i teorien gjør, men hva de i praksis gjør her i salen. For her i salen bidrar jo vitterlig de partiene til at budsjettet svekkes med ytterligere 450 mill. kr. Hvis Regjeringens opplegg var for lite stramt, så burde det ikke være nødvendig å svekke det ytterligere med 450 mill. kr, slik opposisjonen nå gjør.

Siv Jensen (Frp): Jeg har tre spørsmål til finansministeren. Det første er i tilknytning til mitt hovedinnlegg, hvor jeg bad statsråden redegjøre for Regjeringens oppfatning knyttet til tilleggsbevilgningen på 20 mill. kr til

drift av Politiet. Vil disse midlene bli brukt nettopp til det – lønninger og drift – eller vil de bli brukt til noe annet?

Neste spørsmål er knyttet til renten. Vi har ved flere anledninger sett og hørt finansministeren uttale hvordan han har tenkt å få det norske rentenivået ned mot det europeiske. Spørsmålet er: Er det slik at finansministeren nå har begynt å instruere Norges Bank i forhold til når, hvor mye og hvordan renten skal settes ned, eller er det fortsatt slik at det er Norges Bank som tar denne vurderingen basert på den økonomiske utviklingen, eller kanskje innenfor forskriften, som altså skal være i forhold til kronekursens utvikling?

Mitt tredje spørsmål dreier seg om Folketrygdfondet. Hva er årsaken til motviljen i Regjeringen knyttet til å åpne for at Folketrygdfondet får adgang til å investere i utenlandske selskaper? Hvorfor skal det være ulik praksis mellom Folketrygdfondet og petroleumsfondet hva gjelder denne plasseringsadgangen? Og hvis det er sånn at Regjeringen vurderer å åpne for dette, når har man da i så fall tenkt å gjøre det?

Statsråd Gudmund Restad: Jeg fulgte godt med i Siv Jensens innlegg tidligere i dag, og når jeg i mitt hovedinnlegg ikke svarte på den oppfordringen hun gav da, var det rett og slett av tidsnød – 5 minutter er 5 minutter. Uansett om spørsmålet ville komme, var jeg forberedt på å svare i replikkunden.

Spørsmålet fra Siv Jensen var om de 20 mill. kr som nå blir bevilget ekstra til Politiet, vil bli brukt til politiarbeid og ikke til administrative oppgaver eller andre ikke-politirelaterte formål. Jeg går jo uten videre ut fra at enhver statsråd som får økte bevilgninger på budsjettet sitt, vil sørge for å benytte de pengene på den måten Stortinget har forutsatt. For sikkerhets skyld har jeg likevel sørget for en kontakt med Justisdepartementet etter Siv Jensens innlegg i dag, for å være 100 pst. sikker på at det vil skje også denne gangen. Der har vi da fått opplyst at de 20 mill. kr – hver eneste krone – vil bli fordelt til politidistriktene. Så blir det opp til den enkelte politimester å anvende midlene der de trengs best, og da er jeg nokså sikker på at de vil gå nettopp til politiarbeid.

Så var det et par andre temaer – først renten. Jeg vil benytte anledningen her og nå til igjen å avvise at det er lovt noe som helst i forhold til renteutviklingen. Men jeg har hatt en del synspunkter på hva jeg tror vil være en sannsynlig renteutvikling. Og når jeg har sagt at norsk rente vil gå ned mot – jeg har ikke sagt ned til, men ned mot – et europeisk nivå, har jeg alltid presisert at det skjer ikke i år, men i løpet av neste år.

Det siste temaet jeg skal komme inn på i løpet av det siste halvminuttet, er Folketrygdfondets muligheter til å investere i utlandet. Jeg syns at en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom Folketrygdfondet og oljefondet er at Folketrygdfondet holder seg i Norge og har sin kompetanse her, mens oljefondet/petroleumsfondet holder seg i utlandet, hvor de har sin kompetanse. Det er unødvendig å bygge opp kryssende kompetanse. Så hvis det er et poeng å investere mer i utlandet, kan man heller endre

reglene for hvor mye petroleumsfondet skal investere der.

Per-Kristian Foss (H): Man skal høre meget, og jeg forstår nå at den nye definisjonen av blokkuavhengighet er en parlamentarisme der opposisjonspartiene, som er i flertall, skal ha ansvaret for å berge Regjeringens forslag gjennom uendret. Det er en ny, interessant parlamentarisme. Da kunne man kanskje vurdere om man behøver å sitte i regjering?

Her er det en regjering som først inviterer til forhandlinger. Vi møter og ønsker å forhandle, legger frem en serie kuttforslag for å kunne holde balansen – nå snakker jeg på vegne av Høyre – og så kommer den beskjeden at nei takk, vi vil ikke forhandle med dere, vi vil ikke ha noen avtale med dere. Så gir man oss ansvaret for at resultatet av den strategi regjeringspartiene selv velger, er overskridelser i størrelsesorden 450 mill. kr. Den holder ikke! Man må selv ta ansvar for det man gjør. Jeg vet ikke om det har vært kontakt mellom finansministeren og partiene her, men det er det som faktisk har skjedd.

Så kunne det være interessant å få vite hva det er finansministeren mener når han snakker om nødvendig innstramming. I fjor startet den nødvendige innstrammingseffekten på 9 milliarder kr, ble redusert til 7,7 milliarder kr, og er nå ytterligere redusert i retning av en halvering – hvis man skal tolke det i *beste* mening. Men en rekke av dette er jo ikke kutt, det er bare fond man tømmer i år, som man må fylle på neste år. Tar jeg det i aller beste mening, er halvparten av innstrammingseffekten igjen. Skal vi tro på finansministeren neste gang han kommer og forteller oss hva som er en nødvendig innstrammingseffekt, når vi vet at definisjonen av det er halvert etter et halvt år? Det var ikke slik vi var vant til å ha finansministere i gamle dager – og det er ikke så lenge siden!

Jeg vil avslutningsvis be finansministeren definere hva han mener med neste år. I fjor sa han at vi skulle ned mot europeisk rentenivå neste år. Det er i år! Riktignok er det slutten av året, men han kan ikke holde på med å si neste år hvert år!

Statsråd Gudmund Restad: For å ta det siste først vil jeg gjerne at Per-Kristian Foss dokumenterer at jeg i fjor høst sa at vi skulle ned mot et europeisk rentenivå i løpet av neste år. Det har jeg aldri sagt. Men jeg har sagt det i år. Jeg har bl.a. overfor TV 2 sagt at jeg fortsatt har den tro at norsk rente vil kunne komme ned mot europeisk nivå i løpet av neste år, og det er år 2000 – så vi ikke skal være i tvil, neste år er det år 2000. Jeg har for øvrig ikke definert hvor nær ned mot europeisk rentenivå man vil kunne komme.

Så finner Per-Kristian Foss det utrolig at de som faktisk bidrar til å øke utgiftene, også burde ha ansvar for å anviser en tilsvarende inndekning. Det har da ikke vært noe urimelig krav tidligere her i Stortinget at de som bidrar til utgiftsøkninger, også må forsøke å bidra til inndekningen. Hvis det er noen nye spilleregler her, må det være noen som har oppstått nå i år.

Per-Kristian Foss peker på noen fond som angivelig er tømt. Det er riktig at noe inntekter kommer fra et fond. Og så sier Per-Kristian Foss: Det er nytt, det hadde man ikke med tidligere finansministere. Jeg husker tilbake til f.eks. høsten 1996, da Arbeiderpartiets finansminister den gangen bidra til å tømme tre fond, altså tre ganger så mange fond som det vi nå berører. Så det er heldigvis ikke noe nytt det heller.

Når det gjelder nødvendig innstramming: Jeg vil vel si det slik at hva som er nødvendig innstramming, er det markedet som bedømmer best – jeg tror faktisk bedre enn Per-Kristian Foss. Hva har så markedet ment om den innstrammingen vi nå har fått etter at Regjeringen la fram sitt reviderte budsjett, og etter at innstillingen fra finanskomiteen forelå? Det har tydeligvis ikke mistet tilliten. Kronen har styrket seg, og renten har gått ned.

Øystein Djupedal (SV): I motsetning til mange replikanter her som harselerer over at innstrammingen ikke ble så sterk som man anviste i fjor høst, vil jeg si at det er bra. Det balansepunktet som Stortinget nå er i ferd med å vedta – Regjeringen har lagt fram noenlunde det samme – er det punktet som SV anviste i fjor høst. Vi mente den gangen at innstrammingen ble for stor. Den ble ikke så stor som Regjeringen hadde ønsket. Det bidro også til at arbeidsledigheten ikke steg så mye gjennom vinteren som det var grunn til å frykte på det tidspunktet.

Men det som også har skjedd, som er det viktigste, og som alle sammen velger å se bort fra, er at fra november-desember i fjor og til nå ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett har oljeprisen steget med 6 eller 7 dollar. Det har bidratt til at tilliten til norsk økonomi har økt som den har. Det har bidratt til at renten heldigvis har gått nedover, og det har bidratt til å stabilisere tilliten. Det viser med all mulig tydelighet at mange av de øvelsene som Stortinget og Regjeringen gjør, nemlig å drive med hasardiøs innstramming i offentlige budsjetter, for, som det sies, å opprettholde tilliten til norsk økonomi, er øvelser som i beste fall ikke opprettholder tilliten.

Oljeprisen er dessverre altoverskyggende for norsk økonomi. Det har høsten, våren og vinteren vist. Det som da bør være den store utfordringen for Stortinget og Regjeringen, er: Hvordan kan vi klare å ha en økonomi som er mindre oljeavhengig, som er mindre sårbar for svingninger i oljeprisene? Hvordan klarer vi å besikke vårt eget hus framover i det neste årtusen uten å være så veldig avhengig av om oljeprisen er 16 dollar eller 10 dollar fatet? Det er både den store finanspolitiske utfordringen og den store utfordringen for nasjonen, for alle vet at olje- og gassalderen på et tidspunkt vil ta slutt, og da må nasjonen ha andre ben å stå på. Min utfordring til finansministeren er da: Hva tenker han? Det ligger jo ingenting i de budsjettene som han så langt har lagt fram, som peker på hvordan vi skal gjøre oss mindre oljeavhengig inn i det neste århundre. Tvert imot viser både realøkonomien og også budsjettene med all mulig tydelighet hvor ekstremt oljeavhengig nasjonen er. Det er vår store utfordring, og det vil jeg gjerne utfordre finansministeren på.

Statsråd Gudmund Restad: Representanten Djupedal peker på oljeprisens betydning for tilliten til norsk økonomi. Jeg vil faktisk gi ham rett. Jeg prøvde i all beskjedenhets i fjor, da presset mot kronen ble enormt sterkt og det ble nødvendig med runde etter runde med renteøkninger, å si at alt dette kan i hvert fall Regjeringen ikke ta ansvar for, for vi har ikke herredømme over oljeprisen. Den gangen ble dette blankt avvist av opposisjonen. Det ble kalt for ansvarsfraskrivelse og unnskyldning. Derfor er det hyggelig å høre at oljeprisen nå helt klart er en forklaringsfaktor for at det går bedre, at kronen styrker seg, og at renten kan gå ned, så nå er det i hvert fall vilje til å se at oljeprisene betyr mye.

Men jeg vil ikke gå hen, som Djupedal gjorde, og bagatellisere det vi gjør innenlands. Det er ingen tvil om at den finanspolitikken som føres, og de lønnsoppgjørene man får, har stor betydning for markedenes vurdering av norsk økonomi, og dermed for spørsmålet om hvilken styrke kronen skal ha og hvilket rentenivå vi får. Hvis Djupedal mener det, er uten betydning hva vi gjør innenlands, og det tror jeg vel egentlig ikke at han innerst inne gjør, vil i hvert fall jeg erklære meg dypt uenig med ham i det. Derfor må vi fortsatt håpe på, og jeg har god tro på at det vil skje, at man får moderate lønnsoppgjør neste og senere år, i tråd med Arntsen-utvalgets anbefalinger. Og Regjeringen, med bistand fra Stortinget, må sørge for at vi fører en tilstrekkelig stram finanspolitikk, slik at vi opprettholder tilliten.

Jeg er ikke blind for at det er behov for en del økte bevilgninger over offentlige budsjetter. Hvor store de kan bli, skal vi vurdere når vi skal legge fram budsjettet for neste år.

Jens Stoltenberg (A): Finansministeren hevdet i sitt svar til Hill-Marta Solberg at hun tok feil når hun sa at innstramningen var mer enn halvert siden nasjonalbudsjettet. Det er finansministeren som tar feil. På side 35 i revidert nasjonalbudsjett står det en veldig fin oversikt. Utgangspunktet var at Regjeringen hadde lagt opp til 9 milliarder kr, om lag 1 pst., i innstramning, og så har man punkt for punkt gått igjennom dette på side 35, og ender opp der med en innstramning på 5,2 milliarder kr før tekniske justeringer. Så er budsjettet svekket med 0,5 milliarder kr her i Stortinget, og dermed er altså resultatet en halvering i forhold til det Regjeringen opprinnelig la opp til.

Nå kan man spørre hvor interessant det er å diskutere den type tekniske budsjettindikatorer som dette rente- og aktivitetskorrigerede underskuddet er. Men når det er viktig å være opptatt av den type tall, er det fordi det handler om hvor raskt og hvor mye rentene kan komme ned. Det er viktig for folk, og det er viktig for norsk økonomi.

Regjeringen er glad for at den har fått rentene ned. Det er vi andre også. Men utgangspunktet er at rentene ble satt veldig mye opp først. Norge har gjennom hele 1990-tallet ligget på et rentenivå om lag på linje med rentenivået i Europa for øvrig. Så spratt vi opp fra i overkant av 3 pst. høsten 1997 til 8 pst. Og så har Regjeringen nå fått rentene ned til 6 pst. Men vi ligger altså på det dob-

belte av hva man har ellers i Europa. Da er problemet at budsjettpolitikken stadig svekkes, for da vil det ta tid før vi igjen kan komme ned på europeisk nivå.

Så sier finansministeren at det er opposisjonens skyld. Det som er nytt, er at opposisjonen har et strammere budsjett enn Regjeringen. Det hendte aldri før. Siste gang Restad var ansvarlig for et budsjett i opposisjon, svekket han det med 8 milliarder kr. Men nå tar altså ikke Regjeringen ansvaret for svekkelsen, men legger skylden på opposisjonen. Og opposisjonen fraskriver seg ansvaret, i hvert fall den delen av opposisjonen som stemte for budsjettet.

B j a r n e H å k o n H a n s s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Gudmund Restad: Jeg tror jeg får begynne bakfra i temaene.

Jeg vil først avvise Jens Stoltenbergs påstand om at opposisjonen tidligere ikke hadde tilsvarende stramhet i budsjettoppleggene som regjeringen hadde. Jeg har ikke studert alle de andres, men i Senterpartiets opplegg, som jeg selv hadde et betydelig ansvar for, sørget vi alltid for å ha samme stramhet eller samme budsjettbalanse som regjeringen. Hva som så skjedde her i Stortinget, er en annen sak.

Jeg har registrert at Arbeiderpartiet mener at man burde stramme inn mer, og det gjør de teoretisk med ca. 600 mill. kr, men dette – og mer enn det – skyldes at man foreslår å fjerne kontantstøtten. Det gir en liten milliard bare det. Også Høyre har kritisert oss sterkt. De har for sin egen del et strammere budsjettopplegg på ca. 1,7-1,8 milliarder kr. Men hva hjelper det så lenge de to partiene går sammen om å øke utgiftene med 450 mill. kr og ikke finner hverandre i inndeckning? Det er jo det vedtatte budsjett som teller, og ikke de teoretiske budsjettene som hvert enkelt parti opererer med.

Så er spørsmålet hvor raskt man kan komme på et rentenivå ned mot europeisk nivå. Det har jeg sagt tidligere at jeg for min del tror vil kunne skje i løpet av neste år, hvis det ikke oppstår uforutsette ting. Renteutviklingen så langt har vært helt i tråd med det Regjeringen beskrev i nasjonalbudsjettet i fjor høst. Hvis det fortsetter, vil man altså kunne komme ned mot europeisk rentenivå i løpet av år 2000 – hvis det fortsatt skulle være noen tvil om hva «neste år» er.

Så vil jeg vel tro at Jens Stoltenberg ikke er særlig stolt over det rentenivået vi fikk i hans tid som finansminister. I 1997 fikk man riktignok en meget lav rente, men med det presset man allerede da hadde i økonomien, bidrog rentereduksjonen den gangen til å forsterke presset. Den rentereduksjonen kunne man nok kanskje like godt ha unnvært.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Thorbjørn Jagland (A): Akkurat nå er det mye som går bra, og vi får glede oss over det. Men politisk lederskap er å sørge for at kortsiktigheten ikke får fotfeste i samfunnet. Det er nå framtiden skapes. Dette burde det

være lettere å forstå enn noen gang tidligere. For fakta står klart og tydelig skrevet: Et faktum er at Norge må innstille seg på å bli mer oljefattig, samtidig som det hvert år framover blir flere eldre mennesker som trenger omsorg og har krav på gode pensjoner. Et annet faktum er at omstillingene i næringslivet går svært fort. Det blir hevdet at om 20 år vil 80 pst. av de bedriftene vi i dag har, være nedlagt. Det betyr at vi må starte rundt 200 000 nye bedrifter i denne 20-årsperioden.

Disse to utfordringene kan vi bare klare ved å føre en politikk som bygger på arbeid og utdanning. Men hva skjer? Regjeringen administrerer fra dag til dag uten å ta disse langsiktige utfordringene alvorlig. Det fremste mål synes å være at vi alle skal dysse oss i søvn under det gamle slagordet «Nu går alt så meget bedre». Jeg syns for øvrig at Høyres Børge Brende hadde et meget godt innlegg om nødvendigheten av å tenke framover. Det er kanskje fordi han tilhører den yngre aldersgruppen, som interesserer seg mer for fremtiden og ikke er med på den kortsiktigheten.

Forholdet er at industrisyssetningen igjen går ned, for første gang på fem år. Det private forbruket vokser sterkt. De offentlige budsjettene blåses opp. Innstramningen, som det er blitt påpekt her, er mer enn halvert. Utgiftsveksten blir fordoblet, og bruken av oljepenger blir fordoblet fra budsjettet ble vedtatt, til det revideres midt i året.

De borgerlige partiene i denne sal er etter min oppfatning igjen i ferd med å blåse opp en ballong som kan komme til å sprekke. Arbeiderpartiet må spørre: Hva skjer hvis oljeprisene på nytt skulle falle? Dette måtte vi spørre om i hele fjor, helt til man innså at man måtte legge om. Man slår seg på brystet over at rentene blir satt ned. Først fører man en finanspolitikk som fører til at rentene nesten tredobles, og så får man rentene ned 2 pst., men de er fortsatt mye høyere enn hos våre handelspartnere. Med den finanspolitikk som nå føres, vil rentene sannsynligvis forbli på et altfor høyt nivå, og tonene fra finansministeren er annerledes nå enn de var bare for få måneder siden.

Statens utgifter – utgiftsveksten – brukes ikke først og fremst til det som er framtidsrettet.

- 10 års satsing på utdanning avløses nå av satsing på privatskoler
- Barnehageutbyggingen stopper praktisk talt opp. Barnehagene og skolefritidsordningen blir etter hvert så dyre at mange ikke har råd til å benytte seg av tilbudene.
- Regjeringen sitter passiv og ser på at deler av industrien glir inn i en krise. Det er faktisk opposisjonen som må gripe inn.
- Uføretryggingen øker igjen. I fjor ble over 30 000 nye uføretrygdet. Utviklingen fortsetter i år. Nå er rundt 10 pst. av befolkningen i yrkesaktiv alder uføretrygdet.

De yrkesaktive må belage seg på en betydelig skatteøkning når den store økningen i antall pensjonister kommer over århundreskiftet, hvis vi i mellomtiden har svekket industrien, hvis vi i mellomtiden har skjøvet enda fle-

re ut av arbeidslivet, og hvis vi lar være å satse på barn og ungdom nå.

Arbeiderpartiregjeringene sørget for å bringe økonomien i generasjonsmessig balanse. De politikere som ikke lever bare i nuet, men som har interesse for fremtiden, bør merke seg at det i revidert nasjonalbudsjett nå står at det ikke lenger er generasjonsmessig balanse i økonomien. Arbeiderpartiets vei er derfor en annen enn det stortingsflertallet legger opp til:

- Arbeiderpartiet vil stimulere ungdom til å ta utdanning.
- Arbeiderpartiet vil stimulere kommunene til å satse på den offentlige skolen.
- Arbeiderpartiet vil stimulere alle som kan velge, til å velge arbeid framfor trygd.
- Arbeiderpartiet vil gjøre det lettere for folk å ha arbeid ved å satse på barnehager og bygge videre ut foreldrepermisjonen.
- Arbeiderpartiet vil ta vare på den industrien vi har, og legge grunnlag for entreprenørskap, teknologiske framskritt og kompetanseheving av arbeidstakerne.

Styring i våre dager er først og fremst å sørge for at arbeid og utdanning lønner seg. Det er bare da fremtiden trygges. Derfor går Arbeiderpartiet inn for å fortsette satsingen på den offentlige skolen. Arbeiderpartiet er ikke imot private skoler, men det kan ikke være en offentlig oppgave å finansiere private skoler som undergraver den offentlige skolen. Den offentlige skolen er noe av det mest dyrebare vi har i vårt samfunn i en tid da kunnskap betyr mer og mer, og i en tid da vi har behov for felles møteplasser for barn og ungdom med forskjellig religiøs og etnisk bakgrunn. Vi må skape mer fellesskap. Det er også det som gjør at Norge blir et lærende samfunn. Læring skjer i gode fellesskap.

Derfor vil Arbeiderpartiet også fortsette satsingen på barnehager. Barnehagene må bli billigere og mer tilgjengelige for alle. Barnehager er bra for barna og bra for samfunnet. Barnehagene gjør det mulig for de voksne å delta i arbeidslivet og samtidig være trygge for barna. Det er trist å se at utviklingen i barneomsorgen privatiseres til et uoversiktlig dagmammarket.

Arbeid til flere er også utgangspunktet for det forslaget Arbeiderpartiet varsler om en omfattende omfordeling av skattene. Vi vil gi de lavtlønte flere tusen kroner i skattelette, slik at de kan få mer å leve av. Dermed blir det også mer lønnsomt å gå fra trygd til arbeid. De som i dag vil gå fra trygd til en jobb med lav lønn, opplever enten å tape på det, eller de har lite å tjene på det. Derfor er det god fordelingspolitikk å gi skattelette til de laveste inntektene.

Det er også vår politikk for å bedre økonomien og bomulighetene for ungdom. De beste virkemidlene her er å gjøre skolebøkene billigere og å bygge flere studentboliger. Flere studentboliger vil også være et nødvendig skritt for å få tilbake en sosial boligpolitikk. Problemet nå er at det bygges for få boliger, særlig utleieboliger. Det å bygge boliger for de titusener av nye studenter vi har fått de siste årene, er derfor sosial boligpolitikk i dobbelt forstand.

Arbeiderpartiet skaffet ungdommen studieplass. Nå vil vi arbeide for å skaffe ungdommen bolig.

Arbeiderpartiet har fått gjennomslag for nesten alle våre tiltak overfor industrien. Det er vi glad for. Vi har fått mer penger til desentralisert utdanning, til flere studentboliger, sykehusene og barnehagene. Det tas med andre ord noen skritt i riktig retning for arbeid og utdanning. Men flertallet lar seg bare bevege litt. Det er f.eks. uforståelig at Arbeiderpartiet ikke får flertall for 560 flere studieplasser innenfor informasjonsteknologi.

En politikers første plikt er å innse sammenhengen mellom nåtid og framtid. Framtidens samfunn skapes av dem som lever nå. Generasjonene må sørge for hverandre i tur og orden. Arbeiderpartiet må derfor tenke på ungdommen og framtiden. Skal vi skape et samfunn som er trygt for dem som bygde samfunnet, må vi skape muligheter for dem som bygger samfunnet nå. Slik er sammenhengen mellom den store satsingen som vi må foreta på eldreomsorgen i årene framover, og arbeid og utdanning. Arbeid og utdanning må lønne seg – vi må føre en politikk for det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg vil gjerne gå over til litt mer overordnede ting som gjelder hvor Arbeiderpartiet nå egentlig står, og følge opp en meget interessant debatt som var mellom Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet for noen dager siden. Det dreier seg om den tredje vei, som er et uttrykk som er benyttet særlig av Tony Blair i England. Både Jagland og Stoltenberg misforstod og trodde jeg henviste til Giddens' bok, og det var jo feil. Jeg henviste til en felles erklæring fra Tony Blair og Gerhard Schröder som ble lagt fram for en fjorten dagers tid siden, som heter «The Third Way/Die Neue Mitte». Det er et åtte-siders dokument med mye politisk ideologi og praktiske problemstillinger.

Mitt spørsmål til Thorbjørn Jagland er: Hvor står Det norske Arbeiderparti og han i forhold til denne erklæringen, som snakker om den moderne sosialdemokrat, og som er et oppgjør med tidligere dogmatisk sosialdemokratisk tenkning, og hvis politiske innhold er slik at i hvert fall jeg kan slutte meg til det alt vesentligste. Utfordringen er å finne ut hvor Arbeiderpartiet og Thorbjørn Jagland står.

Blant annet sies det:

«We want a society which celebrates successful entrepreneurs just as it does artists and footballers – and which values creativity in all spheres of life.»

Man ønsker altså et samfunn som har det samme positive syn på dem som skaper bedrifter, som har suksess i næringslivet og som derved også greier seg veldig bra, som man har på fotballstjerner og idrettsstjerner som vår egen Bjørn Dæhlie og andre. Er Thorbjørn Jagland enig med meg og Tony Blair og Gerhard Schröder i at det vil være fornuftig med en endring i det norske samfunn, slik at vi også gjorde det populært og fortjenstfullt å skape arbeidsplasser selv om man også blir rik?

Thorbjørn Jagland (A): Carl I. Hagen befinner seg ikke i «die neue mitte», han er det nye Høyre. Jeg tror

ikke Tony Blair eller Gerhard Schröder ville ta med Fremskrittspartiet og Carl I. Hagen på sitt lag. Når det gjelder det som står i det dokumentet, kan jeg for min del skrive under på hvert eneste ord. Vi har ikke noe behov for å ta et oppgjør med Arbeiderpartiets historie, slik man f.eks. har i England. For vi ble aldri det gamle Arbeiderpartiet. Grunnen til det er at det – som vi sa her i salen for et par dager siden – i den boken som den tredje vei bygger på, står at Arbeiderpartiet i Norge førte an i den moderniseringen av sosialdemokratiet som var nødvendig.

Når det gjelder det med entreprenørskap, er jeg 100 pst. enig. Hvis man skal få etablert mange nye bedrifter i Norge – noen sier at man må ha 200 000 nye bedrifter den neste 20-årsperioden – klarer man ikke å få til det uten at folk tjener penger på det. Etter Arbeiderpartiets landsmøte ble jeg f.eks. kritisert for at jeg i den talen jeg holdt der, nettopp sa at kapitalen er vår venn. Men det må skje samtidig med at man skaper sosial rettferdighet. Det kan man først og fremst gjøre ved å sikre folk arbeid og utdanning – spesielt utdanning. For hvis folk skal kunne henge med i den teknologiske utviklingen, må de jo ha muligheten til å kunne ta de nye arbeidsplassene som skapes i alle disse nye bedriftene. Og det er her Fremskrittspartiet svikter så totalt, fordi man ikke skaffer til veie de midlene som er nødvendige for at man skal kunne satse på utdanning, slik at man får både entreprenørskap, skaper nye bedrifter og sosial rettferdighet.

Einar Steensnæs (KrF): Representanten Jagland har hele dette stortingsåret uttrykt bekymring, for ikke å bruke et sterkere uttrykk, over den økonomiske politikken som Regjeringen fører. Og det blir gjerne vist til både rente og til arbeidsledighetstall i den sammenheng. Nå går det jo riktig vei både når det gjelder rentereduksjon og når det gjelder utviklingen av arbeidsledighetstallene så langt, men med alle de forbehold vi tidligere har gitt uttrykk for.

Under budsjettbehandlingen i fjor så representanten Jagland for seg en helt annen utvikling i arbeidsledighetstallene enn den som faktisk har skjedd. Han har også brukt tall som vi ikke helt finner ut av. Ifølge Regjeringens tall skulle det ved årets utløp være 30 000 flere arbeidsledige. Dette har vi gjentatte ganger bedt om å få en forklaring på, uten å lykkes.

Nå venter vi ikke at Arbeiderpartiet skal ta bølgen for Regjeringens framlegg til revidert nasjonalbudsjett, men etter en kort og positiv innledende merknad er likevel representanten Jagland tilbake med den svartmalingen som jeg synes også har skjemet denne debatten fra arbeiderpartirepresentantenes side. I Arbeiderpartiets merknad i innstillingen til revidert nasjonalbudsjett står det at:

«Regjeringens eneste tiltak mot økende ledighet er å bevilge 400 mill. kroner mer til dagpenger.»

Mener Jagland at dette er en dekkende beskrivelse av det som faktisk er lagt inn i budsjettet? Hva da med de forslag som vi står sammen med Arbeiderpartiet om å fremme: 100 mill. kr mer til petroleumsindustrien, teknologiprojekter, 3 milliarder kr til et næringsfond, nye skip som skal settes i produksjon – bare for å nevne noe. Me-

ner representanten Jagland at også dette er tiltak som ikke har noen betydning for en eventuelt økende arbeidsledighet?

Thorbjørn Jagland (A): De to siste forslagene som Steensnæs nevnte, var forslag fra Arbeiderpartiet som sentrumpartiene stemte mot i sin tid. Vi er glad for at de har tatt dem opp i Regjeringens forslag, men jeg må si at jeg tror ikke det får noen umiddelbar virkning med hensyn til problemene i oljeindustrien og ved skipsverftene våre. Der er det ordretørke nå, og permisjoner og arbeidsledighet kan komme. Det er faktisk allerede i ferd med å komme og vil komme utover året og inn i neste år. Det er bakgrunnen for at vi har snakket om arbeidsledigheten. Regjeringen sier at arbeidsledigheten er så lav nå – så hva er det dere maser om? Jeg har brukt Verdal som eksempel på hva som kan komme til å skje. Der er det nå full sysselsetting. Aker Verdal går så det suser, men de har ikke hatt en eneste ordre siden april. Da vil 1 100 mann gå ut i arbeidsledighet, og da ser man jo at det ikke nytter å argumentere med arbeidsledigheten akkurat nå.

Tallet 30 000 framkommer på en veldig enkel måte. Det er at Regjeringen skriver at arbeidsledigheten vil gå opp til et gjennomsnitt på 3,5 pst. dette året. For at den skal være på gjennomsnittlig 3,5 pst. i år, må arbeidsledigheten være rundt 4 pst. ved slutten av året, og det er 30 000 mer enn det var ved inngangen av året. Vi har holdt oss til Regjeringens tall. Vi får håpe at det går bedre, men når det gjelder arbeidsledighet, tror jeg ikke man skal håpe. Vi må motvirke at det blir arbeidsledighet, for dynamikken i økonomien er så sterk nå. Hvis den øker med 30 000 ett år, vet vi ikke om det kan bli 100 000 neste år. Det var jo det vi så på 1980-tallet, og smertelige erfaringer bør tilsi at vi setter inn tiltak tidnok. Jeg er glad for at vi har fått stortingsflertallet med på mange av våre tiltak, men det er ufattelig at sentrumpartiene ikke har vært med på alle de tiltakene som vi fremmet.

Jan Petersen (H): To ting: Først til den ideologiske debatten om den tredje vei som nå utvikler seg. Den er nok av de mer uklare. Hvis man ser hva både Schröder og Blair gjør, er det primært å ta et oppgjør med hvordan sosialdemokrater har tenkt før. Det viktigste er at man ikke lenger er «old labour», men innrømmer at sosialdemokratene på viktige punkter tok feil.

Så spørsmålet om hva de har puttet inn isteden. Det er jo ting som høyresiden har snakket om i all tid. Den tredje vei er på mange måter et slags skalkeskjul for etter hvert å innrømme at jammen har høyresiden hatt rett. Så sier Jagland at det som skiller den tredje vei fra høyresidens løsninger, er vel rettferdigheten, og så gikk han opp og snakket om arbeid og utdanning. Men der er han midt inne i kjernen av det vi har snakket om i tiår etter tiår etter tiår. Hele vårt næringslivsengasjement er nettopp et spørsmål om å skape arbeidsplasser. Og når det gjelder utdanning, er det ikke tvil om at det er sentralt i vårt budskap.

Men la meg så teste hva Jagland snakker om. Han snakket mye om utdanning, og han skal ha ære for det.

Men hva er det han egentlig har å tilby? Ja, det han har å tilby, er kampen mot privatskolene. Denne bitte lille delen av norsk skolevesen har hisset Jagland opp. Men hva mer har han? Hvorfor snakker han ikke om det aller viktigste, nemlig lærerressursen? Hvorfor sier han i dette reviderte nasjonalbudsjettet nei til Høyres forslag om å bruke mer penger på etterutdanningen. Det er jo det sentrale. Og hvordan kan han greie å snakke om billigere lærebøker når han samtidig, så vidt jeg skjønner, er en begeistret tilhenger av avtaleverket som gjør at bøkene blir dyrere enn det de ellers burde være. Nei, han har nok funnet en bitte liten flik, og jeg tror at han er langt fra å ta det helt sentrale i hva Utdannings-Norge krever.

Thorbjørn Jagland (A): Jeg skal ikke beskyldre representanten Jan Petersen for det jeg nå skal si, men jeg har lagt merke til at karakteristikkene av meg har skiftet noe i den borgerlige leir. I svært mange år fikk jeg ansvaret for å stå for den såkalte moderniseringen av Arbeiderpartiet. Jeg hadde inntrykk av at det så å si skulle skade Gro Harlem Brundtland litt, at hun ikke var så ivrig på det. Etter at jeg ble leder, får man det for seg at det egentlig er noen andre som står for den moderniseringen.

Faktum er at de europeiske sosialdemokratene har lært veldig mye av det Gro Harlem Brundtland og jeg satte i gang på 1980-tallet. Det var i erkjennelse av at det kom nye tider, og at det trengtes nye løsninger. Det er det som er Arbeiderpartiets force, at vi tilpasser oss de tidene som er der, og ikke henger fast i virkemidler som ikke lenger er brukbare. Men det betyr ikke at de virkemidlene som var, var ubrukbare i den tiden de virket, men man må hele tiden forandre på det.

Jeg har lagt merke til at Høyre også har snakket om arbeid og utdanning i alle år, og det er vi glade for. Høyre har hatt et helhetlig perspektiv på samfunn og politikk, men vi har vært uenige om løsningene. Men det er positivt at begge partier har hatt et helhetlig perspektiv.

Når det gjelder privatskolene, er det et faktum at de nå begynner å skape problemer for den offentlige skolen. Der er vi uenige. Vi vil prioritere den offentlige skolen. Vi mener det er det som vil heve kunnskapsnivået i befolkningen. Hvis det er slik at privatskolene ikke er noe problem, for de er så få, da skjønner jeg ikke helt argumentasjonen, for man argumenterer samtidig med at privatskolene er så veldig fine og nødvendige. Da burde Høyre gå inn for at det skulle bli veldig mange av dem, og da vil det i hvert fall oppstå et stort problem.

Presidenten: Replikordskiftet er dermed omme.

Kristin Halvorsen (SV): Jagland la vekt på å ha et framtidsperspektiv for all den politikken som drives. Det er et utgangspunkt for politisk debatt som jeg er helt enig i. Egentlig var det slik at man hver gang burde spørre seg: Hva bringer dette vedtaket om 20 år? Det er også det som gjør situasjonen så fortvilt, at man har en politisk allianse i norsk politikk som gjør at sentrum, Høyre og Fremskrittspartiet nå inngår sitt fjerde budsjettforlik. Vi må spørre oss selv: Er det slik vi vil ha det i to år til?

Da kan vi risikere at det som blir lagt mest vekt på, er at ingen skal betale en krone mer i skatt, uansett hvor rike de er, og at prisen blir for dårlig kommuneøkonomi og økte egenandeler. Det er faktisk slik at de som betaler den største prisen for kontantstøtten, er de litt større ungene. Rapportene fra kommunene viser at det er i forhold til skole og andre tiltak for barn og unge det blir skåret ned – også i forhold til SFO, skolefritidsordningen, som Stortinget direkte har vært med på. Derfor er det slik at det er de litt større ungene som betaler for kontantstøtten.

I tillegg har vi en politisk situasjon der Regjeringen kan planlegge for en halv dag av gangen og kretse rundt Carl I. Hagens spill. Og hvis ikke Regjeringen kretser rundt Carl I. Hagen, er det Arbeiderpartiet som gjør det. Sentrum har valgt side i norsk politikk. Det er kontantstøtten de har satt foran alle andre saker, og det betyr pr. i dag høyrepolitikk på alle andre områder også. Det valget må sentrum ta ansvaret for selv. De må ikke skylde på andre. Men jeg syns jo de slipper altfor lett unna med å skylde på Jagland og Arbeiderpartiet hver eneste gang. Rundt juletider syntes jeg ikke vi hørte noe annet. Hver gang det var et eller annet som var galt, som regjeringspartiene skulle skylde på, var omkvedet: Det er Jaglands skyld. Hvis en har mot og styrke og lyst til å drive en regjering, må man selv ta ansvar for den politiske alliansen man inngår i.

Nå er spørsmålet til SV og Arbeiderpartiet: Skal også vi sette kontantstøtten foran alle andre saker i de neste to årene i Stortinget? Som SV ser det, har vi tre store utfordringer som vi ikke kan vente med å starte å løse. Det ene er at forskjellene i Norge øker. Det fins folk som sliter enormt i et velstandssamfunn. På den andre siden er det noen som blir enormt mye rikere. De som har inntekter fra aksjeutbytte, har fått et kjempeløft i løpet av de siste årene. Det går an å omfordele i Norge. Det er ikke mange milliardene som skal til for å avskaffe fattigdommen i Norge hvis det fins politisk vilje til det.

For det andre trengs det en omfattende skolereform, særlig i ungdomsskolen. Når 25 pst. av elevene i ungdomsskolen sier at de mistrives, når avstanden mellom standarden på det veldig mange unger har hjemme, og det de møter på skolen, er et kjempegap, og når vi sliter med å rekruttere lærere og få dem til å stå på med entusiasme i skolen, da trengs det en kjempereform.

For det tredje trenger vi å gjøre en kursomlegging når det gjelder miljøpolitikken. Det er ikke noe land i Europa som bruker så lite på kollektivtrafikk som Norge. Det merker folk som bor i byene, hver eneste dag. Og det merker særlig ungdom i distriktene når de må ringe til pappa og be om å bli hentet. I distriktene er det mye ungdomspolitikken i forhold til kollektivtrafikken.

Jeg lurar på om det egentlig er slik at sentrumpartiene er veldig uenige seg imellom om hvilke samarbeidspartnere de egentlig ønsker. Når Kristelig Folkeparti og Kjell Magne Bondevik på Kristelig Folkepartis landsmøte sier at de ønsker å bli det ledende borgerlige partiet, er det kanskje slik at Kristelig Folkeparti ønsker å samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet, mens Senterpartiet har andre interesser. Så langt har de faktisk klart å

slippe unna med den utfordringen det kunne vært, på grunn av kontantstøtten.

Det som er den store utfordringen for flertallet i denne salen, er om det er mulig å finne noen måter å samarbeide på, slik at det går an å ta tak i de viktigste utfordringene for framtiden, eller om de neste to årene fortsatt skal gi Høyre og Fremskrittspartiet mer innflytelse over norsk politikk enn det velgerne vil ha.

Vi har nå brukt 2,2 milliarder kr pr. år til kontantstøtten. I løpet av en fireårsperiode er det nesten 10 milliarder kr. Det ville finansiert en hel ungdomsskolereform. Med det kunne man gått løs på en av de viktigste oppgavene vi står overfor. Det er å kaste bort både tid og penger i forhold til en av de store oppgavene. Spørsmålet er om ikke kontantstøtten i seg selv er ille nok, og om ikke velgerne skal få høyrepolitikk i fordelingspolitikken, i skolepolitikken og miljøpolitikken med på kjøpet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tom Thoresen (A): Jeg var enig i svært mye av det Kristin Halvorsen sa om kontantstøtten. Men Øystein Djupedal har altså i et avisintervju i dag, og for så vidt også i innlegg i denne debatten, uttalt seg slik at man må forstå det slik at SV nå kan støtte kontantstøtten. Nå vil jeg jo tro at det er problematisk for SV i forhold til den rent familiepolitiske siden ved det. Men det har altså Djupedal sagt at han skal løse ved å holde seg for nesa. Men det er jo kanskje også en innrømmelse til en type politisk argumentasjon som Kristin Halvorsen selv var inne på. Arbeiderpartiet har sagt ved de korsveiene det har vært aktuelt, at vi er villige til også å snakke om kontantstøtten. Men Regjeringen har stilt ultimatum. Regjeringen har forlangt at kontantstøtten skal gjennomføres fullt ut. Det vil si at en av kjepphestene til ett av regjeringspartiene har forhindret samtaler med Arbeiderpartiet, og for så vidt også SV, om å finne fram til samlende løsninger. Det er beklagelig i seg selv. Men jeg tror ikke det kan løses ved at vi ved framtidige forhandlinger og debatter skal bøye oss for dette ultimatum på dette ene felt i forhold til alle de andre områder som det er aktuelt å diskutere. På tross av at SV også har noen interessante inntektsforslag, det skal jeg medgi, er det altså slik at ved å binde seg opp til over 2 milliarder kr i årlige overføringer på denne måten, ville det i virkelighetens verden redusere våre muligheter til å føre en fornuftig barne- og familiepolitikk på andre felter. Der eksisterer det dessverre ikke noen sareptakrukke. Det må vi også ta inn over oss ved framtidige budsjettbehandlinger.

Kristin Halvorsen (SV): Arbeiderpartiet og SV er helt enige når det gjelder synet på kontantstøtten, og jeg tror at det ved neste stortingsvalg meget mulig kan bli flertall for de partiene som er imot kontantstøtte. Jeg tror ikke at skattebetalere flest finner seg i over lang tid at de skal være med på å finansiere et system som er slik at alle som ikke velger barnehageplass til sine barn, uansett hva de velger som alternativ, skal belønnes.

Men så er spørsmålet: Skal vi la det være den saken som forhindrer at Arbeiderpartiet, SV og sentrumspartiene kan drive fornuftig politikk på andre områder i løpet av denne stortingsperioden? Det kommer aldri til å være slik at SV legger fram et forslag til budsjett der vi støtter kontantstøtten. Men spørsmålet er om vi kan klare å bli enige med sentrumspartiene om et forslag til en omfordeling fra de rike i Norge og til dem som sliter mest, f.eks. få til et skikkelig løft når det gjelder boligpolitikk. Og hvis vi kan klare å få til en politisk enighet om en ungdomsskolereform, skal vi da si nei takk på grunn av kontantstøtten? Da blir det enda verre for dem som er avhengig av en mer solidarisk fordelingspolitikk.

Jeg syns at Arbeiderpartiet i altfor stor grad har blitt sittende med svarteper når det gjelder kontantstøtten. Det er urettferdig, syns jeg. Sentrumspartiene har selv valgt å sette den foran alt annet. Men jeg tror at SV og Arbeiderpartiet kunne utfordret sentrumsregjeringen mye mer offensivt ved å stille noen helt klare politiske krav om noe som kunne måles om 20 år – mindre forskjeller, bedre miljø, skikkelig skolepolitikk. For da ble det jo klart for alle og enhver også hvor dyr denne kontantstøtten egentlig er, hvor mye lenger vi ville ha kunnet komme hvis man kunne tatt hele eller deler av denne kontantstøtten. Da tror jeg rett og slett at man, både SV og Arbeiderpartiet, hadde kommet mye mer offensivt ut i å utfordre det Regjeringen plages mest med, nemlig at den må føre høyrepolitikk på nesten alle områder.

Randi Karlstrøm (KrF): Jeg oppfatter SV som en viktig alliert i miljøspørsmål, og litt av poenget med kontantstøtten var å hjelpe folk med tidsklemma og stress. Alt dette henger jo sammen med arbeidet med å finne en annen utvikling enn den hyperaktive, miljøødeleggende stresskulturen som vi lever i i dag.

SV er det opposisjonspartiet som tydelig uttaler at de har som mål å få ned forbruket av hensyn til miljøet og av hensyn til fordelingen globalt. Kristelig Folkeparti mener også at dette er veldig viktig. Ja, dette er et stort verdispørsmål for vår generasjon, og det er det virkelig store utviklingsdilemmaet.

Statsbudsjettet har både kortsiktige og langsiktige elementer, som Kristin Halvorsen kjenner godt til fra sin tid i finanskomiteen. SV kritiserer Regjeringas miljøpolitikk i statsbudsjettet, men hvis man ser på våre – sentrumspartiens – og SVs forslag, er det kanskje mest på tekniske og begrensede økonomiske områder vi ser forskjellen.

Jeg tror at Kristin Halvorsen og SV vil være enig med meg og Kristelig Folkeparti i at arbeidet med å redusere forbruket i den rike verden og redusere energiforbruket, som er forurensningens tvillingbror, er viktige delmål for virkelig å få dreid økonomien og utviklingen i en mer bærekraftig retning. Mitt spørsmål til SVs parlamentariske leder er derfor: Hvilke faktorer, hvilken satsing på enkeltelementer i SVs budsjettpropplegg mener du er med på i praksis å få redusert forbruk og energiforbruk i Norge? Ser Kristin Halvorsen noen systemfeil i vårt økonomiske system som gjør det vanskelig, ja kanskje umulig, faktisk å få gjort noe med de lange linjer i den store miljøpolitikken?

Presidenten: Presidenten minner om at all tale skal rettes til presidenten.

Kristin Halvorsen (SV): Først til noe av begrunnelsen for kontantstøtten. Ja, jeg tror at mange ikke forstod før den var innført, hva kontantstøtten egentlig var. Jeg tror at mange trodde at det skulle være for at foreldre og barn skulle bruke mer tid sammen, ikke at man skulle belønne alle som ikke valgte barnehageplass. Man kan jo jobbe 100 pst. og mer enn det og få kontantstøtte, bare man ikke har barnet sitt i en barnehage.

Men det som jo er baksiden for veldig mange, slik kommuneøkonomien ser ut nå, er at barnehageplassene blir så dyre. Når vi ser hva kommunene rapporterer inn, er det at barnehagene blir kjempedyre. 3 800 kr var prisen for en barnehageplass, fortalte en ung mor jeg traff for ikke så lenge siden. Og hva betydde det? Jo, det betydde at foreldrene måtte jobbe mer for å klare de utgiftene de hadde. Så der legger man jo inn en utgiftsøkning direkte til barnefamiliene som gjør at de må henge mer i stroppen enn det de ellers ønsket. Vi trenger rimeligere og mer fleksible barnehager for å imøtekomme det forholdet som representanten Karlstrøm var inne på.

Så til de litt mer langsiktige spørsmålene i energipolitikken. SV har jo tort å legge inn en økning når det gjelder elavgiften. Prisen er i snitt 6 prosent rimeligere i år enn i fjor. Og det vi ser, er jo at det som øker mest, er de private husholdningenes strømforbruk. Jeg tror at nordmenn hadde hatt mye å lære bare av dansker, som slår av lyset når de forlater et rom, og som blir helt sjokkert over oss fordi lyset flommer overalt hele tiden. Men da kan man både bruke pris, og man kan gjøre slik SV har foreslått, få et lån gjennom energiselskapet som man kan betale ned på strømgregningen, og på den måten legge om energiforbruket i huset. Dermed kommer man ut med et langsiktig lavere energiforbruk uten at det i første runde koster en mer i investeringer. Godt forslag!

Lars Arne Ryssdal (H): Kristin Halvorsen var i sitt innlegg opptatt av utjevning for de svake gruppene, og da vet vi at rentenedgang er viktig. Hvordan rimer det da at SV i sine budsjetter pøser på med penger i økonomien slik at rentenedgang blir umulig?

Riktignok var ikke SVs budsjett i høst verre enn at de forverret balansen med drøyt 4,5 milliarder kr. Men i tillegg ville noen av de inndekningene de hadde for sine forslag, bl.a. et kutt på Forsvaret på 3 milliarder kr, som først og fremst gikk på investeringer, betydd at aktivitetsøkningen i økonomien deres ville vært nær doblet. Det ville sørget for at barnefamilier og andre med store lån fortsatt ville slite med de høye rentene vi hadde i fjor høst, og antakelig et enda høyere rentenivå.

Kristin Halvorsen tar til orde for bedre kommuneøkonomi. Hvis vi husker tilbake til kommuneøkonomien i 1998, delvis i 1997, var det jo en ganske høy vekst i økonomien til kommunene, men mye av dette ble spist opp fordi temperaturen i økonomien gav ekspansive lønnsoppgjør i kommunene. Det ble ikke noe særlig igjen av det.

Så snakker Kristin Halvorsen om kontantstøtten, som i dag er noe som en holder seg for nesen av i SV, men som allikevel ikke skal være til hinder for forlik. Og hun sier også mellom linjene at det gode med kontantstøtten det er de tilfellene hvor foreldrene bruker mer tid sammen med barna. Men hvordan rimer det med at SV i sitt opplegg til revidert nasjonalbudsjett, og sist høst, sier at det er helt greit å kutte kontantstøtten fullstendig ut fra 1. august? De foreldrene som har tatt permisjon fra jobb, som ikke har en jobb i høst fordi de vil bruke mer tid sammen med barna, skulle de eventuelt – hvis SVs forslag skulle bli vedtatt – bare finne seg i å stå uten jobb og uten kontantstøttepengene? Er det god utjevningspolitik?

Kristin Halvorsen (SV): Det viktigste SV gjør i sine alternative statsbudsjett, er å bremse den voldsomme økningen i det private forbruket og sørge for at de offentlige tjenestene, som skole, helse, barnehager osv., er med i veksten. Vi driver omfordelingspolitikk. Det er det vesentligste kjennetegnet ved SVs politikk. I revidert nasjonalbudsjett er SVs forslag i sum 1 milliard kr i forbedring av balansen i forhold til det som stortingsflertallet til syvende og sist her i kveld vedtar. Så det er omfordeling og ikke utdeling som er det vesentligste ved SVs forslag. Og det tror vi faktisk er veldig viktig, for hvis vi tar 1990-tallet over ett, kan man se at økningen i det offentlige forbruket har vært mye lavere enn økningen i det private forbruket. Det er det skolebarn f.eks. møter hver eneste dag, når man ser hvor mye dårligere standard det er ved veldig mange barns hverdag på skolen, i forhold til det de er vant til hjemme.

Jeg tror at hvis vi ikke klarer å få omfordelt på det, kommer mange til å ønske å legge noen egne kroner ekstra til og kjøpe seg inn i en privat skole. Jeg tror faktisk ikke at folk flest vil finne seg i at det er en så stor standardforskjell. Det er det absolutt vesentligste. Derfor vil SVs forslag når det gjelder rentenivå, ikke variere stort fra verken Høyre eller stortingsflertallet her. Dessuten tror vi at man kunne være mer offensiv i forhold til å få satt ned renta.

Så når det gjelder kontantstøtten: Det er klart det ville betydd problemer for folk hvis man overraskende her i kveld skulle få flertall for å fjerne kontantstøtten fra 1. august. Men vi syns at det er en vesentlig sak å vise hvordan de kronene ellers kunne vært brukt til ting som barnefamiliene er opptatt av. Det er det vesentlige ved SVs forslag. Man har faktisk valg mellom andre måter å gjøre det på, som ville skapt mer fleksibilitet i barnefamilienes økonomi.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Sylvia Brustad (A): Etter å ha hørt på debatten her i dag, må en kunne slå fast at sentrumpartiene mener at situasjonen i Kommune-Norge er såre vel. Dette til tross for at 1998 så langt er det dårligste året for kommunene på hele 1990-tallet, og 1999 ser ut til å bli enda verre, alt

dette mens Senterpartiet har hatt – og har – kommunalministeren.

Barnehageutbygginga har stoppet opp, prisene går til værs, skolefritidsordningene har blitt mye dyrere, noe som gjør at foreldre må ta barna sine ut, og den offentlige skolen i en del kommuner forringes eller legges ned til fordel for satsing på privatskoler. Samtidig er det mange kommuner som har problemer med å innfri egenandelene for å kunne ta ut de nødvendige penger til helse og eldre. Det er selvfølgelig et framskritt at Regjeringa nå bevilger mer penger til eldresatsinga, men det hjelper lite hvis kommunene ikke har mulighet til å legge egenandelen i potten, som de er nødt til for å få ut de pengene.

Det er på denne bakgrunn Arbeiderpartiet har foreslått å styrke kommuneøkonomien – mer frie midler og mer satsing på barnehager og skoler.

Det er interessant at Senterpartiet og regjeringspartiene ikke vil være med på dette, men velger å samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet. Fremskrittspartiet har til og med sagt at de ikke har noe engasjement overfor kommunene – for dem som skulle være overrasket over det! Og det er kanskje derfor representanten Holte syns det er litt beklemmende og derfor har en litt lettvint omgang med fakta, som vi har hørt fra denne talerstolen tidligere i dag. Han sa bl.a. i forbindelse med debatten om kommuneopplegget for neste år, som vi hadde for to dager siden, at det var full støtte til Regjeringas opplegg. Dette er faktisk feil. Hvis representanten Holte hadde lest innstillinga og hørt på debatten, så hadde han oppdagat det. For Arbeiderpartiet har sagt klart fra at det kommuneopplegget som Regjeringa har lagt fram, er for dårlig. Vi er nødt til å bevilge minst 1 milliard kr mer for neste år for å ivareta det tjenestetilbud som vi mener er riktig. I tillegg har vi sagt at vi må ha en bedre fordeling mellom kommunene. Vi vil ikke, slik Senterpartiet er med på å legge opp til nå, at barn og unge skal betale regninga for at de rikeste blant oss skal bli enda rikere.

Så sa representanten Holte at lav rente er viktig for kommunene, og han brukte det som argument for at Senterpartiet ikke har gitt mer til kommunene. Ja, det er klart at lav rente er viktig for kommunene, som det er for folk flest. Men Senterpartiet kunne ha vært med på et opplegg som hadde gjort at vi ikke hadde hatt det rentenivået vi har i dag, og som kunne ha gjort at renta hadde vært lavere, og at vi samtidig hadde fått mer i reelle overføringer til kommunesektoren. Men det har Senterpartiet og Regjeringa valgt bort, og da forventer jeg faktisk at partiets representanter står oppreist i forhold til det. Og jeg vil ha meg frabedt at Arbeiderpartiet blir tatt til inntekt for et kommuneopplegg som vi har gitt klart uttrykk for er altfor dårlig.

Representanten Holte sa også at Senterpartiet skal være til å stole på for kommunene, og at Senterpartiet er forutsigbart og gjenkjennelig. Til det har jeg bare lyst til å nøye meg med å sitere senterpartiordfører Thor Tøllefsen fra Karlsøy, som sa følgende om statsbudsjettet for i år:

«Nå er en grense nådd for svikeyfull handling overfor partiets egne velgere. Det er nemlig intet mindre enn

et svik, dersom partiets statsråder skal godta bruk av 3 mrd. kr. til kontantstøtte for småbarnsforeldre, mens distriktene og Kommune-Norge samtidig vil bli rassert.»

På meg virker det ikke som om Thor Tøllefsen og andre senterpartiordførere jeg møter, kjenner igjen sitt eget parti. Tenk om Senterpartiet heller kunne være med på å sikre kommunene bedre rammevilkår, isteden for å anklage Arbeiderpartiet for at vi skaper usikkerhet og er uansvarlige fordi vi sier at vi vil gi mer penger til kommunene for resten av dette året og for neste år.

Vi i Arbeiderpartiet syns ikke det er å skape usikkerhet eller å være uansvarlig når vi sier klart fra at vi vil bygge flere barnehager, vi vil få ned prisene i barnehagene og i skolefritidsordningen, vi vil styrke den offentlige skolen, og vi vil sørge for at de eldre får sin nødvendige omsorgsbolig og sjukehjems plass når de trenger det. At Senterpartiet har en annen oppfatning om dette, må vi bare ta til etterretning.

Per Erik Monsen (Frp): Utgangspunktet for denne debatten er revidering av det vedtatte budsjettet for 1999. Når jeg nevner dette, er det fordi det foreligger en rekke forslag i innstillingen som Fremskrittspartiet ikke har sluttet seg til til tross for at forslagene er i tråd med Fremskrittspartiets politikk. Vi mener altså at f.eks. store endringer i skatter, avgifter og bevilgninger som ikke er begrunnet i faktiske endringer i forholdene etter at budsjettet ble vedtatt, ligger utenfor rammen av denne behandlingen.

Men Regjeringen prøver seg på noen grep som Fremskrittspartiet synes er alvorlige. Særlig er det grunn til å reagere på forslaget om å fjerne hovedstadstilskuddet på 150 mill. kr., med en begrunnelse som faktisk smuldret opp under behandlingen i komiteen. Utgangspunktet var en skattesak hvor det ble anslått at Oslo kommune var skyldig 128 mill. kr., og at det skulle trekkes ytterligere 22 mill. kr., fordi Oslo kommune har et inntektsnivå som ligger forholdsvis høyt, og fordi Regjeringen har et generelt inndekningsbehov i budsjettet.

Når det så den 4. juni i år, midt under behandlingen i komiteen, kommer et brev fra finansministeren som forteller at beregningene nok var feil, og at det korrekte beløp sannsynligvis ikke skulle være 128 mill. kr., men i underkant av 50 mill. kr., blir dette med respekt å melde for useriøst. Hovedstadstilskuddet som ble innført i budsjettet for i år, skulle være en delvis kompensasjon for Oslos tap av inntekter ved overgang til statlig selskapskatt. Å fjerne dette nå, midt i året, er uansett begrunnelse helt urimelig, ikke minst fordi alle andre kommuner som er i samme situasjon, som altså skylder skatt til Hydro-selskapene, får strøket denne skattegjelden. Fremskrittspartiet vil naturligvis stemme mot dette forslaget.

Når det gjelder reduksjonen i tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser, som vi var med på i høst, bygde dette på anslag fra Regjeringen på den faktiske aktiviteten i kommunene, og ikke på noe ønske fra vår side om å utsette gjennomføringen av planen. At disse tallene viste seg å være feil, og at planen nå ser ut til å kunne gjen-

nomføres innenfor den opprinnelige tidsrammen, ser vi på som positivt. Men det er også viktig at de kommunene som ikke greier det, nå kan få noe lengre tid på seg.

Fremskrittspartiet har i mange år arbeidet for å få til stykkprisfinansiering innen bl.a. helsevesenet. Med ISF, innsatsstyrt finansiering, har vi kommet et stykke på vei. Ordningen har vært en suksess. Aktiviteten har økt, og det er ikke blitt påvist noen uheldige effekter av ordningen. Men det har vært uheldig at systemet for registrering av pasienter, diagnoser og behandlingsopplegg ikke er så klart at feil kan unngås. Om dette ikke ryddes opp i, kan det bidra til å skade den innsatsbaserte finansieringens omdømme, noe som ville være uheldig for norsk helsevesen, med 300 000 pasienter i sykehuskø.

Jeg tolker det slik at når flertallet i innstillingen mener at det bør skje oppgjør for effekt av registreringsomlegging, og at dette bør legges til grunn for oppgjøret for 1998, og videre legger til grunn at Regjeringen kommer tilbake til Stortinget med nødvendige forslag til bevilgning høsten 1999, betyr dette at fylkeskommunene vil få dekket det de har til gode.

Fremskrittspartiet mener at dagens budsjetteringsordning fører til en uakseptabel rasjonering av helsetjenester, og at kap. 730 post 60 må gjøres om til overslagsbevilgning. Det er et syn som deles av flertallet i komiteen, alle bortsett fra Sosialistisk Venstreparti.

Neste skritt må være å få økt stykkprisandelen til minst 60 pst., og at stykkprisfinansieringen går direkte til sykehusene, slik Fremskrittspartiet har foreslått. På den måten vil vi kunne få et mindre komplisert system og mer forutsigbare budsjetteringsopplegg for sykehusene.

Til slutt noen ord om kommuneøkonomien, og da holder jeg Oslo utenfor. Arbeiderpartiet foreslår i innstillingen å øke rammetilskuddet til kommunene over post 60 Innbyggertilskuddet med 100 mill. kr., og antyder at dette skal kunne løse problemer i barnehagesektoren og i skolefritidsordningen, og samtidig gjøre det lettere for kommunene å benytte seg av de øremerkede tilskuddene innenfor bl.a. eldreomsorg og helseplaner.

Av en samlet kommuneøkonomi på rundt 200 milliarder kr utgjør dette 0,5 promille. Det er som å gi en med 200 000 kr i årslønn 100 kr i lønnspålegg. Det er i beste fall symbolsk og vil neppe løse noe som helst. Samtidig går Arbeiderpartiet imot å gi kommunene mulighet til å konkurransetsette deler av sine oppgaver for på den måten å kunne spare det mangedobbelte beløp. Forstå det, den som kan.

Jan Petersen (H): Det er en del som har undret seg over at Høyre har flyttet på såpass mye i dette reviderte nasjonalbudsjettet, og har forsøkt å bruke en slags form for formalprosedyre på at det ikke burde gjøres. Men jeg vil gjerne understreke at når det er gjort, er det fordi det oppfyller en av de mest sentrale målsettinger ved årets budsjett, det Regjeringen selv kalte sitt overordnede mål, og det var å beholde stramheten. Og skal man nå dette som Regjeringen for et år siden kalte sitt overordnede mål, er man faktisk nødt til å gjøre grep i den størrelsesorden som Høyre har gjort.

Renten er riktignok i ferd med å gå rett vei, men vi ligger fortsatt betydelig over det europeiske nivået og tilnærmingen kommer ut i fremtiden. Derfor må det understrekes at for hver dag disse differansene består, for hver dag renten ikke kommer ytterligere ned, betaler enkeltpersoner, bedrifter og kommuner mer enn nødvendig. Det er derfor vi har ment at det er riktig å fastholde denne overordnede målsetningen.

Det har vært snakket litt om de forhandlinger som har vært ført. Til det er det å si at det ikke egentlig har vært noen forhandlinger. De samtalene vi har hatt med regjeringspartiene, har dreid seg om å få regjeringspartiene til å fremme forslag i overensstemmelse med den avtalen vi inngikk i høst. Derfor ble det oppretting når det gjelder Forsvaret, når det gjelder innsatsstyrt finansiering av sykehusene, og når det gjelder Politiet. Det kan man vel egentlig ikke si er forhandlinger, det er simpelthen å rette feil i budsjettoplegget. Men vi må konstatere med skuffelse at regjeringspartiene ikke har vært villig til å gå inn i reelle forhandlinger om de tingene vi ønsket å legge på bordet, for nettopp bl.a. å møte den overordnede målsetting som Regjeringen understreket i fjor. Det må vi bare konstatere, og det er underlig at finansministeren bebreider Stortinget for sluttresultatet, når regjeringspartiene selv ikke har vært villig til å ta noe som helst grep for å møte den situasjonen. På den måten understreker finansministeren Regjeringens rolle som sekretariat mer enn som ledende organ, og det har jo vært en av innvendingene til måten regjeringspartiene har forvaltet sitt mandat på.

Selv om det er mye som går bedre, er jeg uten videre enig med Thorbjørn Jagland i at det ikke må få oss til å sette kortsiktigheten i førersetet. Problemet er at når utviklingen går i riktig retning, blir man så opptatt av og begeistret over dette, at man glemmer at det er enkelte viktige grep som må gjøres for fremtiden, og i vårt budsjettoplegg er det tatt slike grep for fremtiden. Vi understreker at vi må satse mer på norsk skole. Bare i begrenset grad kan skolen forbedres gjennom mer penger, men på kjerneområdet er faktisk også penger en viktig faktor, og kjerneområdet er å heve læreryrkets status og forbedre lærernes situasjon. Derfor er mer penger til etterutdanning en del av det som ligger i forslaget.

Jeg tror at Arbeiderpartiet er på fullstendig feil vei når de gjør kampen mot privatskoler til det store poenget. Riktignok sa Jagland i replikk svar til meg i sted at han ikke kunne skjønne hvorfor vi la sånn vekt på den betydning privatskolene kunne ha, når de var så få. Men det er omtrent som saltet i grøten. Det er nødvendig å ha det der, men det har en funksjon selv om man ikke putter oppi en hel kilo, ja, kanskje poenget nettopp er ikke å putte oppi en hel kilo.

Vi legger vekt på infrastruktur, på veibygging. Jeg legger merke til at Senterpartiet i avisene går inn for dette, men det er altså i avisene. Også på dette området dobbeltkommuniserer Regjeringen. I praksis gjør de ikke noe på dette området.

Vi tar på alvor at vi taper markedsandeler ute, og vi fremmer forslag for å bedre sokkelens konkurransedyk-

tighet. På det området er Høyre, Fremskrittspartiet og Arbeiderpartiet enige, og Regjeringen har sin vane tro tenkt å ha meninger om dette til neste år.

A s m u n d K r i s t o f f e r s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Tom Thoresen (A): Jeg er uten videre enig med Jan Petersen i det faktum at det at ulike kryssende flertall nå gjør dette budsjettet mer ekspansivt ved revidert, er regjeringspartienes fulle ansvar. Skal man ha en helhet i budsjettet nå under revidert nasjonalbudsjett, er det opplagt at det ansvaret må ligge entydig hos Regjeringen og hos Regjeringens støttespillere i Stortinget. En opposisjon kan ikke påta seg totalansvar for økonomien hvis Regjeringen og regjeringspartiene selv ikke gjør det.

Men det er slik at ved en rekke korsveier nå har nettopp Høyre inngått forpliktende budsjettoplegg, senest ved budsjettbehandlingen sist høst. Da har man sikkert fått gjennomslag for mye god høyrepolitikk – det vil si, det vet jeg at man har – men man må også ta ansvaret for de totale resultatene. Og det var da budsjettbalansen for dette året fikk sin første alvorlige svekkelse. Vi har fått en situasjon hvor tiltak overfor en verkstedindustri som har svarte hull i ordrebøkene i tiden framover, er kommet i gang altfor seint. Vi har fått se at økende problemer med gjennomgangstrafikk og grenshandel fortsetter å øke i mitt hjemfylke. Dette har Høyre en vesentlig del av ansvaret for, ikke fordi Høyre ikke hadde andre primære standpunkter, men fordi Høyres interne prioriteringer i forhold til et kompromiss gjorde at dette var man villig til å ofre. Jeg vet at det kan være vondt å høre, men det gjelder faktisk også når man bøyer seg for de parlamentariske maktmidler, slik det skjedde her på disse tider i fjor vår.

Jan Petersen (H): Jeg er selvfølgelig uten videre enig i at det vi stemmer for, det skal vi også ta ansvar for.

På kort sikt er det svært mye som går bedre i norsk økonomi, og det tror jeg ikke minst det budsjettvedtaket vi fikk i høst, har vært medvirkende til. En ting er at vi beholdt om lag den stramheten som var – det var ikke store forskjellene – og hvis jeg ikke tar veldig mye feil, har vel Arbeiderpartiet også ved det de nå har lagt frem, akseptert at dette nivået ikke var så galt når alt kommer til alt. Men jeg vil også legge vekt på at vi fikk skatteprofilen vår igjennom. Det tror jeg faktisk har vært svært viktig for at det lønnsoppgjøret vi nå fikk, ble så gunstig som det ble, fordi de prisimpulsene som Regjeringen hadde bakt inn i budsjettet, jo ikke lå der. Vi syns derfor at vi har all grunn til å ta en del av æren for at tingene går i riktig retning.

Men jeg deler den bekymringen som dreier seg om fremtiden, som også Thorbjørn Jagland gav uttrykk for. Derfor er det nødvendig å sørge for å holde fast ved det vi oppnådde i høst. En av grunnene til at vi har foretatt så store forandringer, var jo nettopp behovet for å beholde

(Petersen)

den stramheten som budsjettet har. Det var derfor vi ønsket å komme i forhandlingsposisjon med regjeringspartiene – som de altså ikke ønsket å gå inn i. Nettopp av hensyn til grensehandelen, som Tom Thoresen snakket om, har vi nå konkrete forslag på det punktet, og vi mener f.eks., i motsetning til Fremskrittspartiet, at dette er en så pass akutt utfordring at vi bør gjøre noe nå, og ikke skjerm oss bak rent formelle regler om hva man egentlig bør gjøre ved en budsjettrevisjon.

Så vi mener at den måten vi nå håndterer revisjonen på, ivaretar det verdifulle og det gode i det vi oppnådde i høst. Og så må vi altså evne å se utover dagen, for nettopp å fortsette på rett kurs.

Siv Jensen (Frp): I innstillingen foreligger det særlig tre mindretallsforslag fra Fremskrittspartiet som det på mange måter undrer meg litt at Høyre ikke har sluttet seg til.

Det første gjelder et forslag om å be Regjeringen fremme forslag om å legge om til en innsatsbasert finansiering av eldreomsorgen. Hva er grunnen til at Høyre ikke kan tenke seg å få en utredning av et slikt system, når Høyre i all sin argumentasjon knyttet til eldreomsorgen er opptatt av konkurranseutsetting også på dette området?

Videre foreligger det et mindretallsforslag om å be Regjeringen utrede ulike modeller for en omorganisering av Folketrygdfondet, slik at man får sett på eierskapsstrukturen i Norge, på forvaltningen av norsk kapital, og ikke minst på hvordan vi skal løse de fremtidige pensjonsforpliktelsene. Dette burde være et viktig punkt også for Høyre, og det er kanskje litt overraskende at de ikke gir sin tilslutning til det.

Så til det tredje forslaget. Det dreier seg om å be Regjeringen redegjøre for på hvilke områder norsk lovgivning og norske rammebetingelser divergerer vesentlig i forhold til EUs, og dermed blir et direkte hinder for næringsutvikling fordi Norge blir liggende etter utviklingen i EU.

Det kunne være interessant å høre Jan Petersens forklaring på hvorfor Høyre ikke har gitt sin tilslutning til disse tre forslagene, som altså ikke får noen konsekvenser for inneværende års budsjett, men som vil være viktige grep og viktige føringer både for statsbudsjettet for 2000 og ikke minst inn i det nye årtusen.

Jan Petersen (H): Jeg vil tippe at jeg nå kommer til å høres forferdelig arrogant, men jeg må ærlig innrømme at akkurat disse utredningsforslagene til Fremskrittspartiet ikke er det som har ligget aller øverst i min bunke når vi har behandlet spørsmål i revidert nasjonalbudsjett.

Det er en ganske forunderlig forskjell i tilnæringsmåte mellom Fremskrittspartiet og Høyre når det gjelder dette budsjettet. Høyre legger på bordet en rekke forslag om handling nå, vi vil gjøre konkrete ting – f.eks. når det gjelder grensehandelen, hvor vi går løs på alkoholavgiftene. Og hva er det Fremskrittspartiet – det partiet som en gang var til for å bekjempe statlig byråkrati – kommer

med? Jo, de spør oss hvorfor vi ikke kan være med på utredninger! De høres omtrent som regjeringen Bondevik, som møter alle utfordringer med utredninger istedenfor handlinger.

Jeg skal nå kikke litt på disse forslagene, men du store all verden, dette er jo langt fra hva som nå burde gjøres. Det er nemlig helt konkrete forslag om å møte utfordringene som burde vedtas i dag. Fremskrittspartiet viker altså unna, og så later de som om utredning er handling.

Du store all verden, i det partiet har det foregått en underlig utvikling!

Johan J. Jakobsen (Sp): Jan Petersen var opptatt av stramheten i budsjettet. Jeg må minne om at da Regjeringen la fram sitt reviderte nasjonalbudsjett, styrket den norske kronen seg, og da innstillingen fra komiteen forelå, fikk vi først en rentesenkning, og deretter ytterligere en styrking av den norske kronen. Så vi må kunne ta utgangspunkt i at markedet iallfall har reagert positivt både på det reviderte nasjonalbudsjettet fra Regjeringen, og på den innstilling som foreligger.

Ellers hadde jeg egentlig tenkt å gi honnør til Høyres leder for det medansvar som Høyre tross alt har tatt i en vanskelig periode. Men det må også bli en noe betinget honnør, for Høyres alternativ i revidert nasjonalbudsjett er i sannhet et studium verdt. En del av de kuttene som Høyre foreslår, er etter min oppfatning ganske useriøse og for en stor del uakseptable for sentrumspartiene. For hva skal en si når Høyre foreslår 330 mill. kr i kutt i SND og næringsutvikling, 540 mill. kr i kutt i FN og bistand, en halv milliard, 500 mill. kr, i kutt i en framforhandlet jordbruksavtale, 860 mill. kr i kutt, sjablonmessig, i forhold til administrative utgifter?

Mitt spørsmål blir: Hvem andre enn Fremskrittspartiet mener Petersen kan tenke seg å sluke dette agnet? Dette er forslag som for sentrumspartiene, som jeg sa, er helt uakseptable.

Jan Petersen (H): Jeg syntes det var hyggelig det representanten Jakobsen sa om medansvar. Og det er riktig, vi inngikk i budsjettforhandlingene i fjor nettopp for å bidra til det felles beste. Og så må vi altså registrere at da budsjettet i år skulle revideres, kom vi ikke i posisjon til å forhandle. Det eneste vi kom i posisjon til, var å slå i bordet og si at nå må dere i hvert fall nullstille budsjettet til det vi ble enige om i fjor. Men lenger kom vi altså ikke.

Vi hadde ønsket å gå inn i og snakke om flere ting som burde gjøres, fordi det er en del ting som kommer til å glippe ut mellom fingrene på oss hvis vi ikke nå adresserer dette. Og da vil jeg gjenta den advarselen Thorbjørn Jagland gav, nemlig at nå må vi passe på at vi ikke blir så begeistret over at en del ting går i riktig retning, at vi lar kortsiktigheten sitte i førersetet. Jeg er dessverre redd for at det hefter med Regjeringens forslag.

Når det så gjelder de forslag som nå Jakobsen var dypt uenig i, må jeg si at jeg synes han beskriver på en aldeles forbilledlig klar måte, men en trist måte, hvorfor det er så

vanskelig å foreta nødvendige omprioriteringer i forhold til det som er hovedoppgaver i det norske samfunn. Ja, det er nettopp denne manglende vilje til å flytte seg som gjør at vi har mangler i skolevesenet, mangler når det gjelder veibygging, mangler i politiet, mangler i Forsvaret, kort sagt på det som er våre kjerneområder. Det er så vanskelig å foreta omprioriteringene fordi de ikke er så kalt realistiske, fordi bl.a. Senterpartiet har så lite mot til å gjøre noe annet enn det de gjorde i fjor. Det er derfor vår oppgave med å forsøke å brøyte ny vei på disse områdene er så viktig, det er nettopp for å få oss ut av vane-tenkningen og endelig forsøke å få prioritert de offentlige midlene til de oppgavene som er de aller viktigste.

Presidenten: Replikskordskiftet er omme.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Det er grunn til å uroa seg over sysselsetjingsutviklinga i einskilde sektorar i Noreg. Dette gjeld spesielt oljerelatert sektor, det gjeld verftsindustrien, og det gjeld bygg og anleggssektoren. Regjeringa har lagt fram eit revidert budsjett utan særlege tiltak for å møte dette. I staden for å sjå problema i augo legg dei framfor alt vekt på å forklara vekk realitetane. Det hjelper folk som er eller vil verta permitterte eller oppsagde, svært lite. Dei treng å veta at aktive tiltak vert sette inn. Nokre av tiltaka må skje på kort sikt for å hindra dramatiske fall i sysselsetjinga, andre tiltak må vera meir langsiktige.

Finansminister Restad sa ved framlegginga av revidert budsjett at alle pilene som skulle peika oppover, peikte oppover. Han må då ha gløymt tal for arbeidsløysa, eller meiner han at det er bra for norsk økonomi at arbeidsløysa stig, og at dei arbeidslause og permitterte i tilfelle skal betala for dette? Eg vonar at det ikkje er tilfellet. Det vil aldri vera Arbeidarpartiet sin veg.

Arbeidarpartiet har teke utviklinga i dei utsette næringane på alvor lenge. Me gjekk imot reduksjon i verftsstøtta i 1997 og 1998, me gjekk imot auka CO₂-avgift på norsk sokkel i 1998 og elles imot alle forslag om auka avgifter for næringslivet. Me har arbeidd hardt for å leggja fram ei næringspakke i samband med revidert nasjonalbudsjett. Det har me gjort i samarbeid med dei utsette næringane, og forslag til tiltak har vorte godt mottekne.

Pakka inneheld element som er viktige både på kort og lengre sikt, f.eks.:

- auka løyvingar til fornying av fiskebåtar
- auka løyvingar til fornying av ferjer
- ombygging av landgangsfartøy
- løyving til havforskningsfartøyet «G. O. Sars»
- auka løyvingar til fiskerihamner
- auka løyvingar til studentbustader
- auka løyvingar til utviklingstilskot i SND og til kontrollordning for skjel
- mellombels fjerning av investeringsavgift på bygging og opprusting av vasskraftverk i to år
- ekstraordinære sysselsetjingstiltak – 4 000 fleire plassar

I tillegg kjem tiltak overfor petroleumsnæringa, eit område andre talarar har gjort greie for tidlegare.

Arbeid og utdanning for alle er dei viktigaste fordelingspolitiske verktøya me har. I tillegg til å sikra inntekt og velferd for den einskilde sikrar det inntekt til vår felles velferd.

Omstillingane i samfunnet går stadig fortare, og me må heile tida vidareutvikla og fornya vårt næringsliv. Det gjer me ved å nytta, ta vare på, vidareutvikla og fornya vår felles kompetanse. Det gjer me ved å leggja til rette for idémakarar og nyskaparar. Det gjer me ved å satsa på forskning og utdanning. Det gjer me ved aktive tiltak. Men det gjer me ikkje, som Regjeringa og regjeringspartia i stor grad legg opp til, ved å setja oss ned, lukka augo og vona at det heile går over.

Arbeidarpartiet er glad for å ha fått fleirtal for ein del tiltak som går i rett lei. Lat meg nemna bygging av fleire ferjer, fiskerihamner, barnehagar og studentbustader samt reduserte avgifter på bygging og opprusting av vasskraftverk. I tillegg er me med i eit fleirtal for auka rassikring. Alt dette er gode føremål i seg sjølv. I tillegg gjev det sysselsetjing i utsette næringar, ikkje minst i den hardt ramma verftsindustrien, der permisjonsvarsla har byrja å tikka ut.

Eg vil òg nemna at me får fleirtal for høgare rammer for forskings- og utviklingskontraktar, for desentralisert utdanning og for kontroll med blåskjelnæringa. Forskings- og utviklingsarbeid er ein føresetnad for framtidige arbeidsplassar, og kontroll med skjel kan vera med på å skapa og sikra viktige arbeidsplassar i Distrikts-Noreg.

Eg er lei for at ikkje regjeringspartia er med på å sikra fleirtal for å stoppa nedgangen i løyvingane til SND sine utviklingskontraktar. Løyvingane har vorte halvverte sidan 1997, og midlane for inneverande år vil knapt vara til over sommaren. Dette er å stikka hovudet i sanden.

Regjeringspartia går imot dei fleste av dei tiltaka eg har omtalt. Dei vil visst framleis sitja passive og venta og vona på betre tider. Dei lukkar på den eine sida augo for redusert industrisysselsetjing og auka arbeidsløysa og konsentrerer debatten om om tala er rette eller ikkje. På den andre sida aukar dei anslaga for dagpengar. Arbeidarpartiet sitt alternativ er aktive tiltak og 4 000 nye tiltaksplassar.

Eg vil vona at «forklaringens lys» vil skina over Regjeringa i løpet av sommaren og gje dei den naudsynte innsikt, slik at me kan sjå eit meir framtidsretta og aktivt budsjettforslag i møte til hausten. Dette er ikkje spørsmål om svartmaling, dette er spørsmål om å ha ein realistisk og framtidsretta politikk.

Johan J. Jakobsen (Sp): Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 1999 viser at sentrumsregjeringa har lyktes med det økonomiske opplegget som ble lagt fram i fjor høst.

For mindre enn ett år siden var den økonomiske situasjonen for Norge dramatisk. Turbulens i internasjonal økonomi, en ekstremt lav oljepris og ettervirkningen av et kostbart lønnsoppgjør førte til press mot den norske kronen og et høyt rentenivå. Regjeringen var villig til å ta belastningen ved å foreslå innstramninger i statsbudsjettet på nærmere 9 milliarder kr for å gjenskape stabiliteten i norsk økonomi som grunnlag for en lavere rente.

Ved avslutningen av denne stortingssesjonen kan vi slå fast at tilliten til norsk økonomi er gjenvunnet. Norges Bank har senket signalrenten fire ganger i løpet av fem måneder, kronen er fortsatt sterk, Oslo Børs har styrket seg med over 25 pst. i løpet av 1999, og ved utgangen av mai var ledigheten ca. 1 800 lavere enn for ett år siden – stikk i strid med hva pessimistene spådde i fjor høst.

Det skal selvsagt ikke stikkes under stol at økt oljepris har bidratt til å «smøre» de positive økonomiske trendene. Men det hører også med til historien at Regjeringen har gått i bresjen for at Norge skulle ta sin del av de produksjonskutt som har bidratt til den sterke økningen i oljeprisen. For å gjøre det økonomiske bildet komplett må vi ikke glemme at samarbeidet med partene i arbeidslivet om et moderat lønnsoppgjør også har bidratt til at norsk økonomi er «friskmeldt» når Stortinget i dag tar ferie.

Æren for den økonomiske stabiliseringsprosessen må selvsagt deles med flere, først og fremst med de opposisjonspartier som i Stortinget har vært villige til å ta medansvar for et stramt økonomisk opplegg, men også med partene i arbeidslivet, som har bidratt til en moderat lønnsutvikling som grunnlag for fortsatt sterk konkurransekraft.

Sammenlignet med fjorårets behandling av revidert nasjonalbudsjett og statsbudsjettet for 1999 har det vært lite dramatisk knyttet til årets budsjettrevisjon. Sentrumpartiene fant det denne gang hensiktsmessig å søke vekslende samarbeid med opposisjonspartiene i Stortinget for å finne samlende løsninger. Det reviderte budsjettopplegget for 1999 viser et marginalt avvik i forhold til Regjeringens forslag. Markedet har reagert positivt på stramheten i Regjeringens opplegg og de moderate endringene som ble resultatet av Stortingets behandling. Grunnlaget er med andre ord lagt for en ytterligere rentenedgang i andre halvår 1999.

Året 1999 vil gå over i historien som et tøft innstrammingsår. Det er ingen grunn til å legge skjul på at innstrammningene har hatt sin pris. Men den økonomiske gevinsten, som er resultatet av den stramme finanspolitikken, er også betydelig. Ved revisjonen av 1999-budsjettet kan en trygt slå fast at Regjeringens linjevalg i den økonomiske politikken har vært forsvarlig.

Innenfor et stramt budsjett har det allikevel vært mulig å ivareta viktige fordelingspolitiske oppgaver. Senterpartiet er tilfreds med at eldresatsingen videreføres, at de nye helsereformene er i rute, at kommuneopplegget er skjermet, og at den sterke distriktssatsingen i hovedsak er sikret. Dessuten er det grunn til å berømme Regjeringen og stortingsflertallet for viljen til å støtte den humanitære innsatsen i forbindelse med krigen i Kosovo.

Sentrumsregjeringen har etter min oppfatning vist en handlekraft og en styringsdyktighet det står respekt av. Selv med et smalt parlamentarisk grunnlag har Regjeringen fått gjennomslag for et økonomisk opplegg som har gjenreist tilliten til norsk økonomi. Når sentrumsregjeringen ved vårsesjonens avslutning kan vise til gode resultater, skyldes det bl.a. at sentrum har valgt en samarbeidslinje som har gjort det mulig å finne gode løsninger med vekslende flertall i Stortinget.

For sentrumpartiene vil det politiske regnskapet Regjeringen kan legge fram ved sesjonsslutt, være et godt utgangspunkt for den forestående valgkamp.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg føler trang til først å si at når man i debatter i denne salen hører på de parlamentariske lederne for regjeringspartiene, så kommer det en slags hallelujastemning i salen. Det er liksom bare «amen» som mangler. Det er kolossalt som man øser ut med «halleluja» i forhold til Regjeringen. Det kan kanskje være mange grunner til at det trengs.

Ellers er det blitt slik at det er kommet noe fremmed over Senterpartiet. Før partiet var en del av Bondevik-regjeringen, var Senterpartiet det partiet som kom med stadige utfordringer til Arbeiderpartiet om en bedre fordelingspolitikk. Det var en sikker konfrontasjon i enhver politisk debatt at Senterpartiet nærmest så det som sin oppgave og sin rolle å holde Arbeiderpartiet i ørene i fordelingspolitikken. Vi husker det alle sammen.

Nå snakker Senterpartiet lite og sjelden om fordelingspolitikk. I så måte var representanten Johan J. Jakobsen mer som en revisor å nevne i det innlegget vi hørte. Det er kanskje forståelig, ikke minst fordi det er svært mange som merker virkningen av den negative fordelingspolitikken som sentrumsregjeringen har stått for sammen med Høyre og Fremskrittspartiet. De merker det de som ikke får barnehageplass, de som ikke har råd til skolefritidsordning når kuttene er gjennomført fra Regjeringens side, de lavtlønte som blir fratatt retten til sykelønn og de barnefamilieene som har fått en renteregning på 15 000 kr.

Nå kommer det en fordelingsmelding, som også er kalt «forskjellsmeldingen». Jeg vil gjerne utfordre Johan J. Jakobsen og Senterpartiet: Ser Jakobsen og Senterpartiet i det hele tatt noen mulighet til å snu utviklingen når det gjelder fordelingspolitikk, hvis Senterpartiet og resten av Regjeringen skal fortsette med å gjøre opp budsjettene sammen med Høyre og Fremskrittspartiet? Eller er Johan J. Jakobsen og Senterpartiet enig i at det er en annen allianse der Arbeiderpartiet inngår som må til dersom man skal sikre en bedre fordeling?

Johan J. Jakobsen (Sp): Jeg har vanskelig for å forstå at Hill-Marta Solberg kunne oppfatte mitt innlegg som et halleluja. Jeg mener faktisk at jeg gav klart uttrykk for at den tøffe innstrammingspolitikken vi har vært gjennom, har hatt sin høye pris. Jeg synes også, når man har tatt den belastningen, at det må være lov til å glede seg over at de økonomiske pilene nå i hovedsak peker i riktig retning.

Når det så gjelder det spørsmål som Hill-Marta Solberg reiste, nemlig om Senterpartiets engasjement i fordelingspolitikken, brukte jeg faktisk en del av mitt innlegg til å si meg tilfreds med at eldresatsingen skal videreføres, at de nye helsereformene er i rute, at kommuneopplegget er skjermet, og at den sterke distriktspolitiske satsingen også i hovedsak er tatt vare på. Jeg mener fak-

tisk at alle disse sektorene av den praktiske politikk har med fordelingspolitikk å gjøre.

Så er det helt riktig som representanten Solberg sier, at det nå skal legges fram en utjevningsmelding. Det skjer vel om nøyaktig en uke fra i dag. Siden representanten Solberg er så opptatt av at Senterpartiet bør søke andre allianser, må jeg minne om at det grunnlagsmaterialet som ligger i bunnen for denne utjevningsmeldingen, er utviklingen i fordelingspolitikken fram mot 1997. Det omfatter ikke minst den perioden hvor Arbeiderpartiet har hatt ledelsen av landet.

Det som er realiteten, og som er det bildet som vil gå fram av grunnlagsmaterialet, er at vi i denne perioden har hatt en utvikling med sterk økning i forskjellene i det norske samfunn. Det er den utfordringen vi nå tar i den nye utjevningsmeldingen, og det er den utfordringen som denne regjering – det føler jeg meg ganske sikker på – vil møte på en offensiv måte, slik at vi kan få en utvikling som kan bidra til å dempe den utviklingen av ulikhetene som vi fikk ikke minst under Arbeiderpartiets regjeringstid.

Per Erik Monsen (Frp): Siden representanten Jakobsen har vært under ganske kraftige angrep, tenkte jeg at jeg skulle komme med noen trøstens ord. Jeg har registrert at i løpet av debatten har Senterpartiet fremstilt seg som kommunenes beste venn. Som mangeårig kommunepolitiker og fremdeles aktiv på den fronten synes jeg det er moro å komme med en melding om at det er ikke like elendig i alle kommunene i landet.

I den kommunen jeg kommer fra – jeg har ikke tenkt å si hvilken det er av redsel for at kommunen i etterkant skal bli straffet for det – er det faktisk slik at det er en tverrpolitisk forståelse at kommuneøkonomien er god. Det er slik at samtlige barneskoler er bygd ut og fornyet i forhold til 6-årsreformen, utbygging av samtlige ungdomsskoler er finansiert, og det er stort sett en tilfreds befolkning med de tilbudene som kommunen gir. Det er bare et problem: Når det gjelder å sikre overskuddet i år, som ligger an til å kunne bli ganske stort, får vi en rentenedgang. Det vil kommunen tape betydelige penger på.

Da spør jeg meg: Hva er det som gjør at det for noen kommuner er slik, mens det for andre kommuner er katastrofe? Jeg har funnet to forklaringer. Den ene er at i den kommunen jeg nå omtaler, har det aldri vært en sosialist som har hatt fingrene borti budsjettet – ikke noen gang! Den andre forklaringen må være at denne kommunen aldri har tatt opp mer lån enn den har hatt penger i banken, slik at det har alltid vært pluss på finansregnskapet. Det er antagelig mange kommuner som ikke har hatt det slik.

Mitt spørsmål er: Kan det være utgiftskåte politikere fra mange partier som har lånt seg til fant, som gjør at Kommune-Norge stort sett ligger dårlig an i dag?

Johan J. Jakobsen (Sp): La meg først si at Senterpartiet og jeg ikke i dag når vi behandler revidert nasjonalbudsjett, føler noe sterkt behov for trøstens ord fra Fremskrittspartiet. Vi synes den økonomiske utvikling

det siste halve året har vært så positiv og de økonomiske resultater av den politikk som har vært ført, har vært så positive, at vi ikke trenger noe trøstens ord fra Fremskrittspartiet.

Nå sa Monsen at situasjonen i Kommune-Norge ikke er like elendig overalt, og det er vel et riktig bilde. Men når Monsen legger til at den kommunale økonomien generelt sett er god, må jeg si at det er et utsagn man må ta med opptil flere reserver. Senterpartiet har aldri lagt skjul på at den kommunale økonomien er vanskelig for tiden, og at Kommune-Norge også har måttet være med og ta en del av de nødvendige innstramminger for å få en bedre stabilitet i økonomien. Men så har vi den situasjon at 2 pst. rentesenkning gjennom 1999 – bare i et halvt år – tilsvarer en lettelse for Kommune-Norge i størrelsesorden 1,2 milliarder kr. Senterpartiet har derfor egentlig ganske god samvittighet når det gjelder den linje vi har ført overfor Kommune-Norge.

Jeg vet også at den kommune som Monsen tydeligvis refererte til, nok er en unntakskommune, som ifølge Monsen taper på den positive rentesenkning vi har hatt det siste halve året.

Kjellaug Nakkim (H): Når det gjelder distriktene, er Senterpartiet svært positive i sin omtale. Spesielt Jørgen Holte var det i sitt innlegg. Det har da også resultert i at de har hatt utallige forslag til distriktspakker, fordi de har en målsetting om å opprettholde bosettingen overalt. Den siste pakken inneholder bl.a. positivitetsagenter og kvinnerettede tiltak, bl.a. innen fiskeindustrien.

Ifølge statsråd Enoksen omsettes distriktspakkene nå i konkrete prosjekter, og det vises i et avisinnlegg i Nordlys entusiastisk til et prosjekt i Nord-Troms, der man skal finne på tiltak som skal få ungdom til å bo, utdanne seg og arbeide i Nord-Troms. Samtidig går representanten Ringstad ut med en sviende kritikk av Regjeringens samferdselspolitikk og sier at det ikke nytter å spre litt penger på kvinnerettede tiltak og positivitetsagenter uten at næringslivet er liv laga. Og så fremhever hun videre at den store distriktspolitikken må på plass før smådistriktspolitikken. Veibevilgningene er for små, næringslivet i distriktene er avhengig av gode veier for å få kutt i avstandskostnadene, hevder hun.

Dette har Høyre hevdet lenge og fremmet forslag om, men den invitasjonen er ikke mottatt verken av Regjeringen eller regjeringspartiene. Veibygging er god distriktspolitikk, god sysselsettingspolitikk og god næringspolitikk. Men så har jo også de parlamentariske lederne Johan J. Jakobsen og Einar Steensnæs sagt seg enig i at veibudsjettene er for snaue, mens derimot parlamentarisk leder Gunnar Kvasheim sier at samferdselsministeren har jobbet hardt for å øke budsjettene, men at det er Stortinget som må kritiseres for at de ikke er større.

Nå må jeg spørre Jakobsen: Sier han seg enig i representanten Ringstads kritikk av den distriktspolitikk som Senterpartiet nå fører?

Johan J. Jakobsen (Sp): Det er helt riktig, som Kjellaug Nakkim sier, at Senterpartiet, både i Stortinget og i

regjering, har sett det som et viktig mål å styrke distriktspolitikken. Det har bl.a. ført til at den distriktspolitiske innsatsen for inneværende år, målt på den tradisjonelle måte gjennom disposisjonsrammen i budsjettet, i år er den største på nærmere ti år. Iallfall var den det i utgangspunktet, og den rammen er i liten grad blitt justert.

Når det så gjelder samferdselspolitikken, er det ingen grunn til å legge skjul på – og det har litt å gjøre med det jeg sa i mitt svar til Hill-Marta Solberg tidligere i dag – at når vi er i den situasjon at vi er nødt til å gjenskape stabiliteten i økonomien og er nødt til å foreta innstramminger i størrelsesorden 9 milliarder kr, er det ikke mulig å unngå at også en så stor og ressurskrevende sektor som samferdselssektoren blir rammet av det.

Vi har sett på året 1999 som et vanskelig år for samferdsel. Jeg har også uttrykt stor forståelse for den utålmodighet som Senterpartiets medlem av samferdselskomiteen offentlig har gitt uttrykk for. Derfor har også de parlamentariske lederne for sentrumspartiene sagt at det blir viktig å oppgradere samferdselspolitikken i den tiden som kommer, og jeg har store forventninger om at det skal skje.

Når det så gjelder Høyres alternativ, kan vi ikke se på Høyres samferdselsalternativ uten å se på hvilken måte Høyre finansierer dette. Og da må jeg tilbake til den replikkvekslingen jeg hadde med Jan Petersen tidligere. Med 0,5 milliarder kr i kutt på en framforhandlet jordbruksavtale, med 330 mill. kr i kutt i SND- og næringsoverføringer – synes jeg, når disse distriktsrettede tiltakene brukes for å finansiere annen distriktspolitikk, at Høyre bør ligge litt lavere i terrenget når en løfter fram de relativt begrensede forslagene som ligger i revidert nasjonalbudsjett.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Jens Stoltenberg (A): Vi har kommet et godt stykke ut i debatten om revidert nasjonalbudsjett, og mange talere fra Arbeiderpartiet har presentert vårt alternativ. Jeg skal prøve å kommentere noen av de påstandene som har kommet fra talere fra andre partier.

Først en åpenbar misforståelse fra finansministeren: I replikkordvekslingene etter hans innlegg hevdet han at da Senterpartiet var i opposisjon, hadde man alltid lagt seg på samme balanse i det økonomiske opplegget som det Regjeringen foreslo. Det er ikke riktig! Det har vært galt i mange år mens sentrumspartiene var i opposisjon. Jeg kjenner spesielt godt til arbeidet med budsjettet som vi vedtok høsten 1996, og revideringen av det samme budsjettet våren 1997. Da snakket vi om svekkelser i størrelsesorden 8-9 milliarder kr netto, etter at vi hadde tatt hensyn til det sentrumspartiene kalte inndekning. Brutto var det mye mer enn det. Men da hadde vi tatt med alt det som var foreslått av inndekningsforslag fra bl.a. Senterpartiet, og så gjenstod det fortsatt en svekkelse i størrelsesorden 8 milliarder kr høsten 1996 for 1997, og i samme størrelsesorden da vi skulle revidere det samme budsjettet. Nå er situasjonen en helt annen, nå er altså situasjonen den at man har opposisjonspartier på Stortinget

og som foreslår mer ansvarlige budsjetter enn Regjeringen. Likevel greier ikke Regjeringen å manøvrere seg slik i Stortinget at de får vedtatt budsjetter som er ansvarlige. Tvert imot svekkes budsjettene hver gang de er gjennom en behandling her i Stortinget. Det viser at Regjeringen ikke har den styringsdyktighet som er nødvendig for å få ansvarlige budsjetter igjennom. Derfor har vi fått svekkelse, både gjennom budsjettbehandlingen i fjor høst og gjennom revideringen nå i vår.

Det andre, som flere talere fra regjeringspartiene har hevdet, er at sentrumspartiene så alvoret i situasjonen for verkstedindustrien. Vel, det som er åpenbart, er at de i hvert fall ikke så det i fjor høst, og da hadde oljeprisen begynt å falle. Problemene var allerede varslet, og i fjor høst brukte mange av oss mye taletid gjennom debattene på å si følgende: Vi ser en todelt utvikling i norsk økonomi. Det er høy temperatur, god utvikling i totaløkonomien og i de fleste bransjer, men det er fare for tilbakeslag og økende ledighet, spesielt i verkstedindustrien langs kysten. På tross av dette fremmet Regjeringen så sent som i fjor høst – og stod på det gjennom budsjettforhandlingene – flere forslag som ville forverret situasjonen. De fremmet forslag om 20 pst. økning i CO₂-avgiften, de fremmet forslag om å øke bedriftsskattene, slik at f.eks. oljeselskapene ville stå overfor en marginalsatt på 79 pst., og de fremmet forslag om å redusere grensen for forenklet behandling av utbyggingssøknader fra 5 til 3 milliarder kr. Hver for seg er alle disse forslagene alvorlige, men summen av dem gav en klar melding om at Regjeringen ikke så alvoret i verkstedindustrien. Nå er det litt bedre, i den forstand at man i hvert fall har erkjent at det kan være noen problemer, og man har i hvert fall latt være å fremme forslag om forverringer – slik man altså gjorde i fjor – og i stedet har man forsøkt å fremme forslag til noen forbedringer som skal dempe problemene innenfor industrien.

Men da er det slik at bl.a. representanten Steensnæs kommer opp – i likhet med andre representanter fra sentrumspartiene – og skryter av en lang rekke tiltak som man fra Regjeringens side bør være litt forsiktig med å skryte av. Det ene Steensnæs nevnte, var at det var avsatt 3 milliarder kr til et forskningsfond som skulle hjelpe norske bedrifter. Det er et utmerket forslag – et forslag vi er store tilhengere av i Arbeiderpartiet. Vi er faktisk så mye tilhengere av det at vi foreslo det i fjor høst. Sammen med Høyre fikk vi flertall for det, et pålegg til Regjeringen om å komme med et forslag om et slikt forskningsfond. Sentrumspartiene stemte mot, slik at når Regjeringen nå kommer med det forslaget, så er det noe de er tvunget til av opposisjonen. Vi er glad for at de gjør som vi ber dem om å gjøre, men vi synes de skal være litt forsiktige med å skryte av forslagene, når de strengt tatt har argumentert mot dem og stemt mot dem.

Noe av det samme ser vi når det gjelder teknologifondet. Vi foreslo et teknologifond i fjor høst. Sentrumspartiene var mot det, nå kommer de med et forslag på 100 mill. kr. Det er fint, det er vi alle glade for og stemmer for, og det er bra! Det burde kommet i fjor høst, men det er bedre at det kommer nå enn aldri. Problemet der

var at finansieringen var helt uakseptabel. Man valgte å ta pengene fra kontantstrømmen fra oljevirksomheten før pengene ble ført inn i oljefondet, og dermed ble de utgiftene skjult på statsbudsjettet, selv om de skulle brukes til ordinær forsknings- og utviklingsvirksomhet. Og energiministeren svarte her da vi debatterte oljemeldingen, at de bl.a. kunne brukes til utvikling av bioenergi på Tjeldbergodden, og da er det altså helt ordinære forskningsmidler som er tatt inn i budsjettet og inn i norsk økonomi, uten at de kommer til syne i statsbudsjettet. Derfor gikk vi mot finansieringen, fordi det å ta pengene før de føres inn i budsjettet og inn i oljefondet, var en måte å undergrave ideen om oljefondet på.

Så er en lang rekke av Regjeringens talsmenn veldig fornøyd med renteutviklingen. Vi andre er også glade for at rentene nå går ned, at de har gått ned i flere omganger, og at de sannsynligvis fortsatt vil gå noe ned. Men det skulle i og for seg også bare mangle! Rentene i Norge har gjennom 1990-tallet, med noen få unntak i korte perioder, hele tiden fulgt rentene for det øvrige Europa. Og det betyr at når vi ligger over rentenivået i Europa, så er det høye renter for Norge. Situasjonen er den at etter at sentrumsregjeringen overtok, ble rentene i Norge økt kraftig, og innskuddsrentene i Norges Bank ble satt opp til 8 pst. Det førte til boligrenter opp mot 10 prosentpoeng. Nå er de altså satt ned til 6 pst., boligrenter er på 7-7,5 prosentpoeng, mens innskuddsrenten i Norges Bank altså er kommet ned i 6 prosentpoeng, og mange håper at de kanskje skal komme nedover mot 5. La oss si at vi får rentene ned i 5 prosentpoeng. Da er de fortsatt klart over det som var nivået da Bondevik-regjeringen overtok, og de er det dobbelte av hva de er i EU, der rentenivået er 2,5 prosentpoeng.

Det er klart at hvis man først tredobler rentene og så setter dem ned, slik at de bare er dobbelt så høye som nabolandenes, kan man jo si at man er stolt over at man har fått rentene ned. Men da vil jeg anbefale at man først firedobler dem, for da kan man sette dem enda mer ned etterpå og likevel havne på det dobbelte av det nabolandene har. Så problemet er i og for seg ikke at rentene går ned – det er vi alle glade for – problemet er at de gikk så veldig mye opp først, slik at de skal gå ganske mye ned før de kommer ned på det nivået de har pleid å være på i forhold til våre naboland.

Og da er vi tilbake til budsjettbalansen, i den forstand at når man nå sklir i budsjettpolitikken, halverer innstrammingen, og ikke er i stand til å gjennomføre et stramt økonomisk opplegg, er det ikke et umiddelbart problem så lenge oljeprisen er høy, fordi den er viktig både for rente- og kursutvikling, men det er et problem i det øyeblikket oljeprisen igjen kan komme til å falle. Da vil vi altså kunne oppleve at rentenedgangen kommer mye senere, blir mye svakere, og at faren for ny renteoppgang en gang i framtiden øker for hver gang denne regjeringen ikke er i stand til å gjennomføre forsvarlige budsjettopplegg.

Så har flere talsmenn for sentrumspartiene vært opp-tatt av at kostnadsutviklingen er kommet under kontroll. Ja, det blir igjen avhengig av hva man sammenlikner

med. Men det er altså slik at vi har hatt en kostnadsvekst i to år, som har ligget omtrent på det dobbelte av det våre naboland har ligget på, over 6 pst. i fjor, opp mot 5 pst. i år. Det er bra at det er lavere i år enn i fjor, men det er altså slik at i løpet av de to årene som nå er gått, har vi tapt hele forbedringen i den kostnadmessige konkurranseevnen, som vi vant de ti foregående årene gjennom moderasjonslinjen og solidaritetsalternativet. Resultatet er nå at vi ser en ganske skummel utvikling i norsk økonomi, der det er veksten i det private konsumet og veksten i skjermet sektor som nå holder aktiviteten oppe, mens industrien taper, investeringene faller og konkurranseutsatt sektor faller tilbake både i sysselsetting og produksjon. Det betyr at vi bryter med det som var tendensen og utviklingen på begynnelsen av 1990-tallet fram til 1997, der vi hadde vekst i industrien, og der det var eksporten og investeringen i virksomheten i konkurranseutsatt sektor som drev veksten. Nå er det det private konsum som gjør det, og det har vi sett tidligere at det er det farlig å basere seg på.

Så har få fra regjeringspartiene snakket om velferd. Det er kanskje ikke så rart, fordi kommuneøkonomien er stram. Kanskje først og fremst fordi kostnadene er høye, rentene er høye. Barnehageutbyggingen har fått en bråstopp, skolefritidsordningen er kuttet med 25 pst., og sykelønnsordningen for dem som tjener minst er fjernet helt. Dette er alvorlige tilbakeskritt i forhold til viktige velferdstiltak. Det er ikke en rasering av norske velferdsordninger, men det er et skritt i feil retning. Det er skritt som bør reverseres og rettes opp i neste års statsbudsjett, men da må sentrum velge å samarbeide – ikke til høyre, men til venstre, med sosialdemokratene.

Gunnar Kvasheim (V): «Opposisjonen slakter budsjettet», det var overskriften Aftenposten brukte da revidert budsjett ble presentert. Et visjonsløst og svakt budsjett, forklarte Per-Kristian Foss, mens Siv Jensen la til at budsjettet var kjedelig og uten vesentlige politiske grep. At Arbeiderpartiets Thorbjørn Jagland og Hill-Marta Solberg heller ikke var begeistret, framgikk av samme artikkel.

I dag diskuterer vi et budsjett som er endret med 0,1 pst. gjennom behandlingen i finanskomiteen. Det betyr at Regjeringens opplegg i det alt vesentlige får tilslutning. Nærmere blink er det vanskelig å komme. I nok en sak følges tøff retorikk opp med at Regjeringens opplegg i det alt vesentlige legges til grunn for det vedtak som blir gjort.

Det har på mange felter blitt fast mønster. Vi har sett det senest denne uken, hvor vi har hatt en debatt om rammevilkårene for olje- og gassvirksomheten. Hvor Regjeringens opplegg var utgangspunkt for de vedtak som ble fattet, og hvor en del av de bebudede forslagene ikke fikk flertall. Og vi så det når det gjaldt rammevilkårene for den kraftkrevende industrien, hvor det i det alt det vesentlige var Regjeringens opplegg som fikk flertall, til tross for at det var en forutgående og til dels hard debatt.

Dette bekrefter at Regjeringens forslag er avbalansert og godt gjennomarbeidet. Dessuten viser det at opposi-

sjonen kan ønske å endre på Regjeringens opplegg, men å makte å bli enig om hvordan det skal skje, ja, det er vanskelig. En sentrumsregjering har det beste utgangspunkt for å finne balansepunktet i økonomisk politikk. Det er et utgangspunkt som både høyrepartiene og Arbeiderpartiet mangler, det framgår også av de budsjettoppleggene de har presentert. Sentrum er det maktpolitiske veikryss i økonomisk politikk, man må innom sentrum for å finne de balanserte løsningene.

Da 1999 budsjettet ble behandlet, sa Venstre at det viktigste for oss var å bidra til rentenedgang. Renteøkningen er den mest sosiale måten å foreta innstramning på. Renteøkning er en klar belastning også for bedrifter og for kommunene. Det er meget tilfredsstillende at renten nå er på vei ned. Regjeringen er i ferd med å nå det som var et av de viktigste målene med 1999-budsjettet.

Det er også en positiv utvikling når det gjelder ledighetstallene, som holder seg lave tross spådommer fra Arbeiderpartiet og SV. Jeg håper man er i stand til å glede seg over at vi har de laveste mai-tallene for ledighet på ti år.

Da revidert budsjett ble lagt fram, var det noen som etterlyste sentrumsprofilen. Som om en skulle spa om budsjettet fullstendig og gi det en skjerpet eller annen profil i forbindelse med revideringen! Jeg går ut fra at det er bred enighet om at den beste karakter et revidert budsjett kan ha, er at det har den samme profil og den samme innretning som det budsjett som ble vedtatt i desember. Der var sentrumsprofilen tydelig på mange viktige områder, og den profileringen er fortsatt i behold.

Men det tas også noen nye grep i revidert, som viser hvilken politikk denne sentrumsregjeringen ønsker å legge om i retning av. Det tas grep som vil gjøre det lettere å gjennomføre generasjonsskifte i bedrifter ved at dokumentavgift kan trekkes fra i arveavgiften. Det foreslås 1 milliard kr av oljefondet som skal investeres med miljøføringer, og det er et område som flertallet tidligere ikke har vært villig til å gå inn på. Vi ser endog at Arbeiderpartiet, som før har vært mot dette, nå dobler for å få en profil i forhold til Regjeringen. Og det er en del av denne Regjeringens politiske misjon, å føre til nyteknisk også i opposisjonen.

Med dette budsjettet og med denne revisjonen er vi i ferd med å oppfylle flere av de løftene som Venstre og andre regjeringsparti gikk til valg på. Dagsavisen oppsummerte for kort tid tilbake det politiske arbeidet som Bondevik-regjeringen har gjort, og sa at en var om lag halvveis i forhold til det som var ambisjonsnivået i Voksenåserklæringen. Det må være en god status midt i perioden.

Så litt tilbake til en replikkveksling jeg hadde med Øystein Djupedal fra SV tidligere i dag, hvor jeg påpekte det meningsløse i at man kritiserer Regjeringen for ikke å ta tak i forhold til petroleumsnæringen, for så ikke å følge opp med noen forslag selv. Da svarte Djupedal at det ikke var korrekt når jeg sa at de var mot reduksjon i produksjonsavgiften. Det framgår i innstillingen fra energi- og miljøkomiteen at SV nå ikke er beredt til å støtte opp om dette forslaget fra Regjeringen, men vil avvente og ta stilling til det på et senere tidspunkt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Både i dette innlegget og i diverse innspel i media går det fram at representanten Kvasheim er svært godt fornøgd med alt Regjeringa gjer. I ei tid med store, mørke skyar, til dels uvêr i verkstadindustrien, i oljerelatert industri og i delar av bygg og anleggssektoren, gjev han inntrykk av at alt er såre vel. Det stemmer lite med den frustrasjonen og den bekymringa eg møter hos dei tillitsvalde i f.eks. Umoe Haugesund og Kværner Rosenberg og Kværner Egersund. Er verkeleg Kvasheim så lite bekymra for situasjonen som han gjev inntrykk av? Gler han seg til å koma heim og treffa dei Kværner-tilsette i Egersund?

Eg tykkjer elles at Kvasheim er på kanten av det uheiderlege i sin iver etter å framstilla ei passiv og nølende regjering som det beste som har skjedd dette landet. Han framstiller, som representanten Stoltenberg sa, tidlegare arbeidartiforslag som Regjeringa sin idé, f.eks. teknologifond, han framstiller pålegg frå eit fleirtal i Stortinget som Regjeringa sin idé, f.eks. forskingsfond, han seier det ikkje er forskjell mellom det vedtekte budsjettet og Regjeringa sitt forslag, og underslår at regjeringspartia her i dag går imot auka løyvingar til f.eks. ferjer, utbygging av barnehagar og studentbustader, for å nemna noko. Om det er nødvendig med referanse, kan eg m.a. syna til diverse lesarbrev i Stavanger Aftenblad.

Politisk usemje er ein føresetnad for demokratiet. Eg har respekt for politiske motstandarar som står for det dei gjer, og ikkje prøver å forklara vekk eller feilinformera. Ville det ikkje vore meir realt av representanten Kvasheim å informera om det Regjeringa og regjeringspartia er for og imot, og har han ikkje eit ekstra stort ansvar i så måte som parlamentarisk leiar?

Gunnar Kvasheim (V): Jeg gleder meg til å komme hjem til Rogaland og møte dem som er opptatt av de utfordringene som en har innenfor petroleumsnæringen og verkstedindustrien, for jeg er ikke av den oppfatning at alt er vel, og jeg er innstilt på å medvirke til å finne løsninger på de utfordringene vi står overfor. Men jeg er opptatt av å si at det er feil når en sier at Regjeringen ikke tar noen grep, ikke fremmer et eneste forslag som er rettet inn mot disse næringene, og det var det Arbeiderpartiet sa da revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram. Jeg gleder meg til å komme hjem og si at det er ikke store spennet mellom det som Regjeringen har lagt fram som sine forslag, og det som blir vedtatt i dag.

Når det gjelder eksempelvis produksjonsavgiften, er spennet mellom innretningen på forslaget fra Regjeringen og det som blir vedtatt i dag, ikke all verden. Det er en viss faseforskyvning i tid, men det er snakk om gradvis nedtrapping og en feltvis nedtrapping.

Når det gjelder CO₂-avgiften, som verkstedarbeiderne ble lovt skulle reduseres nå, har ikke flertallet klart å bli enige om en reduksjon, fordi Høyre og Arbeiderpartiet har ulike innretninger her, og dermed klarte en ikke å innfri dette. I sum betyr det at en står tilbake med det

Regjeringen har foreslått, pluss noen tiltak til, men ikke to vidt forskjellige bilder av dette.

Det andre som hører med i dette bildet, er at for å finansiere deler av de formålene som representanten viste til, har en kuttet i refusjonsordningen for sjøfolk. Det er en lite begeistret for i Rogaland – svært lite begeistret – og det er et av de områdene hvor det er størst engasjement når det gjelder LO, fordi en mener det er en trussel mot norske arbeidsplasser på norske skip.

Per Erik Monsen (Frp): Det er ikke alltid så lett å stille spørsmål til Venstre, for de er egentlig veldig vanskelig å få øye på. Men jeg regner med at de i hvert fall stiller seg bak de forslagene som er kommet fra Regjeringen, og føler et visst ansvar for dem.

Jeg har derfor et par spørsmål til representanten Kvasheim.

Det første går på politiet. Riktignok er det slik at Regjeringen har fulgt opp budsjettavtalen ved å foreslå 275 nye stillinger i politi- og lensmannsetaten. Men det har kommet en rekke uttalelser fra organisasjoner og politimestere som klart sier at Regjeringens forslag om 42 mill. kr ikke vil være tilstrekkelig til å opprettholde aktiviteten. Det er kort og godt for lite penger til å dekke de variable kostnadene, noe som fører til at en rekke politimestere har vært nødt til å gi instruks om at det ikke skal rykkes ut på kvelds- og nattetid med mindre liv og helse står i fare. Har en innbrudd ved nattetid, kan en altså ikke regne med at politiet vil rykke ut i store deler av landet. Nå har riktignok sentrum etter et visst press foreslått en tilleggsbevilgning på 20 mill. kr, men det er åpenbart også helt utilstrekkelig. Mener Venstre at det skal være slik her i landet at vi ikke kan forvente at politiet rykker ut når vi blir utsatt for innbrudd og andre overgrep utenom kontortid?

Det andre spørsmålet går på Oslo kommune. Her foreslår Regjeringen å fjerne 150 mill. kr, som utgjør hovedstadstilskuddet. Delvis ble det begrunnet med at Oslo hadde en skattegjeld, en gjeld til Hydro, på 128 mill. kr. Denne ble kort tid senere redusert til under 50 mill. kr i et brev fra finansministeren, men forslaget om 150 mill. kr opprettholdes uten noen ny begrunnelse. Sentrumpartiene støtter Regjeringens forslag, også etter at mesteparten av begrunnelsen da har blitt borte. I tillegg er det en rekke andre kommuner i samme situasjon som uten videre får strøket sin gjeld. Er dette seriøs behandling, og ville Venstre vært med på å behandle noen annen kommune på denne måten?

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Gunnar Kvasheim (V): Det var skuffende at fremskrittspartirepresentanten mente det var vanskelig å få øye på Venstre. Da er det trøst å hente i en del lederartikler i arbeiderpartiaviser den siste uken hvor en sier at Venstre nå er mer profilert og har større innflytelse enn Arbeiderpartiet. Det gjør godt for selvtilliten, men la nå det være.

Når det gjelder polititjenesten og den påplussingen som kom på budsjettet, gav finansministeren en fyllestgjørende og god redegjørelse for det i et innlegg tidligere i debatten, og jeg stiller meg bak det. Det er klart at disse midlene skal brukes til aktiv polititjeneste.

Jeg registrerer at det er uenighet knyttet til den begrunnelsen som Regjeringen gav for å kutte i hovedstadstilskuddet i forbindelse med revisjon av budsjettet – at en har hatt ulike synspunkter på det. Det som i alle fall står igjen, og som er betryggende i den situasjonen, er at Oslo kommune har en så stor økning i skatteinngangen at en vil være i stand til å leve godt med en slik justering. Det er derfor en forsvarlig justering som Regjeringen foreslår.

Per-Kristian Foss (H): Representanten Kvasheim var så vennlig å sitere min betegnelse på revisjonen av budsjettet. Det var en meget god formulering, synes jeg, selv i ettertid, nemlig «visjonsløst». Jeg må innrømme at det er ikke alltid jeg liker formuleringer i ettertid, men jeg synes i grunnen den er blitt bedre og bedre, og jeg synes debatten har bekreftet den til fulle. Det eneste Regjeringen er fornøyd med, er seg selv – altså at de har klart å bli enige – og de er fornøyd med å ha fått budsjettet gjennom Stortinget med bare å ha svekket det med 400-500 mill. kr. Det er ingen henvisninger til om det går bedre i landet, ingen henvisninger til om det hjelper industrien, de ledige verftsarbeiderne, offshore-industrien, og om det blir flere investeringer av dette. Jeg trodde i alle fall en kystens mann ville ha litt blick for kystens næringer, men det har han ikke.

Derimot har hr. Kvasheim blick for en merkelig form for parlamentarisme. Han sier til Nationen i går som forklaring på hvorfor det ikke blir noe særlig samferdselsbevilgninger med denne regjering:

«Derfor er det først og fremst Stortinget og dernest regjeringen som må kritiseres for at det ikke satses nok på vei.»

Har denne regjeringen tenkt å gå av, eller hvor lenge vil den bli sittende? For en regjering som sier at det er ikke vår skyld at vi ikke foreslår noen ting, må jeg si at mitt uttrykk «visjonsløst», som ble brukt om budsjettet da det ble lagt frem, kanskje ville være for svakt – den har jo gitt helt opp.

Jeg får avslutte med et spørsmål da, i erkjennelse av at jeg tror kanskje Regjeringen kan bli sittende sommeren igjennom. Jeg får sitere Terje Johansen igjen – han er populær, fordi han er opphav til en del sitater som er interessante. Han sa i fjor sommer: Jeg er livredd for at Regjeringen skal prøve å støtte seg til Arbeiderpartiet i budsjettet, da vil vi forsvinne ned i et sort hull.

Mitt spørsmål er om den parlamentariske leder og hans parti kan slutte seg til denne formulering.

Gunnar Kvasheim (V): Erfaringen fra budsjettarbeidet i fjor viste at det ikke var mulig å komme til en løsning med Arbeiderpartiet, fordi Arbeiderpartiet ikke var innstilt på å finne en løsning med sentrumpartiene.

Derfor var det en god advarsel når det gjaldt å satse på det kortet, for det kunne ikke føre fram.

Så er det en henvisning til noen få linjer jeg var sitert på i Nationen i går, der mitt hovedbudskap var at når et budsjett ikke inneholder nok midler, eksempelvis til vei, er det Regjeringens ansvar, og det ville være feil å utpeke en statsråd som den ansvarlige for det. Så understreket jeg også at det er Stortinget som til slutt vedtar budsjettet. Jeg får ta ansvaret for at det var formulert slik som det var i Nationen. Som tidligere journalist ville det ikke falle meg inn å legge ansvaret til noen andre.

Når det gjelder budsjettet og den hovedprofil det har, har jeg ikke problemer med å møte kystens folk, som Foss sier. Jeg mener det er et budsjett som tar på alvor den situasjonen som verkstedindustrien og petroleumsnæringen står overfor. Og det er godt dokumentert i debatten tidligere i dag.

Høyre har i sitt opplegg flere elementer som jeg vet er omstridt, og som jeg beklager, på nettopp disse områdene, bl.a. de meget omfattende kuttene når det gjelder SND. Jeg mener totaliteten i vårt budsjett utmerket godt kan måle seg med det som Høyre legger fram, som i tillegg forutsetter kutt i sykelønnsordningen på 755 mill. kr, noe Høyre visste det ikke var mulig å få flertall for da de la fram budsjettforslaget.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Carl I. Hagen (Frp): Statsbudsjettet som gjelder for 1999, og som vi nå skal foreta de helt nødvendige revideringer av, kom i stand gjennom en avtale mellom regjeringspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet, undertegnet 25. november i fjor. Forut for det var det imidlertid en relativt turbulent tid, og jeg synes det er fornuftig om det er flere av oss som prøver å lære en del av den prosessen som skjedde i fjor høst. I hvert fall har Fremskrittspartiet lært en del ting, og jeg har valgt å dele noe av lærdommen med Stortinget og med statsministeren.

Dette kompromisset og den avtalen som gjorde at Høyre og Fremskrittspartiet subsidiært sluttet seg til et endret opplegg fra regjeringspartiene i forhold til det av Regjeringen fremlagte statsbudsjett, kom også i stand med delaktighet fra statsministeren. Det var forhandlinger i regjeringsbygget noen sene nattetimer, og det var meget, meget hektisk stemning, med knappe tidsfrister. Det vil ikke Fremskrittspartiet være med på en gang til.

Skal vi føre seriøse forhandlinger om viktige ting for berørte bedrifter, personer, landsdeler og næringsgrener, skal det ikke være under tidspress. Vi har et godt ordspråk som heter «hastverk er lastverk». Det er også viktig at man skal få anledning til fullstendig ryggdekning i partigrupper, foreta nødvendige diskusjoner, foreta nødvendige beregninger istedenfor å gå igjennom et tyvetalls kapitler på 20 minutter fordi pressekonferanse var tillyst. Det er ikke noe særlig fornuftig – man må altså ha den nødvendige tid.

Jeg tror derfor at jeg vil gi Regjeringen det råd når den legger frem sitt statsbudsjett til høsten, at den ikke kaster bort tid før det settes i gang eventuelle forhandlinger,

som vi alle forventer vil være nødvendig, i og med at det om høsten er en hel pakkevotering for hele budsjettet.

Vi har merket oss at mange av regjeringspartiene – selv om vi også har merket oss at statsministeren er veldig påpasselig med ikke å være med på det, og det tror jeg er fornuftig – er veldig ivrig på å si at det er Arbeiderpartiet de helst vil samarbeide med. Hvis det er slik at man velger det, og det står Regjeringen fritt til selvsagt, tror jeg at vårt utgangspunkt vil være at vi skal ha tid til våre forhandlinger tilsvarende den tiden man bruker fra man begynner å forhandle med Arbeiderpartiet til man eventuelt kommer til Høyre og oss, uavhengig av eventuelle frister som måtte være.

Den andre lærdommen er at utformingen av en budsjettavtale må vi nesten være litt mer juridisk pirkete på enn det vi var sist. Det er en del formuleringer som skapte forhåpninger hos oss, som ikke helt har slått til. Vi har reagert relativt sterkt på Regjeringens forslag på nytt om å redusere Forsvaret, og på at det ikke ble innfridd på den positive måte vi hadde forventet når det gjaldt det vi fikk til med hensyn til politiet. Vi hadde ikke forventet at vi fremdeles skulle ha overskifter i Aftenposten, slik vi hadde forleden dag, om manglende utbetaling av innsatsbasert finansiering til sykehusene, at det fortsatt skulle være debatter om hvorvidt det er aksjene i Arcus som skal selges, eller om det bare er deler eller datterselskaper. Jeg kunne også nevne en del andre ting, f.eks. barnehagene, hvor vi hadde håp om langt mer rettferdighet mellom kommunale og private barnehager. Så jeg vil si at en slik avtale nok må være langt klarere og mer entydig enn slik den sist var formulert.

Det er et par av hovederfaringene, slik at vi ikke kommer til å gå frem på samme måte.

Det er også klart at vi heller ikke kan forvente det vi hadde sist, nemlig et landsmøte i Arbeiderpartiet som gjorde at Senterpartiet plutselig fant frem et par ekstra milliarder i kutt og et par andre ting, av frykt for at det skulle bli regjeringskrise.

Så helt til slutt: Jeg synes at Arbeiderpartiet nå skal slutte å late som, slik de også gjør i denne debatten, at 0,5 pst. mer til kommunesektoren bringer alle tjenestene innen kommunesektoren opp på et akseptabelt nivå for Arbeiderpartiet. Med den svartmaling som brukes, vil ikke 0,5 pst. ha noen særlig innvirkning, og jeg håper at vi ikke får høre så mye om det under kommunevalgkampen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Jens Stoltenberg (A): Jeg syns Carl I. Hagen nå holdt et veldig interessant og godt innlegg, i den forstand at han beskrev nøye og i minste detalj hva som var hans erfaringer med budsjettavtalen med regjeringen Bondevik i fjor høst, og hvordan han mente en framtidig budsjettavtale måtte se ut. Den skulle være juridisk bindende, så vidt jeg fikk med meg, og det nærmer seg vel noe som da nærmest må tinglyses og kanskje betales dokumentavgift for.

Men mer alvorlig og viktigere var at avtalen skulle gå på alle detaljer, være veldig presis og omfatte alle områ-

der, for å være helt sikker på at det ikke på noen måte kunne være misforståelser eller tolkningsrom, og man skulle ha god tid til å fastlegge alle disse enkelthetene. Og det kan jeg i og for seg forstå at Carl I. Hagen ønsker. Men det betyr jo at Fremskrittspartiet da i tilfelle ønsker at Carl I. Hagen skal være både opposisjonsfører og forhandlingsmotpart og samtidig nærmest inngå i rollen som statsminister og finansminister i den regjeringen han ikke er medlem av, fordi alt her skal fastlegges igjennom en detaljert avtale. Så egentlig er det ikke hva jeg sier som er interessant, men det er hva sentrumpartiene sier til det kravet, som blir det interessante, fordi det er åpenbart at det nå stilles veldig strenge krav til et framtidig budsjettssamarbeid med Fremskrittspartiet.

Jeg vil bare komme med ett spørsmål til Carl I. Hagen, og det er om det er partiprogrammet eller om det er det Fremskrittspartiet til enhver tid sier, som gjelder. Det er altså slik at i partiprogrammet står det at Fremskrittspartiet mener man skal ha stabil valutakurs, og at det er et veldig viktig mål. I den økonomiske debatten sier Fremskrittspartiet at man skal ha inflasjonsmål, som er det stikk motsatte.

I debatten om kommuneøkonomien i forrige uke var det mange talere fra Fremskrittspartiet som skrøt av at de ville bruke mer penger på barnehager. I partiprogrammet står det at de skal avskaffe all statsstøtte til barnehager. Hva er det som gjelder – det som sies, eller det som står? Fremskrittspartiet er imot masse avgifter, men de stemte for alle sammen i budsjettforliket i fjor høst.

Det hadde vært greit før vi nå går inn i sommerferien, og før valgkampen, å få en klargjøring av om det er det Carl I. Hagen til enhver tid sier, vi skal forholde oss til, eller om det er det som står i partiprogrammet.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg er glad for at Jens Stoltenberg bruker mye tid på vårt partiprogram – jeg er helt overbevist om at han vil få mange gode ideer og fornuftige tanker ut av det, hvis han leser det på en positiv måte istedenfor å lese det som en viss person leser Bibelen. Jeg sa ingenting om «juridisk bindende», jeg sa at vi ønsket noe mer juridisk klarhet, noe mer i den retningen. Det er noe helt annet enn juridisk bindende. Grunnen til at jeg sa det er at vi ikke senere skal få store diskusjoner om hva som egentlig er ment, krangel om oppfølging og slikt, pluss at vi har ganske god erfaring når det gjelder kontantstøtteavtalen, i hvert fall når det gjelder et par formuleringer som jeg var delaktig i å utforme, og som har låst situasjonen for hele fireårsperioden. Så litt mer av den type ting tror jeg vi vil være på jakt etter.

Når det så gjelder dette budsjettet som Jens Stoltenberg referer til, var det altså regjeringspartienes endrede budsjett, som vi gav subsidiær tilslutning til. Det var ikke slik at vi gikk jublende inn i det. Som Jens Stoltenberg utmerket godt vet, hadde vi betydelig skatte- og avgiftslettelser i vårt eget primære budsjett, og det er det man i tilfelle får måle oss på. Så kan man spørre hvilken budsjettpolitikk Fremskrittspartiet har stått på: Det er vårt primære budsjett som gjelder, og der hadde vi betydelige reduksjoner både i skatter og avgifter. Men som

hr. Stoltenberg også vet, for jeg har fortalt ham det i mange debatter etter hvert, har vårt partiprogram aldri vært ment å skulle gjennomføres på fire år – «mest mulig», står det i forordet, men det er også et langsiktig program.

Jeg har ikke noe håp om at ikke Stoltenberg på nytt kommer til å snakket om dette på utallige møter til høsten, men slik er det altså.

Når det gjelder barnehagestøtten, det statlige driftstilskuddet, har vi sagt at vi ønsker det avvirket og erstattet med kontantstøtte. Og det er i realiteten gjort for de aller minste barna, fordi statstilskuddet og kontantstøtten er det samme beløpet. Vi ønsket en modell hvor alle fikk det utbetalt, og de som hadde barnehageplass, betalte det så videre til barnehagene. Der har vi meget godt fulgt opp det som står i partiprogrammet. Og vi gjør så godt vi kan, etter beste evne, også på de andre områdene i partiprogrammet, som er gjeldende for vår politikk.

Per-Kristian Foss (H): I sitt innlegg gav Hagen en beskrivelse av erfaringer med samarbeidet med sentrumsregjeringen. Jeg tror vi langt på vei deler disse erfaringene. Og det understreker jo det råd vi gav Regjeringen i fjor, nemlig å velge kurs på forhånd, ikke late som de ville samarbeide med Arbeiderpartiet – hvilket vi vel knapt trodde var mulig – for så å snu seg til oss i siste runde. Det gav en veldig uryddig prosess og en veldig tidspresst prosess. Det tror jeg vi er enige om.

Nå må jeg nok legge til at fullt så ille som å samarbeide med Arbeiderpartiet i regjeringsposisjon var det tross alt ikke. Jeg erindrer jo så langt tilbake at jeg husker at sentrumpartiene fikk sin store seier ved å få innvilget et par milliarder kr – og det er ikke et lite beløp – i såkalt moms kompensasjon, som Bondelaget hadde krevd. Men det varte ikke mer enn halve året, for i revidert nasjonalbudsjett snappet regjeringen hele greia tilbake igjen, og sa at nå er det ny runde, nå må dere prøve om igjen. Så fullt så ille var det ikke. Jeg synes kanskje Stoltenberg også bør minnes om dette.

Vi, Høyre og Fremskrittspartiet, har jo hatt et godt samarbeid på mange områder. Jeg undrer meg likevel bare litt over Fremskrittspartiets nye holdning nå til revidert nasjonalbudsjett, hvor de skriver at de ikke vil foreta budsjettendringer «med mindre det foreligger klare begrunnelser for å foreta helt nødvendige justeringer». Dette er jo en politisk formulering som kan inneholde alt, og som kan dekke alt, fra å foreslå 3,8 milliarder kr i skattelettelser, som de har foreslått for sokkelen – et interessant forslag, vi går også i den retningen, om ikke fullt så dramatisk – til på andre områder ikke en gang å være med på 20 mill. kr.

Jeg skal ta et eksempel: Fremskrittspartiet og vi er enige om at det gis altfor lite støtte til lærlinger. Og her har det skjedd ting det siste halve året. Søkningen er dårlig, det er sviktende rekruttering til fagopplæringen. På det store Småtinget, ble det vel kalt, hvor småbedriftene var samlet, var vi faktisk sammen om å love lettelser i forhold til lærlinger. Vi har gjort det nå gjennom å øke lærlingetilskuddet. Men her er Fremskrittspartiet ikke

med, på tross av at de sa de skulle være med i meget nær fremtid. Der kjenner jeg ikke Fremskrittspartiet helt igjen.

Carl I. Hagen (Frp): Når det gjelder hovedspørsmålet til Per-Kristian Foss, gav Siv Jensen et meget godt og grundig svar på det både i sitt hovedinnlegg og i replikk-runden, og jeg ser ingen grunn til å prøve en gang til, for hr. Foss kommer ikke til å oppfatte dette likevel.

Kristin Halvorsen (SV): Nå tror jeg kanskje Carl I. Hagen trenger en aldri så liten ferie snart!

Jeg synes egentlig at det innlegget han holdt her nå, var et ganske sutrete og defensivt innlegg. Og det lurer jeg på om er fordi at det begynner å gå opp for Carl I. Hagen at det går opp for ganske mange velgere også etter hvert at Carl I. Hagen og Fremskrittspartiet faktisk har stemt for mer enn det de fleste partier har stemt for på dette Stortinget, og at veldig mye av den politikken som faktisk er gjennomført, er gjennomført med – og ikke mot, som de trodde – Fremskrittspartiets stemmer.

Da er det interessant å spørre seg: Hva er det Fremskrittspartiet bruker sin makt til når de har så stor innflytelse som de faktisk har i dette Stortinget? Jo, det er veldig mange av dem som ble rammet av endringen i sykelønnsbesemmelserne som tror at Carl I. Hagen har stått på deres side og slåss mot. Så sier jeg: Nei sorry, det var med Carl I. Hagens stemmer. Ha, ha – det lurer de nå på. Så sier jeg: Vær så god, se her!

Så er det fryktelig mange eldre mennesker som lurer på hvordan de i all verden skal klare disse økningene i egenandelene på medisiner, og tror at Carl I. Hagen er deres mann. Så sier jeg: Han har stemt for, sier jeg. Det er han, i forhandlinger med regjeringspartiene, som har sørget for dette.

Og så er det en del velgere som kommer og sier: Hvordan i all verden kan det ha seg at Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet driver og kryper for Fred. Olsen? Hvordan kan det ha seg at de er i ferd med ikke å kreve markedspris for en tomt og selge billig til en reder? Hvordan kan dette ha seg? Dette er Fremskrittspartiets politikk, det, sier jeg. Det er bare sånn at når de store karene kommer, hører de godt, men kommer det småfolk som tror at Fremskrittspartiet er de som slåss for deres sak, får de ingen ting.

Sannheten er at Fremskrittspartiet er det partiet på dette Stortinget som har ansvaret for mest! Kan vi ...

Presidenten: Taletiden er omme.

Carl I Hagen (Frp): Kristin Halvorsen sier at det var et litt surmulende innlegg. Jeg prøvde å være litt rolig for en gangs skyld jeg, og ikke hisse meg opp til de store høyder. Det har jeg tenkt å gjøre litt senere i aften, når vi skal ta et oppgjør med Stein Ørnhøis fanklubb i denne salen! (Munterhet i salen)

Men ferie skal jeg med glede innrømme at jeg gleder meg til, og jeg er helt overbevist om at det norske folk gleder seg til at både Kristin Halvorsen og jeg og Jagland

og en del andre skal ha ferie, slik at de også får ferie fra oss! (Munterhet i salen)

Så til at det var et defensivt innlegg. For øyeblikket må jeg innrømme at jeg ikke føler at det er jeg som har det store behovet for å være så veldig offensiv. Når hun snakker om de mange velgere, har de faktisk skjønt, tror jeg, hva vi har gjort, og resultatene er faktisk for oss tilfredsstillende når det gjelder meningsmålinger og oppslutning. Så at det skulle være vi som har det store behovet for å være så voldsomt offensive, kan jeg faktisk ikke se at det er noe særlig grunnlag for.

Det er vel heller andre som eventuelt blir preget av litt nervøsitet når det gjelder en del velgere. Og at vi har ansvaret for så mye – ja, jeg tar det fortsatt som en kompliment at vi har innflytelse. Og vi skal med glede bruke Kristin Halvorsen som sannhetsvitne: Ja, hvis man stemmer Fremskrittspartiet, får man også innflytelse.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 1999 står i skarp relieff til fjorårets budsjettrevisjon, som politisk var en svært krevende oppgave.

I fjor var det etter Regjeringens oppfatning nødvendig å markere at vi måtte påbegynne den innstramming som så ble fulgt opp gjennom budsjettopplegget for inneværende år. I dag har det vært en på mange måter udramatisk debatt. Regjeringen får, som det går fram av innstillingen, med små justeringer gjennom hovedprioriteringene i sitt opplegg.

Ved framleggelsen av nasjonalbudsjettet i fjor høst betonte Regjeringen usikkerheten i den økonomiske utviklingen. Betydelig uro i den internasjonale økonomi og i finansmarkedet, lave oljepriser kombinert med et tiltakende press her hjemme, var bakgrunnen for det.

Nå, nær halvveis ut i året, kan vi registrere følgende:

- Oljeprisen har tatt seg betydelig opp.
- Norges Bank har fire ganger satt ned signalrentene, med til sammen 2 prosentpoeng.
- Den norske kronen er tilbake – og vel så det – der den var før valutauroen i fjor.
- Vi har på det nærmeste bak oss et lønnsoppgjør med et lavt konfliktnivå og en synkende lønnsvekst. Regjeringens initiativ til et bredt inntektspolitisk samarbeid, der alle viktige parter trekkes med, har bidratt til dette.
- Den registrerte arbeidsledigheten så langt i år viser lavere tall enn i fjor. Denne uken var det 1 800 færre ledige enn for 12 måneder siden.

Jeg synes det er ganske utrolig at deler av opposisjonen ikke klarer å glede seg mer over disse utviklings-trekk, men bare fokuserer på uro og negative trekk. Opposisjonen skal riktignok være kritisk, men det – jeg holdt på å si – må nesten være litt trist å leve hvis en ikke klarer å registrere det som går bra, men straks må fokusere ensidig på de faresignaler som måtte være der.

Arbeiderpartiet har beskyldt oss for ikke å se framover når det gjelder arbeidsmarkedet og ledighet, men bare på situasjonen her og nå. Slik låt det også i fjor høst.

Da skapte partiet inntrykk av at ledigheten ville stige relativt fort og sterkt. Jeg registrerer nå at flere miljøer, bl.a. Arbeidsdirektoratet, som Arbeiderpartiet sverget slik til i fjor, har endret sine prognoser til å bli mindre dystre. Regjeringen tar likevel faren for ledighet på alvor, fortsatt full sysselsetting er vårt mål nr. 1 i den økonomiske politikken.

Jeg tror vi skal ha en viss ydmykhet i forhold til økonomiske prognoser. Vi snakker ikke om eksakt vitenskap, og en må til enhver tid bygge på et sett av forutsetninger, der forutsetningene kan endre seg.

Regjeringen er også ydmyk i forhold til *alene* å skulle ta æren for den positive utviklingen i norsk økonomi. Det ville være like galt som å gi Regjeringen skylden i fjor da vi hadde betydelige problemer. Det er flere faktorer som medvirker til at det nå går bra, og som medvirker til at det i fjor gikk dårligere. Det skal medgis at det er enklere å håndtere den økonomiske politikk når utviklingen går i riktig retning. Men det har vært en lang og til dels smertefull vei å gjenvinne tilliten til norsk økonomi og legge grunnlaget for lavere rente og for fornyet vekst.

Den økonomiske politikken er et virkemiddel, ikke et mål i seg selv. Den er et virkemiddel for å skape det samfunn som vi i Voksenåserklæringen beskrev slik:

«Et solidarisk og humant samfunn bygger på mennesker som viser medmenneskelighet, har omsorg for de svakeste og tar ansvar for andre, for miljøet og for kommende generasjoner.»

Dette er vår visjon.

Skal vi lykkes i å utvikle et slikt samfunn, må vi – som jeg også sa i min redegjørelse ved Stortingets partilederdebatt i februar – satse på et nyskapende Norge, et solidarisk Norge og et tryggere Norge.

Et nyskapende Norge utvikles gjennom utdanning som gir kompetanse, og forskning som gir ny teknologi. Regjeringens nylig fremlagte forskningsmelding er en oppfølging av dette.

Et solidarisk Norge må gjelde både innad i Norge og over landegrensene. Vi har tatt konsekvensene av det, bl.a. ved betydelige bidrag i forbindelse med konflikten på Balkan. Nasjonalt vil Regjeringen følge opp bl.a. gjennom stortingsmeldingen om utjamning av levekår.

Et tryggere Norge har med trygghet for helse, liv og eiendom å gjøre. Dette har vi fulgt opp gjennom eldreform, flere helsereformer og økt satsing på kriminalpolitikk. Og resultatene begynner å vise seg.

Sentrumsregjeringen har nå styrt halvveis ut i stortingsperioden. Vi vil om kort tid legge fram en oversikt over hvor mye av Voksenåserklæringen vi har gjennomført eller tatt opp. Jeg tror den vil vise at vi ligger godt an.

Det å være mindretallsregjering setter også sine grenser for hva vi kan få gjennom. Men målt mot tidligere mindretallsregjeringer fra Arbeiderpartiet, mener jeg faktisk at vi står oss godt og slettes ikke bare sitter for å sitte. Det er ikke noe grunnlag for noe annet enn mindretallsregjeringer nå, og da tror jeg faktisk sentrum er den mest styringsdyktige.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Thorbjørn Jagland (A): Norge står overfor to fundamentale utfordringer. Den ene er at det hvert år framover i en svært lang periode blir flere eldre som har krav på omsorg og pensjoner. Den andre er at næringslivet er inne i store omstillinger basert på kunnskap og ny teknologi. Disse utfordringer deler vi med de aller fleste andre land. Derfor leder statssjefer over hele Europa og i USA an i satsingen på utdanning. Det er for at ungdommen og voksne skal kunne ta de mange nye arbeidsplassene som kommer, slik at man kan sikre de eldres velferd inn i framtiden.

Men hva skjer her i Norge? Den store satsingen på utdanning avløses nå av småsatsing på privatskoler, mens de offentlige skolene får mindre bevilgninger. Skolefritidsordningen blir dyrere. Barnehagene blir dyrere. Med andre ord: Fellesskapene svekkes og blir mindre tilgjengelige i en tid da vi mer enn noen gang trenger felles møteplasser, særlig for barn og ungdom, og trenger en sterk offentlig skole, som man snakker om over hele verden.

Regjeringen har gjort det til en vane å møte slike betraktninger med at det er svartmaling. Jeg vil rett og slett spørre statsministeren om han denne gangen kunne legge det til side og være med på noen betraktninger om framtiden: Er statsministeren bekymret for at skolefritidsordningen blir dyrere, slik at de som har dårligst råd, først tar sine barn ut, og for at barnehagene blir dyrere, slik at det samme skjer der, og for at den offentlige skolen kan komme til å bli svekket? Det som i hvert fall ikke skjer, er at man fortsetter den sterke satsingen som Arbeiderpartiet hadde i ti år på den offentlige skolen.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Det er litt vanskelig å få tak i Arbeiderpartiets prioriteringer i politikken for tiden. For ett år siden het det: eldre og helse først, eldre og helse først, eldre og helse først. Nå heter det: arbeid og utdanning først, arbeid og utdanning først, arbeid og utdanning først. Hva er Arbeiderpartiets prioritering?

Tidligere het det at vi ikke har råd til å bruke disse pengene på kontantstøtten. Nå bruker Arbeiderpartiet selv det meste av pengene til kontantstøtten og til andre familiepolitiske tiltak. Så nå har vi plutselig råd til det. Det er veldig vanskelig å finne en linje i dette, og jeg må fastholde at jeg syns Arbeiderpartiet til tider svartmaler. Jaglands innlegg i dag var et eksempel på det. Det var et par setninger om at det går bra, og så var det alt som det var fare med. Et litt lysere syn på tilværelsen vil jeg anbefale for opposisjonens leder, ikke minst når han går inn i sommerferien.

Når det gjelder utdanning, får vi høre at vi ikke satser på offentlig utdanning, at vi isteden satser på private skoler. Men de beløp som brukes til private skoler, er jo ytterst små i forhold til de beløp som brukes på de offentlige skolene. 98,5 pst. av elevene går i offentlig skole, 1,5 pst. i private skoler. Man må ikke tro det er noe billigere å satse på offentlige skoler for disse elevene, som utgjør 1,5 pst. Gjennomgående er de private skolene faktisk billigere og sparer i så fall samfunnet for ressurser. Dette er en rar økonomisk betraktning. At Arbeiderparti-

et er imot private skoler, har vi jo visst gjennom mange tiår. Arbeiderpartiet har gått imot statsstøtte til private skoler, og det betyr jo at bare barn av rike kan gå der, og det har jeg aldri skjönt er sosialdemokratisk politikk.

Det er ikke riktig at ikke Regjeringen satses på utdanning. Vi har i samarbeid med partene i arbeidslivet lansert en kompetansereform som vi vil satse betydelige midler på. Vi har fremmet en stortingsmelding med større lokal handlefrihet i utdanningssektoren, vi er i ferd med å kartlegge høyere utdanning, det er foreslått et forskningsfond på 3 milliarder kr, vi har prioritert et betydelig antall nye studieplasser innenfor IT og innenfor helsefag, det er lagt opp til et økt samspill mellom skole og samfunn og entreprenørskap, og vi har forbedret studiefinansieringen.

Vi skal gjerne drøfte en ytterligere bedring av utdanningspolitikken med Arbeiderpartiet, men da syns jeg vi skal ha et mer realistisk bilde før vi starter diskusjonen.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg vil gjerne etterkomme statsministerens ønske om å snakke litt om det som går bra. Og det er noe som går bra: Innsatsbasert finansiering i sykehusene går bra, med økt aktivitet på sykehusene som følge av at de får betalt for det de gjør. Dess flere de opererer og behandler, dess mer penger får de, dvs. de skal i hvert fall ha det, hvis ikke da fylkeskommunen rapper pengene i og med at flertallet her sender dem via fylkeskommunen. Men det går bra! Det har vært en økt aktivitet og et vellykket system. Fremskrittspartiet mener at når vi har funnet på noe som går bra, måtte vi jo kunne bruke det kanskje på andre områder. I innstillingen har vi lansert ideen om å få et slikt system utprøvd og iverksatt også for eldreomsorgen, og det er jo langt enklere.

Innsatsbasert finansiering i sykehusene etter DRG-metoden: Det er hundrevis av forskjellige takster, for det er massevis av forskjellige ting som gjøres på et sykehus – det er meget komplisert, men på langt nær så komplisert som det er i det vanlige næringsliv, det er derfor det offentlige har hatt litt problemer med det, for de er ikke vant til denne måten å gjøre det på, men de begynner å få det til.

Men innen eldreomsorgen er det mye lettere å måle antall timer for en hjemmehjelp, en hjemmesykepleier. Det er mye lettere å finne frem til en standardsats, varierende litt over landet, for hva en sykehjemsplass av god kvalitet etter autoriserte krav dekker. En regelstyrt ordning også for eldreomsorgen, som gjelder sykehjem, omsorgsboliger, hjemmesykepleie, hjemmehjelp og andre tjenester, er selvsagt basert på at det er det offentlige som skal godkjenne om dette skal innvilges. Dette må det offentlige selvsagt kontrollere og godkjenne, akkurat som en lege må godkjenne at en pasient trenger en hofteoperasjon. Så mitt spørsmål til statsministeren er: Kan han fortelle noe om hva som eventuelt er grunnen til at Regjeringen ikke bør støtte innsatsbasert finansiering i eldreomsorgen?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Regjeringen og regjeringspartiene vil være åpne for å diskutere måter

å forbedre også eldreomsorgen på. Men som Carl I. Hagen vet, og som vi har tatt konsekvensen av når det gjelder sykehusfinansieringen, kan vi ikke basere all virksomhet der på innsatsbasert finansiering. Noe er en klar omsorgsdel, som ikke kan baseres på utførte operasjoner eller andre målbare oppgaver, og det vil også i veldig stor grad være tilfellet i eldreomsorgen. Det ligger også i begrepet «omsorg». Det er rett og slett snakk om i stor grad en medmenneskelig omsorg, hvor det gjelder å være til stede, og hvor en ikke på samme måten kan måle resultatet og kreve refusjon fra staten for det.

Men vi skal være åpne for å se om deler av den i tilfelle kan baseres på nye prinsipper og ideer, men det må aldri komme dit hen at hele helsestellet og hele eldreomsorgen legges om til et effektivitetsbasert system. Behovet for omsorg og tid, både til eldre og pasienter, skal fortsatt utgjøre et hovedelement i så vel helsetjenesten som i eldreomsorgen.

Jan Petersen (H): Finansministeren har i dag hårdnakkert fastholdt at han aldri har forespeilet at renten skal ned mot europeisk nivå i løpet av 1999. Han har gjort det klart at målet er år 2000. Men i Stortingets spontanspørretime den 17. februar i år sa han:

«Så mitt svar er fortsatt det samme: Det viktigste med budsjettet var å legge til rette for en reduksjon av rentene ned mot europeisk nivå i løpet av 1999, og det har vi fortsatt forhåpninger om skal skje.»

Det er jo noe helt annet enn det finansministeren hårdnakkert benektet tidligere i dag, og jeg skal ikke oppholde meg ved det formelle alvoret i det. Men det er jo virkelig et alvor når finansministeren ikke husker hva som er det viktigste målet med budsjettet for 1999.

Mitt spørsmål til statsministeren er da: Hvorfor har man nå endret denne målsettingen, skutt ut oppfyllelsen av den til år 2000? Skyldes det at man enten ikke har greid, villet eller hatt ryggrad til å holde den innstramningen som Regjeringen selv sa var et overordnet mål for budsjettet for 1999? Er han klar over hva dette koster for familiene som skal betale en høyere rente gjennom lengre tid, for bedriftene som skal skape arbeidsplasser, og for kommunene som skal tilrettelegge for eldre og skole?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Finansministeren har uttalt forhåpninger om rentenivået. Men hvis en leser presist det han har sagt, har han ikke – og det gjør enhver finansminister klokt i – lovt et bestemt rentenivå, men han har uttalt seg om forventninger og forhåpninger til hvordan det vil utvikle seg.

Jeg tror ikke det er justeringene i budsjettinnstramningen som gjør at en kan komme ned mot europeisk nivå i år 2000, til forskjell eventuelt fra ved utgangen av 1999, for hvis vi ser på markedets tillit til norsk økonomi, er den nå meget sterk. Selv etter den siste rentereduksjonen på onsdag, styrket kronen seg. Hvis markedet hadde hatt en sviktende tillit til finanspolitikken, altså til budsjettet, hadde det gitt seg helt andre utslag på kroneverdien. Men vi vet at Norges Bank, og det har sentralbanksjefen åpent redegjort for i avisartikler, legger flere

kriterier til grunn når det gjelder spørsmålet om renteutviklingen, bl.a. aktiviteten i norsk økonomi, inflasjonspress osv. Dette har han åpent redegjort for.

Aktiviteten i norsk økonomi er fortsatt såpass høy, og ledigheten er altså lavere enn i fjor, til tross for det noen spådde, at dette også er medvirkende. Denne regjeringen akter ikke å bruke en økende arbeidsledighet som virkemiddel for å få ned f.eks. inflasjon eller rentenivå. Men vi mener at budsjettet, slik det nå blir, er tilpasset den økonomiske situasjonen. Det mener vi markedets reaksjon tyder på. Tilliten er solid til norsk økonomi og til den norske kronen. Vi har også blitt hjulpet av en økende oljepris. Det legger vi ikke skjul på. Og vi tror at dette legger grunnlaget for en fortsatt rentereduksjon i 1999 og inn i år 2000.

Kristin Halvorsen (SV): Jeg leste et intervju med statsministeren i Dagsavisen her om dagen, en strålende fornøyd statsminister som gjerne ville sitte i seks år til. Det var for så vidt en selvskrytende statsminister, og det en vet kommer fra hjertet, skal man jo lytte til. Jeg skjønner også Regjeringens behov for å skryte av det de oppnår, for det er det ikke så mange andre som gjør, og da må en gjøre det selv! Men jeg lurer på om han innerst inne er godt fornøyd.

Nå har jeg brukt litt tid på å gå gjennom Voksenåserklæringen. Det er egentlig oppsiktsvekkende hvor høyt ambisjonsnivå Regjeringen hadde når det gjaldt skole- og utdanningspolitikk og andre områder som er viktige for barn og unge, og hvor lite av dette som er gjennomført. Det er faktisk bare én ting som er gjennomført, og det er kontantstøtten, mens det andre er forsømt.

Hvis vi tar for oss det som dreier seg om barn og unge, så skulle man ha barnehageplass til alle innen år 2000, egenbetalingen skulle ned, ikke opp, som er virkeligheten rundt omkring, og det skulle være mer rettferdighet når det gjelder permisjonsordninger for fedre. Alle de tre punktene stod før punkt fire, som var kontantstøtten.

Når det gjelder skolepolitikk, skal man redusere antall elever i klassene, man skal satse på IT, og man skal sikre alle grendeskoler. Det er ingenting å si på ambisjonsnivået. Jeg tror at den viktigste grunnen til at et økt antall elever går på private skoler, er at det er for dårlig standard i den offentlige skolen. Det kommer ikke til å være slik i tiden framover at folk finner seg i at standarden er så dårlig som den er mange steder. Og da lurer jeg på: Hvem skal Regjeringen alliere seg med for å få hevet standarden i skolen og på andre fellesarenaer for barn og unge? Har statsministeren noensinne hørt at Fremskrittspartiet har tatt til orde for en slik standardheving?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Hvor lenge denne regjeringen blir sittende, er selvsagt helt opp til Stortinget. Vi har betydelig ydmykhet overfor det at vi er en klar mindretallsregjering. Jeg har ikke spådd seks år, men det jeg ble spurt om, var hvis denne regjeringen går ut denne perioden, hva da? Da sa jeg at jeg ser ikke bort

fra at vi kan påbegynne en ny periode, og så la avisen sammen to år og fire år, som blir seks. Det får være avisens versjon.

Det jeg i hvert fall vet, er at Voksenåserklæringen, som Kristin Halvorsen nå ville ha et fullt regnskap for, er en erklæring for fire år, ikke for to. Vi skal legge fram oversikt over hva vi har gjennomført etter halvgått løp av denne perioden. Jeg vil påstå, som jeg også sa i mitt innlegg, at det blir en ganske bra oversikt, som vi kan være bekjent av. Så har vi to år til til å gjennomføre mest mulig av det øvrige. Det er jo komplett feil når Kristin Halvorsen skaper inntrykk av at det bare er kontantstøtten som er gjennomført fra Voksenåserklæringen. Jeg har ikke tid til å ramse opp alt det øvrige, men jeg kan nevne noe:

- Vi har økt minstepensjonen, som vi lovet.
- Vi har fått i stand en økonomisk opptrappingsplan for psykiatrien.
- Vi har fått tilsvarende for kreftomsorgen.
- Vi har fått tilsvarende når det gjelder sykehusutstyr – altså tatt konsekvensen av at helse skulle komme først.
- Vi har myket opp asylkriteriene.
- Vi har fått vedtatt en gjeldsplan for utviklingsland.
- Vi har økt stipendandelen i Lånekassen.
- Vi har skapt mer offentlighet i forvaltningen.
- Vi har økt bekjempelsen av vold på offentlig sted, og det begynner faktisk å gi resultater i et par av de større byene.
- Vi har økt satsingen på flere distriktpolitiske tiltak.
- Vi har økt satsingen på alternativ energi og enøk.

Jeg kunne ramset opp enda mer. Jeg får heller henvise til senere skriftlige dokumenter. Men det er altså komplett feil at det bare er kontantstøtten som er gjennomført.

Når det gjelder skolen, fedrerettigheter og andre saker som Kristin Halvorsen etterlyste, får vi se hva vi nå får til i de to år vi har igjen. Vi kommer med en barnehagemelding til høsten, som kommer til ta opp en del tiltak som jeg tror også vil møte velvilje hos Kristin Halvorsen. Vi kan gjerne samarbeide om ytterligere forsterkning av skolebudsjettet innenfor ansvarlige økonomiske rammer.

Thorbjørn Jagland (A): Jeg må si jeg er skuffet og overrasket over at også statsministeren – det har gått igjen i debatten her fra flere av representantene fra sentrumspartiene – bruker markedet i sin argumentasjon så mye som han gjør. Det er veldig kortsiktig. Bare på de to siste dagene har markedet svingt betraktelig når det gjelder vurdering av norsk økonomi, fordi det er kommet fram hva som faktisk er i ferd med å skje med statsbudsjettet. Nå har Regjeringen svingt med markedet i to år, og vi bør helst ikke ha noe særlig mer av det.

Så er jeg litt skuffet over måten statsministeren møtte min innvitt på. Mitt spørsmål var: Er statsministeren bekymret over at foreldrebetalingen i skolefritidsordningen øker sterkt, slik at de som har dårligst råd, må ta barna ut først? I Ski kommune har foreldrebetalingen økt med 11,5 pst. hittil i år, og det foreligger forslag om ytterligere økning. Er statsministeren bekymret over at prisene i barnehagene øker sterkt, slik at de bar-

na med foreldre med dårligst råd også der blir tatt først ut?

De private skolene er billigere, sier statsministeren. Arbeiderpartiet er ikke ute etter hva som er billigst. Man kan ikke legge det til grunn for hva som er best for skolen. Vi er ute etter hva som er best for samfunnet, og hva som – framfor alt – er best for de barna vi har her i landet. Vi er ute etter hva som skaper fellesskap.

Jeg vil utfordre statsministeren på følgende: Kan Regjeringen sende en klar melding til kommunene om at de ikke trenger å planlegge ytterligere økning i foreldrebetalingen i skolefritidsordningen og barnehager og ikke skjære ned på skolene i neste års budsjett, fordi Regjeringen vil fylle opp med penger slik at dette ikke blir nødvendig?

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Nå har jo Stortinget nettopp behandlet kommuneøkonomiproposisjonen og lagt rammene for veksten i kommuneøkonomien neste år. Innenfor de rammene må selvsagt kommunene nå planlegge sine kommunebudsjett for år 2000. Vi kan ikke frata kommunene selvstyret på slike områder som representanten Jagland nevnte. Det er klart at vi deler bekymringen over at viktige ordninger for barn og unge øker i pris. Det er betydelige variasjoner mellom kommunene, og det er en bekymring vi deler. Men vi kan ikke sette det kommunale selvstyret ut av spill gjennom statlige direktiver.

Når det gjelder barnehageutbyggingen og også kostnadene ved å ha barn i barnehage, vil Regjeringen satse på det området, og vi går gjerne inn i et samarbeid også med Arbeiderpartiet om det. Vi kommer til å legge fram en barnehagemelding ut på høsten, hvor vi vil legge fram forslag som kan dra i riktig retning, og jeg ser ikke bort fra at det også kan komme tiltak i selve statsbudsjettet tidlig på høsten.

Så til de private skoler. Her er det litt vanskelig å få tak i hva som er Arbeiderpartiets innvendinger og argumentasjon. Arbeiderpartiet sier fra tid til annen, og Jagland sa også i dag, at Arbeiderpartiet ikke har imot private skoler. Men det Arbeiderpartiet alltid har hatt imot, er å gi de private skoler skikkelig økonomi. Arbeiderpartiet har konsekvent stemt for lavere bevilgninger. Konsekvensen av å si at det er all right at barn går i private skoler, men skolene skal ikke få skikkelig statsstøtte, er at foreldrebetalingen da må settes opp for de private skolene. Altså det blir barn av rike foreldre som kan gå i private skoler. Det har alltid vært Arbeiderpartiets privatskolepolitikk. Den synes vi er usosial, og jeg kan ikke skjønne at den er sosialdemokratisk heller. Det er sosialdemokratiske partier i andre land, f.eks. Danmark, som står for en helt annen linje.

Vi tror ikke at det supplementet de private skolene representerer i dag, er en trussel mot fellesskapet. Vi mener at en bør ha denne adgangen, ut fra livssyn, alternative pedagogiske opplegg eller kvantitative behov, til å kunne supplere det offentlige. Men jeg er helt enig med Arbeiderpartiet i at det er en fordel at hovedtyngden av barn går i den offentlige skole og opplever det fellesskapet.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Dag Terje Andersen (A): Jeg synes den siste replikkvekslingen var litt interessant. Representanten Thorbjørn Jagland inviterer statsministeren til et konstruktivt samarbeid om å sikre den offentlige skolen, noe statsministeren svarer veldig lite på, men han forteller hvor ille han synes Arbeiderpartiets synspunkter på den private skolen er. Dette synes jeg kanskje er noe av budsjettdebatten i et nøtteskall. Det er tydelig at statsministeren hadde bestemt seg for før han kom hit, og før han hadde hørt på debatten, at han skulle si at Arbeiderpartiet driver med svartmaling – det er tydelig at det stod i manus – til tross for at det gang etter gang fra parlamentarisk leder Jagland inviteres til samarbeid om de utfordringene vi står foran.

Så var statsministerens innlegg et sammenhengende selvskrut for alt Regjeringen har fått til, uten noen analyse av hvilke utfordringer vi akkurat nå står foran. Et eksempel på det er næringspolitikken. Der hører vi det gjentatte ganger, ikke minst fra statsministeren selv, framstilt som om noen har drevet med enorm skremselspropaganda i forhold til hva som kommer til å skje på ledighetsfronten i løpet av året. Men hvis noen kunne være så snill å se på hva som faktisk ble sagt fra Arbeiderpartiets side i fjor høst, ville de se at det var moderat, og det pekte konkret på de sektorene som Regjeringen nå i sitt eget reviderte nasjonalbudsjett på side 6 sier at vi har begynt å få problemer på. Regjeringen sier det selv: Ledigheten kommer til å øke, og de områdene som først og fremst får problemer, er verftsindustrien og muligens bygg- og anleggssektoren – helt spesifikke områder som får problemer, akkurat det samme som vi sa før jul i fjor. Men svaret fra Regjeringen er ikke å drøfte hva vi kan gjøre med det – nei, det er å prøve å framstille det som om noen drev med svartmaling i fjor høst. Det er veldig lite konstruktivt.

Så prøver Regjeringen å gi inntrykk av at den har gått inn for de samme tiltakene overfor verftsindustrien som vi nå går inn for. Punkt for punkt i innstillingen går det fram at våre forslag ikke blir støttet av sentrumsregjeringen. Allikevel dukker statsministeren opp og skryter av alt den får til, og det kommer han til å gjøre bare vi får vedtatt dette også, mot sentrumspartienes stemmer.

Men det beste eksemplet på dette problemet synes jeg er renteutviklingen. Finansministeren har i dag sagt at han ikke har lovet rentenedgang i 1999. Det Jan Petersen akkurat siterte, rentenedgang «ned mot europeisk nivå», viser at det stikk motsatte av det Restad sa, er riktig. Men statsministeren forsvarer det også.

Det er i det hele tatt litt pussig det med rentepolitikken. Først har Regjeringen altså sørget for at renten gikk opp, gjennom dårlig økonomisk styring, slik bl.a. Per-Kristian Foss har redegjort godt og grundig for. Renten var da Regjeringen overtok, på 3,5 pst, så gikk den opp til 8 pst., og så har den gått ned igjen til 6 pst. Og så opplever vi altså at statsministeren skryter og egentlig synes det er litt synd at han ikke blir hyllet av opposisjonen fordi han har fått renten ned igjen med 2 pst. Det blir om-

trent som en pyroman som har fyrt opp, slukker halve brannen og venter skryt for det. Men realiteten er at det er finansstyringen som har ført til at vi har fått en renteoppgang i Norge.

Finanspolitikken blir drevet etter «Doris Day-doktrinen», som er kjent for de fleste her: Det som skjer, det skjer. Før jul i fjor, da Regjeringen la fram budsjettet, var det helt avgjørende for finansministeren å få en innstramning på 9 milliarder kr. Da budsjettet ble vedtatt, var det veldig bra å ha fått til en innstramning på 7,8 milliarder kr. Da Regjeringen la fram revidert nasjonalbudsjett, var innstramningen på 5,2 milliarder kr korrigert for tekniske omlegginger, og når det nå blir vedtatt, er en nede i 4,7 milliarder kr – altså halvparten av den innstramning som Regjeringen sa var tvingende nødvendig for et halvt år siden. Da kan jo ingen bli forundret over at en vanlig familie i Norge i løpet av dette året har vært nødt til å betale 15 000 kr ekstra i renteutgifter, og de som har minst, har betalt mest. Det er resultatet av den politikken som blir ført.

Men så sier Regjeringen at nå vil den samarbeide med Arbeiderpartiet – kanskje. Ja, vi får håpe det er riktig. Hittil har den konsekvent blinket til venstre, men svingt til høyre i hvert eneste kryss.

B j a r n e H å k o n H a n s s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Kjellaug Nakkim (H): Den gjengse oppfatning er nok at regjeringen Bondevik har fått gjennom sitt reviderte nasjonalbudsjett ved en form for politisk slalåmkjøring. Men en kan jo spørre seg: Er det det? Har det vært noen politisk slalåmkjøring? Regjeringspartiene har stort sett etter min oppfatning lent seg tilbake og inntatt holdningen: Det som skjer, det skjer. Regjeringens blokkuavhengighet har vært viktigere enn å beholde den allerede svekkede stramheten i budsjettet.

Representanten Jørgen Holte gav klart uttrykk for dette i Dagsavisen, der han uttaler: «Vi kan ikke forhindre at et flertall finner sammen om økte utgifter», og han gir Høyre skylden for budsjettsprekken. De kunne jo ha forhindre det hvis de hadde inngått avtale med en eller annen part.

Jeg vil komme tilbake til kontantstøtteavtalen mellom regjeringspartiene og Høyre og Fremskrittspartiet. Der forutsatte man en større likebehandling av private og kommunale barnehager, og at Regjeringen skulle komme med forslag. Det som i virkeligheten har skjedd, er at man har forverret de private barnehagenes økonomi ved et pennestrøk, ved å forandre reglene underveis. Det ser ut til at Regjeringen har for vane å endre reglene underveis, slik at man ikke oppfyller de forpliktelsene man har etter forutsetningene når budsjettet blir vedtatt. Det gjelder poliklinikkstatsene, det gjelder også den innsatsstyrte finansieringen, og nå også barnehagene.

I det reviderte budsjettet får man en forklaring på hvordan man har spart 56 mill. kr. Det, sier de, kommer av at kontantstøttesatsene i 1999 er noe lavere enn satserne for driftstilskuddet. Så tar de 40 mill. kr av disse og

skal gi til de private barnehagene. Men hva er det som egentlig har skjedd? Jo, man har laget en regelendring som gjør at de under tre år skal registreres på nytt fra 1. august. Det vil si at de private barnehagene taper ca. 130 mill. kr. Vi har fått brev fra departementet om at hvis man ville videreføre reglene fullt ut, koster det 260 mill. kr. 50 pst. av barnehagene er private, ergo er det 130 mill. kr man har tatt fra de private barnehagene, og det har man da forsøkt å dekke opp med et engangstilskudd på 40 mill. kr.

Jeg må si at jeg er litt forundret over den barnehagepolitikken som Regjeringen her fører. De private barnehagenes økonomi vil ikke kunne bli ivaretatt på den måten. Nå har vi foreslått at man burde øke driftstilskuddet med 75 mill. kr fra 1. august. Det er andre som har høyere tilskudd, men det viktige er nå at man prioriterer den aldersgruppen som man har fjernet så mange penger fra i denne kategorien. De private barnehagene bør sikres fordi de utgjør 50 pst. av samtlige barnehageplasser.

Regjeringen skal ha ros for at de har foretatt en opprydding vedrørende avgiftene på forbrenning av spillolje. Men det jeg ikke kan forstå, er den vrangviljen som departementet har utvist overfor en organisasjon som UNICEF hva angår momsavregningen. Der har komiteen skåret gjennom og sagt at salg av UNICEF-kort skal være fritatt for moms. Men jeg håper at Finansdepartementet kan rydde opp og foreta en avregning for de tre årene som er forut for dette, i tråd med tidligere praksis.

Ellers er Høyre meget bekymret for den avgiftsmessige forskjellsbehandling av flyselskap som man har her i Norge. Er flyselskapene registrert i utlandet, slipper de å betale moms på varer og tjenester. Er de registrert i Norge, må de gjøre det. Det er en meget alvorlig situasjon, og vi mener at her burde Regjeringen vært langt raskere med å komme med forslag som ivaretar konkurransenøytralitet selskapene imellom. Nå ser det ikke ut til at Regjeringen klarer å få dette til, men det er en mulighet for Regjeringen til å imøtekomme dette ved å bruke merverdiavgiftsloven § 70, og på den måten skape konkurransenøytralitet selskapene imellom.

Trond Giske (A): Denne debatten har i hvert fall gitt meg et lite déjà vu – en følelse av å ha opplevd den før. Alt går bra, sies det. Det er ikke så farlig å svekke budsjettet, det er ikke så farlig å bruke mer penger. Fra budsjettet ble lagt fram i fjor og til nå er statsbudsjettet svekket med kanskje 4-5 milliarder kr. Utgiftene økes og inntektene svekkes. Men det er ikke så farlig fordi – som statsministeren stod her og sa – alt går så bra. Det er nøyaktig den samme argumentasjonen vi hørte høsten 1997, etter at Bondevik-regjeringen tiltrådte. Da ble også budsjettet svekket med ganske nøyaktig 5 milliarder kr. Resultatet vet vi nå i etterkant. Regningen ble sendt til unge i etableringsfasen med store boliglån og folk som satset på utdanning, og som derfor satt med store studielån. Renteøkning ble måten å stramme inn på. Da slapp Regjeringen å ta sitt ansvar. Andre måtte betale. Og renten er ennå ikke kommet ned på det nivået den lå på før Bondevik-regjeringen satte i gang.

(Giske)

Nå er man i gang igjen. Budsjettet svekkes. Utgiftene økes og inntektene svekkes. Det skjer uten inndekning, som det heter. Men det er jo ikke riktig. Alle penger vi bruker, må komme fra et sted. Man tar fra oljefondet. Man tar fra de kommende generasjoner. Jeg lurer på om det hadde vært like lett å ta fra oljefondet hver gang Bondevik skal finansiere sine gode saker, hvis det hadde hett ungdomsfondet, generasjonsfondet eller pensjonsfondet – som det jo faktisk er. Det er ikke sikkert det hadde vært like lett å saldere budsjettet med fondet hver gang hvis det hadde hett det.

Regjeringen skriver selv at det må til en innstramming på kanskje 10-15 milliarder kr for at generasjonsregnskapet skal være i balanse. Da er det lett å regne ut at vi i løpet av 20 år kanskje har 200-300 milliarder kr mindre på oljefondet enn vi ville hatt med en mer ansvarlig politikk. Det betyr at den generasjonen som da skal betale, vil måtte betale mer i skatt eller redusere sitt forbruk for å ta igjen det Bondevik-regjeringen påfører oss. I stedet for at dagens generasjon betaler for sitt eget forbruk, er det de som er unge i dag, som skal betale for det i framtiden. Og det hadde vært helt i orden dersom de pengene var blitt brukt på å satse på framtiden, på skole osv. Men det er de jo ikke. Det er vel nesten ingen grupper som så til de grader har fått oppleve sentrumsregjeringens løftebrudd som ungdommen. Studielånsrenten skulle ned, den gikk opp. Stipendandelen skulle opp på 40 pst., den har stoppet opp. Boliger skulle bygges. Ungdomsgarantien har Regjeringen fjernet, skolebøker i den videregående skolen, eller stipend, som man lovet i valgkampen, har forsvunnet som dugg for solen, osv. osv.

De fleste foreldre bruker gjerne å hjelpe de unge i etableringsfasen, i utdanningsfasen, støtte dem i oppveksten, sette av litt sparepenger. Regjeringen Bondevik er de eneste i foreldregenerasjonen som faktisk tar av ungdommens sparepenger og bruker dem til sitt eget overforbruk.

Sentrumspartiene kunne ha støttet forslaget vårt om flere studentboliger, men svaret var nei. De kunne ha støttet forslaget vårt om IT-studieplasser, men svaret var nei. De kunne ha støttet forslaget vårt om forskning, men svaret var nei. De kunne ha støttet forslaget vårt om næringslivssatsing, men svaret var nei. Nei, nei og nei. I stedet brukes pengene på en kjøpefest vi sjelden har sett maken til. Dagbladet og VG fra i går er fulle av overskrifter som «Dette blir pengesommeren 1999» og «Forbruket tar av i en dimensjon vi aldri før har sett».

Mitt spørsmål er: Hvorfor syns Kristelig Folkeparti det er riktig at vi bruker pengene på en dans rundt gullkalven, i stedet for en framtidsrettet satsing på ungdom og utdanning, og hvorfor sender man regningen til ungdomsgenerasjonen? Mitt spørsmål er: Er det riktig å ta de pengene, for hvem er det vi tar dem fra? Oljeformuen, som ble bygd opp gjennom millioner av år, spiser vi og drikker vi, skatteletter vi og kontantstøtter vi bort – fortere og fortere. Det er statsmannskunst 1997.

Det er ingen kunst å bruke pengene fortest mulig, kunsten må være å satse på framtiden, slik at også flere

generasjoner får nytte godt av oljerikdommen. Det er et moralsk spørsmål. Det kommer ikke til å være noen som klager, ikke politikerne, ikke velgerne, ikke redaktørene, ikke journalistene – fordi de vi tar pengene fra, ikke er til stede i denne sal, mange av dem er ikke engang født. Og vi som er her, bryr oss ikke. Vi har det nemlig så altfor travelt med å bedrive statsmannskunst.

Gunhild Øyangen (A): Statsminister Bondevik har selerte over Arbeiderpartiets leder i kjent stil. Tillat meg å si at det er ganske ekkelt å høre på. Men også statsministeren bør merke seg at det nettopp er for å trygge de velferdsreformene Stortinget enstemmig allerede har vedtatt, at vi må sørge for at arbeid og utdanning lønner seg. Det er derfor ingen motsetning mellom eldre og helse først, og at arbeid og utdanning må lønne seg – tvert imot.

Gjennomføringen av velferdsordningene innen helsevesen og eldreomsorg er avhengig av kommuneøkonomien. Jeg tror ikke jeg tar for sterkt i når jeg sier at mange hadde ventet seg mer, ikke minst av Senterpartiet, på dette området. Men Regjeringen har selv valgt å samarbeide med Høyre og Fremskrittspartiet.

Jeg er glad for at Arbeiderpartiet legger opp til et bedre kommuneøkonomisk opplegg, ikke minst av hensyn til kommunenes evne til å sikre egenandelene til handlingsplanene innen eldreomsorg og helsevesen.

Sentrumsregjeringen, godt oppbakket av Høyre og Fremskrittspartiet, la opp til en forskyvning av Jagland-regjeringens eldreplan og det enstemmige stortingsvedtak om utbygging av en verdig eldreomsorg. Forskyvningen innebar 2 100 færre plasser i år. Dette var et av de groveste løftebrudd overfor våre eldre, og i revidert budsjett må Regjeringen innrømme at å skyldte på kommunene for manglende planer rett og slett ikke var riktig.

Den innsatsstyrte finansieringen i sykehussektoren skaper stor uro og usikkerhet, og jeg har registrert at det skiller flere hundre millioner mellom det KS mener er riktig nivå, og Regjeringens faktiske tall. Fra Arbeiderpartiets side må vi legge til grunn at helseministeren ikke feilinformerer Stortinget, at aktivitetsveksten blir på 1,5 pst., og at eventuelle brudd på denne forutsetningen rettes opp ved første anledning.

Jeg er glad for at Arbeiderpartiet får gjennomslag for 33 mill. kr mer til poliklinisk pasientbehandling.

Høyre og Fremskrittspartiet har presset fram en stadig forhøyning av innsatsstyrt finansiering uten forutgående evaluering og på tvers av Senterpartiets motstand mot hele ordningen. Men Senterpartiets meninger synes å telle lite. Dette blir klart i innstillingen ved behandlingen av saken om nytt regionsykehus i Trondheim, RIT 2000. Senterpartiets leder Enoksen skryter til Adresseavisen av at han er innforstått med at prosjektet blir dobbelt så dyrt. Men dette blir jo bare tomt prat når regjeringspartiene ikke engang støtter flertallsmerknader i Stortinget som åpner for en ny vurdering av kostnadene fra 1996. Det som ryster meg aller mest, er at regjeringspartiene faktisk ikke tar inn over seg at helt nødvendig fornyelse av sykehuset ikke må belastes fylkeskommunens øvrige virk-

somhet. Senterpartiet er helt overkjørt av Kristelig Folkeparti i denne saken, og jeg finner det både rimelig og naturlig at fylkesordfører Frøset vil trekke seg, som han selv har varslet.

Det blir avgjørende at regionene kan ha fullt ut konkurransedyktige tilbud når fritt sykehusvalg nå skal innføres. Ellers vil både pasienter og personell flykte til østlandsområdet, hvor Bondevik-regjeringen ikke akkurat har spart på konfekten når det gjelder å etterbetale regninger for et førsteklasses nytt rikshospital i Oslo.

Velferdsstaten, med enstemmige opptrappingsplaner på eldreomsorg, psykiatri, kreftomsorg og nytt utstyr til sykehusene samt utgifter til folketrygden, vil kreve svære økonomiske uttellingene i årene framover. Skal vi greie alle disse løftene, må vi ha et langsiktig og troverdig program for verdiskaping. Derfor er det så viktig at arbeid og utdanning må lønne seg.

Presidenten: Presidenten gjør oppmerksom på at de talere som heretter får ordet, har en taletid begrenset til 3 minutter.

Hill-Marta Solberg (A): Jeg hadde egentlig tenkt å ta et kort innlegg tidligere om sider ved budsjettet, om hvordan finansministeren fra denne talerstolen i dag nærmest krever bevis fra Stortinget for uttalelser som han selv har kommet med i denne salen.

Men etter at statsministeren hadde hatt sitt innlegg og sine replikkvekslinger, blir jeg helt nødt til i stedet å ta et innlegg om statsministeren. Én ting er at vår statsminister har lagt seg til en form for selvskrut. Det kan kanskje tilgis. Det er også blitt en innøvd retorikk for statsminister Bondevik å kalle Arbeiderpartiets advarsler i alle sammenhenger for svartmaling. Det kan også skrives på kontoen for politisk retorikk. Men det jeg aller mest føler trang til å si etter å ha vært til stede og overhørt replikkvekslingen her i sted, er følgende: Hva er det som gjør at statsministeren må komme til Stortinget med en slik arroganse som den han demonstrerte i sin første replikkveksling med representanten Thorbjørn Jagland? Hva er det som gjør at statsministeren må møte det største opposisjonspartiet i Stortinget med en slik debattform? Det vil forundre meg om det ikke er flere enn jeg i denne salen som reagerer på at statsministeren finner det nødvendig å møte saklige replikker med harselas.

Det er sjeldent for meg å si slikt fra denne talerstolen, men jeg synes det måtte sies. Det måtte sies fordi det slett ikke er første gang, men det blir ikke bedre av at det gjentas. Det er, slik jeg vurderer det, knapt en statsminister verdig, og det er heller ikke den politiske debatten verdig. Så jeg må virkelig få lov til å uttrykke et håp og et ønske om at dette ikke blir den formen som statsministeren skal møte oss på i kommende debatter. Det lover i så fall dessverre ikke godt.

Karin Andersen (SV): Jeg skal ta opp og begrunne det forslaget fra SV som ligger på bordet i dag, fordi en del av balansen i revideringen er inntekter fra forretningsdrift. Da budsjettet ble gjort opp før jul, hadde man

behov for mer penger, og forliket mellom regjeringspartiene, Fremskrittspartiet og Høyre gav seg bl.a. uttrykk i å øke avkastningskrav på noen små bedrifter, AS-er, som staten eier. Styrets advokat i disse bedriftene sier det tørt slik:

«Stortingets forslag til utbytte er begrunnet i andre hensyn enn de som normalt ligger til grunn for utbetaling av utbytte fra et aksjeselskap i et konkurranseutsatt marked.»

Det betyr vel i klartekst at noen trengte penger og tok dem uten å vite om det var mulig, riktig, ønskelig eller forsvarlig. Det var vel ingen som satt med inngående kjennskap til det akkurat der og da.

Jeg kjenner best den ene av disse bedriftene. Den ligger i Åsnes kommune, den kommunen i Hedmark som har slitt lengst med arbeidsledighet, nedgang i folketall og arbeidsplasser. Det er ikke akkurat noen investeringsboom der som gjør at man kan tro at det spretter flere arbeidsplasser opp om staten ødelegger sine.

Det ble lagt vekt på, da bedriften ble opprettet, at den skulle være selvfinansierende. De fikk egenkapital, og staten fraskrev seg forpliktelser til kapitaltilførsel om nødvendig. Derfor har bedriften altså spart og spart fordi de må investere – de konkurrerer jo i et marked. De har hatt god og forsiktig forretningsskikk, slik som det står i aksjeloven. Takken for det er at når de har spart penger til å investere, kommer staten og tar pengene. Beskjeden til de ansatte er nå at hvis dere har en krone til overs, får dere se å bruke den så fort som mulig, ellers kommer de og henter den. Jeg syns ikke at en vettug eier skal oppføre seg slik. En langsiktig og ikke spekulativ eier, som staten bør være, bør ha et fornuftig utbyttekrav. SV har ikke noe imot at staten driver forretningsdrift og at den tjener penger på det. Vi ønsker med forslaget at Stortinget skal gi Regjeringen rom for å kunne vurdere dette utbyttekravet mer på grunnlag av det som er realisme, enn på grunnlag av det som er salderingsbehov i en sein nattetime.

Hvis det er slik at det er et ønske fra Regjeringen eller flertallet om å selge bedriftene, syns jeg at de heller må si det åpent, slik at det er klart for alle. Men jeg velger å tro at de som var med på dette økte utbyttekravet, egentlig ikke var klar over hvordan det ville slå ut eller om driften ville kunne leve med dette på sikt. Alternativet til det er jo planlagt mord, og det kan jeg overhodet ikke forestille meg. Derfor ber jeg om tilslutning til og positive signaler på det forslaget som jeg har lagt fram, slik at det blir mulig for Regjeringen å kunne vurdere dette utbyttekravet ut fra realistisk forretningsdrift og langsiktighet.

Jeg tar opp forslaget.

Presidenten: Karin Andersen har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Ranveig Frøiland (A): Johan J. Jakobsen sa tidlegare i dag at i ein så spesiell situasjon som ein er i no, må ein få kontroll med økonomien, og då må ein akseptera kutt på samferdsel. Men neste år skulle det, etter det eg for-

stod, verta auka satsing på samferdsel. Vel, den som lever, får sjå.

Men kvifor må ein vera med og kutta når det gjeld rasikring? Eg hugsar alle lovnadene som vart gjevne frå Senterpartiet. Om ein ikkje satsa på samferdsel, skulle ein iallfall sikra at dei som budde på strekningar der dei var utsette for ras, skulle sikrast.

Kvifor kan ein ikkje rette opp igjen den feilen som eg føler òg regjeringspartia har akseptert at dei gjorde, at dei tok frå dei som tente minst, retten til sjukepengar? Ein seier at ein skal retta det opp, men ikkje før til neste år. Alle desse 200 000 stort sett deltidsarbeidande kvinnene, som endå eit år skal måtta venta på at Regjeringa har økonomi til å ordna opp for dei som tener under 58 000 kr.

Skulefritidsordninga kan dei ikkje vera med på å heva. Desentralisert utdanning kan dei ikkje vera med på å gje sitt bidrag til. Eg synest det er trist at Senterpartiet i heile denne budsjetttrunden vel å gå til høgre, vel å satsa på dei tinga som ikkje gjev meir til dei nære tinga, til kommunar, til skular, til born, men til heilt andre ting, fordi dei har vendt seg til Høgre og Framstegspartiet for å få støtte.

Så har det i dag vore brukt mange ord på at arbeidsløysa faktisk ikkje er høgare. Alle statistikkane som ein viser til, alle dei tala som ein har i prognosane, kan vi seia viser at det ikkje er høgare arbeidsløysa. Men ein treng ikkje reisa langt frå Oslo. På Vestlandet, langs heile kysten veit ein at når det ikkje vert investert i offshore-sektoren, når det ikkje vert investert i verftsindustrien, er det ikkje arbeidsplassar til neste år. Det må ein vera klar til å gjera noko med no. Det er derfor vi har lagt inn alle desse forslaga òg i revidert, det vi sa i fjor haust var nødvendig å gjera. For dei som arbeider på Stord, og for dei som arbeider på Aker-Verdal, er ikkje slike prognosar teori. For dei er det røyndom at dei til neste år står utan oppdrag og dermed utan arbeid.

Heilt til slutt: Arbeidarpartiet og Høgre har gått inn for å auka tilskotet til fiskerihamner med 20 mill. kr, og dette er ført opp på ein feil post. Det gjer ikkje noko. Ein treng ikkje å retta det opp med vedtak, for desse to postane, post 30 og post 60, er overførbare mot kvarandre. Men det som er heilt klart, er at Stortinget ønskjer at ein skal gje meir pengar til statleg utbygging av hamner, og det er den posten som skal aukast – post 30.

Ingebrigt S. Sørffonn (KrF): Me veit at det alltid knyter seg interesse til dei signala som styresmaktene gjev gjennom revidert nasjonalbudsjett. I år er ein del av denne interessa knytt til signal om tiltak og rammevilkår for skipsbyggings- og leverandørindustrien. Desse næringane dannar ryggrad og hjørnestein for ganske mange flotte lokalsamfunn langs kysten vår.

På grunn av denne bransjen si rolle veit me at dei tiltaka som m.a. Kristeleg Folkeparti står bak i denne saka, vert helsa velkomne både av næringsliv og av lokalsamfunn. Summarisk nemner eg:

- 100 mill. kr til prosjektretta teknologiutvikling for petroleumssektoren

- gradvis avvikling av produksjonsavgifta på sokkelen
- lenging av tilskotsordninga til Hurtigruta, med sikte på bygging av to nye skip
- løyving til forprosjektering av eit nytt forskingsfartøy til Havforskningsinstituttet
- forsering av ombygging av to landgangsfartøy
- tiltak for nyskaffing/ombygging av ferjer

Lat oss heller ikkje gløyma at verftsstøtta allereie er auka frå 7 pst. til 9 pst.

For å dempa aktivitetssvingningane, særleg innan leverandørindustrien, og for å hindra tap av kompetanse reknar eg med at Regjeringa tek initiativ til eit tett samarbeid med aktørane i bransjen, både for å finna fram til kortsiktige tiltak og for å evaluera rammevilkåra for ein moden sokkel. Hovudformålet med ei slik evaluering er å oppnå forpliktande og konkrete resultat i form av investeringar.

Vidare registrerer me at næringsliv og politiske styresmakter i mange av dei regionane det gjeld, ikkje sit passive og berre ventar på tiltak frå sentrale styresmakter. Nei, det vert utvist kreativitet, samarbeidsevne og -vilje, pågangsmot og ein sterk vilje til å snu steinar og til å utnytta nye moglegheiter. Som eksempel på dette kan eg nemna interessante prosjekt som t.d. både «Vestlandsprogrammet for ny industriutvikling basert på naturgass» og den såkalla «Naturgassvegen», som er samarbeidsprosjekt av interesse like frå Sørlandet til Trøndelag. Og me kunne ha nemnt mange fleire.

Difor er eg overtydd om at desse regionane stadig vil vera i stand til å tilpassa seg nye ytre vilkår. Og difor fortener slike tiltak handslag frå sentrale styresmakter.

Tore Nordtun (A): Jeg vil berøre et viktig område for en næring, nemlig avgifts- og skattenivået for dem som driver med flytransport i Norge. Dette er et område som krever oppmerksomhet, nye vurderinger må foretas, og det gjøres. Spesielt med bakgrunn i konkurransen både innenlands og utenlands ser vi at det nå må foretas grep som gjør at vi kan ha en effektiv næring med god rygggrad.

Det er spesielt på to områder vi allerede har gjort forbedringer, og vil gjøre vedtak i dag. Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittspartiet greide å få til en vridning i avgiftene når det gjelder passasjerene, fra seteavgift til en ren passasjeravgift. Det var et skritt i riktig retning. Det som vi nå gjør – og her inngår Arbeiderpartiet i et flertall sammen med Høyre og Fremskrittspartiet – er å avskaffe investeringsavgiften for verkstedstjenesten i luftfarten. Dette vil ha stor betydning for opprettholdelsen av viktige arbeidsplasser i Norge og for å beholde kompetansen innen denne næringen i Norge. Også ut fra beredskapsmessige hensyn er det viktig. Dette vedtaket vil ha stor betydning konkret for å kunne videreutvikle Braathens verkstedstjenester bl.a. på Sola. Vedtaket vi gjør nå i kveld, vil ha en virkningsdato allerede fra 1. juli i inneværende år.

Neste store utfordring innen denne næringen er momsspørsmålet. Dette er knyttet til utenlandsregistrerte flyselskaper som er fritatt for merverdiavgift på leveran-

ser og tjenester. Det sier seg selv at dette skaper store konkurranseulikheter sett i forhold til norskregistrerte selskaper. Fra Arbeiderpartiets side har vi presisert i vår merknad, sammen med Høyre, at så snart det hurtigarbeidende utvalget som er nedsatt, er ferdig, må et forslag utarbeides av Regjeringen, et lovendringsforslag som ivaretar full konkurransenøytralitet flyselskapene imellom.

I komitemerknadene sier flertallet at dette må skje så snart som mulig, og senest i forbindelse med neste års statsbudsjett. Jeg har merket meg at regjeringspartiene vil ta seg mye bedre tid. Det har de norske selskapene antakelig ikke råd til. Her vil det gå ganske mange norske arbeidsplasser og norsk kompetanse til spille hvis vi bruker for lang tid.

Randi Karlstrøm (KrF): Hvem som har sagt hva om hvorvidt renta går opp eller ned, det skal jeg ikke si noe om, men jeg håper at noen hver tar med seg i aftnebønnen sin at oljeprisen må holde seg.

Det er svært viktig for både velferd og fordeling at vi har en lav ledighet, og vi har i dag en ledighet som de fleste europeiske land misunner oss, selv om det er visse næringer som har reelle problemer. Vi har fått et mykt konjunkturomslag.

Hvis jeg tar eksempler fra næringslivet i mitt eget fylke, skjer det mange positive ting. Det investeres mer i fiskebåter, fiskeindustri og oppdrett enn det har vært gjort de ti foregående år, og det er et veldig godt signal til en befolkning som i de gode vekstårene for resten av landet opplevde en sterk fraflytting. Samtidig skaper bortfallet av muligheten til differensiert arbeidsgiveravgift bekymring framover.

I forbindelse med vedtak i mai om omlegging fra flyseteavgift til passasjeravgift falt det viktige unntaket for charteravgift vekk, som var en del av en tidligere avtale mellom sentrumspartiene, Høyre og Fremskrittspartiet. Jeg fremmer derfor på vegne av disse fem partiene et forslag, nr. 80, som er omdelt i salen, om å gjeninnføre unntaket for charteravgift i tiltakssonen fra 1. juni dette år. Unntaket har svært liten provenyeffekt, men konkurransemessig betyr dette veldig mye for reiselivet i Finnmark, som ligger i sterk konkurranse med turistnæringa i Nord-Finland. Dette er et viktig tiltak for å unngå at Finlands reiseliv bortimot annekterer Finnmark.

Presidenten: Randi Karlstrøm har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Tom Thoresen (A): På bakgrunn av at jeg var litt forbauset over det innlegget statsministeren holdt i stad, må jeg innrømme at jeg kunne tenke meg å ha et fromt ønske overfor statsministeren, og det kunne være at han kanskje tillå analysen litt mer plass i sitt innlegg og polemikken litt mindre plass i sitt svar.

Selvsagt har en statsminister lov til å glede seg over de ting som går bra i Norge – og det er heldigvis ikke så lite. I Arbeiderpartiet gleder vi oss også over en rentenedgang, selv om vi ser at den er beskjeden i tempo og ikke veldig stor i forhold til våre omgivelser. Vi gleder

oss over at folk flest har arbeid. Vi gleder oss ved at mange ting er brukbare i norsk økonomi. Men vi kan ikke slutte der.

Vårt land har noen formidable utfordringer som går på nyskaping i verdiskapingen, som går på hvordan vi skal ta oss av våre eldre i omsorgssamfunnet, og ikke minst hvordan vi skal skaffe vår ungdom den utdanning både de og samfunnet for øvrig har krav på. Dette er meget krevende oppgaver, fordi det er oppgaver som må løses sammen, og hvor en må unngå at f.eks. en svak kommuneøkonomi gjør at ressursene stjeles fra det ene området over på det andre i flere tiltak som vi ønsker å løse, og helst løse samtidig. Det betyr ikke at Arbeiderpartiet vakler fra dagsorden til dagsorden i hva vi ønsker å sette på den politiske agenda. Det betyr at vi innser at disse sakene må løses i fellesskap.

Det vi da inderlig gjerne vil komme i dialog med Regjeringen og særlig med statsministeren om, er hvordan vi i fellesskap kan analysere disse problemene, disse formidable utfordringene for et Norge hvor heldigvis svært mye annet går meget godt. For det er det som er svaret på morgendagens utfordringer. Vi må ikke være så beskjedne, selv om vi heller ikke må være så svartsynte at vi bare nøyer oss med å glede oss over den velstand vår generasjon nordmenn har i dag. Derfor ønsker Arbeiderpartiet en debatt om disse fundamentale tingene i denne debatten, og ikke minst i den budsjettdebatten vi får til høsten.

Det er ikke sikkert at alle våre politiske løsninger vil være sammenfallende, men jeg håper at også Regjeringen og statsministeren stiller opp i den.

Lars Gunnar Lie (KrF): Eg er samd med Tom Thoresen i at vi står framfor store utfordringar i samfunnet vårt. Eg er også roleg og trygg for at Regjeringa vil møte desse utfordringane på ein solid og god måte.

Når det no går mot slutten av denne debatten, vil eg slå fast følgjande: I hovudsak får Regjeringa støtte til sine prioriteringar i revidert budsjett. Norsk økonomi er solid, noko fleire talarar har streka under og lagt vekt på. Arbeidsløysa er framleis låg, men med uvisse i høve til utviklinga i verfts- og offshoresektoren, og som eg sa i mitt hovudinnlegg, har vi ein situasjon på arbeidsmarknaden med press i offentleg tenestesektor, medan konjunkturane kan verta svakare for konkurranseutsett næringsverksemd. Dette er det svært viktig at vi har merksemda på i tida som kjem.

Eg vil så koma med nokre merknader til voteringa vi står framfor. For det første vil eg trekkja framlegg nr. 6, for å unngå å få det nedstemt. Dernest vil eg oppmoda Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti om å gjera framlegg nr. 8 a om til eit oversendingsframlegg, då Regjeringa har varsla at dette skal vurderast positivt i samband med budsjettet til hausten. Dersom ikkje det vert oversendt utan realitetsvotering, må eg rå sentrumspartia til å røysta imot.

Eg vil også oppmoda Framstegspartiet, Høgre, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalde om å gjera verbalframlegget under framlegg nr. 12 om til over-

sendingssframlegg. Dersom ikkje, må eg tilrå sentrumspartia å røysta imot. Også framlegg nr. 83, frå SV, vil eg be forslagsstillaren om å gjera om til oversendingssforslag, m.a. på bakgrunn av brev frå landbruksministeren til Sosialistisk Venstreparti i dag. Ein kan seia det slik at sentrumspartia støttar intensjonen i framlegget.

Til sist vil eg varsla subsidiær støtte frå sentrumspartia til kap. 571 post 65.

Presidenten: Presidenten har registrert at Lars Gunnar Lie nå har trukket forslag nr. 6.

Per-Kristian Foss (H): Jeg godtar at vi omgjør forslag nr. 12, verbalforslaget, til et oversendelsesforslag, og legger i det en forventning om at Regjeringen har tenkt å oppfylle det. Det er det man vanligvis gjør.

Fremskrittspartiets finanspolitiske talskvinne tok tidligere i dag opp to spørsmål som hun ikke fikk besvart. Vi har som vane å svare på spørsmål når vi får det, og behandler alle med samme respekt og aktelse, derfor svarer jeg på det her og nå. Grunnen til at vi ikke stemmer for Fremskrittspartiets forslag om omorganisering av folketrygden, er at vi er helt uenig i det, det er i strid med hele Folketrygdfondets vesen. Vi ønsker ikke en slik omlegging, derfor heller ingen utredning.

Svar på spørsmål 1, om hvorfor vi ikke ønsker en egen kommisjon som skal vurdere hvordan rammebetingelsene er i Norge for næringslivet kontra EU eller Europa, er at det allerede er under vurdering av et utvalg ledet av professor Holden som faktisk har dette i sitt mandat, og to utvalg til å gjøre det samme trenger ikke vi, derfor stemmer vi ikke for forslaget.

Tilbake til debatten om rentenivået. Jeg må gjenta hva jeg sa tidligere i dag. Det er alvorlig når Regjeringens leder og Regjeringens finansminister er ustø i sin holdning til hva Regjeringen har sagt om rentespørsmålet, og hva som faktisk er hovedmålsettingen med den økonomiske politikk. Alle erkjenner at ingen kan love noe om dette, derfor har vi heller ikke spurt om det. Men vi har spurt om hva som er Regjeringens prognose, eller hva Regjeringen forespeiler, med hensyn til renteutvikling. Det finansministeren sa i replikkunden tidligere i dag, var følgende:

«... vil jeg gjerne at Per-Kristian Foss dokumenterer at jeg i fjor høst sa at vi skulle ned mot et europeisk rentenivå i løpet av neste år.»

Jeg dokumenterer det, og det sitatet som har vært gitt fra talerstolen ved representanten Jan Petersen, er fra spontanspørretimen 17. februar, og det lyder slik:

«Det viktigste med budsjettet var å legge til rette for en reduksjon av rentene ned mot europeisk nivå i løpet av 1999, og det har vi fortsatt forhåpninger om skal skje.»

Det finansministeren selv sa om dette, var følgende:

«Det har jeg aldri sagt.»

Jo, det har finansministeren sagt. Han har skapt forhåpninger om et rentenivå ned mot europeisk nivå i løpet av 1999. Det må han nå gå opp på talerstolen og bekrefte eller avkrefte. Avkrefter han det, er det to muligheter:

Enten er referatet fra spontanspørretimen galt – det har jeg ingen grunn til å tro – eller Regjeringen har byttet mening om dette. Det trenger ytterligere begrunnelser.

Inger Stolt-Nielsen (H): Så langt i debatten, så langt på dag, er de fleste temaer som kunne debatteres i forbindelse med budsjettrevisjonen, gjennomdrøftet. Men det er ett tema som bare er overfladisk nevnt, og da i replikk-svar fra Venstre. Spesielt Gunnar Kvasheim, som var så umåtelig stolt over at sentrumspartiens profil fremdeles dominerte budsjettet, uttrykte en viss forskrekkelse over at Arbeiderpartiet igjen foreslo å fjerne refusjonsordningen for sjøfolk.

Bare for å minne om det: Akkurat denne delen av profilen bærer faktisk Høyres stempel. For det var bare utsikten til å miste regjeringsmakten som tvang Regjeringen til å videreføre denne ordningen i høst. Vi er selvsagt veldig tilfreds med at Regjeringen har tatt det så alvorlig at Kvasheim, og også Terje Johansen, har forsvart det i dagens debatt.

Vi synes også at Arbeiderpartiet har sluppet billig unna. De har snakket mye om sin bekymring for arbeidsplassene i Distrikts-Norge, og det er en bekymring vi i Høyre deler. I Høyres forslag til revidert budsjett gjenspeiles denne bekymringen i våre foreslåtte tiltak i forhold til spesielt de oljerelaterte næringene.

Men det Arbeiderpartiet altså ikke snakker om, er at de søker inndekning for sine forslag ved å fjerne refusjonsordningen for sjøfolk. Det Arbeiderpartiet foreslår, er altså å flytte trusselen om økende arbeidsledighet over fra verftsindustrien og til de maritime næringer. Om sjøfolk er arbeidsledige, spiller liksom ingen rolle for Arbeiderpartiet. Hadde dette kommet fra et annet parti, ville det vært oppsiktsvekkende. Men fordi Arbeiderpartiet fremsetter dette forslaget for femte gang på to år, får det pasere i tilnærmet stillhet.

Jeg synes faktisk at når landets største parti fører en kontinuerlig kamp mot norske sjøfolk på norske skip, bør det vies oppmerksomhet. Jeg synes også det er alvorlig at Arbeiderpartiet, som er så opptatt av verftsindustrien, også den delen av verftsindustrien som bygger skip, gjør så iherdige forsøk på å ødelegge den ordningen som var etablert, som nettopp skulle sikre at verdiskapingen i forbindelse med maritime næringer ble i Norge, derunder også skipsbyggingsindustrien. Dette kommer fra det største opposisjonspartiet i Stortinget, og vi synes gjerne at det burde vies litt alvorlig oppmerksomhet.

Karin Andersen (SV): Statsministeren sa i sitt innlegg i stad at grunnen til at så få løfter fra Voksenåserklæringa var innfridd, var at Regjeringa bare hadde sittet i to år. De hadde to år igjen, og da skulle dette gjøres. Det avføder en del spørsmål, for hvordan i all verden har de tenkt å få det til framover, hvis de fortsetter i samme spor? Jeg oppfatter ikke at Voksenåserklæringa er juridisk bindende, men den må jo i hvert fall signalisere litt av hvilken retning man har tenkt å gå. Mulighetene for å gå i den retningen Regjeringa ønsker, er der når det gjelder økonomien.

Det er i politikken Regjeringa har kastret seg, både når det gjelder fordelingspolitikk, miljøpolitikk og kommuneøkonomi. For Norge er jo ikke et land som er blitt fattigere under Bondevik. Staten er rikere, de fleste av oss er rikere, men noen har blitt vesentlig fattigere. Kommuneøkonomien har blitt dårligere, det er ikke blitt færre kroner, men kommunene har fått mange flere oppgaver, og så har de ikke fått pengene som skulle følge med dem. Det var en av de sakene som sto svart på hvitt i Voksenåserklæringa, at det gapet skulle denne Regjeringa tette igjen. Men det har blitt større.

Gapet mellom fattig og rik har blitt større. Dette bekymrer oss i SV, fordi det er viktige verdispørsmål vi nå snakker om. Det er et viktig verdi- og moralspørsmål om man i et rikt land som Norge kan akseptere at forskjellene øker, og at tjenester som er svært viktige både for samfunnet og for enkeltmennesker, blir dårligere.

Under debatten nå om kommuneøkonomiproposisjonen har det kommet signaler både fra SV – det var vel ikke en stor overraskelse – og fra Arbeiderpartiet om at de faktisk var villig til å legge kroner på bordet. Jeg tenkte at da kommer det i hvert fall sikkert noen lettelsens sukk fra noen av medlemmene av Regjeringa som vil si at jo, der var det en liten mulighet, den kunne vi kanskje bruke. Men jeg opplevde ikke det i det hele tatt. Jeg opplevde tvert imot en ganske kald skulder, og at man heller var opptatt av å forsvare og forklare og manøvrere seg enda mer inn i en posisjon der man sa at dette ikke var viktig. Det opplever jeg som ganske skuffende, fordi jeg – og SV – var av dem som i utgangspunktet var veldig positive til denne regjeringa, og ville gi dem en sjanse. Men det begynner å haste, for jeg vet snart ikke om jeg tror så veldig mye mer på dette. Jeg skulle ønske at Bondevik nå kunne forklare hvordan han i løpet av de to neste år skal få til denne dreiningen, at det skal bli mindre forskjeller, at kommuneøkonomien og tjenestene skal bli bedre, og at man f.eks. kan få ned barnehageprisene, prisene i skolefritidsordningen og egenandelene, for det har man lovt. Og jeg kan ikke se at samarbeidspartnerne Høyre og Fremskrittspartiet har lovt det samme.

Eirin Faldet (A): Jeg er medlem av et parti og deltar i politisk virke fordi jeg tror på det jeg jobber med. Og jeg aksepterer ikke at en statsminister møter min leder, lederen i det største partiet, på en stygg måte. Jeg er ikke vant til slik behandling der jeg kommer fra.

Statsministeren har en opposisjon å forholde seg til på en saklig måte – en opposisjon som har vært meget konstruktiv gjennom statsministerens sykefravær og gjennom Regjeringens opplegg i NATO og Norges krig. Det var mange situasjoner som kunne vært utnyttet, men de ble aldri benyttet. Jeg vet nå etter å ha hørt statsministeren her i dag, at han nok hadde benyttet det til fulle, hvis han var i opposisjon. Jeg gremmes og er samtidig ulykkelig over hva en opplever fra en statsminister fra Kristelig Folkeparti.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: La meg mot slutten av debatten si at jeg selvsagt har registrert innleg-

gene fra Hill-Marta Solberg, Tom Thoresen og for så vidt også Eirin Faldet nå, angående replikkvekslingen med Arbeiderpartiets leder tidligere i dag. La det være helt klart, hvis noen skulle være i tvil om det, at jeg tar utspill, invitter og spørsmål fra opposisjonslederen alvorlig. Jeg har faktisk stor respekt for Jagland. Jeg har selvsagt ikke ment å være verken harselerende eller arrogant, og har litt problemer med å se hva i det konkrete innlegget som skulle tilsi at jeg var det. Jeg har ment å holde meg innenfor rammen av den polemikk som det må være rom for i en replikkveksling i landets nasjonalforsamling. Men hvis det oppfattes annerledes, er jeg selvsagt lei for det.

Men for å gå til saken, for det er den vi bør diskutere: La det i hvert fall være helt klart at jeg er enig i at å legge til rette for utdanning, nyskaping og arbeid er helt sentralt. Jeg mener faktisk at vi også har lagt til rette for det gjennom en del tiltak, men vi må videre. La meg nevne tiltak som kompetansereformen, større lokal frihet i utdanningssektoren, prioritering av helse- og IT-fag – der vi nå har størst behov for å utdanne flere – forskningsfondet, økt samspill mellom skole og samfunn gjennom entreprenørskap, forbedring av studiefinansieringen, mer ressurser til ledelse i skolen osv. Derfor er det jeg reagerer litt når det fremstilles som om vi ikke har gjort noe som helst for utdanning og nyskaping. Det mener jeg er komplett feil, det må det være lov å si.

Men vi er gjerne med på et samarbeid om ytterligere tiltak, og vi drøfter gjerne det med Arbeiderpartiet, det mener jeg oppriktig når jeg sier det, også når vi kommer til høstens budsjettbehandling. Det kan bli litt problematisk hvis de relativt få private skolene vi har i Norge, hvor 1,5 pst. av elevene går, fremstilles som en kolossal trussel mot offentlig skoleverk. Hvis det skal være premissene for et samarbeid, blir det problematisk. Men kan en se forbi det og akseptere at privatskoleloven er vedtatt, har et flertall i Stortinget og gir en rett til en annen skole ut fra livssyn, pedagogikk eller fordi den fyller et kvantitativt behov, kan vi sikkert samarbeide om andre utdannings- og nyskapingstiltak.

Det gjelder for så vidt også i forhold til det som representanten Karin Andersen tok opp. Vi kommer som sagt til å legge fram en stortingsmelding om utjamning. Der vil det også komme noen forslag til tiltak som skal løfte dem som er blitt liggende etter, og vi analyserer i meldingen hvem det er. Men jeg tror vi også må være villig til å se på tiltak som gjør at de som har det best her i samfunnet, kan betale mer inn til fellesskapet. Totalt sett kan det gi en større utjamning. Så det skal ikke stå på Regjeringens vilje til samarbeid med ulike partier.

Jeg hadde også tenkt å si i mitt hovedinnlegg, men så langt rakk jeg ikke i manuset, at jeg også ønsker å rette en takk til de ulike partiene i Stortinget, som i en vanskelig situasjon med mindretallsregjering har bidratt til å finne løsninger på de ulike saker.

Statsråd Gudmund Restad: Når jeg ber om ordet, er det fordi jeg fikk en invitt fra Per-Kristian Foss i hans siste innlegg. Han ønsket igjen å komme tilbake til rente-

spørsmålet, sa han. Og rentespørsmålet har Per-Kristian Foss vært opptatt av i lengre tid, bl.a. i spontanspørretime. Og også her i dag har Per-Kristian Foss vært opptatt av rentespørsmålet.

Per-Kristian Foss sa at alle erkjenner at ingen kan love noe om renteutviklingen, men det har faktisk Per-Kristian Foss tillagt meg ved flere anledninger. Tidligere år og to ganger i sitt innlegg i dag hevder han at finansministeren har lovet et eller annet bestemt rentenivå. Det kan jeg ikke erkjenne at jeg har gjort, og jeg mente at Per-Kristian Foss fikk dokumentere det, hvis jeg skal ha lovt noe. Men jeg har hatt mine synspunkter på renteutviklingen, og det er dokumentert bl.a. i det som Jan Petersen siterte, og som også Per-Kristian Foss viste til.

Dette kan man selvfølgelig diskutere, for dette er også et spørsmål om når man regner med at de norske rentene kan komme ned mot europeisk nivå – i 1999 eller senere. Ned mot europeisk nivå, på vei ned mot europeisk nivå, må en jo nødvendigvis komme i år, for det er sagt at det skal bli en gradvis rentereduksjon. Men jeg har ved flere anledninger offentlig – og helt sikkert også her i salen – sagt at jeg venter ytterligere rentenedgang neste år. Så hvis noen har oppfattet meg slik at man skal nå målet allerede i inneværende år, og så ha ytterligere nedgang neste år, må det bety at vi skal passere og komme under europeisk rentenivå. Det mener jeg er verken mulig eller ønskelig.

Så har jeg forstått at det er mange som har mistolket hva vi har forsøkt å meddele når det gjelder renteutviklingen. For eksempel ble det veldig stor misforståelse i forbindelse med en plansje som jeg viste under en pressekonferanse den 10. mai, da revidert nasjonalbudsjett ble lagt fram. Blant andre Dagens Næringsliv klarte å tolke den tekniske framstillingen som ble vist der, som om vi skulle få et rentenivå i Norge på 3,75 pst. allerede ved utgangen av inneværende år. Det var rett og slett en misforståelse som vi sørget for at Dagens Næringsliv ble gjort oppmerksom på, men avisen fortsatte dessverre etterpå å kjøre samme plata.

Jeg har altså ikke sagt, og slett ikke lovet, hvor langt ned mot europeisk nivå vi skal komme. Men den renteutviklingen vi har hatt til nå, med 2 prosentpoeng reduksjon hittil i år, i fire runder, er godt i tråd med de forutsetninger som var lagt til grunn da nasjonalbudsjettet ble lagt fram i fjor høst.

A s m u n d K r i s t o f f e r s e n hadde her overtatt presidentplassen.

Jan Petersen (H): Når vi nå hører finansministeren, må jeg si at det er jammen mye rart Stortinget er nødt til å bruke tid på. Jeg må få lov til å minne om hva han sa i spørretime 17. februar i år, nemlig:

«Så mitt svar er fortsatt det samme: Det viktigste med budsjettet var å legge til rette for en reduksjon av rentene ned mot europeisk nivå i løpet av 1999, og det har vi fortsatt forhåpninger om skal skje.»

Dette er altså det viktigste med budsjettet. Og jeg kan ikke oppfatte dette som annet enn en politisk målsetting,

som finansministeren attpåtil bekrefter at han har tro på at han skal nå.

La oss så se på hva han sa i formiddag – det var altså ikke noen tvil om at dette var en målsetting. Det eneste han da var opptatt av, var tidspunktet for når den målsettingen skulle oppnås, for han sa:

«Jeg har bl.a. overfor TV 2 sagt at jeg fortsatt har den tro at norsk rente vil kunne komme ned mot europeisk nivå i løpet av neste år, og det er år 2000 – så vi ikke er i tvil om det, at neste år er år 2000.»

Hvis finansministeren nå skal forsøke å komme seg unna det at han her har endret sin målsetting for det viktigste i budsjettet, at han nå sier noe helt annet om tidspunktet enn han har gjort før, må han gjerne prøve det, men jeg er ikke sikker på om han bør plage Stortinget – og oppta tale tid – med nettopp den øvelsen. Nå syns jeg at både statsministeren og finansministeren like godt skal heve hendene i været med en gang og si: «Sorry», vi har omdefinert våre mål, vi har ikke hatt ryggrad til å holde igjen utgiftene på budsjettet, og derfor kommer dette til å koste norske rentebetalere atskillig mer penger i tiden som kommer. Og de rentebetalerne er enkeltmennesket og familien, det er bedriften som skaper arbeidsplasser, og det er kommunen som skal sørge for omsorg. Det er realiteten.

Thorbjørn Jagland (A): Statsministeren spurte nå nettopp om hva det var som gjorde at Hill-Marta Solberg kalte hans svarreplikk til meg for arrogant.

Jo, jeg stilte statsministeren et konkret spørsmål, som ennå ikke er blitt besvart, heller ikke i det siste innlegget. Jeg spurte: Bekymrer det statsministeren at skolefritidsordningen er blitt vesentlig dyrere i løpet av året, noe som fører til at barn av foreldre med lav inntekt først tas ut av denne ordningen? Bekymrer det ham at barnehager også blir vesentlig dyrere?

Når det gjelder de private skolene, henviser statsministeren til at det er et flertall i Stortinget som vil gi støtte til slike skoler, og at det bare er 1,5 pst. av elevene som går der. Det er ikke det debatten går på nå i og for seg. Statsministeren må forholde seg til at det er en ny tendens på dette området. Det er at det er langt flere slike private skoler som er blitt godkjent, og én offentlig skole er allerede blitt nedlagt på grunn av det. Og i dag i Vårt Land står det at det er fare for at nok en offentlig skole kan bli nedlagt. En annen ting er at det er mange søknader som ligger i departementet, langt flere enn før. Hva vil Regjeringen gjøre med disse søknadene? Skal man bare fortsette å godkjenne, slik at de automatisk kan få offentlig støtte? Det er også noe nytt at en godkjenner skoler som man ikke kan si driver sin virksomhet i samsvar med læreplanen som er vedtatt her i Stortinget.

Debatten har ikke gitt noe svar på hvorfor Regjeringen kan godta den glideflukten vi ser i finanspolitikken. Man mente under framleggelsen av statsbudsjettet i fjor at 9 milliarder kr i innstramming var helt nødvendig. Nå er den innstrammingen mer enn halvert, utgiftsveksten fordobles og bruken av oljepenger fordobles.

Regjeringen viser til markedets reaksjoner. Dette er også noe nytt, at man bruker markedets kortsiktige vur-

deringer som grunnlag for finanspolitikken. Hvor kort-siktig dette er, har vi fått se denne uken: Fram til onsdag tror jeg ikke markedet var klar over hva som var i ferd med å skje med finanspolitikken, men i går og i dag, fordi Dagens Næringsliv begynte å skrive om det, har markedets reaksjoner begynt å bli annerledes. Og når finansministeren også svinger fra det ene til det andre når det gjelder synet på rentene, kan man bli bekymret over hva slags vurderinger man legger til grunn. Vi må kunne kreve at Regjeringen har selvstendige vurderinger når det gjelder hva slags finanspolitikk som skal føres her i landet.

Øystein Djupedal (SV): Vi har en finansminister som kontinuerlig hevder at han er mistolket, og det er godt mulig at Stortinget ønsker å mistolke finansministeren. Men det er også en realitet at han uttaler seg uklart. Samtidig må jeg si at den typen diskusjon om renten som vi her har, er politikk på sitt aller verste. Hvem sa hva akkurat når, og hvordan tolker man hva man sa, og har man sagt akkurat det? Så finner man fram en avis og et gammelt sitat og beviser dermed at finansministeren har sagt et eller annet. Og han har sikkert sagt det. Jeg er helt overbevist om at vi har sagt mange ting her i stortingssalen i andre sammenhenger som ikke nødvendigvis bestandig er helt presist og så klokt som vi gjerne skulle sagt det.

Det som er realitetene, er at renten heldigvis har gått ned 2 pst. Det er bra for norske bedrifter og for norske husholdninger. Regjeringen har begrenset ære for dette, det kan det ikke være tvil om. At Regjeringen har hatt en klar finanspolitikk, kan det vel heller ikke være tvil om. Men det har da i sannhet også opposisjonen hatt. Opposisjonen plusser nå på mer enn det Regjeringen har lagt fram. SV strammer faktisk inn mer. Den typen diskusjon synes jeg er ulykksalig. Vi får bare håpe at oljeprisen holder seg høy framover, for oljeprisen – det har også finansministeren bekreftet før i dag – er en svært viktig årsak til at det går bra, at tilliten til norsk økonomi er stor.

Grunnen til at jeg tok ordet var ikke rentediskusjonen, for den synes jeg som sagt på mange måter er politikk på sitt verste. Grunnen var det statsminister Bondevik sa i sitt innlegg, at man i forskjellsmeldingen hadde tenkt å komme med tiltak for å løfte dem som er på bunnen, og også se på skatteregler for dem som er på toppen. Det er helt riktig. Hvis statsministeren har tenkt å foreslå det, så er det bra.

SV har i mange år påpekt det urimelige ved vårt skattesystem, at vi har et skattesystem som favoriserer de som er på toppen, de som får sin inntekt fra aksjer og ikke de som får sin inntekt fra ærlig arbeid. Og hvis statsministeren vil imøtekomme det, er det bra, for det finnes altså ikke noen andre muligheter enn fordelingspolitikken, skattepolitikken, for å omfordele goder i et samfunn. Men det er ikke mulig for statsministeren å få gjennom den type fordelingstiltak med Høyre og Fremskrittspartiet. Gjennom fire budsjetter har vi nå sett at det eneste som er viktig for Høyre og Fremskrittspartiet, er å beskjære det offentlige forbruket og spare det private. Grellest så vi det i statsbudsjettet i fjor, da hele innstrammning

gen kom i det offentlige forbruket, og ikke én krone i det private forbruket.

Hvis det skal være mulig å gå i den retning som statsministeren nå var inne på – og som SV er hjertens enig i – er det ikke mulig å tenke seg at det i forbindelse med høstens statsbudsjett skal inngås forlik med Høyre og Fremskrittspartiet. Hvis man ønsker å gå i den retning, må statsminister Bondevik og Regjeringen i større grad prøve å finne fram til en dialog ikke bare med Carl I. Hagen og Jan Petersen, men også med dem som kan utgjøre et flertall på den andre siden. Det betyr at man må invitere også i den andre retningen, og ikke bare snu ansiktet mot høyre.

Presidenten: Per-Kristian Foss har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per-Kristian Foss (H): Debatten om renten dreier seg ikke bare om hvem som har sagt hva. Det dreier seg om hvorvidt Regjeringen har forstått og fortsatt vet hva som er dens viktigste mål for den økonomiske politikken. For velgere flest dreier dette seg om mye penger – forskjellen på et rentehopp på 4,5 pst., og at det heldigvis går ned til det halve etter hvert og blir værende lenge der. Dette betyr for folk flest med lån, studielån og boliglån, mange tusen kroner, så dette er ikke en debatt om teoretiske fiksfakserier.

Det som dessverre gjenstår, er at finansministeren benekter hva han selv har sagt i Stortinget. Det som gjenstår, er at hver gang finansministeren uttaler seg, til presse eller til marked, så blir han misforstått. Det kan tenkes at det skyldes noe annet enn markedet og noe annet enn den samlede presse. Jeg vil anbefale en klarere måte å uttale seg på, og jeg vil anbefale, som Jan Petersen: Si det heller som det er, at dere har forandret målet! Målet for 1999 er skutt ut til 2000. Det vil folk merke allikevel. Så si det like godt med en gang istedenfor å vente og la det lures inn på folk.

Presidenten: Hill-Marta Solberg får ordet til en kort merknad.

Hill-Marta Solberg (A): La meg nå bare først få konstatere at statsministeren i sin siste runde på talerstolen anla en noe mer forsonende og annerledes tone enn det vi møtte tidligere i debatten, og det setter selvfølgelig både jeg og – tror jeg – resten av stortingssalen pris på. Samtidig må jeg si at det henger igjen en viss undring over at statsministeren ikke selv fornemmet hva som var harselasen i hans debattform tidligere i dag.

Det som egentlig var mitt anliggende for å be om ordet, var at vi er blitt oppfordret til å trekke et forslag, forslag nr. 8, et forslag fremsatt av Arbeiderpartiet og SV i innstillingen, om sykelønn for lavtlønte. Vi er blitt oppfordret til å gjøre det om til et oversendelsesforslag. Den oppfordringen kan vi dessverre ikke imøtekomme. Vi mener det er viktig at Stortinget forholder seg til det konkrete forslaget slik det ligger der.

Statsminister Kjell Magne Bondevik: Det var bare kommentar til og svar på en del av de spørsmål som representanten Jagland stilte til meg i sitt siste innlegg. Jeg forstod på ham at det han hadde reagert på i forbindelse med replikkordskiftet, var at han mente at jeg ikke hadde svart på noen konkrete spørsmål angående takster i skolefritidsordningen og i barnehageordningen.

Jeg håper ikke det oppleves arrogant, men jeg svarte faktisk på dette i mitt andre svar til representanten Jagland. Da sa jeg, og jeg gjentar det gjerne nå, at vi vet at når det gjelder økningen av takster både til skolefritidsordningen og til barnehager, så varierer det en del fra kommune til kommune. Det bekymrer selvsagt også meg og Regjeringen at noen får en betydelig og urimelig økning. Men jeg svarte også på Jaglands konkrete spørsmål om vi skulle sende ut et slags direktiv om at kommunene ikke skulle gjøre noe slikt, at det er vanskelig for en regjering, når kommuneøkonomiopplegget for neste år nå har passert Stortinget, å sende ut direktiver som kan fungere som å sette det kommunale selvstyret ut av kraft i slike spørsmål. Dette har jeg altså kommentert.

Så til det representanten Jagland tok opp når det gjaldt private skoler, hvor det ble fremstilt slik at det nå er en veldig bekymringsfull utvikling når det gjelder godkjenning av antall skoler. Jeg kan gi følgende konkrete opplysning: Fra 1990-1991 og frem til nå, altså det siste tiåret, har økningen vært på 0,29 pst., altså 2,9 promille. Og jeg synes alvorlig talt at det ikke er en voldsom økning som skulle representere et farlig anslag mot det offentlige skoleverket.

Når det gjelder læreplaner, har det alltid vært slik at både skoler som er bygd på et alternativt pedagogisk opplegg, f.eks. Steinerskolen, og livssynsskoler, blir gitt unntak fra læreplanen, men det blir ikke gitt unntak som går på tvers av det viktige prinsipp at privatskolene skal gi en tilsvarende opplæring som den offentlige skolen. Det betyr ikke nødvendigvis lik opplæring, men en tilsvarende. Dette er prinsippet i privatskoleloven, og den må i tilfelle endres hvis en skal gjøre det.

Det omstridte ACE-opplegget er ikke godkjent som et pedagogisk alternativ i norske private skoler.

Til slutt sa representanten Jagland at markedets reaksjoner de siste par dagene etter at Dagens Næringsliv var begynt å skrive om budsjettet, hadde blitt så negative. Jeg forstår ikke riktig helt det. Etter hva jeg har fått opplyst, er kronekursen ifølge den siste nyhetssendingen som gikk nå, 8,14 i forhold til euro, som regnes som et gjennomsnitt av europeiske valutaer. Det er vel den sterkeste utgangskursen som har vært på den norske kronen på år og dag. Det tyder ikke på sviktende tillit til norsk økonomi og til kronen. Da hadde det vært helt andre tall enn dette. Så vidt jeg vet, er dette også en sterkere kronekurs enn den som faktisk var da renten ble satt ned for et par dager siden.

Thorbjørn Jagland (A): Statsministeren sa nå at betalingen i skolefritidsordningen varierer fra kommune til kommune. Det er riktig, men det som ikke kan betviles, er at prisene har økt betydelig på grunn av nedskjæringen

i bevilgningene fra staten til skolefritidsordningen på 130 mill. kr, og det er det som gjør at vi nå får disse store takstøkningene i en lang rekke kommuner.

Arbeiderpartiet har ikke bedt Regjeringen sende noe direktiv til kommunene om at man ikke skal fortsette å øke takstene. Det vi har sagt, er: Kan Regjeringen si til kommunene at man ikke behøver å legge inn økt foreldrebetaling for neste år, fordi Regjeringen kommer til å rette opp det som har skjedd når det f.eks. gjelder skolefritidsordningen, i budsjettet for år 2000? Vi har nå flere kommuner som planlegger takstøkninger endog før budsjettene skal behandles til høsten. Og vi har klare signaler om at svært mange kommuner kommer til å legge inn takstøkninger i budsjettet for år 2000 både for skolefritidsordningen og for barnehagene, og at det også blir nedskjæringer i bevilgningen til den offentlige skolen. Så her trengs det et kraftig signal i den perioden som vi er i nå, når kommunene forbereder budsjettet for år 2000.

Når det gjelder de private skolene, refererte statsministeren til tall fra 1991 og fram til nå. Men poenget er at det er nå vi har en sterk økning i antall søknader, og at det er en ny tendens, og det er den Regjeringen må ha en holdning til.

Ellers har jeg lyst til å si: Markedet – hva er det? Jo, det er personer som reagerer. Og det som vi har lagt merke til, er at etter at *det* har framkommet – heldigvis at iallfall én avis har begynt å skrive om hvordan glideflukten i finanspolitikken er – har det blitt en del andre toner hos personer som har meninger om dette, og som påvirker. Og det man kan være redd for, er at hvis finanspolitikken utsettes for den type reaksjoner hele tiden, og hvis Regjeringen faktisk bygger sine analyser på slike kort-siktige vurderinger som gjøres, vel, så får vi en utvikling som svinger voldsomt. Jeg må si at jeg lurer på hvor Djupe-dal er når han kan si at han håper på at oljeprisene vil holde seg høye. Det er tydeligvis det som er politikken for tiden. Det er det som var politikken i 1998 da man håpet på at oljeprisene ville være høye, så falt de, og så fikk vi denne voldsomme renteøkningen. Og så fortsetter man å håpe på at oljeprisen som igjen steg, skal forbli høy. Det kan ikke være noe godt styringsverktøy.

Sylvia Brustad (A): Når representanten Jagland påpeker det bekymringsfulle i at prisene i barnehager og skolefritidsordninger øker ganske radikalt rundt omkring med de følger som representanten Jagland sa, så svarer statsministeren med å si at det er vanskelig for regjering og storting å gi direktiver til kommunene, og at kommuneopplegget jo er passert Stortinget.

Dette betrakter jeg som ansvarsfraskrivelse, for det kommuneopplegget som vi behandlet her i Stortinget for to dager siden, var det opplegget som Regjeringa presenterte, og som vi fra Arbeiderpartiets side sa klart fra om var for dårlig fordi vi nettopp ønsker at det skal bygges flere barnehager, at plassene i barnehagene skal bli billigere, at skolefritidsordningen skal bli billigere, og i tillegg vil vi ta vare på den offentlige skolen.

Og så snakker statsministeren om at han nå er opptatt av fordelingspolitikk. Men da må han være det også i

praksis, for denne politikken har et så stramt kommuneopplegg at det fører til – som Jagland sa – at det er de svakeste barna som nå blir tatt ut. Det er barnevernsbarna som blir tatt ut av barnehagen, og det er innvandrerbarna, som har stort behov for å gå der for å lære seg norsk. Det er de barna som blir tatt ut av barnehagen. Og da nytter det ikke å si at det er vanskelig å gjøre noe fordi kommuneoppleggene har passert Stortinget. Det går an å gjøre noe med det, og det er ett svar på det: Det er å gi penger til kommunene, slik at de er i stand til å gjøre den jobben. Det er etivalg som Regjeringa har gjort, som Arbeiderpartiet er sterkt uenig i.

Det er også sagt klart fra til Regjeringa om at hvis den vil samarbeide med oss, så blir det mer penger til kommunene. Men så langt har Regjeringa valgt å gå en annen vei, som har betydd at det blir mindre penger til kommunene – som da betyr at det blir mindre til barnehager og til skole – og at vi så langt ikke har greid å få til alt det vi burde ha gjort i forhold til eldreomsorgen.

Jeg håper at det kan være litt mer redelighet i forhold til hva en sier og gjør. Vi håper at det er mulig å gi det klare signalet ut til kommunene, som representanten Jagland sier, at en skal slippe å legge ned enda flere barnehager – det bør gå den motsatte veien – at en ikke skal øke prisene slik som det nå ligger an til og som det noen steder er gjort allerede, slik at vi greier å bevare flere barnehageplasser og beholde barna der. Men det er ett svar på det, og det er å gi mer penger, og det har denne Regjeringa så langt ikke vært villig til.

Det er slik at 1998 så langt er det verste året på hele 1990-tallet for kommunesektoren. 1999 ser ut til å bli enda verre. Det blir det verken flere barnehager, bedre skolefritidsordninger eller bedre skole av.

Presidenten: Karin Andersen har hatt ordet to ganger, og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Karin Andersen (SV): Når det gjelder priser på barnehageplasser og det kommunale sjølstyret, kan en vel enkelt si det slik at kommuneoppjøret er slik at storting og regjering sier: Så mange oppgaver har dere, så mange penger får dere til å gjøre dette, resten må dere skaffe sjøl. Det har man gjort i lang tid, og i fjor gjorde man det også. Resultatet var at man måtte øke egeninntektene, altså prisen for barnehageplassene, for skolefritidsordningen, for hjemmehjelpa osv. Prisen for en barnehageplass økte i fjor med i gjennomsnitt 6 pst, prisen skolefritidsordningen økte gjennomsnitt 12 pst. og prisen på hjemmehjelpa økte med 6 pst., mens konsumprisindeksen steg, tror jeg, med 2,4 pst. – jeg er ikke helt sikker på om kommaet er riktig. Det betyr at det ikke er noen kommuner eller noen steder dette øker – det er overalt.

Det kommunale sjølstyret er slett ikke truet av at storting og regjering kunne si: Til neste år gjør vi dette annerledes, vi ønsker ingen økning. SV fremmet faktisk forslag om det i behandlingen av kommuneøkonomiproposisjonen, og jeg registrerte at Arbeiderpartiet heller ikke stemte for det.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet, og dermed ... – statsråd Gudmund Restad.

Statsråd Gudmund Restad: Beklager, hr. president hvis jeg ikke hadde gitt tydelig nok tegn, men jeg mente i alle fall å be om ordet.

Jeg er imidlertid sterkt i tvil om det har noen hensikt å fortsette debatten om renter med Per-Kristian Foss, for Per-Kristian Foss er vant til å få siste ordet. Jeg må også kunne si meg langt på vei enig med Djupedal i at dette er politikk på sitt verste, og jeg tror vi skal være glade for at det ikke er et større publikum under slike debatter.

La meg bare for ordens skyld, selv om det burde være en selvfølge, sitere en setning fra nasjonalbudsjettet 1999. På side 95, høyre spalte, står det:

«Når den norske kronen skal holdes stabil mot europeiske valutaer, vil det europeiske rentenivået være retningsgivende for rentenivået i Norge».

Det burde være en selvfølge, og vi har en pengepolitikk som gjør at europeiske renter vil være retningsgivende for vårt rentenivå.

Så er det riktig som påpekt av Jan Petersen, at Regjeringa gav klart uttrykk for at det viktigste med budsjettet som vi la fram i fjor høst, var å få ned renten. Renten var på et helt uakseptabelt høyt nivå og det viktigste med budsjettet var, som sagt, å få renten nedover. Og renten har gått nedover – som en følge delvis av budsjettet, men jeg er enig i at det også er en følge av andre faktorer. Ikke minst har oljeprisen hatt betydning for at vi har fått renten nedover – på samme måte som en sterk reduksjon i oljeprisen i fjor var en viktig forklaring på at rentene dessverre gikk feil vei.

Så er det ikke slik som det er blitt insinuert, ja, ikke bare insinuert, men faktisk også hevdet med styrke, at Regjeringen har omdefinert sitt mål når det gjelder hva budsjettet skal føre til, altså en redusert rente. Vi har ikke omdefinert noe mål. Det er fortsatt viktig at rentene går ned. Jeg synes at vi i fellesskap burde kunne være glade for at vi hittil i år har hatt fire rentereduksjoner på et halvt prosentpoeng, og foreløpig har hatt en rentereduksjon på 2 prosentpoeng i 1999. Jeg mener at forholdene burde ligge til rette for at vi får en ytterligere rentenedgang, både gjennom resten av 1999 og videre inn i år 2000.

Inge Lønning (H): Jeg finner det ganske bemerkelsesverdig at finansministeren føler seg kallet til å evaluere Stortingets debatter og antall tilhørere til Stortingets debatter. Jeg trodde faktisk finansministeren hadde andre oppgaver enn det.

Når denne debatten har utviklet seg som den har, til å bli en debatt om debatten, skyldes det faktisk de tilstedeværende representanter for Regjeringen og deres opptreden. Det kunne kanskje være en idé for finansministeren hvis han i fremtiden skal komme med kategoriske dementier, og jeg vil jo ikke utelukke muligheten for at han kan få behov for det, at han da ordla seg på følgende måte: Dette har jeg aldri sagt og i hvert fall ikke ment.

Jeg la merke til at statsministeren i replikkordskiftet som utløste den ganske langvarige debatt om debatten,

opp til flere ganger brukte uttrykksmåten: Denne regjering har «betydelig ydmykhet». Det er også en bemerkelsesverdig, nesten paradoksal form for kommunikasjon. Jeg har alltid oppfattet det slik at hvis man har ydmykhet, behøver man ikke å si det. Og hvis man føler behov for å si det, kan det være et tegn på at både man selv og omverdenen er i tvil om hvorvidt ydmykheten er til stede. Jeg tror nok det er bedre å praktisere ydmykhet enn å annonsere den.

Så til aller sist: Arbeiderpartiet har gjort store deler av også denne debatten til en skoledebatt. Men det bemerkelsesverdige er jo at det er en helt innholdstom skoledebatt. For Arbeiderpartiets retorikk om satsing på skolen har avfødt en mus i det alternative budsjettforslaget, og det er en liten økning til skolefritidsordningen. Det er den store satsing på fremtiden, på skolen og ungdommen.

Det er litt underlig hvis man virkelig er opptatt av skolen, og det er det all grunn til å være, at man ikke f.eks. er villig til å være med på Høyres økning når det gjelder lærlingordningen, som er en helt avgjørende kvalitetsfremmende sak i videregående opplæring. Det er man ikke med på. Man er ikke med på Høyres forslag om å styrke videre- og etterutdanning for lærere, både i grunnskolen og i videregående skole.

Det er jo slik at hvis det er avstand mellom liv og lære, er det livet som er det mest interessante og ikke læren. Jeg må si at jeg ser frem til at Arbeiderpartiet skal ta sin egen retorikk på alvor og virkelig begynne å satse på skole og utdanning.

Jan Petersen (H): Jeg beklager å legge beslag på mer tid, men etter å ha hørt på finansministeren må jeg si at jeg synes det blir mer og mer avslørende hvor utrolig ustø han er i det vi diskuterer. Nå greide han altså å holde et helt innlegg som om denne debatten gjaldt hvorvidt renten i 1999 skulle gå ned eller ikke. Det er jo ikke det diskusjonen dreier seg om. Den dreier seg meget presist om følgende politiske målsetting – som finansministeren for øvrig i et tidligere innlegg dømte om til å ha «synspunkter» på rentepolitikken: at man skal legge til rette for en reduksjon av rentene, og så kommer det han glemte i farten: ned mot europeisk nivå i løpet av 1999.

Her er det altså to ting som finansministeren av en eller annen selsom årsak glemte, både hvilket nivå renten skulle ned mot, og det tidspunktet som han prosederte imot tidligere i dag. Jeg må si at jeg synes dette blir verre og verre!

Jeg har ikke omtalt statsministerens innlegg, for han ble sannsynligvis forledet av finansministeren til å bli en smule mer offensiv enn det han hadde kort til å være, så jeg skal være vennlig nok til å se bort fra statsministerens innlegg. Men jeg må si at nå må finansministeren rett og slett skjerpe seg!

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sakene nr. 2 og 3.
(Votering, se side 4226)

S a k n r . 4

Forslag fra stortingsrepresentant Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 1. juni 1999 (Jf. Innst. O. nr. 76):

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2000 selge alle statens aksjer i Kommunalbanken AS til høystbydende.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 4266)

S a k n r . 5

Forslag fra stortingsrepresentant Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 1. juni 1999

(Jf. Innst. O. nr. 76):

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Kommunalbanken AS tar inn i sine vedtekter en bestemmelse om at bare kommunal sektor og staten kan eie aksjer i selskapet.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 4266)

S a k n r . 6

Forslag fra stortingsrepresentant Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 15. juni 1999

(Jf. Innst. O. nr. 100):

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 legge fram forslag om fradrag for dokumentavgift i arveavgiften for ordinær arv, hvis arving bosetter seg på eiendommen.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 4266)

S a k n r . 7

Forslag oversendt fra Odelstingets møte 15. juni 1999 (Jf. Innst. O. nr. 95):

«Stortingets vedtak av 4. februar 1999 om ordningen med frakttilskudd over statsbudsjettet for bensin og autodiesel videreføres.»

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 4266)

S a k n r . 8

Innstilling fra Stortingets presidentskap om valg til Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-utvalget) (Innst. S. nr. 245 (1998-99))

Stortingets visepresident Hans J. Røsjarde: Når jeg nå ber om ordet, er det fordi jeg ønsker å fremme et for-

slag om at innstillingen slik den foreligger, sendes tilbake til Presidentskapet for fornyet behandling. Jeg vil gjerne at dette tema blir votert over før vi går inn på sakens realiteter. Men jeg vil allikevel bare ganske kort få argumentere for hvorfor et slikt forslag fremsettes ved starten av debatten på denne sak.

Begrunnelsen er ganske kort: Etter avgivelsen har det skjedd en del ting, og det har blitt kjent en del ting som gjør at jeg mener at det vil være fornuftig av Presidentskapet på ny å behandle denne innstillingen.

I bladet Friheten, datert 11. juni 1999, siteres Stein Ørnhøi, som i et møte i Trondheim den 5. juni skal ha uttalt:

«Han etterlot ingen tvil om at en uerklært krig mot en suveren stat uten FN-mandat, var å anse som en krigsforbrytelse, og de ansvarlige norske politikerne var å anse som krigsforbrytere.»

Med dette, som gjennom sitatet skal være uttalt, mener jeg at det må være god grunn til å se på Innst. S. nr. 77 for 1997-98, som ble behandlet i Stortinget, og som var retningslinjene da Stortinget bestemte at Presidentskapet skulle fremme forslag på kandidater til EOS-utvalget. Jeg skal ikke gi meg inn på en lang sitatrunde, men kort få sitere det som en samlet komite uttrykker på side 2 i innstillingen:

«For å gi utvalget nødvendig troverdighet overfor de demokratiske prosesser, må utvalget derfor ha en sammensetning som sikrer bred tillit. Dette forutsetter at utvalget består av medlemmer som nyter respekt for integritet og samtidig har bred erfaring fra norsk samfunnsliv.»

Med dette sitatet som grunnlag mener jeg at det åpenbart må være et brudd på de forutsetninger Stortinget selv la til grunn som kriterier for oppnevning. Jeg er kjent med at Stein Ørnhøi har sendt et brev til stortingspresidenten, datert den 18. juni 1999, og jeg skal ganske kort sitere fra dette:

«Uten tilgang til notater er det umulig for meg to uker i ettertid å bekrefte eller avkrefte hva jeg skal ha sagt og hvordan jeg har uttrykt meg.»

Etter min overbevisning ville Stortinget og Presidentskapet være tjent med en fornyet gjennomgang på dette grunnlag, og dermed tar jeg opp et forslag om at saken sendes tilbake til Presidentskapet. Hvis dette forslaget skulle falle, vil jeg få lov å komme tilbake i den ordinære behandling av saken, om dét skulle bli tilfellet, til en mer inngående belysning av saken sett fra mindretallets side.

Presidenten: Representanten Hans J. Røsjorde har fremsatt forslag om at saken sendes tilbake til Presidentskapet.

Stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl: Mandatperioden til EOS-utvalget utløper den 30. juni. Siden dette er siste dag i sesjonen, mener jeg at det er nødvendig å få avgjort saken i dag, slik at vi klarer å få oppnevnt de nye representantene til EOS-utvalget før vi går fra hverandre.

Når det gjelder det referatet i Friheten som representanten Hans J. Røsjorde viste til, må jeg bare innrømme at det uroet meg litt, men jeg registrerte at dette ikke var et sitat fra Stein Ørnhøi, men det var et referat fra et møte Stein Ørnhøi hadde holdt et – sikkert engasjert – innlegg på.

Men fordi referatet uroet meg, tok jeg i går kontakt med Stein Ørnhøi og bad ham utdype det som stod i referatet. Det er riktig som Hans J. Røsjorde sa, at han svarte tilbake i dag at han – siden han satt i Kirkenes og ikke hadde tilgang til sine notater – ikke hadde full oversikt over hvordan han hadde uttrykt seg, men han uttaler på det for meg helt vitale punktet:

«For meg er det en fremmed tanke at det norske Storting skulle bestå av krigsforbrytere.»

Ut fra den presiseringen kan jeg ikke se at det er grunn til å anta at det skulle komme noen annen konklusjon ut av en ny behandling i Presidentskapet, og jeg vil anbefale at vi behandler saken nå.

Stortingets visepresident Hans J. Røsjorde: Fortsatt til forslaget om utsettelse:

Jeg merket meg at stortingspresidenten sa at det ville være hensiktsmessig å få behandlet saken nå, fordi utvalget skulle fornyes etter en gitt tidsfrist. Jeg kan ikke se det annerledes enn at det må være fullt mulig for Presidentskapet å kunne ta saken under behandling på ny, fordi utvalget vil kunne være funksjonsdyktig inntil man har fått tatt en fornyet beslutning. Å vente noen måneder for å få en vurdering på et bedre og bredere grunnlag, og på den måten kanskje også greie å finne fram til en samlende kandidat, ville jeg finne var praktisk mulig dersom det var vilje til en slik behandling. Og det kunne også tenkes den løsningen at Stortinget faktisk gav Presidentskapet fullmakt til å oppnevne medlemmer etter en fornyet vurdering. Det ville antagelig kreve en litt vanskelig prosedyre, men jeg står ved at det vil være fullt praktisk mulig for Presidentskapet å kunne behandle denne saken, og utvalgets funksjon vil ikke lide ved det – snarere tvert imot.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til Hans J. Røsjordes forslag, og det blir ringt til votering over forslaget.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte

presidenten: Under innledningen til behandlingen av sak nr. 8 om EOS-utvalget har Hans J. Røsjorde fremsatt et forslag om at saken sendes tilbake til Presidentskapet.

V o t e r i n g :

Forslaget fra Hans J. Røsjorde ble med 86 mot 25 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 19.48.17)

Presidenten: Vi går da over til realitetsdebatt i sak nr. 8. Presidenten vil foreslå at debatten begrenses til ett innlegg på 5 minutter fra hver partigruppe. Kan presidenten få tilslutning til det?

Carl I. Hagen (Frp): Jeg har ikke noe problem med å slutte meg til hovedtanken i presidentens forslag, men jeg tror det vil være formålstjenlig at stortingspresidenten først fikk anledning til å fremme flertallsforslaget fra Stortingets presidentskap i egenskap av stortingspresident, at deretter Stortingets visepresident Hans J. Røsjorde fikk fremlegge forslaget fra mindretallet i Presidentskapet, og at man deretter tillot ett innlegg fra hver parti-gruppe. For det er litt forskjell mellom et partiinnlegg og et innlegg fra et medlem i Presidentskapet i den siste egenskap.

Presidenten: Presidenten har ingen innvendinger til Carl I. Hagens forslag, og ber om Stortingets tilslutning til dette.

– Det anses vedtatt.

Stortingspresident Kirsti Kolle Grøndahl : Funksjonstiden for tre av medlemmene i Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjenesten går ut i sommer. Det gjelder Rikard Olsvik, Kjersti Graver og Stein Ørnhoi. Rikard Olsvik har meddelt at han ikke ønsker gjenvalg. Kjersti Graver og Stein Ørnhoi har på forespørsel sagt seg villige til å ta gjenvalg.

Presidentskapet foreslår at ambassadør Leif Mevik blir valgt som nytt medlem og leder av utvalget. Mevik har bakgrunn og egenskaper som etter Presidentskapets mening gjør ham meget godt skikket til dette vervet. Vi er glad for at han også har villet påta seg den krevende og ansvarsfulle jobben det er å lede utvalget.

Videre foreslår Presidentskapet at lagdommer Kjersti Graver gjenvelges som medlem.

Presidentskapets flertall, alle utenom visepresident Hans J. Røsjorde, vil peke på at EOS-utvalget er inne i sin første periode. Kjersti Graver har vært medlem i bare ett år, mens Stein Ørnhoi har vært med i tre år. Flertallet legger vekt på at det er behov for å beholde kompetanse og kontinuitet i utvalget. Flertallet mener at selv om Stortinget ved behandling av Dokument nr. 8:31 for 1997-98 ønsket å redusere den partipolitiske sammensetningen av EOS-utvalget, tolker ikke flertallet det dit hen at det helt utelukker oppnevning av medlemmer som har tilknytning til et eller annet politisk parti. Det som imidlertid alltid vil være viktig er at EOS-utvalget blir sammensatt slik at det innehar kompetanse over et bredt spekter, og at det er representativt i sammensetning og bredde. Flertallets inntrykk er at både Kjersti Graver og Stein Ørnhoi har gjort en god og grundig jobb i utvalget, og mener at begge bør få sitt mandat forlenget.

Presidentskapets mindretall, Hans J. Røsjorde, har foreslått Alf R. Bjercke som medlem av utvalget istedenfor Stein Ørnhoi. Jeg regner med at Røsjorde selv vil begrunne sitt forslag.

Med dette vil jeg anbefale Presidentskapets flertalls forslag.

Stortingets visepresident Hans J. Røsjorde: Da Stortingets presidentskap fikk oppgaven med å gi tilrådinger til Stortinget om sammensetning av EOS-utvalget, ble

det lagt en del føringer fra kontroll- og konstitusjonskomiteen, og i de aller fleste sammenhenger var denne komiteen enstemmig. Man hadde til hensikt å sørge for at EOS-utvalget skulle få en bred sammensetning, og man skulle – hvis vi kan bruke et slikt uttrykk – avpolitiseres utvalget.

Det er, slik jeg ser det, ikke fullstendig sammenheng mellom det flertallet i Presidentskapet gjør, og det som var komiteens merknader, og som fikk tilslutning fra Stortinget gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 77 for 1997-98. Jeg har også tidligere sitert fra innstillingen, men jeg har lyst til å understreke hva som der ble sagt:

«Komiteen mener at det i denne sammenheng er meget viktig at utvalget er satt sammen på en måte som gir det integritet og troverdighet overfor de hemmelige tjenester.»

Jeg kan ikke se at de kriteriene er oppfylt gjennom det forslag som kommer fra Presidentskapets flertall, om en gjenoppnevning og et gjenvalg av Stein Ørnhoi. Jeg har tidligere sitert hva Ørnhoi ifølge Friheten har uttalt. Det brevet som det ble referert til, og som var stilet til stortingspresidenten, synes ganske klart å være utformet på en slik måte at her må man ha gode muligheter til å ha ett bein i hver leir, derom ingen tvil – og det kan kanskje være greit.

Når det er en slik uryddig opptreden, slik jeg ser det, får jeg vel si at jeg er glad for at jeg valgte å foreslå for Stortinget en annen kandidat. Jeg tror det hadde vært svært hensiktsmessig om Presidentskapet gjennom behandlingen kunne ha funnet fram til bredt samtlende kandidater. Og det burde ikke være vanskelig, det har vært full adgang til å skaffe seg kandidater med bred kompetanse på dette feltet, fra næringsliv f.eks., fra forskermiljø, og jeg tviler på at noen kompetanse ville gå tapt om man hadde fått forskere f.eks. inn i utvalget. Det ville antakelig gitt en enda bredere kompetanse enn den Stein Ørnhoi vil kunne bidra med.

Når det gjelder flertallets forslag om gjenoppnevning av Stein Ørnhoi, er det vel også det å si at et slikt forslag må være underlig å motta når man har så sterke innvendinger mot det politiske lederskap i forhold til den krigen som har vært i Kosovo. Da er det også ganske uforståelig at en kandidat til EOS-utvalget ikke selv tar konsekvensene og trekker seg som kandidat til nettopp dette utvalget. Det ville antakelig vært det ryddigste. Det har vi da registrert ikke har skjedd.

Jeg har lyst til å understreke at sammensetningen av utvalget selvsagt skal fylle de kriterier som Stortinget la opp til, men det er ikke dermed sagt at noen skal ha klippekort i all evighet – og dette er for fem nye år.

Jeg tror ikke vi sender de riktige signalene. Vi hadde en debatt om EOS-utvalgets årsrapport, jeg skal ikke gå tilbake til den, men også der kom det vel nokså tydelig fram når det gjelder de signaler vi sender ut, at det som har med sikkerhet og informasjonstilgang å gjøre, berøres nettopp av det valg som flertallet har valgt å innstille på overfor Stortinget.

Jeg skal ikke gå mer inn på dette, men jeg har lyst til å understreke to ting. For det første er jeg meget fornøyd

med innstillingen på ny leder av utvalget. Tidligere ambassadør Møvik vil uten tvil være en meget god kandidat. Jeg er fra mindretallets side meget godt fornøyd med gjenoppnevningen av Graver. Derfor er det altså bare på ett punkt at jeg avviker, og det er på gjenvalg av hr. Ørnhøi. Der ønsker vi å foreslå Alf R. Bjercke, og når det gjelder hans kvalifikasjoner og bakgrunn, står det klart å lese i innstillingen. Jeg skal ikke bruke tid på det her.

Helt til slutt vil jeg be om at valget mellom Stein Ørnhøi og Alf R. Bjercke blir avvirket etter § 44 d i forretningsordenen, ved at det brukes stemmesedler ved voteringen.

Jeg tar med det opp mindretallsforslaget i innstillingen.

Presidenten: Hans J. Røsjorde har tatt opp det forslag han refererte til. Presidenten antar at anmodningen om skriftlig votering vil bli imøtekommet.

Carl I. Hagen (Frp): Jeg må innrømme at da innstillingen fra Presidentskapet forelå, ble den møtt med sjokk i Fremskrittspartiet. Vi hadde nettopp vært gjennom en debatt om EOS-utvalgets årsmelding hvor det til å begynne med var betydelig uenighet, og det var bekymring hos ganske mange over utviklingen. Jeg viser bl.a. til en avisartikkel i Aftenposten, fra Washington, hvor det klart fremgikk at det var uro i USA over det som var i ferd med å skje i Norge, og at det kunne bli begrensninger i informasjonstilflytet fra våre samarbeidende tjenester i andre NATO-land hvis det ble åpnet for for stort innsyn i E-tjenesten.

Det vil også kunne bidra til å sette våre soldaters virksomhet i utlandet i fare. Som et lite land er Norge helt avhengig av NATO, helt avhengig av at USA, England, Italia og Tyskland ser positivt på hva som skjer i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Heldigvis fikk et flertall stoppet de tendensene som var når det gjaldt akkurat innsynsretten. Men signalet som Stein Ørnhøis fanklubb i denne salen – jeg tillater meg å kalle det det – sender til våre samarbeidspartnere i andre land ved å gjenoppnevne Stein Ørnhøi, det er bare negativt.

Man vet at Stortinget for noen år siden endret systemet for oppnevning. Jeg vil gjerne minne om at Stein Ørnhøi ikke ble oppnevnt eller valgt fordi han nøt respekt for integritet og samtidig hadde bred erfaring fra norsk samfunnsliv. Han ble oppnevnt av Stortinget fordi man hadde et system hvor plassene i utvalget ble fordelt på partigruppene etter størrelse her i Stortinget. Han ble oppnevnt av Sosialistisk Venstreparti i egenskap av SV-politiker gjennom mange år. Og grunnlaget for Stein Ørnhøis politiske virke er velkjent i de andre NATO-landene. Og grunnlaget for hans virksomhet, hva har det vært? Det har vært et langt liv med NATO-motstand, bekjempelse av NATO i enhver sammenheng. Det har vært kjennetegnet ved en kamp mot USA, vår viktigste allierte, og en kamp mot norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Hele tiden har bekjempelse av NATO-medlemskap, bekjempelse av USA, bekjempelse av dem Norge til enhver tid er avhengig av å ha velvilje fra, vært fundamentet, ikke bare én av interessene til Stein Ørnhøi – det har vært selve hovedfundamentet for deltakelse i norsk politikk.

Og så endrer Stortinget systemet for at vi ikke skal ha partipolitikere, og så vil allikevel flertallet ta mest hensyn til en liten utgruppe av fortsatt NATO-motstandere, venstreside i Sosialistisk Venstreparti og eventuelt hvis det er noen igjen på venstresiden i Arbeiderpartiet. Den lille utgruppen skal man ta hensyn til, mens de som er for et godt forsvar, som er pro NATO, og som vet at vi er avhengige av NATOs velvilje overfor Norge, glemmer man fullstendig. Det er en hån Stein Ørnhøis fanklubb nå viser overfor dem som er i Forsvaret, jobber i Forsvaret og har tro på Forsvaret, ved det de her har tenkt å gjøre. Attpåtil holdt han et foredrag for noen dager siden, og Friheten skriver:

«Han etterlot ingen tvil om at en uerklært krig mot en suveren stat uten FN-mandat, var å anse som en krigsforbrytelse, og de ansvarlige norske politikerne var å anse som krigsforbrytere. De jugoslaver som er blitt drept av Nato – er ikke falne i en krig, men de er blitt myrdet – var det videre budskapet.»

Den mannen er det man nå vil hedre ved å gjenoppnevne. Og dette dementiet kom ikke like etter at det stod i avisen, da hadde det kanskje vært troverdig. Nei, det kommer i dag etter at stortingspresidenten snakket med Stein Ørnhøi kl. 23.45 i går kveld. Det er ikke troverdig i det hele tatt, og jeg er sjokkert hvis stortingsflertallet fortsatt stemmer Stein Ørnhøi inn i dette utvalget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 4267)

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringet til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da er vi klare for votering.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 42 (1998-99) – om status og framdrift for etablering av et IT- og kunnskapssenter på Fornebu – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstillet:

St.meld. nr. 2 (1998-99) – Revidert nasjonalbudsjett 1999 – vert å leggje ved protokollen.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Det er framsatt i alt 86 forslag til sak nr. 3. Det er:

- forslag nr. 1, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 2 og 3, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet og Høyre
- forslag nr. 4, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslag nr. 5, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslag nr. 6, fra Lars Gunnar Lie på vegne av Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 7 og 8, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 9 og 10, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre
- forslag nr. 11, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslag nr. 12, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 13-20, fra Hill-Marta Solberg på vegne av Arbeiderpartiet
- forslag nr. 21, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 22, fra Lars Gunnar Lie på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 23-25, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslag nr. 26, fra Lars Gunnar Lie på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre
- forslagene nr. 27-34, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Høyre
- forslagene nr. 35-37, fra Lars Gunnar Lie på vegne av Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre
- forslag nr. 38, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti
- forslagene nr. 39 og 40, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 41 og 42, fra Per-Kristian Foss på vegne av Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 43-53 c, fra Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet
- forslagene nr. 54-62, fra Per-Kristian Foss på vegne av Høyre
- forslagene nr. 63-65, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte
- forslagene nr. 66-78, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 79, fra Steinar Bastesen på vegne av Tverrpolitisk Folkevalgte

- forslag nr. 80, fra Randi Karlstrøm på vegne av Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre
- forslag nr. 81, fra Lars Gunnar Lie på vegne av finanskomiteen
- forslag nr. 82, fra Per-Kristian Foss på vegne av Arbeiderpartiet og Høyre
- forslag nr. 83, fra Øystein Djupedal på vegne av Sosialistisk Venstreparti
- forslag nr. 84, fra Lars Gunnar Lie på vegne av Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre

Før vi går til votering, vil presidenten gjøre oppmerksom på at det i forståelse med de involverte partiene ikke vil bli åpnet for oppsplitting av mindretallsforslag ved voteringen. Når vi kommer til voteringen over innstillingens forslag til vedtak, er partiene innstilt på å avstå fra den stemmegivning de normalt ville foretatt – dette for at vi skal slippe en svært tidkrevende og til dels komplisert votering hvor resultatet likevel er gitt. Presidenten vil understreke den selvfølgelig forutsetning at når partiene aksepterer en slik voteringspraksis, må dette ikke bli brukt mot et parti ved en senere anledning.

Da skulle vi være klare for votering. Det votes først over mindretallsforslagene og så over innstillingens forslag til vedtak.

Karin Andersen (SV): Når det gjelder forslag nr. 83, har vi fra regjeringspartiene blitt oppfordret til å gjøre det om til et oversendelsesforslag. Arbeiderpartiet har også sagt at de støtter intensjonen i forslaget, og vi ber da om at forslaget blir gjort om til et oversendelsesforslag.

Presidenten: Da er vi klare for votering. Vi starter med forslag nr. 79, fra Tverrpolitisk Folkevalgte. Forslaget lyder:

- «Kap. 328 Museums- og andre kulturvernformål (jf. kap. 328)
60 Tilskuddsordning for museer,	
forhøyes med	kr 2 000 000
fra kr 121 082 000 til	
kr 122 082 000	
- Kap. 455 Redningstjenesten (jf. kap. 3455)
75 (NY) Søk etter omkomne,	
bevilges med	kr 6 000 000
- Kap. 1050 Diverse fiskeriformål
75 (NY) Velferdstjeneste,	
bevilges med	kr 5 000 000
- Kap. 1064 Havnetjenesten (jf. kap. 4064)
30 Fiskerihavneanlegg,	
<i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1064</i>	
<i>postene 24, 33 og 60,</i>	

forhøyes med kr 20 000 000
 fra kr 130 000 000 til
 kr 150 000 000

- Kap. 1463 Regional og lokal planlegging
 64 (ny) Miljøtiltak i Gro-
 ruddalen, *kan over-
 føres, kan nyttes under
 postene 63 og 74,*
 og bevilges med kr 20 000 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Tverrpolitisk Folkevalgte ble mot 1 stem-
 me ikke bifalt.

Presidenten: Vi har da kommet til forslagene nr. 66-
 78, fra Sosialistisk Venstreparti.
 Forslag nr 66 lyder..

- «Kap. 221 Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221)
 41 (NY) IT-utvikling og
 innkjøp,
 bevilges med kr 10 000 000

- Kap. 229 Andre formål i grunnskolen
 61 (NY) Tilskudd
 utviklingstiltak på
 grunnskolens ung-
 domstrinn,
 bevilges med kr 25 000 000
 63 (NY) Etter- og
 videreutdanning
 innen IT for lærere,
 bevilges med kr 10 000 000

- Kap. 320 Allmenne kulturformål
 50 Norsk kulturfond,
 forhøyes med kr 3 000 000
 fra kr 179 551 000 til
 kr 182 551 000
 78 Ymse faste tiltak,
 forhøyes med kr 3 645 000
 fra kr 34 000 000 til
 kr 37 645 000

- Kap. 324 Teater- og operaformål (jf. kap. 3324)
 71 Region-/landsdels-
 institusjoner,
 forhøyes med kr 39 160 000
 fra kr 156 150 000
 til kr 195 310 000
 78 Ymse faste tiltak,
 forhøyes med kr 250 000
 fra kr 32 330 000 til
 kr 32 580 000

- Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf.
 kap. 3326)
 78 Ymse faste tiltak,
 forhøyes med kr 800 000
 fra kr 62 906 000 til
 kr 63 706 000

- Kap. 328 Museums- og andre kulturverneformål
 (jf. kap. 3328)
 60 Tilskuddsordning for
 museer,
 forhøyes med kr 700 000
 fra kr 121 082 000 til
 kr 121 782 000

- Kap. 335 Pressestøtte
 76 Tilskudd til ymse
 publikasjoner,
 forhøyes med kr 500 000
 fra kr 35 400 000 til
 kr 35 900 000

- Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner
 60 Innbyggertilskudd/
 utgiftsutjevning,
 forhøyes med kr 690 900 000
 fra kr 22 421 368 000
 til kr 23 112 268 000

- Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner
 60 Innbyggertilskudd/
 utgiftsutjevning,
 forhøyes med kr 312 000 000
 fra kr 9 133 829 000
 til kr 9 445 829 000
 66 (Ny) Refusjon
 kollektivtrafikk for
 ikke oppnådd
 gevinst ved
 anbud/konkurranse,
 bevilges med kr 54 000 000

- Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak
 75 Boligtilskudd til eta-
 blering, utbedring og
 utleieboliger, *kan
 overføres,*
 forhøyes med kr 25 000 000
 fra kr 325 000 000 til
 kr 350 000 000

- Kap. 610 Rusmiddeldirektoratet (jf. kap. 3610)
 01 Driftsutgifter, for-
 høyes med kr 250 000
 fra kr 47 865 000 til
 kr 48 115 000

(Presidenten)

- Kap. 614 Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmissbrukere m.v.
 63 Utvikling av sosialtjenesten og rusmiddeltiltak, *kan overføres,* forhøyes med kr 7 600 000
 fra kr 115 150 000 til kr 122 750 000
 70 Tilskudd, forhøyes med kr 18 500 000
 fra kr 34 600 000 til kr 53 100 000
- Kap. 846 Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid m.v.
 70.3 Tilskudd, bevilges med opplysningsarbeid m.v. kr 13 000 000
 70.4 LHH opplysningsarbeid bevilges med kr 400 000
- Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet
 01 Driftsutgifter, forhøyes med kr 15 000 000
 fra kr 53 554 000 til kr 68 554 000
- Kap. 856 Barnehager
 60 Driftstilskudd til barnehager, *overslagsbevilgning,* forhøyes med kr 884 000 000
 fra kr 4 461 900 000 til kr 6 179 900 000
- Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak
 73 Ungdomstiltak i større bysamfunn, *kan overføres,* forhøyes med kr 9 000 000
 fra kr 20 202 000 til kr 29 202 000
 74 Ungdomssatsing i distriktene, kan overføres, forhøyes med kr 2 000 000
 fra kr 2 800 000 til kr 4 800 000
- Kap. 1406 Miljøvernmyndighetene ved fylkesmannsembetene (jf. kap. 4406)
 70 Tilskudd til kalking og lokale fiskeformål,

kan overføres, forhøyes med kr 5 000 000
 fra kr 110 100 000 til kr 115 100 000

- Kap. 1591 Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)
 71 Opplæringstiltak, drift, *kan overføres,* *kan nyttes under postene 60 og 70,* forhøyes med kr 115 100 000
 fra kr 698 216 000 til kr 813 316 000

- Kap. 1592 Spesielle arbeidsmarkedstiltak for yrkeshemmede
 70 Formidlingstiltak, *kan overføres,* *kan nyttes under post 71,* forhøyes med kr 30 000 000
 fra kr 162 433 000 til kr 192 433 000

- Kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760)
 45 Større utstyranskaffelser og vedlikehold, *kan overføres, kan nyttes under kap. 1790 post 45,* nedsettes med kr 500 000 000
 fra kr 5 725 073 000 til kr 5 225 073 000

- Kap. 1810 Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)
 01 Driftsutgifter, forhøyes med kr 500 000
 fra kr 220 950 000 til kr 221 450 000
 70 Tilskudd til PETRAD, forhøyes med kr 1 000 000
 fra kr 3 000 000 til kr 4 000 000

- Kap. 1825 Energiøkonomisering
 72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, *kan overføres,* nedsettes med kr 66 000 000
 fra kr 190 000 000 til kr 124 000 000

Kap. 2412 Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615)
 90 Lån til Husbanken, *overslagsbevilgning*,
 forhøyes med kr 500 000 000
 fra kr 8 597 000 000
 til kr 9 097 000 000

Kap. 2790 Andre helsetiltak
 70 Bidrag, lokalt,
 nedsettes med kr 24 000 000
 fra kr 358 000 000 til
 kr 334 000 000

Kap. 5541 Avgift på elektrisk kraft
 70 Forbruksavgift, økes
 med kr 175 000 000
 fra kr 3 715 000 000
 til kr 3 890 000 000»

Forslag nr. 67 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en tiltaksplan for utvikling av ny næringsvirksomhet på Svalbard.»

Forslag nr. 68 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme sak om hurtigrutens framtid høsten 1999.»

Forslag nr. 69 lyder:

«a.

Stortinget ber Regjeringen opprette en tilskudsordning for opprustning og effektivisering av eksisterende vannkraftverk og ledningsnett med sikte på å øke energieffekten. Ordningen skal tre i kraft seinest 1. oktober 1999.

b.

Kap. 1820 Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829)
 72 (Ny) Tilskudd til investeringer i ledningsnett, *kan overføres*,
 bevilges med kr 73 000 000»

Forslag nr. 70 lyder:

«a.

I Stortingets vedtak av 30. november 1998 om avgifter på alkohol gjøres følgende endringer:

I A. Avgift på brennevin og vin m.m.

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. juni 1964 nr. 1 betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, isopropanol, brennevin, vin, fruktvin og mjød med følgende beløp:

5. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol: 621 øre pr. volumprosent og liter.
6. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol (sterkvin): 614 øre pr. volumprosent og liter.
7. Drikk med alkoholstyrke over 7 og under 15 volumprosent alkohol (svakvin): 322 øre pr. volumprosent og liter.

8. Drikk med alkoholstyrke over 0,7 til og med 7 volumprosent alkohol, avgiftsbelegges etter satsene som gjelder for øl med tilsvarende alkoholstyrke.

For svakvin med alkoholstyrke over 7 og under 15 volumprosent alkohol, fastsettes den avgiftspliktige alkoholstyrken etter departementets nærmere bestemmelser.

Satsene i avsnittene foran gjelder også varer som ved kjøp eller som gave innføres med samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan fastsette en forenklet avgiftsbelegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

b.

Kap. 5526 Avgift på alkohol
 71 Produktavgift på brennevin, vin m.m.,
 nedsettes med kr 67 000 000
 fra kr 4 739 000 000 til
 kr 4 672 000 000»

Forslag nr. 71 lyder:

«a.

Grunnavgift på mineralolje

§ 1

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales grunnavgift til statskassen på petroleum, gassolje, solarolje, autodiesel, diesololje og fyringsoljer med 13,4 øre per liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan nyttes som fyringsolje.

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

c) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,

d) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift på mineraloljer til følgende anvendelsesområder:

11. Utførsel.
12. Utenriks fart.
13. Godstransport i innenriks sjøfart.
14. Fiske og fangst i nære farvann.
15. Fiske og fangst i fjerne farvann.
16. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
17. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
18. Benyttes som råstoff i industriell virksomhet dersom mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
19. Innføres som reisegods eller reiseutstyr.

20. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg på museumssektoren.

§ 4

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

På vilkår fastsatt av departementet kan det gis refusjon for nærmere angitte merkostnader knyttet til bruk av mineralolje med særlige miljømessige egenskaper, som leveres til bruk i busser i rutegående drift som mottar driftsstøtte.

§ 5

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan frita for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrift om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

b.

Kap. 5542 Avgift på mineralolje m.v.

70 Avgift på mineralolje,
bevilges med kr 125 000 000»

Forslag nr. 72 lyder:

«Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om forbruksavgift på elektrisk kraft § 1 første ledd siste setning:

Avgiftssatsen er 7,98 øre pr. kWh.»

Forslag nr. 73 lyder:

«a.

I Stortingets vedtak av 17. juni 1998 om CO₂-avgift for budsjetterminen 1999 gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales CO₂-avgift til statskassen på følgende mineralske produkter i henhold til følgende sats:

2. Generell sats

d) Mineralolje 76 øre pr. liter

e) Kull og koks m.v.: 76 øre pr. kg.

f) Bensin 122 øre pr. liter

3. Redusert sats, jf. § 2

c) Mineralolje: 56 øre pr. liter. For treforedlingsindustrien, sildemel- og fiskemelindustrien er satsen 53 øre pr. liter.

d) Bensin: 54 øre pr. liter.

b.

Kap. 5543 Miljøavgift på mineralske produkter m.v.
70 CO₂-avgift, økes med kr 890 000 000
fra kr 4 115 000 000
til kr 5 005 000 000»

Forslag nr. 74 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å endre selskapsskatteloven slik at aksjeutbytte blir skattlagt på mottakers hånd fra inntektsåret 1999.»

Forslag nr. 75 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utforme retningslinjer for Statens Petroleumsfond som sikrer at investeringene i fondet ikke investeres i selskaper som bryter med elementære menneskerettslige, miljømessige og faglige rettigheter.»

Forslag nr. 76 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen på den mest hensiktsmessige måte; ta opp spørsmålet om en Tobin-avgift i OECD med tanke på å få gjennomført en utredning i regi av organisasjonen.»

Forslag nr. 77 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å nedsette et utvalg for å utrede hvordan Norge kan forebygge og håndtere valutakurssjokk.»

Forslag nr. 78 lyder:

«Stortinget ber Regjeringa utarbeide en stortingsmelding om de langsiktige økologiske og økonomiske rammebetingelser for petroleumssektoren.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Forslag nr. 83, fra Sosialistisk Venstreparti, er nettopp anmodet omgjort til et oversendelsesforslag. Forslaget får da følgende ordlyd:

«Det henstilles til Regjeringen å vurdere pålagt avkastningskrav for Statens Skogplanteskole AS og fastsette ytbytte etter god og forsiktig forretningsskikk.»

Presidenten foreslår at dette forslag oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det votes over forslagene nr. 63-65, fra Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Forslag nr. 63 lyder:

«Kap. 232 Statlige skoler med opplæring på videregående nivå
(jf. kap. 3232)
60 Tilskudd til fylkeskommuner,
forhøyes med kr 1 000 000
fra kr 3 421 000 til
kr 4 421 000

Kap. 1021 Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021)

01 Driftsutgifter,
forhøyes med kr 4 500 000
fra kr 72 500 000 til
kr 77 000 000

Kap. 2445	Statsbygg (jf. kap. 5445)		
25	Driftsresultat		
1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	kr	-2 211 160 000
2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	kr	810 971 000
3	Avskrivninger	kr	155 000 000
4	Renter av statens kapital	kr	118 156 000
5	Til investeringsformål	kr	1 096 613 000
6	Til reguleringsfondet	kr	-359 580 000
		kr	<u>-390 000 000</u>

Kap. 5445	Statsbygg (jf. kap. 2445)		
39	Avsetning til investeringsformål, nedsettes med	kr	90 998 000
	fra kr 1 187 611 000		
	til kr 1 096 613 000»		

Forslag nr. 64 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen stoppe salget av Villa Grande, og se på alternativt offentlig bruk av eiendommen.»

Forslag nr. 65 lyder:

«I.

I Stortingets vedtak av 30. november 1998 nr. 1220 om avgift til statskassen på arv og gaver for budsjettterminen 1999 gjøres følgende endring:

§ 4 skal lyde:

Av arv og gaver til arvelaterens/giverens barn, fosterbarn – herunder stebarn som har vært oppfostret hos arvelateren/giveren – og foreldre, svares:

Av de første kr 200 000..... intet

Av de neste kr 300 000..... 9 pst.

Av overskytende beløp..... 22,5 pst.

II.

Endringen under I trer i kraft for arv og gave der råddigheten går over 1. juli 1999 eller senere.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte ble mot 7 stemmer ikke bifalt.

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 54-62, fra Høyre.

Forslag nr. 54 lyder:

«Kap. 140 Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen			
01 Driftsutgifter, forhøyes med	kr	5 000 000	
fra kr 99 595 000 til			
kr 104 595 000			

Kap. 141	Direktoratet for utviklingshjelp (NORAD)		
01	Driftsutgifter, nedsettes med	kr	10 000 000
	fra kr 149 200 000		
	til kr 139 200 000		

Kap. 150	Bistand til prioriterte land og regioner		
70	Bistand til Afrika, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	kr	210 000 000
	fra kr 1 630 000 til		
	kr 1 420 000 000		
71	Bistand til Asia, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	kr	80 000 000
	fra kr 340 000 000		
	til kr 260 000 000		
72	Bistand til Mellom- Amerika, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	kr	45 000 000
	fra kr 137 000 000		
	til kr 92 000 000		

Kap. 154	Opplysningsarbeid, organisasjonsliv og mellomfolkelig samarbeid		
01	Driftsutgifter, nedsettes med	kr	1 000 000
	fra kr 13 000 000 til		
	kr 12 000 000		
71	Tilskudd via frivillige organisasjoner, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	kr	40 000 000
	fra kr 740 000 000		
	til kr 700 000 000		

Kap. 155	Miljø og naturressursforvaltning		
70	Tilskudd til miljø og naturressursforvaltning, <i>kan overføres,</i> nedsettes med	kr	25 000 000
	fra kr 310 000 000		
	til kr 285 000 000		

Kap. 161	Generelle bidrag – FN-organisasjoner		
70	Tilskudd til FN-organisasjoner, nedsettes med	kr	188 250 000
	fra kr 1 664 000 000		
	til kr 1 475 750 000		

Kap. 164	Generelle bidrag – og andre organisasjoner		
70	Tilskudd til andre organisasjoner,		

	nedsettes med	kr 45 000 000			
	fra kr 70 500 000 til				
	kr 25 500 000				
Kap. 228	Kvalitetsutvikling i grunnskolen (jf. kap. 3228)				
	21 Spesielle driftsutgifter,				
	forhøyes med	kr 20 000 000			
	fra kr 135 837 000				
	til kr 155 837 000				
Kap. 234	Tilskudd til lærebedrifter og lærlinger				
	70 Tilskudd til bedrifter som tar inn lærlinger,				
	forhøyes med.....	kr 20 000 000			
	fra kr 366 500 000				
	til kr 386 500 000				
Kap. 238	Kvalitetsutvikling i videregående opplæring				
	01 Driftsutgifter,				
	forhøyes med.....	kr 20 000 000			
	fra kr 79 720 000				
	til kr 99 720 000				
Kap. 251	Voksenopplæring i studieforbundene				
	70 Studiearbeid,				
	nedsettes med	kr 8 000 000			
	fra kr 127 034 000				
	til kr 119 034 000				
	71 Administrasjon, utviklingsarbeid og pedagogiske tiltak i studieforbundene,				
	nedsettes med	kr 2 000 000			
	fra kr 47 255 000 til				
	kr 45 255 000				
Kap. 287	Forskningsinstitutter og andre tiltak				
	53 Norsk utenrikspolitisk institutt				
	forhøyes med	kr 1 500 000			
	fra kr 13 679 000 til				
	kr 15 179 000				
Kap. 440	Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)				
	01 Driftsutgifter, forhøyes med	kr 124 300 000			
	fra kr 5 195 265 000				
	til kr 5 319 565 000				
Kap. 530	Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530)				
	01 Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 18 000 000			
	fra kr 229 700 000				
	til kr 211 700 000				
Kap. 531	Statens arbeidsmiljøinstitutt (jf. kap. 3531)				
	01 Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 3 000 000			
	fra kr 53 300 000				
	til kr 50 300 000				
Kap. 535	Arbeidsforskningsinstituttet(jf. kap. 3535):				
	01 Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 3 000 000			
	fra kr 22 300 000 til				
	kr 19 300 000				
Kap. 537	Produkt- og Elektrisitetstilsynet (jf. kap. 3537)				
	01 Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 3 000 000			
	fra kr 49 200 000				
	til kr 46 200 000				
Kap. 540	Sametinget				
	50 Sametinget,				
	nedsettes med	kr 5 000 000			
	fra kr 97 962 000 til				
	kr 92 962 000				
Kap. 550	Lokal næringsutvikling				
	60 Tilskudd til utkantkommuner, <i>kan overføres,</i>				
	nedsettes med	kr 11 000 000			
	fra kr 23 000 000				
	til kr 12 000 000				
	61 Kommunale næringsfond,				
	nedsettes med	kr 65 000 000			
	fra kr 130 000 000				
	til kr 65 000 000				
Kap. 551	Regional næringsutvikling i fylker og kommuner				
	58 Regionale samordningstiltak, fond,				
	nedsettes med	kr 50 000 000			
	fra kr 100 000 000				
	til kr 50 000 000				
Kap. 552	Nasjonale programmer og tiltak for regional utvikling				
	55 SIVA, fond,				
	nedsettes med	kr 8 000 000			
	fra kr 17 000 000 til				
	kr 9 000 000				
	56 Omstilling og nyskaping, fond,				

	nedsettes med	kr 5 000 000			
	fra kr 82 000 000 til				
	kr 77 000 000				
58	Profilering av				
	distriktene, fond,				
	nedsettes med	kr 5 000 000			
	fra kr 9 000 000 til				
	kr 4 000 000				
Kap. 581	Bolig- og bomiljøtiltak				
78	Tilskudd til utvik-				
	ling av bomiljø,				
	boligforvaltning				
	og boligpolitikk,				
	<i>kan overføres,</i>				
	nedsettes med	kr 2 000 000			
	fra kr 35 400 000 til				
	kr 33 400 000				
Kap. 600	Sosial- og helsedepartementet				
01	Driftsutgifter,				
	økes med	kr 2 500 000			
	fra kr 148 303 000				
	til kr 150 803 000				
Kap. 604	Etat for rådssekretariater og enkelte				
	helse- og sosialfaglige oppgaver m.v. (jf.				
	kap. 3604)				
01	Driftsutgifter,				
	økes med	kr 9 550 000			
	fra kr 20 018 000 til				
	kr 29 568 000				
Kap. 610	Rusmiddeldirektoratet (jf. kap. 3610)				
60	Forebyggende og				
	kompetanse-				
	givende tiltak,				
	nedsettes med	kr 5 000 000			
	fra kr 33 000 000 til				
	kr 28 000 000				
Kap. 614	Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for				
	rusmiddelmisbrukere m.v.				
21	Spesielle driftsut-				
	gifter,				
	nedsettes med	kr 3 000 000			
	fra kr 34 650 000 til				
	kr 31 650 000				
Kap. 700	Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf.				
	kap. 3700)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 12 300 000			
	fra kr 202 892 000				
	til kr 190 592 000				
Kap. 704	Giftinformasjonssentralen				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 1 000 000			
	fra kr 9 414 000 til				
	kr 8 414 000				
Kap. 710	Statens institutt for folkehelse (jf. kap.				
	3710)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 7 000 000			
	fra kr 191 114 000				
	til kr 184 114 000				
21	Formidlingsvirksomhet,				
	økes med	kr 1 000 000			
	fra kr 94 800 000 til				
	kr 95 800 000				
Kap. 711	Statens rettsstoksikologiske institutt (jf.				
	kap. 3711)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 1 000 000			
	fra kr 52 424 000 til				
	kr 51 424 000				
Kap. 712	Statens helseundersøkelser (jf. kap. 3712)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 1 000 000			
	fra kr 39 739 000 til				
	kr 38 739 000				
Kap. 713	Statens ernæringsråd (jf. kap. 3713):				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 2 000 000			
	fra kr 23 288 000 til				
	kr 21 288 000				
Kap. 714	Statens tobakkskaderåd (jf. kap. 3714)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 2 000 000			
	fra kr 34 092 000 til				
	kr 32 092 000				
Kap. 750	Statens legemiddelkontroll (jf. kap. 3750				
	og 5578)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 3 200 000			
	fra kr 63 211 000 til				
	kr 60 011 000				
Kap. 800	Barne- og familiedepartementet (jf. kap.				
	3800)				
01	Driftsutgifter,				
	nedsettes med	kr 2 000 000			
	fra kr 70 456 000 til				
	kr 68 456 000				

<p>Kap. 830 Foreldreveiledning og samlivstiltak 21 Spesielle driftsutgifter, nedsettes med..... kr 1 000 000 fra kr 2 000 000 til kr 1 000 000</p>	<p>Kap. 910 Statens veiledningskontor for oppfinnere 70 Utviklingsarbeider og stipend, <i>kan overføres,</i> forhøyes med kr 2 200 000 fra kr 7 800 000 til kr 10 000 000</p>
<p>Kap. 844 Kontantstøtte 70 Tilskudd, <i>kan nyttes under kap. 856 post 60,</i> <i>overslagsbevilgning, nedsettes med</i> kr 30 000 000 fra kr 2 178 114 000 til kr 2 148 114 000</p>	<p>Kap. 941 Sjøfartsdirektoratet med skipskontrollen (jf. kap. 3941) 01 Driftsutgifter, nedsettes med..... kr 1 000 000 fra kr 182 600 000 til kr 181 600 000</p>
<p>Kap. 846 Familie- og likestillingspolitikk forskning, opplysningsarbeid m.v. 70.2 Tilskudd, bevilges med..... kr -5 000 000</p>	<p>Kap. 952 Svalbard Samfunnsdrift og Næringsutvikling 70 Tilskudd, <i>kan overføres,</i> nedsettes med kr 4 000 000 fra kr 46 000 000 til kr 42 000 000</p>
<p>Kap. 847 Kompetansesenter for likestilling: 50 Basisbevilgning, nedsettes med kr 1 000 000 fra kr 4 841 000 til kr 3 841 000</p>	<p>Kap. 1050 Diverse fiskeriformål 73 Kvinnerettede og kompetansehevende tiltak, <i>kan overføres,</i> nedsettes med kr 6 000 000 fra kr 12 000 000 til kr 6 000 000</p>
<p>Kap. 857 Barne- og ungdomstiltak 74 Ungdomssatsing i distriktene, <i>kan overføres,</i> nedsettes med kr 1 000 000 fra kr 2 800 000 til kr 1 800 000</p>	<p>Kap. 1060 Kystadministrasjon (jf. kap. 4060) 01 Driftsutgifter nedsettes med kr 3 000 000 fra kr 78 900 000 til kr 75 900 000</p>
<p>Kap. 860 Forbrukerrådet (jf. kap. 3860) 01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 2 000 000 fra kr 65 801 000 til kr 63 801 000</p>	<p>Kap. 1102 Fylkesmannens landbruksavdeling (jf. kap 4102) 01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 8 287 000 fra kr 256 983 000 til kr 248 696 000</p>
<p>Kap. 901 Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901) 01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 2 000 000 fra kr 126 000 000 til kr 124 000 000</p>	<p>21 Spesielle driftsutgifter, nedsettes med kr 3 000 000 fra kr 29 583 000 til kr 26 583 000</p>
<p>Kap. 902 Justervesenet (jf. kap. 3902) 01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 2 000 000 fra kr 70 900 000 til kr 68 900 000</p>	<p>Kap. 1110 Statens landbrukstilsyn (jf. kap. 4110) 01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 1 000 000 fra kr 77 628 000 til kr 76 628 000</p>

- fra kr 111 920 000
tilkr 109 520 000
- Kap. 1510 Fylkesmannsembetene
01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 6 000 000
fra kr 326 533 000
tilkr 320 533 000
- Kap. 1520 Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 4520)
01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 7 000 000
fra kr 80 062 000 til kr 73 062 000
- Kap. 1545 Ventelønn m.v. (jf. kap. 4545)
01 Driftsutgifter, *overslagsbevilgning*, nedsettes med kr 65 961 000
fra kr 179 549 000 til 113 588 000
- Kap. 1590 Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap. 4590)
01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 75 000 000
fra kr 1 582 036 000 til kr 1 507 036 000
- Kap. 1591 Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)
71 Opplæringstiltak, drift, *kan overføres, kan nyttes under postene 60 og 70*, nedsettes med kr 80 000 000
fra kr 698 216 000 til kr 618 216 000
- Kap. 1810 Oljedirektoratet (jf. kap. 4810)
01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 7 000 000
fra kr 220 950 000 til kr 213 950 000
- Kap. 1825 Energiøkonomisering
72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, kan overføres, nedsettes med kr 91 000 000
fra kr 190 000 000 til kr 99 000 000
73 Produksjonsstøtte til vindkraft, nedsettes med kr 750 000
fra kr 1 500 000 til kr 750 000
- Kap. 2411 Statens Landbruksbank (jf. kap. 5311 og 5614)
01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 1 000 000
fra kr 47 633 000 til kr 46 633 000
- Kap. 2420 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620).
50 Utviklingstilskudd, fond, nedsettes med kr 40 000 000
fra kr 186 100 000 til kr 146 100 000
- Kap. 2425 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene
51 Distriktsutviklings-tilskudd, fond, kan nyttes under kap 551 post 51, nedsettes med kr 185 000 000
fra kr 809 000 000 til kr 624 000 000
- Kap. 2600 Trygdeetaten
01 Driftsutgifter, nedsettes med kr 127 000 000
fra kr 3 357 050 000 til kr 3 230 050 000
- Kap. 2683 Stønad til enslig mor eller far (jf. kap. 5701)
73 Utdanningsstønad, nedsettes med kr 65 000 000
fra kr 130 000 000 til kr 65 000 000
- Kap. 2751 Medisiner m.v.
72 Sykepleieartikler, nedsettes med kr 50 000 000
fra kr 758 000 000 til kr 708 000 000
- Kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum
71 Ordinær skatt på formue og inntekt, forhøyes med kr 100 000 000
fra kr 7 807 000 000 til kr 7 907 000 000»
- Forslag nr. 55 lyder:
«Stortinget ber Regjeringen i løpet av 1999 selge alle aksjene i Statkorn Holding ASA.»
- Forslag nr. 56 lyder:
«a.
I Stortingets vedtak 30. november 1998 om avgifter på alkohol for budsjetterminen 1999 gjøres følgende endringer:

II. Avgift på øl

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på øl med følgende beløp for hver liter:

- h) Av øl som inneholder til og med 0,7 volumprosent alkohol: kr 1,40.
- i) Av øl som inneholder over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,21.
- j) Av øl som inneholder over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 8,33.
- k) Av øl som inneholder over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol: kr 14,45.
- l) Av øl som inneholder over 4,75 til og med 5,75 volumprosent alkohol: kr 20,54.
- m) Av øl som inneholder over 5,75 til og med 6,75 volumprosent alkohol: kr 26,66.
- n) Av øl som inneholder over 6,75 volumprosent alkohol: kr 27,88.

Departementet kan fastsette en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

b.

Kap. 5526 Avgift på alkohol

72 Produktavgift på øl,
nedsettes med kr 115 000 000
fra kr 3 705 000 000
til kr 3 590 000 000»

Forslag nr. 57 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i statsbudsjettet for 2000 fremme forslag om at det ikke skal betales arbeidsgiveravgift for lærlinger.»

Forslag nr. 58 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gjennomføre endringer i sykelønnsordningen i tråd med merknader i Innst. S. nr. 236 (1998-99), jf. St.prp. nr. 67 (1998-99), med virkning fra 1. oktober 1999.

b.

Kap. 2650 Sykepenger

70 Sykepenger for
arbeidstakere m.v.,
overslagsbevilg-
ning, nedsettes med kr 775 000 000
fra kr 15 565 000 000
til kr 14 790 000 000»

Forslag nr. 59 lyder:

«a.

I Stortingets vedtak av 30. november 1998 om avgifter på alkohol gjøres følgende endringer:

I A. Avgift på brennevin og vin m.m.

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. juni 1964 nr. 1 betales avgift til statskassen ved innførsel eller innenlandsk tilvirking av sprit, isopropanol, brennevin, vin, fruktvin og mjød med følgende beløp:

- 1. Drikk med alkoholstyrke over 22 volumprosent alkohol: 621 øre pr. volumprosent og liter.
- 2. Drikk med alkoholstyrke 15-22 volumprosent alkohol (sterkvin): 614 øre pr. volumprosent og liter.

3. Drikk med alkoholstyrke over 7 og under 15 volumprosent alkohol (svakvin): 322 øre pr. volumprosent og liter.

4. Drikk med alkoholstyrke over 0,7 til og med 7 volumprosent alkohol, avgiftsbelegges etter satsene som gjelder for øl med tilsvarende alkoholstyrke.

For svakvin med alkoholstyrke over 7 og under 15 volumprosent alkohol, fastsettes den avgiftspliktige alkoholstyrken etter departementets nærmere bestemmelser.

Satsene i avsnittene foran gjelder også varer som ved kjøp eller som gave innføres med samtykke gitt i medhold av alkohollovgivningen.

Departementet kan fastsette en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

b.

Kap. 5526 Avgift på alkohol

71 Produktavgift på
brennevin, vin m.m.,
nedsettes med kr 67 000 000
fra kr 4 739 000 000
til kr 4 672 000 000»

Forslag nr. 60 lyder:

«a.

I Stortingets vedtak av 30. november 1998 om avgift på tobakksvarer gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1993 nr. 11 betales avgift til statskassen etter følgende satsar av:

- b) Sigarer: kr 0,77 pr. gram av pakningens nettovekt. Vekten av fastmunnstykke skal tas med i den nettovekt som danner grunnlaget for beregning av avgiften.
- c) Sigaretter: kr 1,53 pr. stk.
Med én sigarett menes en sigarett som har en lengde til og med 90 mm, som to regnes sigaretten dersom den har en lengde på over 90 mm, men maks. 180 mm, osv.
Filter og munnstykke tas ikke med ved beregningen av lengden.
- g) Røyketobakk, karvet skråtobakk, råtobakk i forbrukerpakning: kr 0,92 pr. gram av pakningens nettovekt.
- h) Skråtobakk: kr 0,44 pr. gram av pakningens nettovekt.
- i) Snus: kr 0,44 pr. gram av pakningens nettovekt.
- j) Sigarettpapir og sigarettluser: kr 0,02 pr. stk. av innholdet i pakningen.

Departementet kan fastsette en forenklet avgiftsberegning for varer som reisende innfører til personlig bruk utover avgiftsfri kvote.

b.

Kap. 5531 Avgift på tobakksvarer

70 Avgift,
nedsettes med kr 66 000 000
fra kr 7 285 000 000 til
kr 7 219 000 000»

Forslag nr. 61 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen redusere eller fjerne produksjonsavgiften på aktuelle felt. Hensikten er å bringe marginale investeringsprosjekter fram til investeringsbeslutning allerede høsten 1999.»

Forslag nr. 62 lyder:

«Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 21. desember 1990 nr. 72 om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen betales CO₂-avgift til statskassen etter følgende satser:

- a) For gass 62 øre pr. standardkubikkmeter.
- b) For olje eller kondensat 62 øre pr. liter.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre ble med 95 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.16.43)

Presidenten: Det voteres så over forslagene nr. 43-53c, fra Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 43 lyder:

«Kap. 440 Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)

45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, forhøyes med kr 8 000 000
fra kr 215 129 000 til kr 223 129 000

Kap. 856 Barnehager

60 Driftstilskudd til barnehager, *overslagsbevilgning*, forhøyes med kr 44 000 000
fra kr 4 461 900 000 til kr 4 505 900 000

Kap. 1330 Særskilte transporttiltak

60 Avgiftskompensasjon rutebiler, kan overføres, forhøyes med kr 75 000 000
fra kr 380 000 000 til kr 455 000 000

Kap. 5507 Skatt og avgift på utvinning av petroleum

71 Ordinær skatt på formue og inntekt, forhøyes med kr 340 000 000
fra kr 7 807 000 000 til kr 8 147 000 000

Kap. 5521 Merverdiavgift og avgift på investeringer m.v.

70 Avgift, nedsettes med kr 80 000 000
fra kr 115 200 000 000 til kr 115 120 000 000»

Forslag nr. 44 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om snarest å iverksette et mer effektivt system for å sile ut annengangs asylsøkere slik at disse kan avhøres på grensen og umiddel-

bart returneres hvis det ikke foreligger kvalitativt nye og endrede opplysninger av betydning for behandlingen av deres asylsøknad.»

Forslag nr. 45 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen, ved fremleggelsen av Statsbudsjettet for år 2000, gjøre kap. 730 post 61 om til en overslagsbevilgning.»

Forslag nr. 46 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen nedsette et utvalg bestående av representanter fra Samferdselsdepartementet og representanter fra bransjeorganisasjonene. Utvalgets formålet er å vurdere på hvilken måte det kan gis incitament som fører til bruk av mer miljøvennlige transportmidler, teknologi og drivstoff på et grunnlag som er samfunnsøkonomisk og miljømessig riktig. Arbeidet forutsettes å sikre bedriftsøkonomiske rammer som gir bransjen vilkår for vekst i produksjon og passasjervolum.»

Forslag nr. 47 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Statsbudsjettet for 2000 legge frem forslag med full kompensasjon til busselskapene for innbetalt autodieselavgift, kompensasjonen skal være lik for tilskudds- og ikke tilskuddsberettigede ruter.»

Forslag nr. 48 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest fremme forslag om endringer i merverdiavgiftslovgivningen slik at det sikres likebehandling av norske og utenlandske flyselskaper ved kjøp av varer og tjenester til bruk i luftfartøyer i innenriks og utenriksfart.»

Forslag nr. 49 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen opprette et utvalg for å evaluere rammebetingelsene på norsk sokkel, herunder:

- skattesystemet, herunder en vurdering av feltbeskatning
- konsesjons- og letepolitikken
- statens eierandeler- SDØE
- småfelt og nye aktører
- sammensetningen i lisensene
- overordnet lov, forskrifter og regelverk
- prekvalifisering
- krav til dokumentasjon
- tariff, gassdisponering og distriktslokalisering-krav
- produksjonsavgift

Formålet med en slik utredning må være å legge frem forslag til varig bedring av norsk kontinentalsokkels konkurranseposisjon, og legges frem for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2000.»

Forslag nr. 50 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om innsatsstyrt finansiering av eldreomsorgen med virkning fra år 2000.»

Forslag nr. 51 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede ulike modeller for omorganisering av Folketrygdforbundet med sikte på en endring av statens eierskapshåndtering og forvaltning av kapital og med sikte på å løse de fremtidige pensjonsforpliktelser.»

Forslag nr. 52 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen redegjøre for på hvilke områder norsk lovgivning og norske rammebetingelser divergerer vesentlig fra og dermed er et hinder for næringsutvikling i forhold til EU.»

Forslag nr. 53 a lyder:

«Stortinget ber Regjeringen avvikle produksjonsavgiften snarest.»

Forslag nr. 53 b lyder:

«Avgiftsvedtaket om CO₂-avgift i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen for budsjetterminen 1999 oppheves med virkning fra 1. juli 1999.»

Forslag nr. 53 c lyder:

«Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om merverdiavgift og avgifter på investeringer m.v. for 1999:

Vedtaket kapittel II § 12 utgår.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 94 mot 17 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.17.04)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 41 og 42, fra Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Forslag nr. 41 lyder:

«a.

Kap. 856 Barnehager
60 Driftstilskudd til barnehager,
overslagsbevilgning,
forhøyes med kr 19 000 000
fra kr 4 461 900 000
til kr 4 480 900 000

b.

Stortinget ber Regjeringen øke satsene for statstilskuddet til drift av barnehager tilsvarende 75 mill. kroner fra 1. august 1999.»

Forslag nr. 42 lyder:

«a.

I Stortingets skattevedtak for inntektsåret 1999 av 30. november 1998 gjøres følgende endringer:

§ 2-1 Personlig skattepliktig og dødsbo skal lyde:

Personlig skattepliktig og dødsbo svarer formuesskatt til staten av den del av den skattepliktiges samlede antatte formue som overstiger kr 120 000 i klasse 0 og 1 og kr 150 000 i klasse 2. Skattepliktig i klasse 1 som får særfradrag etter skatteloven §§ 76 og 77 henføres til klasse 2 når det gjelder formuesskatt. Det samme gjelder ektefeller som lignes særskilt etter skatteloven § 16 fjerde ledd.

Formuesskatten beregnes etter disse satsene:

	Klasse 0 og 1	Klasse 2
0,1 pst. av de første	420 000	430 000
0,4 pst. av de overskytende beløp		

b.

Kap. 5501 Skatter på formue og inntekt
72 Fellesskatt,
nedsettes med kr 184 000 000
fra kr 69 802 000 000
til kr 69 618 000 000»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 95 mot 16 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.17.22)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 39 og 40, fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Forslag nr. 39 lyder:

«Kap. 440 Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)
01 Driftsutgifter, for-
høyes med kr 125 300 000
fra kr 5 195 265 000
til kr 5 320 565 000»

Forslag nr. 40 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Statsbudsjettet for 2000 legge frem forslag om reduksjon av avgiften på bensin som brukes til fremdrift av båter, til samme nivå som avgiften på diesel som brukes til fremdrift av båter.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 93 mot 18 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.17.40)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 38, fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Kap. 1560 Pristilskudd
70 Til regulering av forbrukerprisene,
forhøyes med..... kr 7 000 000
fra kr 95 738 000 til kr
102 738 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 88 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.18.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 35, 36 og 37, fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre.

Presidenten gjør oppmerksom på at under forslag nr. 35 er forslaget til en rekke kapitler identisk med innstillingens forslag til vedtak. Presidenten vil derfor be om at disse kapitlene under forslaget blir trukket. Det gjelder samtlige kapitler med unntak av kap. 571 og kap. 856. – De er nå trukket, sier komiteens leder.

Forslag nr. 35 lyder da slik:
 «Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner
 65 Hovedstadstilskudd, nedsettes
 med kr 150 000 000
 fra kr 192 025 000
 til kr 42 025 000

Kap. 856 Barnehager
 60 Driftstilskudd til barnehager, *overslagsbevilgning*, nedsettes med kr 16 000 000
 fra kr 4 461 900 000
 til kr 4 445 900 000»

Forslag nr 36 lyder:
 «Kap. 5526 Avgift på alkohol
 Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om avgift på øl for budsjetterterminen 1999:

A.

§ 1 skal lyde:

Fra 1. januar 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på øl med følgende beløp for hver liter:

- h) Av øl som inneholder til og med 0,7 volumprosent alkohol: kr 1,55.
- i) Av øl som inneholder over 0,7 til og med 2,75 volumprosent alkohol: kr 2,46.
- j) Av øl som inneholder over 2,75 til og med 3,75 volumprosent alkohol: kr 9,26.
- k) Av øl som inneholder over 3,75 til og med 4,75 volumprosent alkohol. kr 16,05.
- l) Av øl som inneholder over 4,75 til og med 5,75 volumprosent alkohol: kr 22,82.
- m) Av øl som inneholder over 5,75 til og med 6,75 volumprosent alkohol: kr 29,62.
- n) Av øl som inneholder over 6,75 volumprosent alkohol: kr 36,42.»

Forslag nr. 37 lyder:

«I Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterterminen 1999 gjøres fra 1. januar 2000 følgende endringer :

Vedtaket kap. II ny § 14 skal lyde:

Det skal ikke betales avgift av flyverksteders, herunder tekniske divisjoner og baser, anskaffelser av varer og tjenester til bruk som driftsmiddel ved ombygging, reparasjon eller vedlikehold av luftfartøyer som nevnt i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 17 første ledd nr. 1 bokstav c.

Nåværende § 14 i vedtakets kap. II blir ny § 15 og skal lyde :

Departementet kan

- 3. gi nærmere forskrifter om avgrensning, utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1-14 og kan herunder bestemme at visse driftsmidler skal avgiftsberegnes etter den sats som er nevnt i § 1, selv om driftsmiddelet er til bruk som nevnt i § 2,
- 4. når særlige forhold foreligger bestemme at visse driftsmidler skal være fritatt for avgiftsbereg-

ning, selv om driftsmidlet ikke er til bruk som nevnt i § 2.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre ble med 82 mot 29 stemmer ikke bifalt.
 (Voteringsutskrift kl. 20.18.55)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 27-34, fra Fremskrittspartiet og Høyre.

Forslag nr. 27 lyder:

«Kap. 730 Fylkeskommunenes helsetjeneste
 60 Innsatsstyrt finansiering av sykehus, forhøyes med kr 638 000 000
 fra kr 10 300 000 000
 til kr 10 938 000 000»

Forslag nr. 28 lyder:

«Avgiften til Norsk kino- og filmfond settes til 3,50 kroner pr. videogram fra 1. juli 1999.»

Forslag nr. 29 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere fordelingen av oppgaver mellom tollvesen og politi ved grenseoverganger, fergeleier og flyplasser med sikte på effektivisering og frigjøring av ressurser.»

Forslag nr. 30 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fjerne taket for beskatning av aksjeopsjoner i ansettelsesforhold med bindingstid over tre år fra og med skatteåret 2000.»

Forslag nr. 31 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i nasjonalbudsjettet for 2000 legge frem sitt helhetlige og konkretiserte syn på skatte- og avgiftspolitikken i årene fremover og innpassing av dette i en langsiktig og bærekraftig finanspolitikk.»

Forslag nr. 32 lyder:

«Regjeringen bes utrede og legge frem forslag om utvidet adgang til investeringer i utenlandske aksjer for Folketrygdforbundet.»

Forslag nr. 33 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide nødvendige endringer i forsikringsvirksomhetsloven, slik at regulering av forsikringsselskaper kommer på linje med det som gjelder i EU.»

Forslag nr. 34 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i budsjettet for år 2000 legge frem forslag til hvordan CO₂-avgiften kan reduseres inntil offshoresektoren er inkludert i kvotesystemet, herunder muligheten for å differensiere mellom gamle og nye felt med det siktemål å stimulere til økt feltutbygging.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet og Høyre ble med 79 mot 32 stemmer ikke bifalt.
 (Voteringsutskrift kl. 20.19.14)

Presidenten: Det voteres så over forslag nr. 26, fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Kap. 320 Almenne kulturformål
61 (Ny) Tilskudd til
tusenårssted i
kommunene,
kan overføres,
bevilges med..... kr 87 000 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre ble med 75 mot 35 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.19.36)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 23-25, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Forslag nr. 23 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 legge frem forslag om innføring av generell momskompensasjonsordning.»

Forslag nr. 24 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen engasjere Transportøkonomisk Institutt til å foreta en utredning om progresjon og nivå i engangsavgift på motorvogner i forhold til den totale samfunnsøkonomi, sikkerhet i trafikken, miljø, sammensetning av bilparken (alder, bruktbilimport, nybilsalg etc.), proveny og dynamiske effekter.»

Forslag nr. 25 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme med en redegjørelse om grensehandelssituasjonen samt forslag til tiltak for å reversere utviklingen.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 78 mot 33 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.19.56)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 22, fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte. Forslaget lyder:

«Kap. 1330 Særskilte transporttiltak
72 Tilskudd til
ekspressbusser, *kan
overføres*
forhøyes med kr 25 000 000
fra kr 20 000 000 til
kr 45 000 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 74 mot 37 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.20.16)

Presidenten: Det voteres over forslag nr. 21, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen ikke innføre toll på MUL- import av storfekjøtt i 2000, samt ikke innføre en auksjonsordning for slik import.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti ble med 73 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.20.34)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 13-20, fra Arbeiderpartiet.

Forslag nr. 13 lyder:

«Kap. 253 Folkehøgskoler
70 Tilskudd til andre
folkehøgskoler,
kan nyttes under post
60, nedsettes med... kr 15 000 000
fra kr 294 959 000 til
kr 279 959 000

Kap. 474 Konfliktråd
01 Driftsutgifter, for-
høyes med kr 1 000 000
fra kr 2 603 000 til
kr 3 603 000

Kap. 846 Familie- og likestillingspolitisk forskning,
opplysningsarbeid m.v.
70.1 Tilskudd, bevilges
med..... kr 2 400 000

Kap. 847 Kompetansesenter for likestilling
50 Basisbevilgning, for-
høyes med kr 2 000 000
fra kr 4 841 000 til
kr 6 841 000

Kap. 848 Likestillingsombudet
01 Driftsutgifter,
forhøyes med kr 500 000
fra kr 4 495 000 til
kr 4 995 000

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet
63 Særskilte tiltak, for-
høyes med kr 10 000 000
fra kr 18 500 000 til
kr 28 500 000
71 Forskning, utvikling
og opplysningsarbeid
m.v.,
forhøyes med kr 2 000 000
fra kr 21 660 000 til
kr 23 660 000

Kap. 856 Barnehager
64 Prøveprosjekt Oslo
indre Øst,
forhøyes med..... kr 12 500 000
fra kr 10 000 000 til
kr 22 500 000

	71 (Ny) Stimuleringstilskudd, bevilges med	kr 50 000 000		<i>kan nyttes under postene 60 og 70,</i>	
	72 (Ny) Forskning – fremmedspråklige barn, bevilges med	kr 1 125 000		forhøyes med	kr 190 000 000
				fra kr 698 216 000 til	
				kr 888 216 000	
Kap. 857	Barne- og ungdomstiltak			Kap. 1760 Nyanskaffelser av materiell og nybygg og nyanlegg (jf. kap. 4760):	
	79 Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.v., forhøyes med.....	kr 5 000 000		45 Større	
	fra kr 10 710 000 til			utstyranskaffelser og	
	kr 15 710 000			vedlikehold,	
	70 Barne- og ungdomsorganisasjoner, forhøyes med.....	kr 2 000 000		nedsettes med.....	kr 80 000 000
	fra kr 53 500 000 til			fra kr 5 725 073 000	
	kr 55 500 000			til kr 5 645 073 000	
	71 Forskning og utviklingsarbeid, forhøyes med.....	kr 1 000 000		Kap. 2711 Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v.	
	72 Utviklingsprogram for styrking av oppvekstmiljøet, forhøyes med.....	kr 1 500 000		76 Private laboratorier	
	fra kr 100 000 til			og røntgeninstitutt,	
	kr 1 600 000			nedsettes med.....	kr 9 500 000
	73 Ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres,</i> forhøyes med.....	kr 4 000 000		fra kr 325 000 000 til	
	fra kr 20 202 000 til			kr 315 500 000	
	kr 24 202 000			Kap. 5536 Avgift på motorvogner m.m.	
	74 Ungdomssatsing i distriktene, <i>kan overføres,</i> forhøyes med.....	kr 1 600 000		71 Engangsavgift på	
	fra kr 2 800 000 til			motorvogner m.m.,	
	kr 4 400 000			forhøyes med	kr 75 000 000
	77 (Ny) Alternativ til vold bevilges med	kr 1 000 000		fra kr 8 699 000 000	
				til kr 8 774 000 000»	
Kap. 920	Norges forskningsråd			Forslag nr. 14 lyder:	
	50 Tilskudd, <i>kan overføres,</i> forhøyes med.....	kr 1 500 000		«I Stortingets vedtak av 30. november 1998 om avgifter på motorvogner m.m. gjøres med virkning fra 1. juli 1999 følgende endringer:	
	fra kr 809 000 000 til			I A. Engangsavgift på motorvogner m.m.	
	kr 810 500 000			§ 1, avgiftsgruppe b og d skal lyde:	
				<i>Avgiftsgruppe b:</i>	
				– Varebiler klasse 2,	
				– busser under 6 meter med inntil 17 seteplasser hvorav minst 10 er fastmontert i fartsretningen,	
				– understell med motor for slike motorvogner: 30 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a,	
				– næringsdrivende gis fritak for investeringsavgiften på varebiler.	
				– <i>Avgiftsgruppe d:</i>	
				– Kombinerte biler med totalvekt inntil 5 000 kg og understell med motor for slike motorvogner: 70 pst. av avgiften under avgiftsgruppe a.»	
Kap. 1301	Forskning og utvikling m.v.			Forslag nr. 15 lyder:	
	50 Samferdselsforskning, <i>kan overføres,</i> nedsettes med.....	kr 1 500 000		«I A. Engangsavgift på motorvogner m.m.	
	fra kr 53 200 000 til			III. Vektårsavgift skal lyde:	
	kr 51 700 000			§ 1	
				Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. juni 1959 nr. 2 betales avgift til statskassen ved innførsel og innenlandsk tilvirkning av motorvogner i henhold til følgende avgiftsgrupper og satser:	
				<i>Avgiftsgruppe a:</i>	
				4. personbiler,	
				5. varebiler klasse 1 og	
				6. understell med motor for slike motorvogner:	
Kap. 1591	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591)			kr 24,67	pr. kg av de første 1 150 kg av vektavgiftsgrunnlaget,
	71 Opplæringstiltak, drift, <i>kan overføres,</i>				

kr 49,33	pr. kg av de neste 250 kg av vektavgiftsgrunnlaget,	kr 61,63	pr. cm ³ av resten (slagvolumavgift), dessuten:
kr 98,65	pr. kg av resten (vektavgift), dessuten:	kr 95,27	pr. kW av de første 65 kW av motoreffekten,
kr 7,28	pr. cm ³ av de første 1 200 cm ³ av slagvolumet,	kr 347,50	pr. kW av de neste 25 kW av motoreffekten,
kr 19,07	pr. cm ³ av de neste 600 cm ³ av slagvolumet,	kr 729,98	pr. kW av de neste 40 kW av motoreffekten,
kr 44,84	pr. cm ³ av de neste 400 cm ³ av slagvolumet,	kr 1 235,49	pr. kW av resten (motoreffektavgift).»

Forslag nr. 16 lyder:

«a.

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om Avgifter på motorvogner m.m. IV. Omregistreringsavgift

§ 1 tabellen skal lyde:

	Registreringsår				
	1999 og 1998 kr	1997 kr	1996 kr	1995 til 1988 kr	1987 og eldre kr
Mopeder, Motorsykler, Beltemotorsykler					
1. Mopeder	482	482	482	482	482
2. Motorsykler og beltemotorsykler med motor til og med 250 cm ³ slagvolum	1 375	1 375	1 375	1 375	1 375
3. Motorsykler og beltemotorsykler med motor over 250 cm ³ slagvolum	2 284	2 284	2 284	2 284	2 284
Personbiler, Busser					
Egenvekt (typegodkjent)					
1. t.o.m. 800 kg	6 720	5 093	3 841	2 573	1 198
2. over 800 kg t.o.m. 1200 kg	9 181	7 137	5 280	3 659	1 198
3. over 1200 kg t.o.m. 1600 kg	13 198	10 256	7 495	5 093	1 198
4. over 1600 kg	17 093	13 198	9 657	6 586	1 198
Lastebiler, Trekkbiler, Varebiler, Kombinerte biler, Campingbiler, Beltebiler					
Egenvekt (typegodkjent):					
1. t.o.m. 1 000 kg	5 462	4 200	3 296	2 097	1 198
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	8 335	6 773	5 040	3 483	1 198
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	13 728	10 978	8 153	5 574	1 198
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	18 891	15 108	11 331	7 613	7 613
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	24 289	19 377	14 568	9 716	9 716
6. over 5 000 kg	29 323	23 508	17 569	11 818	11 818
Biltilhengere, herunder semitrailere og campingtilhengere, med egenvekt over 350 kg.					
Egenvekt (typegodkjent)					
1. over 350 kg t.o.m. 1 000 kg	5 462	4 200	3 396	2 097	2 097
2. over 1 000 kg t.o.m. 2 000 kg	6 297	5 040	3 841	2 461	2 461
3. over 2 000 kg t.o.m. 3 000 kg	9 534	7 677	5 751	3 841	3 841
4. over 3 000 kg t.o.m. 4 000 kg	12 717	10 069	7 752	5 040	5 040
5. over 4 000 kg t.o.m. 5 000 kg	17 874	14 391	10 793	7 137	7 137
6. over 5 000 kg	23 091	18 532	13 857	9 234	9 234

b.

Kap. 5536	Avgift på motorvogner m.m. 75 Omregistreringsavgift, forhøyes med fra kr 1 500 000 000 til kr 1 600 000 000»	kr 100 000 000
-----------	--	----------------

Forslag nr. 17 lyder:

«a.

Grunnavgift på mineralolje

§ 1

Fra 1. juli 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai

1933 nr. 11 betales grunnavgift til statskassen på petroleum, gassolje, solarolje, autodiesel, diesololje og fyringsoljer med 19,1 øre pr. liter. Avgift skal også, etter departementets nærmere bestemmelse, svares av annen mineralolje dersom denne oljen kan nyttes som fyringsolje.

(Presidenten)

§ 2

Unntatt fra avgiftsplikt er:

- c) flyparafin (jetparafin) som leveres til bruk om bord i fly,
- d) olje som pålegges avgift etter Stortingets vedtak om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift).

§ 3

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift på mineraloljer til følgende anvendelsesområder:

11. Utførsel.
12. Utenriks fart.
13. Godstransport i innenriks sjøfart.
14. Fiske og fangst i nære farvann.
15. Fiske og fangst i fjerne farvann.
16. Anlegg eller innretninger som har tilknytning til utnyttelse av naturforekomster i havområder utenfor norsk territorialgrense, til transport mellom land og slike anlegg eller innretninger, og for spesialskip som har oppdrag i slik virksomhet.
17. Legges inn på tollager, når varene er bestemt til utførsel eller til bruk som nevnt i tolltariffens innledende bestemmelser § 24 nr. 1.
18. Benyttes som råstoff i industriell virksomhet der som mineraloljen i sin helhet inngår og forblir i det ferdige produkt.
19. Innføres som reisegods eller reiseutstyr.
20. Verneverdige fartøy, museumsjernbaner eller tekniske anlegg på museumssektoren.

§ 4

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

På vilkår fastsatt av departementet kan det gis refusjon for nærmere angitte merkostnader knyttet til bruk av mineralolje med særlige miljømessige egenskaper, som leveres til bruk i busser i rutegående drift som mottar driftsstøtte.

§ 5

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om grunnlaget for avgiften og om avrunding av avgiftsbeløpene.

§ 6

Oppstår det tvil om omfanget av avgiftsplikten, avgjøres spørsmålet av departementet.

§ 7

Departementet kan fritas for eller sette ned avgiften når det oppstår enkelttilfeller eller situasjoner som ikke var overveiet da avgiftsvedtaket ble truffet og når avgiften i det spesielle enkelttilfellet får en utilsiktet virkning.

§ 8

Departementet kan gi forskrift om at skyldig avgiftsbeløp og tilgodebeløp som er lavere enn en nærmere fastsatt grense, ikke skal betales eller tilbakebetales.

b.

Kap. 5542	Avgift på mineralolje m.v.	
70	Avgift på mineralolje, bevilges med	kr 175 000 000»

Forslag nr. 18 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sette av 2 mrd. kroner til den delen av petroleumsfondet som skal forvaltes etter særskilte miljøkriterier.»

Forslag nr. 19 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen for nye feltutbygginger åpne for at CO₂-avgiften for petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen fastsettes ned mot det som gjelder for bruk av fyringsolje i industrien på fastlandet. Dette må skje feltvis og knyttet opp mot konkrete utbyggingsvedtak.»

Forslag nr. 20 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan man skal inkludere hele offshoresektoren i kvotesystemet for CO₂ i løpet av år 2000.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet ble med 67 mot 43 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.20.53)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 12, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Voteringen over dette forslaget vil bli delt i to, og det votes først over bevilgningsforslaget, som lyder:

«Kap. 100	Utenriksdepartementet	
01	Driftsutgifter, forhøyes med	kr 9 950 000
	fra kr 300 608 000 til	
	kr 310 558 000»	

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 72 mot 38 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.21.25)

Presidenten: Når det gjelder andre del av forslaget, verbalforslaget, har forslagsstillerne bedt om at det blir gjort om til et oversendelsesforslag. Forslaget får da følgende ordlyd:

«Det henstilles Regjeringen i forbindelse med Statsbudsjettet for år 2000, fremme forslag om endring av naturalytelsesforskriften slik at alle arbeidstakere som mottar utlån av datautstyr fra arbeidsgiver innfris skattefritak av fordelen.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Det votes så over forslag nr 11, fra Arbeiderpartiet og Tverrpolitisk Folkevalgte. Forslaget lyder:

«Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner:
60 Innbyggertilskudd/
utgiftsutjevning,
forhøyes med kr 102 900 000
fra kr 22 421 368 000
til kr 22 524 268 000

Kap. 2415 Statens nærings- og distriktsutviklingsfond,
fiskeri- og andre regionalpolitiske tiltak
72 Tilskudd til fornyelse
og kapasitetstilpasning
i fiskeflåten,
kan overføres,
forhøyes med kr 52 000 000
fra kr 50 000 000 til
kr 102 000 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Tverrpolitisk Folke-
valgte ble med 67 mot 44 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 20.22.19)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 9 og 10,
fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet
og Venstre.

Forslag nr. 9 lyder:

«Kap. 320 Allmenne kulturformål
73 Nasjonale kulturbygg,
kan overføres,
nedsettes med kr 15 000 000
fra kr 35 300 000 til
kr 20 300 000

Kap. 410 Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)
01 Driftsutgifter, nedsettes
med kr 1 185 000
fra kr 740 037 000 til
kr 738 852 000

Kap. 2445 Statsbygg (jf. kap. 5445)
24 Driftsresultat
1 Driftsinntekter,
overslagsbevilgning -kr 2 291 160 000
2 Driftsutgifter,
overslagsbevilgning kr 810 971 000
3 Avskrivinger kr 155 000 000
4 Renter av statens
kapital kr 118 156 000
5 Til investerings-
formål kr 1 176 613 000
6 Til reguleringsformål kr -359 580 000
kr -390 000 000

Kap. 5445 Statsbygg (jf. kap. 2445)
39 Avsetning til investe-
ringsformål,
nedsettes med kr 10 998 000
fra kr 1 187 611 000 til
kr 1 176 613 000»

Forslag nr. 10 lyder:

«Bygge- og eiendomsfullmakter
Stortinget samtykker i at Arbeids- og administra-
sjonsdepartementet i 1999 kan godkjenne salg av
Tuengen allé 10 C i Oslo.»

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti,
Senterpartiet og Venstre ble med 65 mot 46 stemmer ikke
bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.22.41)

Presidenten: Det voteres over forslagene nr. 7 og 8,
fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Forslag nr. 7 lyder:

«Kap. 221 Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221)
63 Tilskudd til skole-
fritidsordninger,
kan overføres, for-
høyes med kr 56 000 000
fra kr 314 000 000
til kr 370 000 000

Kap. 239 Andre formål i videregående opplæring
75 Tilskudd, forhøyes
med kr 50 000 000
fra kr 10 930 000 til
kr 60 930 000

Kap. 240 Private skoler m.v.
70 Tilskudd, *over-*
slagsbevilgning,
nedsettes med kr 117 000 000
fra kr 971 829 000
til kr 866 829 000

Kap. 282 Privat høyskoleutdanning
70 Tilskudd,
nedsettes med kr 15 000 000
fra kr 344 088 000
til kr 329 088 000

Kap. 430 Kriminalomsorg i anstalt (jf. kap. 3430)
01 Driftsutgifter,
forhøyes med kr 13 000 000
fra kr 1 206 687 000
til kr 1 219 687 000

Kap. 440 Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)
01 Driftsutgifter, for-
høyes med kr 66 800 000
fra kr 5 195 265 000
til kr 5 262 065 000

Kap. 844 Kontantstøtte
70 *Tilskudd, kan nyt-*
tes under kap. 856
post 60,
overslagsbevilg-
ning, nedsettes med kr 900 000 000
fra kr 2 178 114 000
til kr 1 278 114 000

- Kap. 947 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk:
70 Tilskudd,
overslagsbevilgning,
nedsettes med kr 65 000 000
fra kr 250 000 000
til kr 185 000 000
- Kap. 1590 Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap. 4590)
01 Driftsutgifter, for-
høyes
med kr 6 000 000
fra kr 1 582 036 000
til kr 1 588 036 000
- Kap. 2541 Dagpenger:
70 Dagpenger,
overslagsbevilgning,
forhøyes med kr 340 000 000
fra kr 5 200 000 000
til kr 5 540 000 000
- Kap. 2600 Trygdeetaten
01 Driftsutgifter,
nedsettes med kr 16 000 000
fra kr 3 357 050 000
til kr 3 341 050 000»
- Forslag nr. 8 lyder:
- «a.
- Stortinget ber om at minstegrunnlaget for rett til sykepenger endres fra 1,25 G til 0,5 G fra 1. juli 1999.
- b.
- Kap. 2650 Sykepenger
70 Sykepenger for arbeidstakere m.v.,
overslagsbevilgning,
forhøyes med kr 90 000 000
fra kr 15 565 000 000 til
kr 15 655 000 000»

Her skal visstnok presidenten sterkt understreke at Kristelig Folkeparti, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Senterpartiet vil stemme imot. (Munterhet i salen)

V o t e r i n g :

Forslagene fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble med 62 mot 48 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 20.23.17)

Presidenten: Man må ha vært redd for at det kunne friste noen.

Forslag nr. 6, fra Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte, er trukket.

Det votes over forslag nr. 5, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte. Forslaget lyder:

- «Kap. 923 Forsknings- og utviklingskontrakter
70 Tilskudd, *kan overføres,* nedsettes med, kr 12 000 000
fra kr 137 800 000
til kr 125 800 000

- Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning
(jf. kap. 4427)
30 Statlige erverv,
båndlegging av fri-
luftsområde, *kan overføres,*
nedsettes med kr 2 500 000
fra kr 14 785 000 til
kr 12 285 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 64 mot 47 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 20.23.48)

Presidenten: Vi er da kommet til forslag nr. 4, fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte.

Når det gjelder kap. 1320 i dette forslaget, dekkes det av innstillingens forslag til vedtak, og presidenten antar derfor at dette kan trekkes. – Det blir bekreftet. Kap. 1320 i forslag nr. 4 er dermed trukket.

Det votes da over den resterende del av forslag nr. 4:

- «Kap. 281 Fellesutgifter ved universiteter og høyskoler
(jf. kap. 3281)
01.1 IT-integrert i andre utdanninger,
bevilges med kr 25 000 000
- Kap. 335 Pressestøtte
70 Produksjonstilskudd,
forhøyes med kr 25 000 000
fra kr 159 700 000 til
kr 184 700 000
- Kap. 1021 Drift av forskningsfartøylene (jf. kap. 4021)
45 (NY) Større utstyranskaffelser og vedlikehold,
bevilges med kr 8 500 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 62 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 20.24.24)

Presidenten: Det votes over forslag nr. 3, fra Arbeiderpartiet og Høyre.

Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen praktisere ordningen med avgiftskompensasjon for autodiesel slik at grunnlaget for kompensasjon for autodieselavgiften skal være historisk forbruk i 1997 og de justeringer som er gjort med bakgrunn i oppdaterte regnskaper og faktisk dieselsavgift, inkl. virkningene av mva. Det framtidige kompensasjonssystemet ligger fast ved at det knyttes til kjørte kilometer som det er gitt løyve for.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Høyre bifaltes med 58 mot 53 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 20.24.42)

Presidenten: Av mindretallsforslagene gjenstår nå forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Høyre, forslag nr. 80, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre, forslag nr. 81, fra finanskomiteen, forslag nr. 82, fra Arbeiderpartiet og Høyre, og forslag nr. 84, fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Når det gjelder forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Høyre, gjør presidenten oppmerksom på at forslagene til kap. 846 og kap. 1100 dekkes av innstillingens forslag til vedtak, og presidenten antar at de derfor skal trekkes. – Det blir bekreftet.

Kap. 1300 under samme forslag bortfaller og erstattes av forslag nr. 82, fra Arbeiderpartiet og Høyre. – Det stemmer også.

Da gjenstår følgende forslag: forslagene nr. 1, 2, 80, 81, 82 og 84. De vil bli tatt opp til votering under det tilsvarende kapittel i innstillingen.

Vi går da over til å votere over komiteens innstilling.

Komiteen hadde innstillet:

«I.

På statsbudsjettet for 1999 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål:	Kroner
11		Slottet, Bygdø kongsgård og Oscarshall (jf. kap. 3011):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	150 000
		fra kr 35 819 000 til kr 35 969 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med	900 000
		fra kr 518 000 til kr 1 418 000	
20		Statsministerens kontor (jf. kap. 3020):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 500 000
		fra kr 38 848 000 til kr 40 348 000	
21		Statsrådet (jf. kap. 3021):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	3 600 000
		fra kr 66 773 000 til kr 70 373 000	
51		Riksrevisjonen (jf. kap. 3051):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	10 000 000
		fra kr 218 823 000 til kr 228 823 000	
61		Høyesterett (jf. kap. 3061):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 185 000
		fra kr 42 818 000 til kr 44 003 000	

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	1 950 000
		fra kr 300 608 000 til kr 302 558 000	
	71	Diverse tilskudd, forhøyes med	2 500 000
		fra kr 25 645 000 til kr 28 145 000	

Presidenten: Til post 1 under kap. 100 foreligger det et forslag fra finanskomiteen som kommer til erstatning for innstillingen, og det er under forslag nr. 81.

Forslaget lyder:

«Tilrådingas framlegg om endring av kap 100 post 1 blir å erstatte med:

Kap. 100		Utenriksdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	kr 6 950 000
		fra kr 300 608 000 til kr 307 558 000 »	

V o t e r i n g :

Finanskomiteens forslag til kap. 100 post 1 bifaltes enstemmig.

Det voteres så over innstillingens forslag til kap. 100 post 71.

V o t e r i n g :

Presidenten: Dermed bortfaller innstillingens forslag til vedtak for kap. 100 post 1.

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kap. 115	Presse-, kultur- og informasjonsformål:		
70	Tilskudd til presse, kultur- og informasjonsformål, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	kr	2 000 000
	fra kr 31 785 000 til kr 29 785 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kap. 140	Utenriksdepartementets administrasjon av utviklingshjelpen:		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	8 000 000
	fra kr 99 595 000 til kr 107 595 000		

Presidenten: Til dette kapittel foreligger det også et forslag som kommer til erstatning for innstillingens forslag til vedtak, og det er fortsatt under nr. 81, fra finanskomiteen. Forslaget lyder:

«Tilrådingas framlegg om endring av kap 140 post 1 blir
å erstatte med:

Kap. 140	Utenriksdepartementets administrasjon av utvik- lings hjelpen:		
1	Driftsutgifter, forhøyes med	kr 3 000 000	
	fra kr 99 595 000 til kr 102 595 000»		

V o t e r i n g :

Komiteens forslag bifaltes enstemmig.

Presidenten: Dermed bortfaller innstillingens forslag
til kap. 140.

Videre var innstillet:

Kap. 150	Bistand til prioriterte land og regioner:		
70	Bistand til Afrika, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	60 000 000
	fra kr 1 630 000 000 til kr 1 570 000 000		
Kap. 159	Tilskudd til ymse hjelpetiltak:		
70	Tilskudd, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	8 000 000
	fra kr 17 066 000 til kr 9 066 000		
Kap. 166	Gjeldslettetiltak:		
70	Tilskudd til gjeldslettetiltak, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	75 000 000
	fra kr 250 000 000 til kr 175 000 000		
Kap. 191	Menneskerettigheter, humanitær bistand og flyktingetiltak:		
70	Tilskudd til menneskerettigheter, humanitær bistand og flyktingetiltak, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	kr	45 000 000
	fra kr 1 473 000 000 til kr 1 428 000 000		
Kap. 221	Tilskudd til grunnskolen (jf. kap. 3221):		
60	Tilskudd til virkemiddeltiltak i Nord-Norge, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	10 000 000
	fra kr 23 758 000 til kr 13 758 000		
Kap. 229	Andre formål i grunnskolen:		
21	Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	100 000
	fra kr 4 707 000 til kr 4 807 000		
	62 (NY) Kompensasjon for merutgifter i forbindelse med midlertidige lokaler, <i>kan overføres</i> , bevilges med	kr	-70 000 000
Kap. 240	Private skoler m.v.:		
70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med	kr	5 000 000
	fra kr 971 829 000 til kr 976 829 000		
Kap. 250	Statens ressurs- og voksenopplæringscenter og opplæring for voksne innvandrere (jf. kap. 3250):		
62	Tilskudd til grunnskoleopplæring for innvandrere i alderen 16-20 år, f o r h ø y e s med	kr	27 200 000
	fra kr 42 800 000 til kr 70 000 000		

Kap. 260	Universitetet i Oslo (jf. kap. 3260):		
70	Tilskudd til senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteters stilling i Norge, nedsettes med	kr	40 000 000
	fra kr 40 000 000 til kr 0		
Kap. 263	Universitetet i Tromsø (jf. kap. 3263):		
1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	5 000 000
	fra kr 664 569 000 til kr 659 569 000		
Kap. 273	Statlige kunsthøgskoler (jf. kap. 3273):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	3 000 000
	fra kr 131 998 000 til kr 134 998 000		
Kap. 274	Statlige høyskoler (jf. kap. 3274):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	24 400 000
	fra kr 4 950 757 000 til kr 4 975 157 000		
Kap. 281	Fellesutgifter for universiteter og høyskoler (jf. kap. 3281):		
01.2	Desentralisert utdanning, b e v i l g e s med	kr	10 000 000
01.3	Teknisk utstyr og omstilling, b e v i l g e s med	kr	35 000 000
01	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	45 000 000
	fra kr 547 301 000 til kr 592 301 000		
Kap. 286	Fondet for forskning og nyskaping:		
90	(NY) Fondskapital, b e v i l g e s med	kr	3 000 000 000
Kap. 287	Forskningsinstitutter og andre tiltak:		
50	NOVA, f o r h ø y e s med	kr	96 000
	fra kr 18 779 000 til kr 18 875 000		
54	Forskningsstiftelser, f o r h ø y e s med	kr	286 000
	fra kr 61 463 000 til kr 61 749 000		
Kap. 288	Internasjonale samarbeidstiltak:		
72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, f o r h ø y e s med	kr	4 500 000
	fra kr 94 714 000 til kr 99 214 000		
Kap. 291	Studier i utlandet og sosiale formål for elever og studenter:		
74	Tilskudd til velferdsarbeid, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 55 955 000 til kr 54 955 000		
75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	30 000 000
	fra kr 80 322 000 til kr 110 322 000		
Kap. 320	Allmenne kulturformål:		
61	(NY) Tilskudd til tusenårssted i kommunene, <i>kan overføres</i> , b e v i l g e s med	kr	52 000 000
73	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	13 500 000
	fra kr 35 300 000 til kr 21 800 000		
Kap. 322	Billedkunst, kunsthåndverk og design (jf. kap. 3322):		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	1 413 000
	fra kr 11 940 000 til kr 13 353 000		
Kap. 323	Musikkformål (jf. kap. 3323):		
78	Ymse faste tiltak, f o r h ø y e s med	kr	300 000
	fra kr 92 284 000 til kr 92 584 000		
Kap. 326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål (jf. kap. 3326):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	5 000 000
	fra kr 191 425 000 til kr 196 425 000		
Kap. 334	Film- og mediaformål (jf. kap. 3334):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	2 400 000
	fra kr 78 700 000 til kr 81 100 000		
Kap. 400	Justisdepartementet (jf. kap. 3400):		
1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	200 000
	fra kr 231 121 000 til kr 230 921 000		
Kap. 410	Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	2 815 000
	fra kr 740 037 000 til kr 742 852 000		
Kap. 430	Kriminalomsorg i anstalt (jf. kap. 3430):		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	3 000 000
	fra kr 35 172 000 til kr 38 172 000		
Kap. 435	Kriminalomsorg i frihet (jf. kap. 3435):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	2 000 000
	fra kr 110 644 000 til kr 112 644 000		
Kap. 440	Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	86 800 000
	fra kr 5 195 265 000 til kr 5 282 065 000		

	21	Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	750 000
		fra kr 25 029 000 til kr 25 779 000		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	5 000 000
		fra kr 215 129 000 til kr 220 129 000		
Kap. 443		Oppfølging av Innsynsloven:		
	1	(NY) Driftsutgifter, b e v i l g e s med	kr	1 000 000
Kap. 445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445):		
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	1 500 000
		fra kr 58 115 000 til kr 59 615 000		
Kap. 449		Statens innkrevingsentral (jf. kap. 3449):		
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	12 000 000
		fra kr 103 066 000 til kr 115 066 000		
Kap. 462		Registerenheten i Brønnøysund (jf. kap. 3410 og 3462):		
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med.....	kr	5 900 000
		fra kr 112 191 000 til kr 118 091 000		
Kap. 466		Advokatutgifter m.m.:		
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	3 100 000
		fra kr 233 228 000 til kr 236 328 000		
Kap. 470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470):		
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	30 000
		fra kr 3 022 000 til kr 3 052 000		
	70	Fri sakførsel, f o r h ø y e s med	kr	1 600 000
		fra kr 140 105 000 til kr 141 705 000		
	71	Fritt rettsråd, f o r h ø y e s med	kr	1 000 000
		fra kr 85 368 000 til kr 86 368 000		
Kap. 476		Et historisk og moralsk oppgjør med behandlingen i Norge av den økonomiske likvidasjon av den jødiske minoritet under den 2. verdenskrigen:		
	71	Støtte utenfor Norges grenser til å minnes og utvikle den tradisjon og kultur som nazistene ønsket å utrydde, n e d s e t t e s med	kr	60 000 000
		fra kr 60 000 000 til kr 0		
Kap. 500		Kommunal- og regionaldepartementet (jf. kap. 3500):		
	21	Spesielle forsknings- og utredningsoppdrag, f o r h ø y e s med	kr	250 000
		fra kr 21 121 000 til kr 21 371 000		
Kap. 520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520):		
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, f o r h ø y e s med	kr	200 000 000
		fra kr 855 025 000 til kr 1 055 025 000		
Kap. 530		Arbeidstilsynet (jf. kap. 3530):		
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med.....	kr	5 000 000
		fra kr 229 700 000 til kr 224 700 000		
Kap. 551		Regional næringsutvikling i fylker og kommuner:		
	58	Regionale samordningstiltak, fond, n e d s e t t e s med	kr	46 000 000
		fra kr 100 000 000 til kr 54 000 000		
Kap. 571		Rammetilskudd til kommuner:		
	60	Innbyggertilskudd/utgiftsutjevning, f o r h ø y e s med	kr	2 900 000
		fra kr 22 421 368 000 til kr 22 424 268 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet under kap. 571:

65	Hovedstadstilskudd, n e d s e t t e s med	22 000 000
	fra kr 192 025 000 til kr 170 025 000	

Presidenten: Her har Fremskrittspartiet og Høyre varslet at de vil stemme imot.

Presidenten: Javel, da stemmer Sosialistisk Venstreparti også imot.

Øystein Djupedal (SV) (Fra salen): President! SV skal også stemme imot!

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes med 72 mot 39 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.28.33)

Videre var innstillet:

Kap. 586		Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser:	
	60	Oppstartingsstilskudd, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr 139 000 000
		fra kr 870 800 000 til kr 1 009 800 000	
	63	Tilskudd til kompensasjon for utgifter til renter og avdrag, f o r h ø y e s med ...	kr 19 800 000
		fra kr 262 200 000 til kr 282 000 000	
Kap. 587		Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 3587):	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr 1 600 000
		fra kr 22 200 000 til kr 23 800 000	
Kap. 600		Sosial- og helsedepartementet (jf. kap. 3600):	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr 5 500 000
		fra kr 148 303 000 til kr 153 803 000	
Kap. 604		Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver m.v.	
		(jf. kap. 3604):	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr 12 550 000
		fra kr 20 018 000 til kr 32 568 000	
Kap. 614		Utvikling av sosialtjenesten, tiltak for rusmiddelmisbrukere m.v.:	
	63	Utvikling av sosialtjenesten og rusmiddeltiltak, <i>kan overføres</i> ,	
		f o r h ø y e s med	kr 10 000 000
		fra kr 115 150 000 til kr 125 150 000	
Kap. 670		Tiltak for eldre:	
	62	Styrking av geriatri, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr 3 000 000
		fra kr 10 000 000 til kr 7 000 000	
Kap. 673		Tiltak for funksjonshemmede:	
	61	Oppfølging av ansvarsreformen for mennesker med psykisk utviklings-	
		hemming, f o r h ø y e s med	kr 18 000 000
		fra kr 1 097 200 000 til kr 1 115 200 000	
Kap. 676		Kompetansesentra for funksjonshemmede:	
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr 12 550 000
		fra kr 32 753 000 til kr 20 203 000	
Kap. 700		Statens helsetilsyn og fylkeslegene (jf. kap. 3700):	
	1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr 2 700 000
		fra kr 202 892 000 til kr 205 592 000	
Kap. 701		Forsøks- og utviklingsvirksomhet:	
	21	Spesielle driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr 6 700 000
		fra kr 97 700 000 til kr 91 000 000	
Kap. 705		Kursvirksomhet og stipendier:	
	61	Utdanningstiltak, turnustjeneste m.m., n e d s e t t e s med	kr 1 500 000
		fra kr 48 400 000 til kr 46 900 000	
	62	Bedriftsintern utdanning m.v., f o r h ø y e s med	kr 500 000
		fra kr 33 200 000 til kr 33 700 000	
Kap. 710		Statens institutt for folkehelse (jf. kap. 3710):	
	1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr 2 000 000
		fra kr 191 114 000 til kr 189 114 000	
	21	Formidlingsvirksomhet, f o r h ø y e s med	kr 5 000 000
		fra kr 94 800 000 til kr 99 800 000	
Kap. 712		Statens helseundersøkelser (jf. kap. 3712):	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr 7 000 000
		fra kr 1 100 000 til kr 8 100 000	
Kap. 715		Statens strålevern (jf. kap. 3715):	
	45	(NY) Store nyanskaffelser, <i>kan overføres</i> , b e v i l g e s med	kr 2 000 000
Kap. 718		Rehabilitering:	
	60	Rehabilitering, n e d s e t t e s med	kr 8 200 000
		fra kr 117 500 000 til kr 109 300 000	
Kap. 719		Helsefremmende og forebyggende arbeid:	
	21	Tilskudd til helsefremmende og forebyggende tiltak i helse- og sosialsektoren,	
		<i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr 2 500 000
		fra kr 57 340 000 til kr 54 840 000	
	61	Mammografiscreening, f o r h ø y e s med	kr 6 000 000
		fra kr 56 240 000 til kr 62 240 000	
	70	Handlingsplan mot HIV/AIDS-epidemien og smittevern,	
		<i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr 500 000
		fra kr 21 600 000 til kr 21 100 000	

Kap. 730	Fylkeskommunenes helsetjeneste:		
60	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, f o r h ø y e s med	kr	448 000 000
	fra kr 10 300 000 000 til kr 10 748 000 000		
61	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus m.v., f o r h ø y e s med	kr	33 000 000
	fra kr 2 728 000 000 til kr 2 761 000 000		
62	Tilskudd til regionsykehus, n e d s e t t e s med	kr	18 000 000
	fra kr 1 500 800 000 til kr 1 482 800 000		
67	Andre tilskudd, f o r h ø y e s med	kr	3 100 000
	fra kr 68 800 000 til kr 71 900 000		
Kap. 731	Rikshospitalet:		
50	Statstilskudd, f o r h ø y e s med	kr	90 700 000
	fra kr 1 214 900 000 til kr 1 305 600 000		
Kap. 734	Det norske Radiumhospitalet:		
50	Statstilskudd, f o r h ø y e s med	kr	47 500 000
	fra kr 272 800 000 til kr 320 300 000		
Kap. 735	Statens senter for epilepsi (jf. kap. 3735):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	1 000 000
	fra kr 117 632 000 til kr 118 632 000		
Kap. 739	Andre utgifter (jf. kap. 3739):		
21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan nyttes under post 65,</i> n e d s e t t e s med.....	kr	9 050 000
	fra kr 79 550 000 til kr 70 500 000		
65	Kreftbehandling m.m., <i>kan nyttes under post 21, kan overføres,</i> n e d s e t t e s med.....	kr	2 000 000
	fra kr 117 000 000 til kr 115 000 000		
70	Behandlingsreiser til utlandet, n e d s e t t e s med	kr	3 000 000
	fra kr 63 000 000 til kr 60 000 000		
Kap. 750	Statens legemiddelkontroll (jf. kap. 3750 og 5578):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	6 800 000
	fra kr 63 211 000 til kr 70 011 000		
Kap. 840	Tilskudd til krisetiltak:		
60	Tilskudd til kommuner til krisetiltak, f o r h ø y e s med	kr	10 920 000
	fra kr 42 150 000 til kr 53 070 000		
Kap. 846	Familie- og likestillingspolitisk forskning, opplysningsarbeid m.v.:		
70	Tilskudd, f o r h ø y e s med	kr	200 000
	fra kr 9 990 000 til kr 10 190 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Da kommer vi til et forslag som gjelder kap. 852 Adopsjonsstøtte. Dette forslaget finnes under forslag nr. 2, fra Arbeiderpartiet og Høyre, og lyder:

«Kap. 852 Adopsjonsstøtte
70 Tilskudd til foreldre som
adopterer barn fra utlan-
det, *kan overføres,*
nedsattes med..... kr 1 125 000
fra kr 13 000 000 til
kr 11 875 000»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet og Høyre bifaltes med 58 mot 53 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.29.39)

Videre var innstillet:

Kap. 856	Barnehager:		
60	Driftstilskudd til barnehager, <i>overslagsbevilgning,</i> f o r h ø y e s med	kr	35 000 000
	fra kr 4 461 900 000 til kr 4 496 900 000		
Kap. 857	Barne- og ungdomstiltak:		
79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.v., f o r h ø y e s med	kr	3 000 000
	fra kr 10 710 000 til kr 13 710 000		

Kap. 865	Forbrukerpolitisk forskning, forbrukersikkerhet og internasjonalt samarbeid:		
	21 Spesielle driftsutgifter, forskning, utviklings- og opplysningsarbeid, f o r h ø y e s med	kr	2 000 000
	fra kr 5 839 000 til kr 7 839 000		
Kap. 901	Styret for det industrielle rettsvern (jf. kap. 3901):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 126 000 000 til kr 125 000 000		
Kap. 902	Justervesenet (jf. kap. 3902):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 70 900 000 til kr 69 900 000		
Kap. 903	Standardisering:		
	70 Tilskudd, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 37 000 000 til kr 36 000 000		
Kap. 926	Spesielle IT-tiltak:		
	71 Tilskudd til høyhastighetskommunikasjon, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	6 000 000
	fra kr 18 000 000 til kr 12 000 000		
Kap. 932	Norges geologiske undersøkelse (jf. kap. 3932):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 95 000 000 til kr 94 000 000		
Kap. 947	Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk:		
	70 Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med	kr	35 000 000
	fra kr 250 000 000 til kr 285 000 000		
Kap. 949	Electronic Chart Centre AS:		
	90 (NY) Egenkapital, b e v i l g e s med	kr	10 000 000
	91 (NY) Overkursfond, b e v i l g e s med	kr	20 000 000
Kap. 951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani A/S:		
	70 Tilskudd, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	27 000 000
	fra kr 60 000 000 til kr 87 000 000		
Kap. 952	Svalbard Samfunnsdrift og Næringsutvikling:		
	70 Tilskudd, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	2 000 000
	fra kr 46 000 000 til kr 44 000 000		
Kap. 954	Sulitjelma Bergverk A/S (jf. kap. 3954):		
	91 (NY) Avskrivning av aksjekapital, b e v i l g e s med	kr	20 050 000
Kap. 970	Internasjonaliseringstiltak:		
	70 Ekspportfremmende tiltak, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	2 000 000
	fra kr 186 000 000 til kr 184 000 000		
Kap. 1000	Fiskeridepartementet:		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	3 002 000
	fra kr 49 500 000 til kr 52 502 000		
	70 Tilskudd diverse formål, f o r h ø y e s med	kr	1 000 000
	fra kr 200 000 til kr 1 200 000		
Kap. 1020	Havforskningsinstituttet (jf. kap. 4020):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	740 000
	fra kr 134 700 000 til kr 135 440 000		
Kap. 1021	Drift av forskningsfartøyene (jf. kap. 4021):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	500 000
	fra kr 72 500 000 til kr 72 000 000		
	45 (NY) Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, b e v i l g e s med	kr	3 500 000
Kap. 1023	Fiskeri- og havbruksforskning (jf. kap. 4023):		
	50 Tilskudd Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 182 000 000 til kr 181 000 000		
Kap. 1030	Fiskeridirektoratet (jf. kap. 4030):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	4 900 000
	fra kr 238 500 000 til kr 243 400 000		
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	2 000 000
	fra kr 800 000 til kr 2 800 000		
Kap. 1050	Diverse fiskeriformål:		
	78 DNA-register for vågehval, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 4 000 000 til kr 3 000 000		
Kap. 1064	Havnetjenesten (jf. kap. 4064):		
	60 Tilskudd til fiskerihavneanlegg, <i>kan overføres, kan nyttes under kap. 1064</i> <i>postene 24, 30 og 33</i> , f o r h ø y e s med	kr	20 000 000
	fra kr 25 000 000 til kr 45 000 000		

Kap. 1070	Elektroniske navigasjonshjelpemidler (jf. kap. 4070):		
70	Tilskudd til utbygging og drift av Loran C, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	500 000
	fra kr 6 810 000 til kr 7 310 000		
72	Radiodekning Barentshavet, n e d s e t t e s med	kr	1 700 000
	fra kr 1 700 000 til kr 0		
Kap. 1100	Landbruksdepartementet (jf. kap. 4100):		
1	Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	3 000 000
	fra kr 103 228 000 til kr 100 228 000		
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med ...	kr	2 000 000
	fra kr 8 375 000 til kr 6 375 000		
Kap. 1102	Fylkesmannens landbruksavdeling (jf. kap. 4102):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	1 713 000
	fra kr 256 983 000 til kr 258 696 000		
Kap. 1107	Statens dyrehelsetilsyn (jf. kap. 4107):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	407 000
	fra kr 178 284 000 til kr 178 691 000		
Kap. 1137	Forskning og utvikling:		
50	Forskningsprogrammer, n e d s e t t e s med	kr	5 000 000
	fra kr 110 657 000 til kr 105 657 000		
Kap. 1140	Miljø- og næringstiltak i jordbruket:		
77	Miljørettet prosjektarbeid m.m., <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	4 000 000
	fra kr 27 524 000 til kr 23 524 000		
Kap. 1145	Jordskifteverket (jf. kap. 4145):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	645 000
	fra kr 128 005 000 til kr 128 650 000		
Kap. 1161	Statskog SF – forvaltningsdrift:		
72	(NY) Erstatning for barskogvern, b e v i l g e s med	kr	8 500 000
Kap. 1301	Forskning og utvikling m.v.:		
70	Tilskudd til rasjonell og miljøvennlig transport, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med.....	kr	10 000 000
	fra kr 35 400 000 til kr 25 400 000		
Kap. 1310	Flytransport:		
70	Godtgjørelse for innenlandske flyruter, <i>kan nyttes under kap. 1311</i> <i>post 60</i> , f o r h ø y e s med	kr	3 200 000
	fra kr 271 100 000 til kr 274 300 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kap.1320	Statens vegvesen (jf. kap. 4320):		
31	Tilskudd til rassikring, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 30 og post 60</i> , f o r h ø y e s med	kr	15 000 000
	fra kr 75 600 000 til kr 90 600 000		

Presidenten: Til dette kapittel foreligger det et forslag, forslag nr. 82, fra Arbeiderpartiet og Høyre, til endring av post 23. Forslaget lyder:

«Kap.1320	Statens vegvesen (jf. kap. 4320):		
23	Trafikktilsyn, drift og vedlikehold av riksveger m.m., <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 30</i> , f o r h ø y e s med	kr	8 000 000
	fra kr 5 372 000 000 til kr 5 380 000 000»		

V o t e r i n g :

1. Forslaget fra Arbeiderpartiet og Høyre bifaltes med 59 mot 51 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.30.45)
2. Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kap. 1330	Særskilte transporttiltak:		
60	Avgiftskompensasjon rutebiler, f o r h ø y e s med	kr	57 000 000
	fra kr 380 000 000 til kr 437 000 000		
71	Tilskudd til ekspressbusser, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	51 000 000
	fra kr 20 000 000 til kr 71 000 000		
Kap. 1425	Vilt- og fisketiltak (jf. kap. 4425):		
60	Kommunal vilt- og fiskeforvaltning, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	900 000
	fra kr 23 500 000 til kr 22 600 000		
70	Tilskudd til fiskeformål, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	900 000
	fra kr 5 500 000 til kr 6 400 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Vider var innstillet:

Kap. 1427	Direktoratet for naturforvaltning (jf. kap. 4427):		
73	Erstatninger og forebyggende tiltak mot rovviltskader, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	20 400 000
	fra kr 96 002 000 til kr 116 402 000		

Presidenten: Til dette kapittel foreligger det et forslag til endring under post 33. Det er forslag nr. 1, fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Kap. 1427 Direktoratet for naturforvaltning

V o t e r i n g :

(jf. kap. 4427)

33 Statlige erverv, barskogvern, *kan overføres*, nedsettes med..... kr 7 000 000
fra kr 26 154 000 til kr 19 154 000»

1. Forslaget fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet bifaltes med 60 mot 51 stemmer. (Voteringsutskrift kl. 20.31.31)
2. Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

Kap. 1429	Riksantikvaren (jf. kap. 4429):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	2 000 000
	fra kr 64 859 000 til kr 66 859 000		
72	Vern og sikring av fredete og bevaringsverdige kulturminner og kulturmiljøer, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 21 og post 60</i> , f o r h ø y e s med	kr	3 500 000
	fra kr 59 158 000 til kr 62 658 000		
Kap. 1441	Statens forurensningstilsyn (jf. kap. 4441):		
39	Opprydningstiltak, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	1 000 000
	fra kr 19 500 000 til kr 20 500 000		
72	Tilskudd til utvikling av mer miljøeffektive produkter og bygg, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	2 000 000
	fra kr 10 500 000 til kr 8 500 000		
Kap. 1470	Internasjonalt samarbeid, tiltak for luftmiljø og polarforvaltning (jf. kap. 4470):		
71	Internasjonale organisasjoner, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	1 700 000
	fra kr 28 840 000 til kr 30 540 000		
Kap. 1471	Norsk Polarinstitutt (jf. kap. 4471):		
1	Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	4 700 000
	fra kr 102 721 000 til kr 107 421 000		

Kap. 1500	Arbeids- og administrasjonsdepartementet (jf. kap. 4500):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 111 920 000 til kr 110 920 000		
	21 Spesielle driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	1 000 000
	fra kr 56 286 000 til kr 57 286 000		
Kap. 1510	Fylkesmannsembetene:		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 326 533 000 til kr 325 533 000		
Kap. 1520	Statskonsult – Direktoratet for forvaltningsutvikling (jf. kap. 4520):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	4 500 000
	fra kr 80 062 000 til kr 75 562 000		
Kap. 1521	Statens informasjonstjeneste:		
	21 Spesielle driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	2 500 000
	fra kr 23 946 000 til kr 21 446 000		
Kap. 1522	Statens forvaltningstjeneste (jf. kap. 4522):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	750 000
	fra kr 247 357 000 til kr 248 107 000		
Kap. 1542	Tilskudd til Statens Pensjonskasse og Pensjonsordningen for apoteketaten:		
	71 Tilskudd til Pensjonsordningen for apoteketaten, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med	kr	34 000 000
	fra kr 8 000 000 til kr 42 000 000		
Kap. 1544	Boliglån til statsansatte:		
	90 Lån, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s med	kr	1 175 000 000
	fra kr 50 000 000 til kr 1 225 000 000		
Kap. 1560	Pristilskudd:		
	70 Til regulering av forbrukerprisene, f o r h ø y e s med	kr	47 000 000
	fra kr 95 738 000 til kr 142 738 000		
Kap. 1580	Bygg utenfor husleieordningen:		
	30 (NY) Igangsetting av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , b e v i l g e s med	kr	29 600 000
	31 Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	812 100 000
	fra kr 1 304 893 000 til kr 2 116 993 000		
	36 (NY) Kunstnerisk utsmykking, b e v i l g e s med	kr	2 750 000
Kap. 1582	Utvikling av Fornebuområdet:		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	7 000 000
	fra kr 7 000 000 til kr 0		
	30 Investeringer på Fornebu, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	23 000 000
	fra kr 80 000 000 til kr 57 000 000		
Kap. 1590	Arbeidsmarkedsetaten (jf. kap. 4590):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	5 000 000
	fra kr 1 582 036 000 til kr 1 577 036 000		
Kap. 1591	Arbeidsmarkedstiltak (jf. kap. 4591):		
	71 Opplæringstiltak, drift, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under postene 60 og 70</i> , n e d s e t t e s med	kr	5 000 000
	fra kr 698 216 000 til kr 693 216 000		
Kap. 1600	Finans- og tolldepartementet (jf. kap. 4600):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	1 500 000
	fra kr 170 250 000 til kr 171 750 000		
Kap. 1610	Toll- og avgiftsdepartementet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 4610):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	12 000 000
	fra kr 790 700 000 til kr 802 700 000		
Kap. 1618	Skattedirektoratet – skatteetaten (jf. kap. 4618):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	5 500 000
	fra kr 2 694 900 000 til kr 2 700 400 000		
Kap. 1650	Statsgjeld, renter m.m. (jf. kap. 5606):		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	4 000 000
	fra kr 18 000 000 til kr 14 000 000		
	89 Renter og provisjon m.m. på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med	kr	2 160 800 000
	fra kr 17 708 400 000 til kr 15 547 600 000		
Kap. 1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning:		
	90 Avdrag på innenlandsk statsgjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , n e d s e t t e s med	kr	18 571 300 000
	fra kr 41 488 200 000 til kr 22 916 900 000		

Kap. 1792	Norske styrker i utlandet (jf. kap. 4792):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	682 000 000
	fra kr 586 000 000 til kr 1 268 000 000		
Kap. 1800	Olje- og energidepartementet (jf. kap. 4800):		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	2 000 000
	fra kr 35 000 000 til kr 37 000 000		
Kap. 1820	Norges vassdrags- og energidirektorat (jf. kap. 4820 og 4829):		
	71 (NY) Refusjon av dokumentavgift, b e v i l g e s med	kr	615 000 000
	72 (NY) Tilskudd til investeringer i ledningsnett, <i>kan overføres</i> , b e v i l g e s med	kr	23 000 000
Kap. 1825	Energiøkonomisering:		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	6 000 000
	fra kr 57 000 000 til kr 63 000 000		
	72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	76 000 000
	fra kr 190 000 000 til kr 114 000 000		
Kap. 1830	Energiforskning (jf. kap. 4829):		
	50 Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i> , n e d s e t t e s med	kr	5 000 000
	fra kr 157 000 000 til kr 152 000 000		
Kap. 2309	Tilfeldige utgifter:		
	1 Driftsutgifter, n e d s e t t e s med	kr	934 655 000
	fra kr 5 271 274 000 til kr 4 336 619 000		
Kap. 2410	Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 5310):		
	1 Driftsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	18 000 000
	fra kr 190 268 000 til kr 208 268 000		
	72 Rentestønning, n e d s e t t e s med	kr	300 000 000
	fra kr 1 788 000 000 til kr 1 488 000 000		
Kap. 2411	Statens Landbruksbank (jf. kap. 5311 og 5614):		
	73 Tilskudd til Landbruksbankens tapsfond, n e d s e t t e s	kr	6 000 000
	med fra kr 9 000 000 til kr 3 000 000		
Kap. 2412	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 5312 og 5615):		
	72 Rentestøtte, f o r h ø y e s med	kr	2 000 000
	fra kr 97 000 000 til kr 99 000 000		
	90 Lån til Husbanken, <i>overslagsbevilgning</i> , f o r h ø y e s	kr	2 000 000
	med fra kr 8 597 000 000 til kr 8 599 000 000		
Kap. 2415	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond, fiskeri- og andre regionalpolitiske til- tak:		
	71 (NY) Tilskudd til nybygging og kjøp av brukte fiskefartøy til Finnmark, <i>kan overføres</i> , b e v i l g e s med	kr	10 000 000
Kap. 2420	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 5320 og 5620):		
	50 Utviklingstilskudd, fond, n e d s e t t e s med	kr	10 000 000
	fra kr 186 100 000 til kr 176 100 000		
	70 Administrasjon, <i>kan overføres</i> , f o r h ø y e s med	kr	5 500 000
	fra kr 95 000 000 til kr 100 500 000		
Kap. 2422	Statens miljøfond (jf. kap. 5322 og 5621):		
	70 (NY) Rentestøtte, b e v i l g e s med	kr	800 000
	90 Statens miljøfond, lån, f o r h ø y e s med	kr	2 500 000
	fra kr 230 000 000 til kr 232 500 000		
Kap. 2425	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (SND) og fylkeskommunene:		
	51 Distriktsutviklingstilskudd, fond, <i>kan nyttes under kap. 551 post 51</i> , n e d s e t t e s med	kr	25 000 000
	fra kr 809 000 000 til kr 784 000 000		
	53 Tilskudd til dekning av tap på lån, n e d s e t t e s med	kr	4 000 000
	fra kr 120 000 000 til kr 116 000 000		
	74 (NY) Dekning av tap på risikolån og garantier, b e v i l g e s med	kr	24 100 000
Kap. 2440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 5440):		
	22 Fjerningsutgifter, f o r h ø y e s med	kr	6 000 000
	fra kr 8 000 000 til kr 14 000 000		
	30 Investeringer, f o r h ø y e s med	kr	3 100 000 000
	fra kr 24 900 000 000 til kr 28 000 000 000		
	50 Overføring til Statens petroleumsforsikringsfond, n e d s e t t e s med.....	kr	14 000 000
	fra kr 600 000 000 til kr 586 000 000		

Kap. 2441	Petroleumsrettet teknologiutvikling:		
50	(NY) Prosjektrettet teknologiutvikling i petroleumsvirksomheten, <i>kan overføres, bevilges med</i>	kr	100 000 000
Kap. 2442	Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen (jf. kap. 5442):		
70	Tilskudd, <i>kan overføres, forhøyes med</i>	kr	11 000 000
	fra kr 9 000 000 til kr 20 000 000		
Kap. 2445	Statsbygg (jf. kap. 5445):		
24	Til reguleringsfondet		
	1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	kr	-2 281 160 000
	2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	kr	810 971 000
	3 Avskrivninger	kr	155 000 000
	4 Renter av statens kapital	kr	118 156 000
	5 Til investeringsformål	kr	1 166 613 000
	6 Til reguleringsfondet	kr	-359 580 000
			-390 000 000
31	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres, nedsettes med</i>	kr	11 100 000
	fra kr 961 540 000 til kr 950 440 000		
32	Prosjekter av bygg, <i>kan overføres, forhøyes med</i>	kr	2 500 000
	fra kr 15 000 000 til kr 17 500 000		
37	(NY) Utvikling av Pilestredet Park, <i>kan overføres, bevilges med</i>	kr	16 000 000
Kap. 2450	Luftfartsverket (jf. kap. 5450, 5491 og 5603):		
24	Til investeringsformål		
	1 Driftsinntekter	kr	-4 162 170 000
	2 Inntekter regionale flyplasser	kr	-208 400 000
	3 Fra reguleringsfondet	kr	-213 450 000
	4 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	kr	1 377 500 000
	5 Driftsutgifter regionale flyplasser, <i>overslagsbevilgning</i>	kr	187 100 000
	6 Avskrivninger	kr	2 595 600 000
	7 Renter av statens kapital	kr	41 100 000
	8 Til investeringsformål	kr	288 720 000
		kr	-94 000 000
30	Flyplassanlegg, <i>kan overføres, nedsettes med</i>	kr	50 000 000
	fra kr 618 200 000 til kr 568 200 000		
92	(NY) Lån Sandefjord Lufthavn AS, <i>bevilges med</i>	kr	15 000 000
Kap. 2460	Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (jf. kap. 5460):		
50	Tilskudd til risikoavsetningsfond for SUS/Baltikum-ordningen, <i>nedsettes med</i>	kr	15 000 000
	fra kr 50 000 000 til kr 35 000 000		
Kap. 2541	Dagpenger:		
70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning, forhøyes med</i>	kr	400 000 000
	fra kr 5 200 000 000 til kr 5 600 000 000		
Kap. 2600	Trygdeetaten:		
1	Driftsutgifter, <i>nedsettes med</i>	kr	24 000 000
	fra kr 3 357 050 000 til kr 3 333 050 000		
21	Spesielle driftsutgifter, <i>nedsettes med</i>	kr	2 000 000
	fra kr 56 800 000 til kr 54 800 000		
Kap. 2711	Diverse tiltak i fylkeshelsetjenesten m.v.:		
75	Opptreningsinstitusjoner, <i>forhøyes med</i>	kr	8 700 000
	fra kr 403 600 000 til kr 412 300 000		
Kap. 2790	Andre helsetiltak:		
70	Bidrag, lokalt, <i>nedsettes med</i>	kr	34 000 000
	fra kr 358 000 000 til kr 324 000 000		
72	(NY) Utgifter til sykebehandling i utlandet, <i>bevilges med</i>	kr	24 000 000
Kap. 2800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 5800):		
50	Overføring til fondet, <i>nedsettes med</i>	kr	18 321 700 000
	fra kr 56 142 000 000 til kr 37 820 300 000		
Kap. 3229	Andre formål i grunnskolen (jf. kap. 229):		
2	(NY) Salgsinntekter m.v., <i>bevilges med</i>	kr	100 000
Kap. 3334	Film- og mediaformål (jf. kap. 334):		
70	Gebyr, <i>forhøyes med</i>	kr	2 400 000
	fra kr 6 808 000 til kr 9 208 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Presidenten vil nå ta opp et forslag til kap. 3410, og det er under forslag nr. 81 fra komiteen. Forslaget lyder:

«Tilrådingas framlegg om endring av kap 3462 post 03 blir å erstatte med:

Kap. 3410	Rettsgebyr (jf. kap. 410 og 462)		
01	Rettsgebyr f o r h ø y e s med	kr	5 900 000
	fra kr 941 754 000 til kr 947 654 000»		

V o t e r i n g :

Komiteens forslag bifaltes enstemmig.

Presidenten: Etter dette vedtaket vil presidenten gjøre oppmerksom på at innstillingens forslag til kap. 3462 skal utgå.

Videre var innstillet:

Kap. 3449	Statens innkrevingsentral (jf. kap. 449):		
81	Bøter, inndragninger, forhøyes med	kr	12 000 000
	fra kr 460 000 000 til kr 472 000 000		
Kap. 3587	Statens bygningstekniske etat (jf. kap. 587):		
4	Gebyrer, godkjenningsordning for foretak for ansvarsrett, f o r h ø y e s med	kr	1 600 000
	fra kr 6 600 000 til kr 8 200 000		
Kap. 3954	Sulitjelma Bergverk A/S (jf. kap. 954):		
90	(NY) Avskrivning av aksjekapital, b e v i l g e s med	kr	20 050 000
Kap. 3967	Norsk Jetmotor AS:		
90	(NY) Salg av aksjer, b e v i l g e s med	kr	98 660 000
91	(NY) Tilbakebetaling av ansvarlig lån, b e v i l g e s med	kr	37 500 000
Kap. 4030	Fiskeridirektoratet (jf. kap. 1030):		
1	(NY) Oppdragsinntekter, b e v i l g e s med	kr	10 000
10	Gebyr Kontrollverkets tjenester, f o r h ø y e s med	kr	1 200 000
	fra kr 20 000 000 til kr 21 200 000		
14	(NY) Refusjoner, b e v i l g e s med	kr	10 000
Kap. 4067	Trafikksentraler (jf. kap. 1067):		
1	Sikkerhetsgebyr Grenland, n e d s e t t e s med	kr	675 000
	fra kr 5 900 000 til kr 5 225 000		
2	Sikkerhetsgebyr Sture og Mongstad, n e d s e t t e s med	kr	575 000
	fra kr 5 000 000 til kr 4 425 000		
Kap. 4550	Konkurransetilsynet (jf. kap. 1550):		
1	Salg av publikasjoner, n e d s e t t e s med	kr	42 000
	fra kr 42 000 til kr 0		
Kap. 4610	Toll- og avgiftsdirektoratet – toll- og avgiftsetaten (jf. kap. 1610):		
11	Gebyr på kredittdeklarasjoner, f o r h ø y e s med	kr	8 000 000
	fra kr 75 700 000 til kr 83 700 000		
Kap. 4792	Norske styrker i utlandet (jf. kap. 1792):		
1	Driftsinntekter, f o r h ø y e s med	kr	3 200 000
	fra kr 170 000 til kr 3 370 000		
Kap. 4829	Konsesjonsavgiftsfondet (jf. kap. 1820 og 1830):		
50	Overføring fra fondet, f o r h ø y e s med	kr	200 000 000
	fra kr 106 500 000 til kr 306 500 000		
Kap. 4860	Statsforetak under Olje- og energidepartementet:		
80	Inntekter fra oppgjørsordningen for utenlandshandelen med kraft, f o r h ø y e s med	kr	6 400 000
	fra kr 45 000 000 til kr 51 400 000		
Kap. 5312	Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412):		
1	Gebyrer, f o r h ø y e s med	kr	1 200 000
	fra kr 27 800 000 til kr 29 000 000		
90	Avdrag, n e d s e t t e s med	kr	804 000 000
	fra kr 4 904 000 000 til kr 4 100 000 000		

Forhandlinger i Stortinget nr. 284

1999

18. juni – Votering i sak nr. 3

4261

Kap. 5320	Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420):		
50	Tilbakeføring av utviklingstilskudd, f o r h ø y e s med	kr	38 640 000
	fra kr 5 000 000 til kr 43 640 000		
51	Tilbakeføring fra tapsfond, f o r h ø y e s med	kr	43 950 000
	fra kr 5 000 000 til kr 48 950 000		
Kap. 5322	Statens miljøfond (jf. kap. 2422 og 5621):		
90	(NY) Tilbakeføring av lånemidler, b e v i l g e s med	kr	2 500 000
Kap. 5326	SIVA (jf. kap. 2426):		
71	Låneprovisjon, f o r h ø y e s med	kr	9 000
	fra kr 2 580 000 til kr 2 589 000		
90	Avdrag på utestående fordringer, f o r h ø y e s med	kr	30 000 000
	fra kr 110 000 000 til kr 140 000 000		
Kap. 5332	Inntekter ved salg av aksjer i Norsk Medisinaldepot AS:		
90	(NY) Salg av aksjer, b e v i l g e s med	kr	166 600 000
Kap. 5440	Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (jf. kap. 2440):		
24	Renter		
	1 Driftsinntekter	kr	65 900 000 000
	2 Driftsutgifter	kr	-15 600 000 000
	3 Lete- og feltutviklingsutgifter	kr	-2 100 000 000
	4 Avskrivninger	kr	-14 900 000 000
	5 Renter	kr	-8 300 000 000
			kr 25 000 000 000
30	Avskrivninger, n e d s e t t e s med	kr	2 500 000 000
	fra kr 17 400 000 000 til kr 14 900 000 000		
80	Renter, n e d s e t t e s med	kr	600 000 000
	fra kr 8 900 000 000 til kr 8 300 000 000		
Kap. 5442	Disponering av innretninger på kontinentalsokkelen (jf. kap. 2442):		
80	(NY) Tilbakeføring av tilskudd, b e v i l g e s med	kr	5 300 000
Kap. 5445	Statsbygg (jf. kap. 2445):		
39	Avsetning til investeringsformål, n e d s e t t e s med	kr	20 998 000
	fra kr 1 187 611 000 til kr 1 166 613 000		
49	(NY) Salg av eiendommer, b e v i l g e s med	kr	300 000 000
Kap. 5446	Salg av eiendom, Fornebu:		
1	(NY) Leieinntekter Fornebu, b e v i l g e s med	kr	6 500 000
40	(NY) Salgsinntekter Fornebu, b e v i l g e s med	kr	5 000 000
Kap. 5450	Luftfartsverket (jf. kap. 2450):		
35	Til investeringsformål (overført fra kap. 2450, post 24 Driftsresultat), n e d s e t t e s med	kr	35 000 000
	fra kr 323 720 000 til kr 288 720 000		
Kap. 5543	Miljøavgift på mineralske produkter m.v.:		
70	CO ₂ -avgift, n e d s e t t e s med	kr	10 000 000
	fra kr 4 125 000 000 til kr 4 115 000 000		
71	Svovellavgift, n e d s e t t e s med	kr	1 000 000
	fra kr 130 000 000 til kr 129 000 000		
Kap. 5578	Avgift på farmasøytiske spesialpreparater (jf. kap. 750):		
70	Registreringsavgift, f o r h ø y e s med	kr	900 000
	fra kr 36 320 000 til kr 37 220 000		
71	Kontrollavgift, f o r h ø y e s med	kr	5 900 000
	fra kr 25 230 000 til kr 31 130 000		
Kap. 5605	Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer:		
83	Av alminnelige fordringer, f o r h ø y e s med	kr	2 500 000
	fra kr 97 000 000 til kr 99 500 000		
86	Av statskassens foliokonto i Norges Bank, n e d s e t t e s med	kr	2 895 000 000
	fra kr 5 547 000 000 til kr 2 652 000 000		
Kap. 5613	Renter fra SIVA:		
80	Renter, n e d s e t t e s med	kr	11 800 000
	fra kr 60 420 000 til kr 48 620 000		
Kap. 5615	Renter fra Den Norske Stats Husbank (jf. kap. 2412):		
80	Renter, n e d s e t t e s med	kr	430 000 000
	fra kr 5 176 000 000 til kr 4 746 000 000		
Kap. 5617	Renter fra Statens lånekasse for utdanning (jf. kap. 2410):		
80	Renter, n e d s e t t e s med	kr	295 000 000
	fra kr 4 895 000 000 til kr 4 600 000 000		

Kap. 5620	Renter og utbytte fra Statens nærings- og distriktsutviklingsfond (jf. kap. 2420):		
80	Renter, grunnfinansieringsordningen, n e d s e t t e s med kr	10 000 000	
	fra kr 358 000 000 til kr 348 000 000		
81	Renter, risikolåneordningen, n e d s e t t e s med kr	10 500 000	
	fra kr 140 000 000 til kr 129 500 000		
82	Renter, lavrisikolåneordningen, f o r h ø y e s med kr	3 000 000	
	fra kr 23 000 000 til kr 26 000 000		
83	Utbytte, grunnfinansieringsordningen og lavrisikolåneordningen, f o r h ø y e s med kr	2 800 000	
	fra kr 30 000 000 til kr 32 800 000		
84	Utbytte, egenkapitalordningen, n e d s e t t e s med kr	46 900 000	
	fra kr 50 000 000 til kr 3 100 000		
85	Rentemargin risikolåneordningen, f o r h ø y e s med kr	26 000 000	
	fra kr 40 000 000 til kr 66 000 000		
Kap. 5621	Statens miljøfond (jf. kap. 2422 og 5322):		
80	(NY) Renter, b e v i l g e s med kr	1 800 000	
Kap. 5652	Innskuddskapital i Statskog SF:		
80	Utbytte, f o r h ø y e s med kr	8 500 000	
	fra kr 8 500 000 til kr 17 000 000		
Kap. 5680	Utbytte fra statsforetak under Olje- og energidepartementet:		
81	Utbytte, Statkraft SF, f o r h ø y e s med kr	219 000 000	
	fra kr 90 000 000 til kr 309 000 000		
Kap. 5685	Aksjer i Den norske stats oljeselskap a.s:		
80	Utbytte, n e d s e t t e s med kr	865 000 000	
	fra kr 1 000 000 000 til kr 135 000 000		
Kap. 5800	Statens petroleumsfond (jf. kap. 2800):		
50	Overføring fra fondet, f o r h ø y e s med kr	5 946 042 000	
	fra kr 5 483 358 000 til kr 11 429 400 000		

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

II.

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan overskride bevilgningen under kap 229 post 21 mot tilsvarende merinntekter under kap 3229 post 02.

III.

Stortinget samtykker i at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kan gi tilbud om førtidspensjon til arbeidstakere ved de statlige spesialpedagogiske kompetansesentra som fyller 60 år i 1999 når arbeidet har falt bort og det ikke er mulig å gi tilbud om kompetanseheving eller annet arbeid, jf. kap 243.

IV.

Stortinget samtykker i at:

1. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet kan gjennomføre byggeprosjektet bygg 11 på Dragvoll ved bruk av midler under kap 262 post 45.
2. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet kan nytte inntekter ved salg av eiendommer til byggeprosjektet bygg 11 på Dragvoll.
3. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet kan overskride kap 262 post 45 med merinntekter under kap 3262 post 49.

V.

Stortinget samtykker i at det innføres nettobudsjettering som en prøveordning ved universitetene så snart det lar seg praktisk gjennomføre, tidligst fra 1. januar 2000.

VI.

Stortinget samtykker i at arealutvidelsen av byggeprosjektet Meieribygget med 720 kvm finansieres ved salg av eiendom som forvaltes av Norges landbruks- og høyskole, jf. kap 278.

VII.

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 1999 kan gi tilsagn om statstilskudd til nasjonale kulturbygg for inntil 66,8 mill. kroner ut over gitt bevilgning under kap 320 post 73.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Vi er da kommet til VIII.

Til dette romertall foreligger det et forslag som kommer til erstatning for innstillingens forslag til vedtak. Det er forslag nr. 84, fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Nytt forslag til romertallsvedtak til erstatning av romertallsvedtak VIII i Innst. S. nr. 236 (1998-99)

VIII.

Stortinget samtykker i at:

- a) gebyret for merking av hver kopi av et videogram for utleie økes fra kr 1,00 til kr 2,00 fra det tidspunkt ny forskrift om film og videogram trer i kraft.
- b) gebyret for merking av hver kopi av et videogram for salg økes fra kr 1,00 til kr 2,00 fra det tidspunkt ny forskrift om film og videogram trer i kraft.
- c) avgiften pr. videogram for omsetning i næring til norsk kino- og filmfond settes til kr 4,00 fra det tidspunkt ny forskrift om film og videogram trer i kraft.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre bifaltes med 77 mot 33 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 20.34.36)

Presidenten: Som en følge av dette vedtaket bortfaller innstillingens forslag til vedtak under VIII.

Videre var innstillet:

IX.

Stortinget samtykker i at det åpnes for adgang til førtidsdimittering av mennskaper i siviltjenesten slik det fremgår under kap 450 Sivile vernepliktige.

X.

Endringer på Svalbardbudsjettet

På Svalbardbudsjettet for 1999 gjøres følgende endringer:

1. Bevilgningen under kap. 5 Sysselmanen, post 01 Driftsutgifter reduseres med 0,6 mill. kroner fra kr 17 425 000 til kr 16 825 000.
2. Bevilgningen under kap. 6 Sysselmansens transporttjeneste, post 01 Driftsutgifter økes med 0,6 mill. kroner fra kr 42 500 000 til kr 43 100 000.
3. Bevilgningen under kap. 3005 Sysselmanen, post 01 Diverse inntekter reduseres med 0,55 mill. kroner fra kr 750 000 til kr 200 000.
4. Bevilgningen under kap. 3005 Sysselmanen, ny post 02 Refusjoner m.v. settes til 0,55 mill. kroner.
5. Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 1999 kan overskride bevilgningen under kap. 5 Sysselmanen, post 01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekt under kap. 3005, post 02 Refusjoner m.v.

XI.

Stortinget samtykker i at Kommunal- og regionaldepartementet i 1999 kan gi tilsagn om oppstartingsstilskudd til bygging og utbedring av sykehjemsplasser og omsorgsboliger for inntil 1 188,5 mill. kroner i tillegg til det som blir bevilget under kap. 586 Tilskudd til omsorgsboliger og sykehjemsplasser post 60 Oppstartingsstilskudd.

XII.

Merinntektsfullmakt

Stortinget samtykker i at Sosial- og helsedepartementet i 1999 kan:

1. overskride bevilgningene under kap. 604 Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver m.v., post 01 Driftsutgifter mot tilsvarende merinntekt under kap. 3604 Etat for rådssekretariater og enkelte helse- og sosialfaglige oppgaver m.v., post 02 Salgs- og leieinntekter.
2. overskride bevilgningene under kap. 715 Statens strålevern, ny post 21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekt under kap. 3715 Statens strålevern, ny post 05 Oppdragsinntekter.

XIII.

Tilføyelse av stikkord

Stortinget samtykker i at:

1. bevilgningen under kap. 739 Andre utgifter, post 65 Kreftbehandling tilføyes stikkordet «kan overføres».
2. bevilgningen under kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern, post 64 Omstrukturering og utbygging av psykisk helsevern for voksne tilføyes stikkordene «kan overføres» og «kan nyttes under post 65».
3. bevilgningen under kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helsevern, post 65 Utbygging av psykisk helsevern for barn og ungdom tilføyes stikkordene «kan overføres» og «kan nyttes under post 64».
4. bevilgningen under kap. 1330 Særskilte transport tiltak, post 71 Tilskudd til ekspressbusser tilføyes stikkordet «kan overføres».

XIV.

Endring av garantivedtak

Stortinget samtykker i at Stortingets vedtak av 4. november 1994 om Formål for Garanti-Instituttet for Eksportkredits garantigivning endres med følgende tilføyelse til annet avsnitt, jf. Stprp nr 1 (1994-95) Utenriksdepartementet, forslag XXV Formål § 1:

Det kan også i nærmere bestemte tilfeller gis garantier for leveranser av utstyr, skip og borefartøyer til norskregistrerte eiere når leveransene gjelder enheter som har sin inntjening fra utenriksfart og offshorevirksomhet.

XV.

Trekkfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet i 1999 kan:

1. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkredit (GIEK) i forbindelse med GIEKs virksomhet under statsgaranti for eksport og investeringer (den alminnelige garantiordningen) knyttet til forretningsdelen, i den utstrekning utbetalinger overstiger innestående likvide midler på risikoavsetningsfondet for forretningsdelen, med inntil 20 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 92 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – forretningsdelen.

2. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med GIEKs virksomhet under statsgaranti for eksport og investeringer (den alminnelige garantiordningen) knyttet til samfunnsdelen, i den utstrekning utbetalinger overstiger innestående likvide midler på risikoavsetningsfondet for samfunnsdelen, med inntil 50 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 93 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – samfunnsdelen.
3. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med GIEKs virksomhet under statsgaranti for eksport (den alminnelige garantiordningen – ansvar inklusiv tilsagn gitt fram til 31. desember 1993) og statsgaranti gitt under særordningen for u-land med og uten NORAD-støtte, Jugoslavia- og Venezuela-ordningen, i den utstrekning utbetalinger overstiger innestående likvide midler under gamle ordninger, med inntil 50 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 94 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – gamle ordninger.
4. utbetale uten bevilgning til Garanti-Instituttet for Eksportkreditt (GIEK) i forbindelse med GIEKs virksomhet under statsgaranti for eksport til og investeringer i SUS-landene og de baltiske stater, i den utstrekning utbetalinger overstiger innestående likvide midler for SUS/Baltikum-ordningen, med inntil 50 mill. kroner. Utbetalinger på trekkfullmakten posteres under kap. 2460, post 96 Utbetaling iflg. trekkfullmakt – SUS/Baltikum-ordningen.

XVI.

Fullmakt til salg av Venturefondets portefølje

Stortinget gir Nærings- og handelsdepartementet fullmakt til å legge Venturefondets portefølje ut for salg i markedet.

XVII.

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet kan selge inntil 49 pst. av aksjene i Statkorn Holding ASA.

XVIII.

Fullmakt vedrørende fast eiendom

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet i 1999 kan nedsette bevilgningen under kap. 1580 post 31 med 13 mill. kroner og bevilgningen under kap. 1100 post 45 med inntil 3,5 mill. kroner mot en økning av bevilgningen under kap. 1110 (ny) post 45 Kjøp av Moerveien 12 med inntil 16,5 mill. kroner.

XIX.

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruksdepartementet i 1999 kan gi tilsagn til miljørettet prosjektarbeid for inntil 4 mill. kroner utover bevilgningen på kap. 1140 post 77.

XX.

Stortinget ber Regjeringen igangsette et utredningsarbeid med sikte på revisjon av petroleumsbeskatningen og fremme forslag til endringer overfor Stortinget i løpet av 2000.

XXI.

Bygge- og eiendomsfullmakt

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet i 1999 kan godkjenne salg og bortfeste av fast eiendom som forvaltes av Statsbygg på inntil 600 mill. kroner.

XXII.

Fullmakt som vedrører Statsbygg direkte

Stortinget samtykker i at Statsbygg i 1999 kan overskride andre departementers byggebevilgninger som stilles til disposisjon for Statsbygg mot tilsvarende innsparing under kap. 1580/kap. 2445, post 33 Reserve for byggeprosjekter.

XXIII.

Fullmakt til å ettergi rente- og avdragsfrie lån

Stortinget samtykker i at Arbeids- og administrasjonsdepartementet kan ettergi lån pålydende 3 mill kroner til Voss Industrier AS.

XXIV.

Garanti fullmakt

Stortinget samtykker i at Finansdepartementet gis fullmakt til å gi statsgaranti for Norges Banks garanti overfor Den internasjonale oppgjørsbanken for lån til Brasil innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt garantiansvar som ikke overstiger 52 millioner amerikanske dollar.

XXV.

Kap. 5521 Merverdiavgift og avgift på investeringer

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for 1999:

Vedtaket kapittel II § 12 skal lyde:

Det skal ikke betales avgift av nærmere angitte investeringer m.v. i vindkraftanlegg, bioenergianlegg og varmepumper. Det samme gjelder for fjernvarmeanlegg, tidevannsanlegg, mikro- og minivannkraftverk, solenergianlegg og geovarmeanlegg.

XXVI.

Kap. 5526 Avgift på alkohol

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endringer i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om avgift på øl for budsjettperioden 1999:

A.

§ 1 bokstav g skal lyde:

Fra 1. januar 1999 skal det i henhold til lov av 19. mai 1933 nr. 11 betales avgift til statskassen på øl med følgende beløp for hver liter:

g) Av øl som inneholder over 6,75 volumprosent alkohol; kr 33,59.

B.

§ 3 ny bokstav d skal lyde:

Ikke ervervsmessig produksjon av øl til eget forbruk.

XXVII.

Kap. 5536 Avgift på motorvogner m.m., post 71

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om engangsavgift på motorvogner m.m. for budsjetterterminen 1999:

§ 3 fjerde ledd ny bokstav d skal lyde:

For motorvogner som benytter stempeldrevet forbrenningsmotor i kombinasjon med elektrisk motor (hybridbiler) til framdrift, inngår ikke effekten knyttet til den elektriske motoren i avgiftsgrunnlaget.

XXVIII.

Kap. 5536 Avgift på motorvogner m.m., post 77

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 17. juni 1998 om avgift på mineralolje til framdrift av motorvogn (autodieselavgift) for budsjetterterminen 1999:

§ 4 nytt annet ledd skal lyde:

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

XXIX.

Kap. 5543 Miljøavgift på mineralske produkter m.m.

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 17. juni 1998 om svovelavgift for budsjetterterminen 1999:

§ 4 nytt annet ledd skal lyde:

På vilkår departementet kan fastsette, fritas, refunderes eller ytes tilskudd for avgift for andel av biodiesel i mineraloljen.

XXX.

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet i 1999 kan gi tilsagn utover gitt bevilgning under kap 1825 Energiøkonomisering, post 72 Introduksjon av ny energiteknologi og bioenergi for inntil 70 mill. kroner.

XXXI.

Stortinget samtykker i at Kongen kan selge deler av statens andeler i gassrørledningene Europipe II og NorFra på de vilkår som fremgår av proposisjonen.

XXXII.

På statsbudsjettet for 1999 vert det oppretta eit nytt inntektskapittel 3522 Senter mot etnisk diskriminering, ny post 1 Ymse inntekter. Posten vert løyvd med kr 0.

XXXIII.

Det vert oppretta ny post 21 Spesielle driftsutgifter under kap. 715 og ny post 05 Oppdragsinntekter under kap. 3715. Under begge postane vert det løyvd kr 0.

XXXIV.

Stortinget ber Regjeringen ved fremleggelsen av statsbudsjettet for 2000 å gjøre kap. 730 post 60 om til en overslagsbevilgning.

XXXV.

Fra 1. juli 1999 gjøres følgende endring i Stortingets vedtak av 30. november 1998 om engangsavgift på motorvogner m.m. for budsjetterterminen 1999:

§ 3 fjerde ledd ny bokstav d annet punktum skal lyde:

Sammen med elektromotorens effekt, går vekten av elektromotor og batteripakke på hybridbiler til fratrukk ved fastlegging av bilens egenvekt.

XXXVI.

Stortinget samtykker i at Vegdirektoratet i 1999 kan gi tilsagn om statsgaranti for inntil 300 mill. kroner for 2. prioritets lån til anskaffelse og ombygging av ferjer i tilskuddsberettiget riksvegfergedrift, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 885 mill. kroner. Beløpene inkluderer et påslag på 10 pst. til dekning av eventuelle inndrivingskostnader.

XXXVII.

I Stortingets vedtak om merverdiavgift og avgift på investeringer m.v. for budsjetterterminen 1999 gjøres fra 1. juli 1999 følgende endringer:

Vedtaket kap. II ny § 14 skal lyde:

Det skal ikke betales avgift av flyverksteders, herunder tekniske divisjoner og baser, anskaffelser av varer og tjenester til bruk som driftsmiddel ved ombygging, reparasjon eller vedlikehold av luftfartøyer som nevnt i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 17 første ledd nr. 1 bokstav c.

Nåværende § 14 i vedtakets kap. II blir ny § 15 og skal lyde:

Departementet kan

1. gi nærmere forskrifter om avgrensning, utfylling og gjennomføring av bestemmelsene i §§ 1-14 og kan herunder bestemme at visse driftsmidler skal avgiftsberegnes etter den sats som er nevnt i § 1, selv om driftsmiddelet er til bruk som nevnt i § 2,
2. når særlige forhold foreligger bestemme at visse driftsmidler skal være fritatt for avgiftsberegning, selv om driftsmiddelet ikke er til bruk som nevnt i § 2.

XXXVIII.

Stortinget ber Regjeringen fra og med 1. juli 2000 gjennomføre endringer i engangsavgiften på motorvogner slik at avgiften legges om fra å være en innførselsavgift til å være en avgift som betales på registreringstidspunktet.

XXIX.

Stortinget ber Regjeringen fastsette vilkår for fritak slik at biler til undervisningsformål fritas for engangsavgift, uavhengig av bilens beskaffenhet.

XL.

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med forslag til lovendring i forbindelse med budsjettforslaget for 2000, som innebærer at nye vannkraftprosjekter gis midlertidig fritak for investeringsavgift fra 1. januar 2000 i 2 år.

XLI.

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag om at UNICEF-kort fritas for merverdiavgift, slik at kortsalg fra og med 1999 blir avgiftsfritt.

XLII.

Stortinget ber Regjeringen bruke sin fullmakt til å fjerne produksjonsavgiften på enkelte felt, med den hensikt å bringe frem marginale prosjekter og investeringer i haleproduksjon til beslutning allerede høsten 1999.

XLIII.

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan man skal inkludere hele offshoresektoren i kvotesystemet for CO₂ i løpet av 2000.

XLIV.

Stortinget ber Regjeringen i budsjettet for 2000 legge frem forslag til hvordan CO₂-avgiften kan reduseres inn-til offshoresektoren er inkludert i kvotesystemet, herunder muligheten for å differensiere mellom gamle og nye felt med det siktemål å stimulere til økt feltutbygging.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

Presidenten: Da skal det til slutt voteres over forslag nr. 80, fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre. Presidenten er blitt gjort oppmerksom på at dette forslaget også støttes av Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

«I.

I Stortingets vedtak av 6. mai 1999 om avgift på flyging av passasjerer for budsjetterminen 1999, gjøres følgende endring:

§ 3 bokstav e skal lyde:

Flyging fra lufthavn i Finnmark og følgende kommuner i Nord-Troms: Karlsøy, Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy og Storfjord.

II.

Endringen trer i kraft 1. juni 1999.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre bifaltes enstemmig.

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Det voteres over forslag fra representanten Kenneth Svendsen på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte oversendt fra Odelstingets møte 1. juni 1999:

«Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2000 selge alle statens aksjer i Kommunalbanken AS til høystbydende.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Tverrpolitisk Folkevalgte ble med 76 mot 32 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 20.37.09)

Votering i sak nr. 5

Presidenten: Det voteres over forslag fra representanten Karin Andersen på vegne av Sosialistisk Venstreparti oversendt fra Odelstingets møte 1. juni 1999:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at Kommunalbanken AS tar inn i sine vedtekter en bestemmelse om at bare kommunal sektor og staten kan eie aksjer i selskapet.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Sosialistisk Venstreparti ble mot 6 stemmer ikke bifalt.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Det voteres over forslag fra representanten Siv Jensen på vegne av Fremskrittspartiet oversendt fra Odelstingets møte 15. juni 1999:

«Stortinget ber Regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2000 legge fram forslag om fradrag for dokumentavgift i arveavgiften for ordinær arv, hvis arving bosetter seg på eiendommen.»

V o t e r i n g :

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 93 mot 17 stemmer ikke bifalt. (Voteringsutskrift kl. 20.38.31)

Votering i sak nr. 7

Presidenten: Det voteres over forslag oversendt fra Odelstingets møte 15. juni 1999:

«Stortingets vedtak av 4. februar 1999 om ordningen med frakttilskudd over statsbudsjettet for bensin og autodiesel videreføres.»

V o t e r i n g s t a v l e n e viste at 80 stemmer var avgitt for forslaget og 23 stemmer mot. (Voteringsutskrift kl. 20.39.04)

(Flere representanter gav uttrykk for at de stemte feil.)

Presidenten: Presidenten ser at det er såpass mange som har stemt feil at hun vil ta voteringen om igjen.

Så vidt presidenten har forstått, er det Fremskrittspartiet som vil stemme imot.

V o t e r i n g :

Forslaget bifaltes med 92 mot 17 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 20.39.42)

Presidenten: Presidenten vil nå overlate presideringen av voteringen over neste sak til en settepresident, og ber om at representantene blir sittende etter at den saken er ferdigvotert, for hun har noen ord hun gjerne ville si før sommeren.

A s m u n d K r i s t o f f e r s e n overtok her presidentplassen.

Votering i sak nr. 8

Presidenten: Under debatten har Hans J. Røsjorde satt fram et forslag.

Forslaget vil bli tatt opp til votering mot medlem nr. 3 under I i innstillingens forslag til vedtak.

Presidentskapet hadde innstillet:

I.

Som nye medlemmer av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste velges for tidsrommet inntil 30. juni 2004:

1. Leif Mevik
2. Kjersti Graver

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes enstemmig.

Videre var innstillet:

3. Stein Ørnhoi

Presidenten: Vi skal så velge medlem nr. 3, og her foreligger det et alternativt forslag fra Hans J. Røsjorde. Forslaget lyder:

«Som nytt medlem av Stortingets kontrollutvalg for etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste velges for tidsrommet inntil 30. juni 2004:

I.

3. Alf Richard Bjercke.»

Det er bedt om skriftlig votering, og dersom Stortinget ikke har innvendinger mot det, vil vi gjennomføre voteringen slik. – Det anses vedtatt.

Hver representant skriver navnet på en av kandidatene på utdelt stemmeseddel og legger deretter stemmeseddelen i en av urnene som er plassert på gulvet.

Voteringen gav som resultat:

For Presidentskapets forslag stemte 64, for forslaget fra Hans J. Røsjorde stemte 21, 26 stemmer var blanke. Det var avgitt 111 stemmer.

Presidenten: Stein Ørnhoi er dermed valgt.

Videre var innstillet:

II.

Som leder for utvalget velges Leif Mevik.

V o t e r i n g :

Presidentskapets innstilling bifaltes enstemmig.

K i r s t i K o l l e G r ø n d a h l gjeninntok her presidentplassen.

S a k n r . 9

Referat

1. (250) Forslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Kenneth Svendsen og Per Erik Monsen om at ingen kommuner skriver ut ulovlig høye kommunale avgifter (Dokument nr. 8:68 (1998-99))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
2. (251) Stortingets presidentskap har med hjemmel i Forretningsordenens § 15 annet ledd besluttet å omfordele forslag fra stortingsrepresentantene Ursula Evje og Ulf Erik Knudsen om fleksibel lønnspolitikk i skoleverket fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen til familie-, kultur- og administrasjonskomiteen (Dokument nr. 8:55 (1998-99))
Enst.: Vedlegges protokollen.

Presidenten: Før møtet heves, vil presidenten meddele at det på relativt kort varsel eventuelt kan bli aktuelt å kalle sammen Stortinget til forhandlinger i løpet av sommeren. Tidspunkt for dette kan presidenten i dag ikke antyde.

De ordinære forhandlinger gjenopptas torsdag 30. september kl. 13 med møte i Odelstinget og umiddelbart deretter møte i Stortinget.

Da dette er det siste ordinære stortingsmøtet før ferien, vil presidenten benytte anledningen til å takke alle for godt samarbeid og for den innsats som er gjort denne våren. Videre vil presidenten ønske alle medrepresentanter, Regjeringens medlemmer, Stortingets ansatte, presesjosjen og alle andre som har sitt arbeid knyttet til Stortingets virksomhet, en riktig god og helsebringende sommer!

Møtet hevet kl. 20.50.